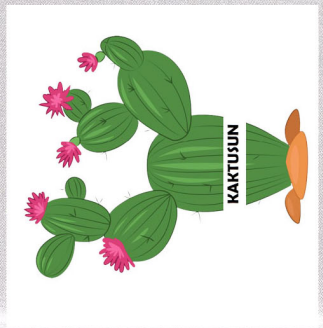
Håkan Nesser

Dönüş

Müfettiş Van Veeteren #3

İsveçce Aslından Çeviren:
Zeynep Tamer

Roman

dedalus

dedalus

Güneşli bir ağustos günü bir adam hapishaneden tahliye olur. Yağmurlu bir nisan günü ise aynı adamın cesedini bulur çocuklar. Adamın kimliği meşakkatli bir çalışma sonucunda tespit edilir çünkü başı, elleri ve ayakları yoktur. Çifte cinayetten 24 yılını hapiste geçiren Leopold Verhaven'i kim öldürmüştü?

Hiçbir davayı çözümsüz bırakmamaya kararlı olan Van Veeteren hem Verhaven'in katilini hem de 24 yıl önceki çifte cinayeti gerçekten onun işleyip işlemediğini bulmak için çalışmalara başlar.

Serinin üçüncü kitabı *Dönüş*'te Müfettiş Van Veeteren bu defa, bir taraftan hastalığı ile uğraşıyor, bir taraftan da geçmiş ile şimdiki zaman arasında gidip geldiği bir dosyayı çözmeye çalışıyor.

/dedaluskitap
dedalus.com.tr

9 786057 639806

ISBN: 978-605-7639-80-6

Güçlü Yalnızlıklara

© Dedalus Kitap - 2022
© Håkan Nesser - 1995

Yazar: Håkan Nesser
Kitabın Adı: *Dönüş*
Orijinal Adı: *Aterkomsten*
Çeviren: Zeynep Tamer

Sertifika No: 49834
ISBN: 978-605-7639-80-6

Dedalus Kitap: iki yüz yetmiş dört
Polisiye: üç

Birinci Baskı: nisan iki bin yirmi iki

Yayın Yönetmeni: Faruk Akhan
Editör: Ali Kaan Cerit
Sayfa Düzeni: Burhan Üçkardeş
Kapak Tasarım: Ömer Faruk Yıldız

Baskı-Cilt: Repar Tasarım Matbaa, Yenibosna
Merkez Mh. Cemal Ulusoy Cd. No: 43
Bahçelievler/İstanbul (Sertifika No: 40675)

Bu eserin yayın hakları Anatolialit Telif ve Tercümanlık Hizmetleri'nden alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Osmanağa Mh. Vahap Bey Sk. No: 17 D: 10
Kadıköy/İstanbul

www.dedalus.com.tr

Tel: +90 216 418 04 38
Mail: dedalus@liberplus.com.tr

Dedalus Kitap, Liber Plus Yay. ve Org. Tic. Ltd. Şti.'nin tescilli markasıdır.

Müfettiş Van Veeteren #3

Dönüş

Håkan Nesser

İsveççe Aslından Çeviren
Zeynep Tamer

dedalus

Håkan Nesser

1950 yılında, Kumla'da doğdu ve Uppsala'da ortaokul öğretmenliği yaptı. İlk romanı Koreografen *1988 yılında basıldı. 10 kitaplık Müfettiş Van Veeteren serisinin ilk romanı olan* Zihin Gözü *1993 yılında yayımlandı. Serinin üçücü romanı* Dönüş *ise 1995'te okurlarıyla buluştu.*

Nesser 2010 ve 2011'de Avrupa Suç Kurgu Yıldızı Ödülü (Ripper Ödülü), İsveç Suç Yazarları Akademisi Ödülü (üç kez) ve Cam Anahtar Ödülü de dâhil olmak üzere, Müfettiş Van Veeteren serisi ile sayısız ödüller aldı. Nesser, En İyi İsveç Suç Romanı ödülünü üç kez ve Danimarka Rosenkrantz Ödülü'nü iki kez kazanan tek yazar oldu.

Van Veeteren serisi 20'den fazla ülkeden yayımlandı ve dünya çapında 10 milyondan fazla sattı.

Bana hayatın ne kadar uzun olduğunu soruyorsun,
sana dürüst olacağım,
bir mezar taşında yazan
iki tarih arasındaki mesafe kadar...

W. F. Mahler, Şair

I

24 Ağustos 1993

1

O gün ilk ve son gündü.

Demir kapının sabahın ilk serinliğinde arkasından kapanmasının ardından, bir süre havada metalik bir çınlama sesi yankılandı. Dört adım attı, duraksadı ve valizini yere bıraktı. Gözlerini kapatıp tekrar açtı.

Issız otoparkın üzeri ince bir sis tabakasıyla kaplıydı. Hemen yakınındaki kasabada güneş henüz yeni doğuyordu. Tek yaşam belirtisi, yerleşim yerlerinin etrafını çevreleyen tarlaların üzerinde dolaşan kuş sürüleriydi. Birkaç dakika olduğu yerde durup bekledi. Algılarının harekete geçtiğini hissediyordu. Yeni biçilmiş mısırların kokusu burun deliklerinden içeri sızıyor ve asfaltın üzerinde göz alıcı ışık huzmeleri titreşiyordu. Batıya doğru birkaç kilometre uzaktaki, kırsala giden yolu kesen otoyoldan hiç durmadan araba uğultusu geliyordu. Dünyanın gerçekte ne kadar büyük olduğunu fark etmesiyle bir an başı döndü. On iki yıldır bu duvarlardan dışarı adımını atmamıştı. Kaldığı hücre yedi metre büyüklüğündeydi. Kasabaya ve tren istasyonuna giden yolun oradan uzak olduğunu fark etti. Hatta son derece uzaktı, belki de böyle bir günde ulaşılamayacak kadar.

Aslında kendisine bir taksi teklif etmişlerdi. Bu da hapishane rutinin bir parçasıydı. Ancak o istemedi. Daha bu ilk aşamada dünyaya kestirmeden ulaşmak istemiyordu. O sabah attığı her adımda yükü, acıyı ve özgürlüğü hissetme derdindeydi. Kendini adayacağı bu görevi başarma şansı

olursa, zorlukların üstesinden gelirken hangi aşamalardan geçtiğini ancak o zaman anlayabilirdi. Üstesinden gelmek ve başarmak.

Valizini alıp yürümeye başladı. Valiz çok da ağır değildi. İçinde birkaç parça iç çamaşırı, bir çift ayakkabı, bir tişört ve pantolon, banyo malzemelerinin olduğu bir çanta, dört-beş kitap ve bir mektup vardı. Üzerindeki kıyafetleri önceki gün denedikten sonra malzeme deposundan teslim almıştı. Tipik hapishane kıyafetleriydi. Siyah sentetik deriden ayakkabılar. Mavi pantolon. Soluk gri bir tişört ve ince bir yağmurluk. Kasaba sakinleri tarafından, Katolik bir rahip ya da bir baca temizleyicisi kadar kolayca ayırt edilebilirdi. Elinde kahverengi mukavva bir valizle bir an önce oradan ayrılmaya can atarak, istasyona yürüyerek gelenlerden biriydi. Belediye ormanıyla otoyol arasında kalan Büyük Griliğin içinde yıllarını geçirmiş, oranın yanı başındayken bile, kendisini oradan o denli uzak hisseden biri. Onlardan biri. Bu kolayca fark edilebiliyordu.

Büyük Gri. Halk arasında adı buydu. Ama ona göre isimsizdi, sadece uzun bir zaman dilimini ve içinde neredeyse hiçbir boşluğu olmayan bir yeri temsil ediyordu. İnsanların bakışları yüzünden endişelendiği zamanlar çok gerilerde kalmıştı. Yüzeysel ve boş birtakım ilişkilere sırtını dönmek zorunda kalması da uzun zaman önceydi. Eski hayatını hiç tereddüt etmeden ve zorlanmadan terk etmişti. Ve bir daha hiç özlemedi. Asla.

Aslında önceden de o hayatın gerçek bir parçası değildi.

Güneş yükseliyordu. Yüz metre sonra tekrar durmak zorunda kaldı. Yağmurluğunu sıyırıp omzunun üzerine attı. Yanından iki araba geçti. Muhtemelen içlerinde birkaç gardiyan veya diğer hapishane görevlileri vardı. Her halükârda

hapishane halkı yani. Ne de olsa sadece Büyük Gri'nin olduğu bu tarafa doğru kimseler gelmezdi.

Tekrar yürümeye başladı. Bir taraftan da ıslık çalmaya çalıştı ama aklına mırıldanacağı bir melodi gelmiyordu. Sabah güneşi oldukça etkiliydi. Bir güneş gözlüğüne ihtiyacı olduğunu fark etti. Belki kasabadan satın alabilirdi. Elleriyle gözlerinin üzerine gölge yaptıktan sonra gözlerini kısarak parlak pus tabakasının arasından kasaba manzarasını seyretmeye çalıştı. Tam o sırada kilisenin çanları çalmaya başladı.

Kolundaki saate baktı. Sekizi gösteriyordu. İlk trene artık yetişemezdi. Aslında yetişmeyi pek de istemiyordu. Güzel bir kahvaltı ve günlük gazeteyle tren istasyonunun kafeteryasında birkaç saat oturmak daha iyi bir fikirdi. Aceleye gerek yoktu. En azından ilk günden gereksizdi. Aklına koyduğu işi gerçekleştirecekti ama işin kesin zamanlaması doğal olarak henüz kendisinin de bilmediği bazı faktörlere bağlıydı.

Belki yarın. Belki de bir sonraki gün. Bütün bu geçen yıllar ona bir şey, hatta hiçbir şey öğretmediyse bile şunu öğretmişti. Sabırlı olmak.

Sabır.

Kasabaya kadar özellikle yürüyerek gitmeye devam etti. Güneşin kavurduğu ıssız caddelerden, meydana açılan loş ışıklı sokaklardan ve yıpranmış Arnavut kaldırımlarından geçti. Bezgin ördeklerin ebedi bir tembellik içinde yüzdükleri kahverengi ve çamurlu nehir kıyısında ağır ağır gezindi. Bir duvarla ya da parmaklıkla karşılaşmadan yürüyebilmek bile kendi çapında fevkalade bir şeydi. Köprülerden birinde durup nehir kıyısındaki kestane ağaçlarının gölgeliğinde, çamurlu bir adacıkta bir araya toplanmış bir kuğu ailesini seyretti. Ve ardından devasa ağaçları inceledi. Aşağı sarkan ağaç dallarının da en az yukarı uzananlar kadar çok olduğu-

nu fark etti. Dalların bazıları gökyüzüne, bazıları suya bakıyordu.

Dünya, diye düşündü. Hayat!

Sivilceli bir genç kendini belli eder bir hoşnutsuzlukla biletini mühürledi.

"Sadece gidiş bileti, tabii ya, başka ne olacaktı ki!"

Çocuğa bir bakış atıp gazete bayisine doğru yöneldi. Oradan iki gazete ile büyük, çıplak meme fotoğraflarının olduğu birkaç erkek dergisi aldı. Dergileri alırken en ufak bir utanç göstermedi. Sonra bir fincan kahve ile daha yeni hazırlanmış reçelli ve peynirli sandviçlerden aldı. Ayrıca bir iki paket de sigara alarak alışverişini tamamladı.

Trenin kalkmasına bir saat vardı ve hâlâ sabah saatleriydi.

İkinci kez geri dönüşünün ilk sabahıydı. Tüm bu dünyada vakitten bol ne vardı ki? Vakitten ve masumiyetten.

Neredeyse birkaç saat sonra oradaydı. Son birkaç kilometre vagonda yalnızdı. Yüzeyinde çizikler olan kirli camdan dışarıyı seyretti. Yakınından geçtikleri tarlaları, ormanları, şehirleri ve insanları inceledi ve böylece her şey birden yerli yerine oturup anlamlanmaya başladı. Binalar, yollar, yeşillik alanın çevreye sunduğu hoşluk. Eski su kulesi. Futbol sahası. Fabrika bacaları ve villaların arka bahçeleri. Gahn'ın mobilya fabrikaları. Meydan. Yüksekokul. Viyadük ve ana cadde boyunca uzanan evler. Tren yavaşlıyordu.

İnerken, perona soluk sarı plastikten yeni bir çatı yapıldığını fark etti. İstasyon binası da yenilenmiş ve yeni levhalar gelmişti.

Onun dışında her şey yine eskisi gibiydi.

Taksiye binerek kasabayı ardında bıraktı. Bazen kaybolan, bazense mısır tarlaları ile geniş yapraklı ağaçların arasın-

dan parlayarak ortaya çıkan göl boyunca keyifsiz bir yolculuk yaptı. Ve sonunda artık oradaydı.

"Kiliseden sonra durabilirsiniz. Kalan yolu yürüyeceğim."

Parayı ödeyip taksiden indi. Uzaklaşırken şoförün el sallamasında ona tanıdık gelen bir şeyler vardı.

Araba geldikleri yöne doğru döndü, mandıranın arkasında durup onun gözden kaybolusunu bekledi. Ardından valiziyle erzak poşetini alarak yolculuğunun son aşamasına geçti.

Güneş tam tepedeydi. Yüzünden ve kürek kemiklerinin arasından ter akıyordu. Yol hatırladığından daha uzak ve yokuşluydu. Ne de olsa son gelişinin üzerinden on iki yıl geçmişti.

Yani ev de on iki yıl daha eskimişti, ama hâlâ yerli yerindeydi. Kadın, söz verdiği gibi, merdivenlere kadar olan yolu temizlemişti, ancak daha fazlasını yapmış görünmüyordu. Bahçeyle orman arasındaki sınır belirginliğini yitirmişti. Huş ağacının dalları bahçeyi istila etmiş, çim ve çalılıklar duvarlara doğru metrelerce uzamıştı. Ahırın çatısı sarkıyordu, çatı kiremitleri de çürümüş gibiydi. Sonra üst kattaki bir pencerenin de camı kırılmıştı. Fakat tüm bunlar canını sıkmadı. Her şey görmeyi beklediği gibiydi, kafasındakilerle aşağı yukarı aynıydı.

Anahtar çatı oluğunun altında asılıydı. Tam da olması gerektiği şekilde yani. Kilidi çevirdi ve açmak için kapıyı omzuyla iteklemek zorunda kaldı, kapı sanki biraz kabarmıştı.

Çok yoğun olmasa da içerisi havasızlıktan kokuyordu. Görünüşe göre etrafta ne çürümüş bir şey ne de bir fare vardı. Mutfak masasının üzerinde bir not duruyordu.

Notta, kadının ona şans dilediği yazıyordu. Hepsi bu kadardı.

Valiziyle poşetini saatin altındaki kanepeye bırakıp etrafa bakındı. Ardından, evin içinde dolaşmaya başladı, pencereleri açtı. Yatak odasındaki aynanın önünde durup nasıl göründüğünü inceledi. Yaşlanmıştı. Yüzü grileşmiş ve çökmüştü. Çenesi olduğundan çok incelmiş ve sertleşmiş görünüyordu. Boynu boğum boğumdu ve buruşmuştu. Çökmüş omuzları onu bir şekilde kederli gösteriyordu.

"Elli yedi yıl," diye düşündü. Bunun yirmi dört yılı parmaklıklar arkasında. Böyle bir görünüme şaşmamalı.

Arkasını döndü ve kendine bir silah aramaya başladı. Ne olursa olsun bir silahı olmalıydı. Fikrini değiştirme riskine karşı bir an önce bulsa iyi olurdu.

Akşama doğru mektubunu alıp mutfağa geçti. Çiçekli masa örtüsünün üzerinde duran kahve fincanı eşliğinde onu bir kez daha okudu.

Mektup uzun değildi. Hemen hemen bir buçuk sayfaydı. Gözlerini kapatıp zihninde kadını canlandırmaya çalıştı.

Parmaklığın diğer tarafından ona bakan, ölüme mahkûm edilmiş koyu gözlerini ve sırılsıklam ellerini.

Ve sonra onun hikâyesini.

Hayır, önünde başka bir seçenek yoktu.

II

20 Nisan–5 Mayıs 1994

2

Yine o gezilerden biriydi. Aslında dört yetişkin olması gerekiyordu, ya da en azından üç. Normalde olması gereken buydu. Ancak ayrılmalarından yarım saat önce Henrietta arayarak, kendisini hâlâ biraz kırgın hissettiğini söyledi. Kısa bir süre sonra Hertl'ın da katılamayacağı belli oldu. Öğleden sonra iki yaşındaki çocuklara aşı yapacak olan hemşireye yardım etmesi gerekiyordu. Bu durumda geriye sadece Elizabeth ve Moira kalıyordu. Moira'nın da her zamanki gibi gün içinde migren ağrıları tutacağından tüm grubun tüm sorumlusu aslında Elizabeth olacaktı. Ama ne olmuş ki yani? Bu ilk değildi ya.

Yanlarında yaşları üç ile altı arasında değişen on dört çocuk vardı. Henüz 400 metre gitmişlerdi ki altı yaşındaki Eunice'nin kusması ile yolculuk başladı. Üç yaşındaki Paul de onunla eş zamanlı çizmelerinin içini dolduracak kadar altına yaptı. Bir süre sonra dört ve beş yaşlarındaki Ellen ve Judith yeşil fularlı pembe tavşanlarla birbirlerinin gözlerini çıkarmaya çalıştılar. Üç buçuk yaşındaki Emile ise annesini istediği için o kadar yüksek sesle bağırıyordu ki, neredeyse tüm otobüs sallandı. Altı yaşındaki Christophe'nin de diş ağrısı tuttu.

Otobüs ormanın kenarına geldiklerinde durdu. Çocuklar otobüsten inerken neyse ki gayet uyumluydular. Öğretmenleri onları hızlıca saydı, herkes eksiksiz oradaydı. On dört çocuk ve Moira ile toplam on beş kişi. Derin bir nefes aldı. Ön-

lerinde 3 saatlik bir orman yürüyüşü, ızgara sosis yeme faslı, hazine avı ve çeşitli botanik gezintiler vardı. Ağaç dallarının arasından gökyüzünün karardığını görüyordu. Yağmur başlayıncaya kadar ne kadar zamanları olduğunu düşündü.

Yağmurun başlaması hemen hemen 25 dakikayı bulmuştu, ama zaten bu süreçte de ormanın içlerine doğru iyi bir mesafe kat etmişlerdi. Moira alnında bir zonklama hissetmeye başladı. Daha da kötüleşmemek için grubun 50 metre ilerisinden gidiyordu. Erich ve Wally, Eunice ile o kadar dalga geçtiler ki küçük şişman kız gruptan ayrı yürümek istedi. Patikadan gitmek yerine ağaç ve çalılıkların arasından kendi başına yürüyordu. Ancak Elizabeth onu gözden kaçırmamak için çocuğa ara sıra sesleniyordu.

İkiz Jümper kardeşlerden biri düşüp başını bir ağaç köküne çarpınca Elizabeth onu kucağında taşımak zorunda kaldı. Diğer Jümper kardeş ise Elizabeth'in arkasına yapışmış çamurlu parmaklarıyla onu kemerinden tutuyordu.

"Yağmur başladı!" diye bağırdı, dört yaşındaki Bartje.

Beş yaşındaki Heinrich ise, "Eve gitmek istiyorum," diye sızlanmaya başladı. "Aptal sidikliler sizi," dedi Erich ve Wally. "Gidip annenizin eteğinin altına saklanın hadi."

Üç yaşındakilerden biri de onları tekrarlayarak, "Gidip annenizin eteğinin altına saklanın," diye tiz bir sesle bağırmaya başladı.

Elizabeth, "Wally ve Erich çenenizi kapatın," dedi. "Yoksa ikinizin de kulaklarını çekerim."

Moira öğle yemeğini yiyecekleri, gönüllü bir askerî birliğe ait kulübelerden birinde durdu. Arkasındakiler ona yetiştiğinde, "Şanslıyız," diye fısıldadı. Migreninin filizlenip büyümesine engel olmak için her zamanki gibi kendini fısıldayarak konuşmak zorunda hissediyordu.

"Şimdi acele edin hadi ve çatının altına gelin," dedi.

Wally daha kapıya ulaşmadan Elizabeth kapının kilitli olduğunu ve anahtarın personel odasında Hertl'ın çantasında kaldığını fark etmişti.

"Kahretsin kapı kilitli," diye bağırdı Wally. "Şu lanet anahtarı verin."

Moira şaşkın bir halde, o sırada içini çekmekte olan Elizabeth'e baktı. Elizabeth gözlerini kapatıp üçe kadar saydı. Bardaktan boşalırcasına yağmur yağıyordu. Topuklarının yavaş yavaş suyla dolu çimlerinin içine girdiğini hissediyordu. Kollarındaki Jümpers veledi titreyerek, "Üşüyorum," diye bağırdı.

"Acıktım," dedi bir diğeri.

Erich duvara bir çamur parçası fırlatarak, "Sakın anahtarı unuttuğunuzu söylemeyin saftirikler," diye bağırdı.

Elizabeth üç saniye daha düşündü, sonra kollarındaki yaralı çocuğu Moira'nın kucağına bırakarak kulübenin arkasına gidip pencerelerden birini kırdı. Yaklaşık bir saat sonra yağmur durmuştu. Paketlerdeki bütün yemekleri bitirdiler. Elizabeth daha önce 1800 kez okuduğu 18 masal kitabını yine okudu. Beş ve altı yaşındaki çocuklardan bazıları kendi başlarına keşfe çıktılar. Kıyafetleri o kadar çamurlanmıştı ki Elizabeth, otobüs şoförünün onları tekrar otobüse alıp almayacağından şüphelenmeye başladı. Moira üst kattaki bir odada biraz kestiriyordu ve çok fazla olmasa da kendisini daha iyi hissetmeye başlamıştı. Alerjik bir bünyesi olan üç yaşındaki Gerrad'ın kim olduğu belirlenemeyen bir arkadaşı tarafından kandırılıp içinde fındık olan bir çikolatayı yemesiyle yüzünde ve kol kıvrımlarında büyük ve kırmızı döküntüler oluştu. Ayrıca üç ve dört yaşlarındaki iki çocuk da altına kaçırdı. Bunlar dışında her şey kontrol altındaydı.

Elizabeth herkesi dışarıdaki merdivende toplayıp dönüşe geçmeyi düşünüyordu. Ancak görünüşe göre on üç çocuk vardı ve Moira ile on dört kişi oluyordu. "Kim yok?" diye sordu. Eksik olanın Eunice olduğu anlaşıldı. Küçük bir sorgulama ile Eunice'nin yaklaşık 20-25 dakikadır görünürlerde olmadığı ortaya çıktı. Zamanı hesaplarken kimse süper bir başarı gösteremedi. Ortadan kaybolma nedeni de belirsizdi.

Wally veya Erich, hatta muhtemelen her ikisi, sırtına bir odun parçası ile vurmuş olabilirdi, ya da Marissa onu şişko surat diye çağırmıştı. Belki de karnı ağrıyordu. Hatta büyük bir olasılıkla tüm bunların bir kombinasyonuydu.

Birkaç dakika süren genel bir bağırış çağırışın ardından, Elizabeth bir arama ekibinin işe koyulmasına karar verdi. Moira kulübede üç dört yaşındakilere bakarken, o daha büyük çocuklarla ormanın derinliklerine doğru gidecekti.

"Daha büyük çocuklar derken?" diye düşündü. Beş ve altı yaşlarında yedi çocuk. "Tek sıra halinde 10 metre aralıklarla yürüyeceğiz," dedi. "Durmadan bağırmaya devam edeceğiz ve birbirimizi gözden kaçırmayacağız. Anlaşıldı mı?"

Wally asker selamı vererek, "Evet patron!" diye seslendi.

Sonunda onu bulan da Wally idi. "Lanet olası çukurda hıçkırarak oturuyor," dedi. "Şu tarafta kafası olmayan bir ceset olduğunu söylüyor."

Elizabeth bunun gerçek olduğunu hemen anladı. Elbette günün olayı da bu oldu.

Aslında eksik olan sadece kafası değildi. Cesetten geriye kalanlar kalın bir halıya sarılmıştı ve Eunice'nin bunu incelemek istemesine gerçekte neyin sebep olduğunu öğrenmek için zaman yoktu. Belki de bir kemik gözüne çarpmıştı. Her halükârda küçük kız halıyı açabileceği kadar hendekten uza-

ğa sürüklemeyi başarmıştı. Halı sırılsıklamdı. Ve Elizabeth'in gözüne küf, mantar ve akla gelebilecek her çeşit çürümeyle kaplı olarak göründü. Bazı yerleri parçalanmıştı. İçindeki vücut da hiç şüphesiz aynı durumdaydı.

Kafasız, elsiz ve ayaksız…

"Hemen kulübeye geri dönün," diye haykırdı ve titremekte olan Eunice'yi kolları ile sıkıca kavradı. Birdenbire içinde giderek kabaran güçlü bir mide bulantısı hissetmeye başladı. Ve az önce durup baktığı şeyin, hayatının geri kalan tüm o karanlık gecelerinde yılmaksızın zihninde belirecek görüntülerden biri olacağını hemen anladı.

3

Hiller ellerini kavuşturarak, "Rapor lütfen!" dedi. Reinhart tavana bakıyordu. Münster görev bilinci ile boğaz temizleme ritüelini gerçekleştirdi. Van Veeteren ise esnedi.

"Pekâlâ," dedi Hiller.

"Evet, bir bakalım," dedi Münster. O sırada not defterine göz gezdiriyordu.

Polis şefi altın kaplama saatine bakarak, "Haydi bakalım, elimizi çabuk tutalım," dedi. "Yirmi beş dakika içinde bir toplantım var. Bir özet raporu yeterli olacaktır."

Münster tekrar boğazını temizleyerek, "Söz konusu ceset bir erkeğe ait," diye söze başladı. "Dün saat birde, buradan yaklaşık otuz km. uzakta, Behren'in dışındaki ormanlık bir alanda, altı yaşındaki bir kız çocuğu tarafından bulundu. Çocuk, kreşinin düzenlediği bir gezideydi. Ceset geçilebilir en yakın yoldan yaklaşık elli metre uzaktaki bir hendeğin içinde halıya sarılmış bir halde duruyordu ve görünen o ki, uzun zamandır oradaydı.

"Ne kadar zaman mesela?"

"Güzel bir soru," dedi Reinhart. "Bir yıl civarı, aşağı yukarı öyle görünüyor."

"Bu belirlenemez mi?" diye sordu Hiller.

Van Veeteren, "Henüz değil," dedi. "Meusse tüm hızıyla bunun üzerinde çalışıyor, ama her halükârda orada en az altı ay beklemiş."

"Hmm," dedi Hiller. "Tamam, devam et."

"Pekâlâ," diyerek devam etti Münster. "Katil, adamın kafasını, ellerini ve ayaklarını kestiği için cesedi teşhis etmek mümkün olmadı."

"Cinayet olduğundan emin olabilir miyiz?" diye sordu polis şefi.

Reinhart içini çekerek, "Hayır," dedi. "Bildiğin doğal bir ölüm de olabilir. Düzgün bir cenazeye parası yetmeyen biridir belki. Günümüzde pahalı bir iş bu sonuçta... Dul karısı da merhumun başıyla diğer yerlerini onun isteği üzerine tıbbi araştırmalarda kullanılsın diye bağışlamıştır."

Van Veeteren öksürdü. "Ölüm nedenini tespit etmek muhtemelen biraz zaman alacak," dedi. Bir yandan da alt dişlerine kürdan sokuyordu. "Öyle görünüyor ki vücudunun diğer kısımlarında ölümcül bir yara izi yok. Ancak insanlar kafaları kesildiğinde genelde ölüyorlar pek tabii."

"Meusse bu cesetten pek memnun değil," dedi Reinhart söze girerek. "İnsan onu anlayabiliyor. Ceset tüm kış, belki de daha uzun bir süre o çürümüş halının içinde kalmış. Donmuş, çözülmüş, sonra tekrar donup tekrar çözülmüş. Ayrıca bazı hayvanlar tarafından da hafifçe kemirilmiş. Ancak onların da pek hoşuna gittiği söylenemez. Sanırım direkt göze çarpacak bir yerde de değildi. Yarısına kadar sular altındaymış. Bu durum aslında cesedi korumaya yardımcı da olmuş, yoksa iskeletten başka bir şey kalmazdı geriye. Kısaca söylemek gerekirse ceset berbat bir halde."

Hiller tereddüt ederek, "Vücudunun neden özellikle bu bölümleri kayıp, bunu biliyor muyuz?" diye sordu

"Biz mi?" diye düşündü Münster. "Bunu bilecek kişi biz miyiz Tanrı aşkına? Bu lanet olası yer bir polis karakolu mu, yoksa bir hastane mi? Reinhart'ın hep iddia ettiği gibi bir tımarhane de olabilir. Bunu bilmek zor."

Tam o sırada Van Veeteren de Hiller'e, "Bunu bilmek zor," diye cevap verdi. Adeta Münster'in düşüncelerini okumuştu. "Bu işte, ara sıra kasap katillere denk gelebiliyoruz ama bu tip durumlarda asıl mesele cesedin kimliğini tespit ederken zorlanmamız."

"Kim olduğu hakkında hiçbir fikriniz yok mu?"

Van Veeteren hayır anlamında başını salladı.

"Elbette bölgede sıkı bir arama yapıyoruz," diye devam etti Münster. "Bizzat sizin emriniz üzerine dün öğle saatlerinden beri yirmi polis memuru ormanda arama yapıyor. Gece yapmadılar tabii."

Reinhart ceketinin cebinden piposunu çıkarttı ve, "Zaman kaybı," dedi.

Polis şefi, "İşimiz bitince tüttürürsün," diye söylendi. Bir taraftan da saatin kaç olduğunu kontrol ediyordu. "Neden zaman kaybı olsun?"

Piposunu aldığı gibi yerine koyan Reinhart, ellerini başının arkasında birleştirerek, "Çünkü hiçbir şey bulamayacaklar," dedi. "Eğer birini öldürüp başını, ellerini ve ayaklarını kesmek için zaman harcasaydım. Vücudunun kalan kısmı ile bu kesilenleri aynı yerde saklayacak kadar aptallık yapmazdım. Aslına bakarsanız bu dünyada onları orada bulamayacağımızdan emin olabileceğimiz tek bir yer var, o da şu an aradığımız yerdir. Kabul etmelisiniz ki, katil zekice davranmış."

"Pekâlâ," diye sözünü kesti Hiller. "Van Veeteren dün burada değildi ve düşündüm ki..."

"Tamam," dedi Van Veeteren. "Cesedin bulunduğu yerin dikkatlice incelenmesinin bir zararı olacağını düşünmüyorum, ama yine de buna bu akşam bir son verelim bence. Her halükârda koca bir kışa dayanıp kalmış fazla bir ipucuna

rastlayamayız ve bu arada adamın orada öldürülmediğinden de emin olabiliriz bence."

Hiller'in yine kafası karıştı.

"Öyleyse soruşturmayı nasıl başlatacağız?" diye sordu. "Zamanım biraz kısıtlı…"

Van Veeteren herhangi bir aceleye tenezzül etmeyerek, "Pekâlâ," dedi. "Sanırım bunu bir daha düşünsek iyi olur. Bize kaç polis memuru vermek istiyorsun?"

"Ah, şu kahrolası soygun olayları olmasa," dedi Hiller ayağa kalkarak. "Ve şu şantajcı…"

"Ayrıca ırkçılar," dedi Reinhart.

"İşte o şantajcı…" diye başlamıştı ki Hiller, Reinhart, "Irkçı pislikler," diye araya girdi. "Canları cehenneme," dedi Hiller. Yarın sabah bana uğrarsan iyi olur VV. Durumun nasıl olduğuna bir bakalım. Bu arada Heinemann hâlâ hasta mı?"

"Pazartesi dönüyor," dedi Münster. Heinemann döndüğünde kendisinin birkaç gün izin kullanmak istediğinden hiç bahsetmedi. Bir şeyler ona şimdi izin istemenin doğru zaman olmadığını fısıldıyordu.

"Artık en iyisi işe koyulalım," dedi Hiller ve kapıya kadar onlara eşlik etti. "Ne kadar çabuk çözersek o kadar iyi. Ne olursa olsun bu zavallı herifin kim olduğunu bulmak çok zor olmamalı. Öyle değil mi?"

Reinhart, "Hiçbir şey imkânsız değildir," diye yanıt verdi.

Fotoğrafları uzatarak, "Sen ne düşünüyorsun Münster?" diye sordu Van Veeteren. Münster kahverengi lekelerle kaplı parçalanmış cesedin bulunduğu yerin fotoğraflarını inceledi. Görüşüne bakılırsa hendek yoğun çalılar ve otlarla kaplıydı ve son derece iyi seçilmiş bir saklama yeriydi. Cesedin

bu kadar uzun zamandır tespit edilememesi şaşırtıcı değildi. Aksine, altı yaşındaki zavallı küçük kız tarafından beklenmedik bir şekilde fark edilmesi tamamen bir tesadüf olarak görülmeliydi.

"Bilmiyorum," dedi. "Ama ne olursa olsun, son derece dikkatli bir şekilde planlanmış gibi görünüyor."

Van Veeteren bir şeyler mırıldandı.

"Dikkatlice planlanmış, evet, sanırım öyle olduğunu varsayabiliriz."

"Peki bazı organlarının kesilip alınması ile ilgili ne düşünüyorsun?"

Bir süre düşünen Münster, "Belli ki katil cesedin kimliğinin tespit edilmesini istemiyor," dedi.

"İnsanları ayaklarından tanıyabilir misin?"

Münster hayır anlamında başını salladı. "Ayaklarıyla ilgili özel bir şey olmadığı sürece hayır, dövme ya da bu tarz bir şeyler olmalı mesela. Kaç yaşındaymış?"

"Meusse elli atmış yaşlarında olduğunu düşünüyor ama akşama kadar beklememiz lazım. Dediğim gibi ceset iyi bir durumda değil. Sanırım bu olayla sen ve Rooth ilgilenmek zorunda kalacaksınız."

Münster yukarı doğru baktı ve, "Peki siz neden olmayacaksınız?" diye sordu.

Van Veeteren işaret parmağını kaldırarak, "Şu lanet olası hırsızla başım dertte. Reinhart'a gelirsek o da hiç şüphesiz şu ırkçı teröristleri bir an önce içeri tıkmak istiyor. Ve sonra, mayıs ayının ilk haftası karnımı kesmeleri için hastaneye yatacağım. Başından itibaren her şeyin sorumluluğunu alsan iyi olur."

Münster kızardığını hissediyordu.

"Tıkandığını hissettiğin zamanlar, elbette elimden geleni yaparım," dedi Van Veeteren.

Ne zaman? diye düşündü Münster. Peki ya aksi taktirde? Belki de önce biraz tıkanacak kadar ilerlemeliyim.

"Rooth kayıp listesindeki kişilere henüz bakmadı mı?"

Van Veeteren dahili numarayı çevirdi ve beş dakika sonra elinde bir deste bilgisayar çıktısı ile kapıda dedektif müfettiş Rooth belirdi. İçeri girerek boş bir sandalyeye oturdu. Eli, hafiften uzamaya başlayan sakalındaydı. Onun evi barkı olmayan bir serseri gibi göründüğünü düşündü Münster. Fakat aslına bakılırsa yüz metre öteden polis olduğu anlaşılmayan meslektaşlara sahip olmak avantajlı bile olabilirdi.

"Bölgemizde son birkaç yıldır otuz iki kayıp kişi rapor edilmiş," dedi. Bulunamayanları kastediyorum yani. Bunların on altı tanesi yöre halkı. Onları biraz ayıkladım. Cesedin en az altı ay, en fazla da bir yıl arası bir zaman diliminde orada olduğunu varsayarsak, adamın geçen yılın Nisan, Aralık ayları arasında kayıp ihbarının yapılmış olması gerekir. Zamanın doğruluğunu ancak Meusse'nin raporu hazır olduğunda anlayabiliriz."

"Nasıl bu kadar çok insan kaybolabiliyor?" diye sordu Münster. "Bu sayı gerçek olabilir mi?"

Rooth omuzlarını silkti. "Çoğu yurt dışına gidiyor, ağırlıklı olarak da gençler ve vakaların %15 ile 20'sinden fazlasının arkasında herhangi bir suça karışma durumu olduğunu zannetmiyorum. Zaten Stauff'un iddia ettiği de bu. İşini biliyor. Küçük suç vakalarını saymadığını düşünüyorum. Oldukça fazla sayıda uyuşturucu kaçakçısı da kayboluyor. Tayland'a, Hindistan'a ve benzeri yerlere gidiyorlar."

Van Veeteren başını salladı. "Elinde bizim duruma uygun kaç aday var?"

Rooth listeleri karıştırdı. Münster bazı isimlerin yuvarlak içine aldığını, bazılarının üzerine soru işareti konulduğunu ve bazılarının ise üstünün çizildiğini görüyordu. Ancak ortada pek de önemli bir ipucu yokmuş gibiydi.

"Çok değil," dedi Rooth. Ellili yaşlarda başı ve ayaklarıyla yaklaşık 1.75 uzunluğunda olan bir adam arıyorsak, seçim yapabileceğimiz sanırım iki ya da üç kişi var."

Van Veeteren kürdanını inceliyordu. "Bir kişi olması yeterli," dedi. "Doğru kişi olsun da."

"Yöre sakinlerinden biri olmayabilir," dedi Münster. "Bahren bölgesinde öldürüldüğüne dair ortada hiçbir şey yok. Anladığım kadarıyla herhangi bir yerde de öldürülmüş olabilir."

Rooth başını salladı. "Ülke geneline ait listeyi bir bütün olarak ele alırsak, aralarından seçim yapabileceğimiz yedi, sekiz kişi var. Ancak yine de olası dulları aramaya başlamadan önce otopsi raporunu beklememiz daha iyi olur."

"Şüphesiz," dedi Van Veeteren. "Eleyeceğimiz kişi sayısı ne kadar azalırsa o kadar iyi."

"Evet," dedi Münster, bir anlık bir sessizliğin ardından. "Peki biz bu arada ne yapacağız?"

Van Veeteren sandalyesini gıcırdatarak tekrar arkasına yaslandı. "Bir yere gidip bir plan taslağı hazırlamanızı öneririm, Hiller'e konu ile ilgilendiğinizi söyleyeceğim, ama dediğim gibi dilediğin zaman emrindeyim."

Kahve fincanları ile kantine kurulduklarında, "Pekâlâ," dedi Rooth. "Bunu bir hafta içerisinde çözebileceğimizi düşünüyor musun?"

"Umarım," dedi Münster. "Meusse raporun ne zaman hazır olacağını umuyor?" Rooth saatine baktı. "Sanırım yak-

laşık bir saat içinde. "Gidip onunla birlikte görüşmemiz daha iyi olur, ne dersin?"

Münster başını salladı. "Halkın genelinden nasıl bir tepki geliyor?" diye sordu. "Gazetelerde epey bir şeyler yazıyordu."

Rooth *brownis*inin yarısını yutarken bir taraftan da başını sallıyordu. "Şu ana kadar mantıklı görünen hiçbir şey yok. Krause işin o kısmı ile ilgileniyor. Bu akşam haberlerde hem televizyondan hem de radyodan bir çağrı yapılacak. Umarım şu listedekilerden biri çıkar." Kaşığı ile bilgisayar çıktılarına dokundu. Münster listeyi alıp Roth'un notlarını incelemeye koyuldu. İsimlerden üçü çift daire içerisine alınmıştı. En yakın adaylar onlar görünüyordu. Öldürülüp parçalanarak Bahre'nin hemen dışındaki otlarla kaplı bir hendeğe atılmış kişiye aday olarak yani. Münster aceleyle isimlerin üzerinden geçti.

Clasus Menhevern,

Drouhtens vej 4, Blochberh

Doğum tarihi 1937. Kayıp olarak bildirildiği tarih 11.06.1993.

Pierre Kohler

Armastenstraat 42, Maardam.

Doğum tarihi 1936. Kayıp olarak bildirildiği tarih 27.08.1993.

Piit Choulenz

Hagmerlaan 11, Maardam.

Doğum tarihi 1945. Kayıp olarak bildirildiği tarih 16.10.1993

"Evettt," dedi listeleri masanın üzerine bırakarak. "Bunlardan biri olmalı."

"Kesin," dedi Rooth. "Bu durumda bir hafta içinde çözeriz. İçimden bir ses öyle diyor."

4

Her zamankinden bir saat önce karakoldan ayrıldı ve eve gitmek üzere aracına bindi. Mektup koridordaki kitaplığın üzerinde bıraktığı yerde duruyordu. Açtı ve bir kez daha okudu. Yazılanlar hâlâ aynıydı.

5 Mayıs Salı gününe kolon adenom karsinomu kanseri ameliyatınız için randevunuzun oluşturulduğunu bildirmekten memnuniyet duyarız. Tarihin uygunluğunu en geç 25 nisana kadar e-posta ya da telefon yolu ile bildirmeniz ve 4 Mayıs Çarşamba günü sabah saat 21'den önce 46/b servisine gelerek girişinizi yaptırmanız rica olunur. Ameliyattan sonra 2 ila 3 hafta daha hastanede yatmanız gerekebilir. Ev ve iş hayatınızı buna göre planlamanıza yardımcı olmak adına bu bilgiyi vermek isteriz.

Saygılarımızla,

Marike Fischer, Randevu Sekreteri.

Gemejnte Hastanesi, Maardam

"Kahretsin!" diye mırıldandı. Sonra sayfanın altında yazan bilgileri kontrol ederek numarayı çevirdi ve beklemeye başladı. Telefonu genç bir kız cevapladı. Kızın en fazla 25 yaşlarında olduğunu düşündü. Aşağı yukarı kendi kızı gibi.

"Tamam, ben geliyorum," dedi kıza.

"Affedersiniz, kiminle görüşüyorum acaba?" diye sordu kız.

"Baş dedektif Van Veeteren'le tabii ki, kalın bağırsak

kanseriyim ve Doktor Moewenroedhe'nin kanserli yeri kesip almasını onayladığımı söylemek için arıyorum."

"Bir saniye."

Van Veeteren bekledi.

"Doğru, randevunuz 5 Mayıs'aymış. Not alıyorum. Bir gün önce görüşmek dileğiyle o zaman. 46/b servisinde bir yatak ayırıyorum size. Herhangi bir sorunuz var mı?"

Acır mı, diye aklından geçirdi Van Veeteren. Yaşar mıyım? Hastaların yüzde kaçı anesteziden sonra uyanamıyor?

Ama sadece, "Hayır," demekle yetindi ve, "Fikrimi değiştirirsem ararım," dedi.

Kızın sessizliğinin arkasındaki şaşkınlığı hissedebiliyordu.

"Neden fikrinizi değiştirmek zorunda kalasınız ki?" diye sordu kız.

"O sırada başka bir şey ile meşgul olabilirim, bu hiç belli olmaz."

Kız afalladı.

"Operasyon ile ilgili kaygılanıyor musunuz, Van Veeteren Bey? "

"Kaygılanmak mı? Ben mi?"

Gülmeye çalıştı ancak kendisi bile sesinin, ölmek üzere olan bir köpeğe benzediğini duyabiliyordu. Ölmek üzere olan köpekler ile ilgili bazı deneyimleri vardı.

Kız, "Tamam o zaman," dedi. "Garanti edebilirim ki Doktor Moewenroedhe en yetenekli cerrahlarımızdan biridir. Zaten bu pek de karmaşık bir operasyon sayılmaz."

Evet ama bu benim karnım, diye düşündü Van Veeteren. Ve benim bağırsağım, uzun zamandır benimle ve oldukça bağlıyım kendisine.

"İstediğiniz zaman arayıp aklınıza takılanları sorabilirsiniz," diye ekledi kız. "Hastalarımıza yardımcı olmak için buradayız."

Van Veeteren içini çekerek, "Çok teşekkür ederim," dedi. "Tamam sanırım, yatış öncesinde sizi ararım zaten, hoşça kalın."

"Sizinle tanışmayı dört gözle bekliyoruz, Bay Van Veeteren."

Elinde mektupla birkaç saniye öylece durdu ve ardından onu dörde parçalayarak çöpe attı. Yaklaşık bir saat sonra balkonunda iki domuz sosisi ve patates salatası yiyordu. Yanına da bir bardak siyah bira almıştı. Köşedeki büfeye gidip bir paket sigara mı alsam, diye aklından geçirdi. Kürdanları da bitmişti ve güzel bir akşamdı.

Nasıl olsa öleceğim, diye düşündü. Keymer'deki kilise saatinin altı kez vurduğunu duydu. Başucundaki komodinin içerisinde yarı okunmuş iki roman duruyordu ve onların bir süre daha böyle yarım kalacaklarını fark etti. Kendini yeterince huzurlu hissetmiyordu. Aksine içini bir huzursuzluk kemiriyor ve pençelerini giderek keskinleştiriyordu. Elbette ki buna neyin sebep olduğu konusunda bir bilinmezlik yoktu, bu kesinlikle bir sır değildi. Dışarıda yumuşak bir hava olduğunu hissetti. Balkon korkuluğundan hafif ılık bir rüzgâr esiyordu. Güneş, Kloisterlaa'ın diğer tarafındaki bira fabrikasının çatısının üzerinde kırmızı bir top gibi görünüyordu. Bisiklet barakasının arkasındaki leylak çalılıklarından küçük kuşların cıvıldama sesleri geliyordu. İşte buradayım, diye düşündü. Meşhur baş müfettiş Van Veeteren. Elli yedi yaşında, kolon kanseri, 88 kilo ağırlığında bir aynasız. İki hafta sonra kendi rızam ile ameliyat masasına yatıp tamamen deneyimsiz bir kasap çırağının vücudumdan 11 cm kesmesine izin vereceğim, lanet olsun.

Alt karın bölgesinde hafif bir dalgalanma hissetmeye başladı. Gerçi bugünlerde yemek yedikten sonra hep böyle oluyordu. Ağrı olmuyordu aslında, sadece bu küçük rahatsızlık hissi. Buna da şükretmeliydi elbette. Şu yediği sosis, şubat ayında yapılan testlerden sonra kendisine verilen diyet listesinde yoktu, ama sonuçta bu kimin umurundaydı ki. Asıl mesele ameliyat zamanına kadar akıl sağlığını koruyabilmekti. Eğer her şey yolunda giderse yeni bir yaşam tarzı edinmeyi düşünebilirdi. Sağlıklı alışkanlıklar filan. Her şeyin bir zamanı vardı. Masayı temizleyip mutfağa giderek bulaşıkları lavaboya yığdı. Oradan oturma odasına geçti ve dalgın bir halde cd ve kaset koleksiyonunu düzenlemeye başladı. Vücudumun 11 cm.si, diye düşündü ve ardından o sabah gördüğü fotoğrafları anımsadı. Behren'de bulunan kafası kopuk adam. Kafasız, elsiz ve ayaksız. Yani daha kötü şeyler de olabiliyor hayatta, diye düşündü. Meusse adamın elli, atmış yaşları arasında olduğunu söylemişti. Onunla kendi arasındaki benzerliğe bak, hatta aynı yaşta bile olabilirlerdi. Elli yedi yaşında yani, neden olmasın?

Evet, gerçekten çok daha kötüsü de olabilirdi her zaman.

On dakika sonra arabasındaydı. Hoparlörleri titreterek Montaverdi'den bir koro parçası dinliyordu. Havanın kararmasına daha bir buçuk saat vardı. Zamanı çoktu, sadece gidip bir bakmak istedi öylesine. Yapacak başka bir şeyi de yoktu zaten. Önceden de doğruluğuna karar verdiği gibi her şeyin bir zamanı vardı.

5

Rooth'un eski Citroën'inde yan yana oturmuş giderlerken, "Aşk hayatın nasıl gidiyor?" diye sordu Münster. Ne de olsa iş dışında da bir şeyler hakkında konuşulmalıydı.

"Pek iyi değil," dedi Rooth. "Bazen insanı arzularından sonsuza dek kurtaracak bir iğne olsaydı keşke diye düşünüyorum."

Münster konuyu açtığına pişman olarak, "Evet, doğru," dedi.

Rooth, "Kadınlar bir acayip," diye devam etti. "En azından benim karşılaştıklarım öyle. Geçen hafta aslen Oosterbrügeli ama burada Maardam'da bir nevi hemşirelik eğitimi alan kızıl saçlı bir kadına çıkma teklifi ettim. Sinemaya gidip Krause seyrettik, sonra onu bir kadeh porto şarabı ve yanında bir dilim peynir ikram etmek için evime davet ettiğimde ne dedi tahmin et."

"Hayır, hiçbir fikrim yok," dedi Münster.

"Erkek arkadaşının yanına dönmesi gerektiğini. Erkek arkadaşı ziyaretine gitmiş ve kaldığı yurtta onu bekliyormuş. İşte aynen böyle dedi."

"Şansa bak," dedi Münster.

Rooth, "Gerçek bir rezalet," diye devam etti. "Sanırım artık kadınların peşinden koşamayacak kadar yaşlandım, belki bunun yerine gazetelere ilan vermeyi denemeliyim. Kayıp Kişiler'deki Kurmann kendine bu şekilde çok hoş birini bul-

du. Ama işte böyle eşek şansına sahip olman gerekiyor."

Sonra sessizleşerek mavi bir nakliye kamyonunu sollamaya konsantre oldu. 12 numaralı tramvay ile burun buruna gelmişlerdi. Münster gözlerini yumdu, bakmaya tekrar cesaret ettiğinde neyse ki durumun üstesinden gelmişlerdi.

"Peki sende durumlar nasıl?" diye sordu Rooth. "Dünyanın en güzel polis karısı ile hâlâ iyisiniz değil mi?"

"Cennetin ta kendisi," dedi Münster. Aslına bakılırsa bu söylediği hakikatten hiç de uzak değildi. Synn Synn'dü. Ara sıra onu endişelendiren tek şey Synn gibi bir kadının onda ne bulduğuydu. Kendisinden on yaş büyük, düşük maaşlı bir dedektif. Ayrıca çok yoğun çalışıyordu. Ne ona ne de çocuklarına zaman ayırabiliyordu. Hak ettiğinden daha fazlasına sahip olduğuna kendini ikna etmesi hiç de zor değildi. Bunun için er ya da geç cezalandırılacaktı.

Fakat neden endişeleniyordu? Mutlu bir evliliği ve iki çocuğu vardı. Belki de bir kez olsun minnettar olup yaşamındaki her şeyi hazmetmeliydi. Ancak her halükârda bu konu dedektif müfettiş Rooth ile tartışmak istediği bir şey değildi.

"O sakaldan kurtulmalısın," dedi, konuyu değiştirip. "Eğer bir kadın olsaydım sakallarından on km. uzağa koşardım."

Rooth elini çenesinin üzerinde gezdirerek dikiz aynasında yüzünü inceledi. "Bilemiyorum ki, lanet olsun o kadar da berbat görünmüyor bence. Kadınların ne istediğini anladığından emin değilim."

"Tamam," dedi Münster. "Ne istersen onu yap. Peki Meusse ile nasıl başa çıkacağız?"

Adli kliniğe doğru yaklaşırken, "Sanırım her zamanki gibi ona bir içki ısmarlasak iyi olur," dedi Rooth. "Sen ne dersin?"

"Evet hiç şüphesiz en kolay yol bu olur," dedi Münster.

Adli tıp doktoru Meusse o günkü ceset kotasını henüz bitirmemişti. Münster ve Rooth rahatsız etmemek için onu ofisinde beklemeye karar verdiler. Meusse yirmi dakika geç geldi. Münster onun zor bir gün geçirdiğini görebiliyordu. Kuş gibi ince vücudu her zamankinden daha ince görünüyordu. Yüzü kül grisiydi ve gözleri, kalın mercekli gözlüklerinin arkasında göz çukurlarının içine gömülmüş gibiydi. Bu dünyanın tüm kötülük ve sapkınlıklarını yeterince, hatta hiç şüphesiz fazlasıyla gördükten sonra onun bu görünümü asla yadırganamazdı. Kendisinin parçalanmış vücuda beş, fotoğraflara ise on saniye bakması alt üst olmasına yetmişti. Ancak adli tıp uzmanının en az on- on iki saat o çürümüş vücudu didik didik etmesi gerektiğini tahmin etti.

Meusse tek kelime etmeden başını sallayarak selam verdi. Lekeli beyaz önlüğünü kapının yanındaki bir kancaya astı. Ellerini lavaboda yıkayıp masanın üzerindeki ceketi üzerine geçirdi. Hiç saç teli bulunmayan kafasını birkaç kez okşayarak içini çekti.

"Pekala, sizin için ne yapabilirim beyler?"

"Belki Fix Bar'da lezzetli bir şeyler içerek konuşsak daha iyi olur," diye önerdi Rooth.

Bar arka kapıdan çıkıldığında adli tıp laboratuvarının hemen karşısındaydı ve o gün de yine, başka bir çıkıştan çıkmak için herhangi bir neden yoktu. Meusse elleri cebinde ve omuzları kamburlaşmış bir halde önden gidiyordu. Bir duble cin ve yarım bardak bira içene kadar rapor üzerinde tartışmaya hazır değil gibiydi. Hem Münster hem de Rooth bunu daha önce defalarca deneyimlemişlerdi. Onu hızlandırmaya çalışmanın bir anlamı olmadığını biliyorlardı. Tıpkı konuya girdikten sonra sözünü kesmenin işe yaramayacağı-

nı bildikleri gibi. Söylemesi gerekenler bitince yanıtlamayan hiçbir soru kalmazdı, bu kadar basitti.

"Pekâlâ beyler," diye başladı. "Gördüğüm kadarıyla baş müfettiş Van Veeteren bu defa katılmıyor. Şaşırdığımı söyleyemem. Getirilen ceset oldukça kötü durumdaydı. Basit bir patoloğun bir dilekte bulunmasına izin verilseydi, dileğim, bundan sonra cesetleri daha erken ortaya çıkarabilmek için biraz çaba sarf etmeniz olurdu. Çürümeye uzun süre önce başlamış cesetler bize maalesef bir şey sunmuyor. Olması gereken sınır üç ya bilemediniz en fazla dört ay. Hatta gerçek şu ki asistanlarımdan biri bu öğleden sonra cesetle baş edemeyerek, beni yüz üstü bıraktı."

"Bu durumda kaç aydan beri orada?" diye sordu Rooth.

Meusse içkisinin derinliklerine gömülmüşken Rooth konuyu anlama derdindeydi.

"Söylediğim gibi," dedi. "İnanılmaz tatsız bir ceset."

Tatsız mı? diye düşündü Münster. Bir defasında, Meusse'nin, hayatının nasıl değişip keyifsiz mesleği yüzünden giderek nasıl karardığını anlattığını hatırladı. 30 yaşında iktidarsız kaldığını, 35 yaşında karısının onu terk ettiğini, 40 yaşında vejetaryen olup, 50 yaşında katı yiyecek yemeyi hemen hemen bıraktığını anlatmıştı. Yıllar içinde vücudu ve vücudunun işlevleri giderek daha itici hale gelmeye başlamıştı. Sadece tiksinti ve nefret duyabileceği bir şeydi artık. Bir öğleden sonra Münster ve Van Veeteren'e itiraf etmişti bunları. Nedense her zamankinden daha fazla içilmişti o gün. Belki de bu hiç de şaşırılacak bir durum değil, diye düşündü Münster. Doğal bir sonuç sadece.

Meusse bir puro yakarak, "Zamanı kesin söylemek zor," dedi. "Yaklaşık sekiz ay diye tahmin ediyorum, ancak bir, iki ay fazla ya da eksik yanılma payı olabilir. Ölüm raporunu

bir hafta içinde alacağız. Korkarım ölüm nedenini tespit etmek de zor olacak. Açık olan tek şey, çok önce öldüğü. Yani hendeğe koyulmadan önce demek istiyorum. Arada en az 12 saat var, buna hiç şüphe yok. 24 saate kadar da yolu var. Halıda kan yok, vücutta da fazla olduğu söylenemez. Başının kesilmesi ve parçalanma işlemi daha önce gerçekleşmiş. Basit bir ifade ile kanı akıp tükenmiş."

"Kesme işi nasıl gerçekleşmiş?" diye sordu Münster.

Meusse, "Amatör bir şekilde," diye cevap verdi. "Büyük ihtimalle bir balta kullanılmış ve balta o kadar keskinmiş gibi görünmüyor. Bu nedenle epey bir zaman almış olmalı."

Bardağı boşalmıştı. Rooth yenisini almaya gitti.

"Ölüm nedeni kafasının iç kısmı ile ilgili."

"Kafasının iç kısmı mı?" dedi Rooth.

"Evet," dedi Meusse, söylediği şeyi pekiştirmek için kendi kel kafasını işaret ederek. "Kafasına bir mermi sıkılmış, balta ile vurulmuş ya da herhangi bir şey ama ölüm sebebi kafaya aldığı bir darbe. Parçalanmanın ve doğal çürüme sürecinin dışında vücut zarar görmemiş. Şöyle ki, aç tilkilerin ve kargaların neden olduğu bazı ikincil etmenleri görmezden geliyorum. Zaten onlar da vücutta o kadar çok hasara neden olmamışlar. Halının ve hendekteki suyun belli bir oranda mumyalama etkisi olmuş veya en azından çürümenin başlamasını geciktirmiş."

Münster eline aldığı bira bardağını üzerinde çizikler olan masaya tekrar bıraktı. Top ayağına geçince bir türlü bırakmayan Meusse, "Yaşına ve ayırt edici özelliklerine gelince elli beş, altmış yaşları arasında olduğunu varsayabiliriz, o civarlarda," diye devam etti. "1.73-1,75 boylarında olmalı, oldukça ince yapılı, hafif bir iskeleti var ve orantılı bir vücut olduğunu söyleyebilirim. Kırılan bir kol veya bacak kemi-

ği yok. Ameliyat izine de rastlanmadı. Bazı yüzeysel yara izleri oluşmuş olabilir ama onlar da ya çürümüş ya da halıya yapışmış. Beden ve halı arasındaki bir çeşit simbiyozdan bahsedilebiliriz. Ve işte bu ortak yaşam ilişkisi, işleri biraz daha zorlaştırıyor. Yani, bir şekilde o ikisinin kalıpları orada birleşmiş, ya da kaynaşmışlar mı desem?"

"Vay be!" dedi Rooth.

"Aynen öyle," dedi Meusse. "Sorusu olan?"

"Cesedin hiç kendine has bir özelliği yok mu?" diye sordu Münster.

Meusse gülümsedi ve ince dudakları aralandı. Bu hareket hem alt hem de üst dişlerinin beklenmedik bir şekilde beyaz ve bakımlı olduğunu ortaya çıkarmıştı.

"Bir tane var," dedi. Bunun tadını çıkardığı belliydi. Onları en azından bir iki saniye de olsa merakta bırakmanın keyfi vardı üzerinde. Profesyonellik gururunun tatmini, diye düşündü Münster.

"Katil aslında kimlik tespitini mümkün kılacak şeyleri ortadan kaldırmaya çalışmışsa da bir tanesini atlamış,"

"Nedir o?" diye sordu Rooth.

"Tek testis."

"Yani? dedi Münster.

"Adamın sadece bir testisi var," diye açıkladı Meusse.

"Einstein mı yoksa?" dedi Rooth aptalca görünerek.

"Hmmm," dedi Münster. "Yüzde yüz bu bilgi ile uzun bir yol kat ederiz." Küçük patoloğu ironisi ile gücendirdiğini hemen anlayarak öksürdü ve kadehini kaldırdı ama artık iş işten geçmişti.

"Halıya gelirsek," dedi Meusse kısaca. "Yarın Van İmpe ile görüşebilirsiniz. Artık gitsem iyi olur. Yazılı raporları-

nız hiç kuşkusuz güzelce parlatılmış masalarınızda yarın sizi bekliyor olacak."

Münster bardağındakini içip ayağa kalktı.

"Teşekkürler," dedi Rooth.

"İyi akşamlar beyler," dedi Meusse. "Önümüzdeki birkaç gün boyunca yeni çürümüş bir gövde ile gelmezseniz sevinirim."

Sonra kapıdan seslendi, "Ama bu elimizdekinin eksik parçalarına rastlarsanız onları eşleştirmenize elbette yardım ederiz. Her zaman hizmetinizdeyiz."

Münster ve Rooth birkaç dakika daha kalıp biralarını bitirdi.

Rooth, "Neden sadece bir testisi var acaba?" diye sordu.

"Hiçbir fikrim yok," dedi Münster.

"Ne olacak bir tane yeter. Diğerini yaralamış olmalı. Belki de bir ameliyat geçirmiştir."

"Herhangi bir hayvan yemiş olabilir mi? Yani ceset hendeğin içindeyken demek istiyorum."

Münster omuz silkti.

"Bana sorma, ama Meusse ölmeden önce de olmadığını iddia ediyorsa sanırım doğrudur."

Rooth başını sallayarak, "Ne müthiş bir ipucu," dedi.

"Yaa, kesin öyle," dedi Münster. "Muhtemelen tüm veri kaynaklarında bu bilgi yer alıyordur. Not: tek testislidir. Bir hafta içinde çözebileceğimizi hâlâ düşünüyor musun?"

"Hayır," dedi Rooth. "Belki bir yıl içinde. Hadi gidelim."

Karakola giderken pek konuşmadılar. Ancak görünen oydu ki olası adaylar listesindeki üçüncü kişi Hagmerlaanlı Pitt Choulenz muhtemelen daha gençti. Ellerindeki veriye

göre henüz ellisinde bile değildi. Meusse cesedin kaç yaşındaki birine ait olduğunu tahminlerden yola çıkarak belirlediğini vurgulamaya çalışsa da Rooth ve Münster onun nadiren yanıldığını bilirlerdi. Söz konusu sadece tahmin olduğunda bile böyleydi. Bu durumda olası adaylar Claus Menhevern ve Pierre Kohler idi.

Ve doğal olarak her biri birini alacaktı. Bunu konuşmalarına bile gerek yoktu.

Rooth, "Hangisini istersin?" diye sordu.

Münster isimlere bakarak, "Pierre Kohler," dedi.

"Sanırım bu akşam halledebiliriz," dedi. "Ne dersin?"

Rooth saatine bakarak, "Kesinlikle," dedi. "Daha yedi bile olmamış. Kendisine saygısı olan hiçbir polis memuru saat dokuzdan önce eve gitmez."

6

Oraya ulaştığında polisler devriye araçlarına bir şeyler yerleştirmekle meşguldü.

"İyi akşamlar baş müfettiş," dedi Müfettiş Le Houde. "Özellikle bakmak istediğiniz bir şey var mı?"

Van Veeteren hayır anlamında başını salladı.

"Sadece biraz göz atmak için geldim. Yoksa olay yeri taraması sona mı erdi?"

"Evet," dedi Le Houde. "Bu yönde emir aldık. Bu kadarlık yeter gibi görünüyor. Umut verici pek bir şey yok."

"Hiçbir şey bulamadınız mı?"

Le Houde güldü ve cebinden bir mendil çıkarıp alnını sildi. Arka kapıları açık devriye arabasındaki siyah plastik poşet yığınını işaret ederek, "Aslında oldukça fazla şey bulduk," dedi. "Poşetlerin altısı orada, içlerinde bir ormanda olmaması gereken her şey var. Tüm bunlar yaklaşık yirmi futbol sahası büyüklüğünde bir alandan toplandı. Üzerlerinden şöyle bir geçmek eğlenceli olacak."

"Hmm," dedi Van Veeteren. "Behren'in kamu temizlik departmanına bir fatura göndereceğiz, sonuçta bu onların işi."

"Gönderin cidden. Her neyse, gidip biraz etrafı kolaçan edeyim."

"İyi şanslar," dedi Le Houde kapıları kapatırken. "Haberleşiriz."

Van Veeteren patikayı takip etti. Eğer doğru anladıysa, anaokulu grubunun geçtiği yol, bu yoldu. Pek bir yol gibi de değildi aslında. Çoğu yeri yarım metreden dardı. Birtakım bitki kökleri, sivri taşlar ve birçok tümsek ve çukur ile doluydu. Yerel polis şüphesiz haklıydı. Katil farklı bir yönden gelmiş olmalıydı. Ve arabasını büyük olasılıkla ormanlık alanın içinden geçen küçük tepeceğin diğer tarafındaki at yolunun aşağısına park etmişti. Bu durumda yükünü çalılıkların arasından yokuş yukarı 50-60 metre taşımış ya da sürüklemiş olmalıydı. Bakımlı bir orman olduğunu söylemek mümkün değildi. Taşıma işinin de bundan ötürü külfetli olduğu açıktı. Cinayete birden fazla kişi karışmadıysa katil oldukça büyük ve güçlü biri olmalıydı. Bir kadın ya da yaşlı bir adam olma ihtimali oldukça düşüktü. Çıkarılması gereken mantıki sonuç buydu. Sonunda, cesedin bulunduğu noktaya ulaştı. Söz konusu hendek alanı hala kırmızı ve beyaz bantlar ile çevrili idi, ancak artık, çevresinde bekleyen herhangi bir nöbetçi polis yoktu. Bantlara 3-4 metre kala durdu. Keşke yanımda bir sigara olsaydı, diye aklından geçirdi ve yarım dakika boyunca o kasvetli mekânı inceledi. Ardından hendeğin üzerinden geçip at yoluna doğru ilerledi. Büyük olasılıkla katilin rotasına doğru yani. Oraya ulaşması 7-8 dakika sürdü. Yürürken ellerinde ve yüzünde birkaç çizik oluştu. Cesedi hemen bulmuş olsaydık katilin geçtiği yolu santim santim takip edebilirdik, diye düşündü. Ancak bu artık elbette imkansızdı. Evet, imkânsız ve herhalde fazla ilgilenmiyorlardı da. Eğer bu işi enine boyuna inceleselerdi, şimdi oturup birkaç dal parçasından medet aramaya gerek kalmazdı. Fakat şu haliyle her şey apaçık gösteriyordu ki, suç da fail de onların idrak edebilecekleri noktadan hem mekân hem de zaman olarak son derece uzaktı. Kurbandan bahsetmeye zaten gerek bile yoktu. Köye doğru yeniden

yürümeye başladı. Aniden, peki ya onu kimse merak etmiyorsa, diye düşündü ya da kimse onun ortadan kaybolduğunu fark etmediyse bile. Hiç kimse.

Bu fikre takılıp kaldı. Eğer o küçük tombul kız onu görmeseydi kimse tarafından fark edilmeden yıllar geçip gidebilirdi, ya da kimse tarafından aranıp sorulmadan. Ve bu, sonsuza dek böyle sürebilirdi. Bu arada çürüme süreci devam eder, bazı diğer faktörlerin de etkisi ile artık ondan hiçbir iz kalmazdı. Neden olmasın? Sadece iskeleti dışında, tabii. Ve sırıtan bir kafatası. Yorick, sarkık dudaklar nerede?

Pardon, öyle ya kafası da yoktu ki. Kimsenin parmağını bile kıpırdatmasına gerek kalmazdı o zaman. Tamamen gözden kaçmış bir ölüm... Hoş bir düşünce değildi, evet. Onu hemen aklından uzaklaştırmaya çalıştı. Ve yerine, klinik açıdan aydınlatılmış bir ameliyat masası ile anesteziden gevşemiş yatan bir vücut düşüncesi zihnini doldurdu. Kendi vücudu. Ve sonra karnına usturalar, keskin bıçaklar sallayan yeşil önlüklü bir yabancı. Hızını arttırdı. Karanlık çökmeye başlamıştı. 20 dakika sonra tren istasyonunun büfesinden bir paket sigara satın almak için durduğunda eline düşen yağmur damlasını hissetti.

7

Rooth biraz düşündükten sonra gidip yüz yüze görüşmek yerine telefonla konuşmaya karar verdi. Blochberg'e 15 kilometre uzaktaydı ve saat neredeyse yedi buçuk olmuştu. Telefonu kapattığında, hattın ucundaki kadının en azından kendisini tanımadığını düşünerek rahatladı. Eğer biraz şansı varsa kadın, onun adını da anlamamış olabilirdi. Ağzının içinde belli belirsiz gevelemeyi başardığını ve böylece kadının onu algılayamadığını umuyordu. Aralarında pek de başarılı bir telefon görüşmesi geçtiği söylenemezdi.

"Merhaba!"

"Bayan Menhevern?"

"Marie-Louise Menhevern, buyurun."

Ses, tiz ve cesaret kırıcıydı.

"Ben Maardam dedektiflerinden Rooth. Kayıp kişi ihbarınızla ilgili olarak arıyorum. Geçen haziran ayında bizi arayarak, kocanız Claus Menhevern'in talihsiz bir şekilde ortadan kaybolduğunu bildirmişsiniz, doğru mu?"

"Yo, bunu hiç talihsizlik olarak nitelendirdiğimi hatırlamıyorum. Sadece ortadan kaybolduğumu söyledim."

"Haziran 1993'tü değil mi?"

"Evet."

"Kocanız eve döndü mü?"

"Hayır."

"Hayatta olduğuna dair hiçbir belirtiye rastladınız mı?"

"Hayır, olsaydı elbette polisi bilgilendirirdim."

"Ona ne olduğu hakkında bir bilginiz var mı?"

"Bir kadınla kaçmış olabilir. Bir yerlerde gizleniyor işte. O tür bir adam kendisi."

"Gerçekten mi? Peki sizce nerede olabilir?"

"Nasıl bilebilirim ki? Tüm gün böyle evde oturup televizyon seyrediyorum memur bey. Bu arada polis olduğunuza emin misiniz?"

"Elbette."

"Ne demek istiyorsunuz peki? Yoksa onu buldunuz mu?"

"Duruma bağlı," dedi Rooth. "Kaç testisi vardı?"

"Ne saçmalıyorsunuz siz?"

"Şey, yani, çoğu erkeğin normalde iki tane olur... Hiç ameliyat oldu mu veya birini kaybetti mi ya da buna benzer bir şeyler?"

"Durun bir saniye. Bu konuşmanın incelenmesini talep edeceğim."

"Ama Bayan Menhevern, lütfen düşündüğünüz gibi değil..."

"Ne berbat bir adam olduğunuzun farkındasınız değil mi? Gelip gözlerimin içine bakarak konuşmaya dahi cesaret edemiyorsunuz. Telefon domuzu! Eğer sizi bir elime geçirseydim..."

Rooth dehşet içinde aramayı sonlandırdı ve yarım dakika kıpırdaman oturdu. Sanki dikkatsizlikle yapacağı en ufak bir hareket onu her an ele verirmiş gibi hissediyordu. Kasabaya karanlık çökerken, pencereden dışarıya bakmaya başladı.

"Hayır," diye düşündü. "Kadınlarla iletişim kuramıyorum. Bütün olay bu." Ardından Claus Menhevern'i olası

kurbanlar listesinden çıkarmaya karar verdi. Bu da geriye sadece bir kurban kaldığı anlamına geliyordu.

Münster, arabayı Armastenstraat'taki döküntü apartmanın önüne park etti. Caddeden geçip apartmana girmeden önce arabada biraz oyalandı. Merdivenlerden kedi sidiği kokusu olduğu çok belli olan bir koku yayılıyordu. Duvarlardaki büyük alçı öbekleri, daha fazla tutunacak güç bulamayarak, yerlerini büyük oyuklara bırakmıştı Apartmanın girişinde asılı panodaki kiracılar listesinde "Pierre Kohler" diye bir isim yoktu. Ancak bu liste de binanın geri kalanı gibi güvenilmez görünüyordu. Bu nedenle kapılardaki isimleri tek tek incelemeye karar verdi. 4. Kata geldiğinde aradığını buldu. Posta deliğinin üstüne tutturulmuş bir kâğıt parçası üzerinde Pierre Kohler, Margite Delling, Jürg Eschenmaa, Dolomite Kazaj yazıyordu.

Zili çaldı. Açan olmadı, zil büyük bir ihtimalle çalışmıyordu. Onun yerine kapıyı birkaç kez tıklatmaya karar verdi. Hemen hemen bir dakika sonra içeriden ayak sesleri duyuldu ve kapıyı elli yaşlarında bir kadın açtı. Kilolu vücudunun üzerine ipini gevşekçe bağladığı leylak rengi bir sabahlık giymişti. Münster'i eleştirel bir tarzla tepeden tırnağa süzdü. Görünüşe göre gördüklerinden pek de etkilenmemişti. Münster için de aynı şey söz konusuydu. Kimliğini saniyenin onda biri kadar göstererek, "Maardam'da görevli bir polisim," dedi. "Kayıp kişi ihbarınızla ile ilgili olarak buradayım, içeri girebilir miyim?"

Kadın, "İzin belgeniz olmadan olmaz," dedi.

"Peki, teşekkür ederim," dedi Münster. "Buraya çok da uzak olmayan ormanlık bir alanda bir ceset bulduk. Ceset, geçen yıl ağustos ayında kayıp olarak bildirilen Pierre Kohler'e ait olabilir."

Kadın, bornozunun kemerini sıkarak, "Neden o olduğunu düşündünüz?" diye sordu.

"Elbette kesin olarak bilmiyoruz," dedi Münster. "Kayıp olarak bildirilen herkesi kontrol ediyoruz. Yaş ve boy uyumlu görünüyor, ancak bu tamamen rutin bir kontrol. Onun olabileceğini gösteren başka hiçbir şey yok elimizde."

Bu sevimsiz kadına neden bu kadar kibar davranıyorum, diye düşündü. Belli ki daha sıkı bir giriş yapmalıydım.

"Öyle mi?" dedi kadın sigarasını yakarak.

Münster, "Bir ayrıntı var aslında," diye devam etti

"Bir ayrıntı mı?"

"Evet, teşhiste bulunmamızı sağlayacak bir şey. Bulduğumuz cesedin başı yok. Onun kime ait olduğunu belirlememizi zorlaştıran da zaten bu."

"Öyle mi?"

Arkasındaki koridorda bir adam belirdi. Somurtkan bir halde Münster'i başıyla selamlayarak, elini kadının omzuna koydu.

"Ne tür bir detaymış bu?" diye sordu.

"Hmm..." dedi Münster. "Şöyle ki, kurbanımızın bir testisi eksik. Büyük bir olasılıkla uzun bir süre önce ameliyat geçirmiş olabilir. Sizin bu konuda bir malumatınız olabilir mi acaba?"

Adam öksürmeye başladı. Münster duraksadı. Öksürük krizi sona erdiğinde, bunun aslında bir kahkaha patlaması olduğunu fark etti. Adam sırıtıyordu. Aynı şekilde kadın da.

"Pekâlâ, lanet olası polis şefi!" dedi, sıktığı yumruğu alnına vurarak.

"İşte bak kafam burada. Hayalarıma da bakmak istersen içeri geçsen iyi olur. Adım Pierre Kohler."

Gelmek yerine neden telefon etmedim sanki, diye düşündü.

Münster eve dönüp çocukların uyku öncesi masallarını okumayı bitirmişti ki Rooth arayarak,

"Nasıl geçti?" diye sordu.

"O değilmiş," dedi Münster. "Kanlı canlı hayatta. Polise haber vermeyi unutmuşlar."

"Saçmalığın daniskası," dedi Rooth.

"Peki seninki nasıldı?"

"Galiba bende de durumlar aynı," diye içini çekti Rooth. "Görünen o ki adam ne testisinin ne de karısının eksikliğini hissediyor. Yani evden kaçmış."

"Ha?" dedi Münster. "Şimdi ne yapacağız peki?"

Rooth, "Katilin kasaplık işine girişmesiyle ilgili olarak aklımda parlak bir fikir var. Adamın ellerinde ya da ayaklarında bir tür ayırt edici özellik olmalı. Ya da bilemiyorum daha basit bir açıklaması da olabilir. "

"Daha basit derken?" diye sordu Münster.

"Parmak izleri mesela," dedi Rooth.

Münster bir an düşündü ve "Bir adamın ayaklarını keserek, ondan parmak izi alınmasını engelleyemezsin" dedi.

"Doğru," dedi Rooth. "Ama bunu sanırım, sadece kafamızı karıştırmak için yaptı. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Münster birkaç saniye daha düşündü. "Tabii ya, cesedin parmak izi bizde var o halde. Suç listesinde kayıtlı."

"Zeki polis," dedi Rooth. "Evet bahse girerim ki, arşivde bir yerlerde parmak izi var."

"Bu arada elimizde kaç adet parmak izi kaydı olduğunu biliyor musun?"

"Sanırım 300.000," dedi Münster.

"Eh, biraz fazlaymış tabii. Pekâlâ, onu her halükârda bu şekilde bulamayız, ama en azından bir ipucumuz var. Yarın görüşürüz."

"Görüşürüz," dedi Münster ve telefonu kapattı.

"Neyle uğraşıyorsun bakalım?" diye sordu Synn ışığı söndürdüklerinde. Münster sol kolunu kadının vücuduna dolayarak, "Ah, özel bir şey yok" dedi. "Geçen yıl bir ara ortadan kaybolmuş olan eski bir sabıkalıyı arıyoruz. Elli beş altmış yaşlarında ve sadece tek testisi var.

Synn, "İlginç," dedi. "Peki nasıl bulacaksınız onu?"

"Zaten bulduk," dedi Münster. "Ama ölmüş olarak."

"Ah," dedi Synn. "Anlıyorum, beni biraz daha sıkı kucaklar mısın lütfen?"

8

Üç maçı da Münster kazanmıştı. Ama kesinlikle birkaç yıldır oynadıkları maçlar arasında skorların birbirine en yakın olduğu maçtı. Skorlar sırasıyla, 15-10, 15-13 ve 15-12 idi. Ancak kimse sayıları yazma zahmetine girmedi. Van Veeteren hem ikinci hem de son sette çoğu zaman önde gidiyordu. Hatta sonuncusu 12'ye 8'di bir ara.

Soyunma odalarına doğru yürürlerken, "O berbat atışı yapmasaydım canına okurdum," dedi. "Bu konuda hiç şüphen olmasın."

"Olağanüstü bir oyundu," dedi Münster. "Gayet formunda görünüyorsun".

"Formumda görünüyorum, öyle mi!" diye homurdandı Van Veeteren. "Acılar içinde can çekişiyorum sadece. Yarın ameliyat masasına yatıyorum, hatırlatırım."

"Ha, doğru ya," dedi Münster. Sanki karakoldaki herkes bundan haberdar değilmiş gibi. "Ameliyat tam kaçta olacak?"

"Bu akşam gidiyorum. Yarın sabah on birde olacak ameliyat. Demek bu işler er ya da geç hepimizin başına bir şekilde geliyor."

"Bir amcam bağırsak kanseri olmuştu," dedi Münster. "İki kez operasyon geçirdi ve şimdilerde gayet iyi."

"Kaç yaşında?"

"70 sanırım."

Van Veeteren bir şeyler mırıldandı ve bir banka çöktü.

"Duştan sonra Adenaar'da birer içki içelim mi? İşlerin nasıl gittiğini öğrenmek istiyorum."

"Tamam," dedi Münster. "Ancak, önce Synn'i aramalıyım."

Van Veeteren "Elbette," dedi. "Selamımı ilet."

Kurtulamayacağını düşünüyor, diye aklından geçirdi Münster ve aniden komiseri için üzüldüğünü hissetti. Bu kesinlikle ilk defa başına geliyordu. Böyle hissetmesine şaşırdı. Duşun altına girerek yüzünde asılı kalan gülümsemeyi sıcak suyla yok etti.

Adenaar'da iken baş müfettiş tekrar eski haline dönmüştü. Birasında su olduğu gerekçesiyle öfkelendi ve iki defa bardağını değiştirdi. Münster'i sigara almaya yolladı, küllerini hep saksıya döktü.

"Söylediğim gibi, ben hâlâ iş görebiliyorken bundan faydalansanız iyi olur. Bir yere varamadığınızı tahmin ediyorum."

Münster içini çekti. İçkisinden büyük bir yudum aldı ve neler olduğunu anlatmaya başladı.

Evet, kabul etmeliydi ki, Van Veeteren söylediklerinde tamamen haklıydı. Behren'de bulunan kimliği belirsiz cesedin ait kime olduğu hâlâ belli değildi. İki hafta geçmişti ve hiçbir ilerleme kaydedememişlerdi. Harcanan çabalar istenen ilerlemeyi sağlamadı. Basitçe söylemek gerekirse herhangi bir sonuç yaratmadı. Basında, radyoda ve televizyonda birçok duyuru yapıldı. Kitle iletişim araçlarının konuya ilgisi doğal olarak ilk haftadan sonra azalmış olsa da olay hiç şüphesiz tüm ülkede büyük bir yankı uyandırdı. Ülke çapındaki her kayıp vakası (Meusse'nin yanılma payını da göz önüne alarak kırk ile yetmiş yaş arasındaki tüm erkekler) soruştu-

ruldu. Ancak hiçbiri aranan kişi ile uyuşmadı. Testis meselesi değilse, başka bir mesele çıkıyordu. Rooth, birkaç hastane ile temasa geçerek o yaş grubundaki dokuz ila on bin erkeğin şu ya da bu nedenle bir testisinin eksik olduğunu tespit etti. Bu ilk başta düşünülenden çok daha yüksek bir sayıydı ve bu kişileri tıbbi kayıtlar ve benzeri verilerle takip etmeye çalışmak, özellikle de bu alandaki gizlilik şartları söz konusu olduğunda hemen hemen imkansızdı. Münster ayrıca üç-dört cezaevi yöneticisiyle de temas kurdu. Ancak mahkumların cinsel organlarının kontrolünün ve raporlanmasının ihmal edilmiş bir alan olduğunu fark etti.

Münster, "Hapishaneleri kurcalamak oldukça anlamsız görünüyor," dedi. "Şu parmak izi işi de sadece bir tahmindi."

Van Veeteren başını salladı ve, "Peki halıyla ilgili bir gelişme var mı?" diye sordu.

"Aslında," dedi Münster, "Bu konuda oldukça çok şey biliyoruz. Her şeyi anlatmamı ister misin?"

"Ana hatlarıyla lütfen."

"Halı sığır derisinden yapılmış, oldukça düşük kaliteli, rengi bir zamanlar mavi ve yeşilmiş. 160'a 190 cm boylarında. Yaklaşık otuz, kırk yıllık, üzerinde herhangi bir üretici etiketi ya da benzeri bir şey yok. Kefen olarak kullanılmadan önce bile yeterince yıpranmış bir haldeymiş."

"Hmm," dedi Van Veeteren.

"Üzerinde köpek tüyü kalıntıları ve her evde olabilecek yaklaşık elli küsur şey var. Halı, hasır rengi kâğıt bir iple bağlanmış. Sağlam olması için de çift kat ip kullanılıp birkaç kez sarılmış. Piyasadaki en yaygın ip çeşidi kullanılmış. Yılda ülke genelinde bu iplerden 200.000 metre satılıyor.

Van Veeteren bir sigara yaktı ve "Meusse'den başka bir haber var mı?" diye sordu.

"Sayılır," dedi Münster. "Doğru anladıysam bir DNA analizi yapıp cesedin tam genetik kodunu çıkarmışlar. Sorun şu ki, elimizdeki veriyi karşılaştıracağımız bir şey yok, yani herhangi bir kayıt."

"Tanrıya şükürler olsun ki yok," dedi Van Veeteren.

"Aynen öyle," dedi Münster. "Ama yine de ceset hakkında bilinmesi gereken hemen hemen her şeyi biliyoruz."

"Kime ait olduğu dışında," dedi Van Veeteren.

"Evet, onun dışında," dedi Münster.

"Medyada testis hikâyesine yer verildi mi? Onunla ilgili herhangi bir şey görmedim."

"Hayır," dedi Münster. "Bu konuda sessiz kalmanın en iyisi olacağını düşündük. Böylece doğru kişi ortaya çıktığında bundan direkt emin olabiliriz. Ama sanırım dışarıya biraz sızdırılmış."

Van Veeteren bir süre düşündükten sonra, "Yapayalnız bir herifin teki olmalı," dedi.

"Hem de son derece yalnız. Kimseler tarafından kaybolduklarını anlaşılmadan iki, üç yıl önce böyle ölüp gitmiş insanlarla ilgili bir yazı okumuştum," dedi Münster.

Van Veeteren kasvetle başını salladı. Garson kıza işaret vererek iki bira daha istedi.

"İçip içmeyeceğimden emin değilim," dedi Münster.

"Ben ısmarlıyorum," dedi Van Veeteren ve böylece konu kapandı.

"Onun bir yerlerde kayıp olarak rapor edildiğini düşünüyor musun?"

Münster pencereden bakıp bir süre düşündü ve, "Hayır," diye yanıt verdi. "Ben de buna kafa yoruyordum, onun kayıp listesinde yer aldığını sanmıyorum."

"Aslına bakarsan, bir yabancı da olabilir," dedi Van Veeteren. "Günümüzde sınırlar o kadar serbest ki, herkes bagajında bir cesetle ülkeye girebilir."

Münster başını salladı.

"Peki ne yapmayı planlıyorsunuz?"

Münster tereddüt etti. "Bilmiyorum, askıya alınır sanırım. Rooth zaten başka bir şey üzerinde çalışmaya başladı. Hiller'in iki gün sonra benim de Reinhart'ın grubuna katılmamı isteyeceğini tahmin ediyorum. Ceset, dondurucuda yatıp sanırım bir sonraki tesadüfü beklemek zorunda kalacak."

"Bu iyiydi!" dedi kadehini kaldırarak. "Daha iyi anlatılamazdı. Dondurucuda yatıp bir sonraki tesadüfü beklemek. Ölümden sonraki yaşama ilişkin bazı düşünceler olsa da akıllarından geçenin bu olduğunu sanmıyorum. Ama her neyse, şerefe!"

"Şerefe!" dedi Münster.

Dışarı çıkarlarken, "Yani bize önerebileceğin iyi bir tavsiyen yok mu?" diye sordu.

"Hayır," dedi Van Veeteren başının arkasını kaşıyarak. "Söylenebilecek her şeyi söyledin, her şeyden öte biraz sabır göstermelisin. Tavuklar, durup onlara bön bön baktığımızda daha hızlı yumurtlamıyorlar."

"Bütün bu sözleri nereden buluyorsunuz?"

"Hiçbir fikrim yok," dedi Van Veeteren kendinden memnun bir halde. "Biz şairler için durum böyledir, sözler sadece bir anda geliverir."

9

Kadın ilk okuduklarından durumu hemen kavrayamadı. Havaalanından taksiyle eve doğru giderken, akşam gazetelerinden birinde birkaç satır okumuştu. Herhangi biri de bunu pekâlâ gözden kaçırabilirdi.

Ancak, okudukları bir süre sonra aklına takıldı ve valizlerini açıp iki ilacını da aldıktan sonra Bayan Pudecka'nın her zamanki gibi mutfak masasının üzerine düzgün bir sırayla koyduğu günlük gazeteleri eline aldı. Ateşin önündeki Bierdermeier koltuğuna uzandı ve yavaşça onların üzerlerinden geçmeye başladı. İçine bir sıkıntı çökmüştü. Elbette bu, o an tamamen bir kuruntuydu, tuhaf bir fikir ya da onun gibi bir şey. Vicdan azabı sonucu ortaya çıkmıştı hiç şüphesiz. Nedense hiçbir gerekçesi olmayan, anlaşılmaz bu suçluluk duygusu her zaman onunlaydı ve derinlerde saklıydı, oldukça inatçı bir duyguydu ve hiçbir zaman tamamen yok olmuyordu. Kadın bunun başka türlü olmasını çok isterdi. Keşke kafasından onun gerçekten yok olup gitmesini sağlayabilseydi, tamamen ve kati olarak. Sonsuza kadar. Ancak maalesef olmuyordu.

Mutfağa gitti, bir fincan çay daha yaptı. Gazetelerden bazılarını alıp yatak odasına götürerek daha detaylı bir halde incelemek istedi. Battaniyenin altına uzandı ve gazeteleri okumaya başladı. Tarihleri ve olayları hatırlamaya çalışırken geçmiş hafızasını kurcalamaya çalışıyordu. Alacakaranlık içeri süzüldüğünde birkaç dakika uyukladı. Fakat her ayrıntısına kadar onun yüzüyle burun buruna kaldığı bir rüyadan kendini zor

kurtardı. O esrarengiz gözleriyle tamamen iletişimden uzak ve ifadesiz yüzü tam karşısındaydı. Elini uzatıp lambayı yaktı.

O olabilir miydi? Saate baktı, altı buçuktu. Ne olursa olsun bu akşam arabaya binmek için çok geçti. Uçak her zamanki gibi onu yormuştu. Kimse ondan bu olayı hemen çözmesini bekleyemezdi. Ancak aynı zamanda, bunun halının altına süpürerek orada kalkmasını umut edeceği bir şey olmadığının da farkındaydı. Rahat rahat örtbas edemeyeceğimiz şeyler vardı, görev diye bir şey vardı. Duş alıp televizyon karşısında birkaç saat geçirdi. Liesen'i arayıp ona eve döndüğünü söyledi. Fakat endişeleriyle ilgili ona tek kelime etmedi. Tabii ki de edemezdi. Liesen bu konuda hiçbir şey bilmiyordu. Ona anlatması için hiçbir sebep olmamıştı, gerekli bir sebep yani. Haberlerde bu konu ile ilgili tek bir kelime geçmedi. Aslına bakılırsa bu o kadar da tuhaf değildi. İki haftadan fazla bir zaman geçmişti ve elbette vatandaşları bilgilendirecek daha önemli şeyler vardı. Muhtemelen her şey unutulup gitmeye ve insanların zihinlerinden kaybolmaya başlamıştı. Eğer olaya dahil olmazsa yakında unutulacağını düşünüyordu. Tedirgin bir halde içini çekti. Bu en iyisi olmaz mıydı? Durduk yere eski defteri açmanın ne gereği vardı. Bu kim bilir ne kadar çok yarayı deşecekti! Onun, artık, kendisini takip etmekten yorulup yorulmayacağını merak etti? Şey gibi... Şimdilerde ne diyorlar ona? Bir Poltergeist gibi. Her neyse, öyle bir şey işte.

Fakat ona karşı hissettiği o belli belirsiz vicdan azabı vardı ya, az da olsa içini kemiren suçluluk duygusu, her şey bundan ibaretti. Bu defa da olayın dışında kalırsa bu duygudan nasıl kurtulabilecekti? Şüphesiz yerinde bir soruydu bu. En iyi ihtimalle 10-12 yıllık bir ömrü kalmıştı. Er ya da geç kendini o duvarın önünde bulacaktı. Yaratıcısının karşısında yani. Bu durumda ayaklarını sağlam bir zemine basmak iyi bir fikir olabilirdi

Evet, kesinlikle.

İçini çekerek ayağa kalktı ve televizyonu kapattı. Bu konunun peşini bırakmaması gerekiyordu. Bu arada gerçekten söz konusu kişinin o olduğunu düşündürecek hiçbir şey yoktu ortada. En ufak bir detay bile. Hiç şüphesiz onu rahat bırakmayan sadece hisleriydi. Ertesi sabah erkenden yola çıktı. Beş buçukta uyanmıştı. Bu kaçınılmaz yaşlanma belalarından biriydi erken kalkmak. Kalktı ve kahvaltısını yaptı. Saat yediden önce arabası garajı terk etmişti. Fazla bir trafik yoktu. Kasabadan çıkarak dağlık yerlere ulaştığında yolda neredeyse yalnızdı. İnce sis tabakalarının yavaşça dağıldığı ve güneşin giderek etkisini göstermeye başladığı güzel bir sabahtı. Geerlach ile Würpatz arasındaki göz alıcı handa durup bir fincan kahve içti. Kendine gelmişti. Sabah gazetelerini karıştırırken düşüncelerini ve içini durmadan kemiren endişeyi kontrol altında tutmaya çalıştı. Gazetelerde o konuyla ilgili tek bir kelimeye bile rastlamadı. Linzhuisen'e doğru hiç mola vermeden sürdü ve dokuz buçuktan az bir süre sonra evin oradaydı. Arabadan inip kapıya doğru yürüdü. Kapıyı açarken biraz zorlandı ve içeri girdiğinde en büyük korkusunu pekâlâ da gerçek olabileceğini fark etmesi çok uzun sürmedi. Düşündüğü şey kesin değildi elbette, fakat bu noktaya geldikten sonra polisle doğrudan bir iletişim kurmaktan başka bir seçeneği yoktu ve kısa bir süre sonra da düşündüğünü gerçekleştirdi. Tam olarak Linzhuisen'deki telgraf istasyonundan yaptı aramayı ve konuşma saat 10.03'te Maardam'daki polis karakolunda görevli polis memuru Pieter Willock tarafından kaydedildi.

On dakika sonra dedektif müfettiş Rooth, kapıyı çalmadan müfettiş Münster'in odasına girip, heyecanını kontrol edemeyerek şöyle dedi:

"Sanırım onu bulduk!"

10

Uyku, diye düşündü. Tek istediğim bu.

Hastaneye yatmadan önceki saatler, geçmeyi hayal ettiği yalnızlık alemine bir türlü geçemiyordu. Belki de ona musallat olup, sabahın erken saatlerine kadar onu uyutmayan şey kendisini neyin beklediğini hatırlatan telefon görüşmeleriydi. Veda amacıyla aramıyorlardı, ya da en azından kulağa öyle gelmiyordu. Ama beklenmedik bir şey olursa diye son akşam onunla konuştukları için doğal olarak kendilerini daha iyi hissedeceklerdi. İlk arayan Renate idi. Her zamanki gibi lafı dolandırdı. Bir zamanlar sahip oldukları yazlık ev hakkında konuştu. Okumadığı ama gördüğü kitaplar hakkında. Sonra erkek kardeşiyle karısı hakkında. (O berbat erkek kardeşi nasıl olduğu bilinmez karısıyla oldukça iyi geçinirdi, eskiden öyleydi yani.) Ancak on beş yirmi dakika sonra operasyondan bahsetmeye başlayabildi.

Endişeli miydi?

Endişe mi? Hadi canım! Endişelenmesini tabii ki de beklemiyordu. Hatta ameliyatından sonra bir "Alo!" bile diyebilirdi, değil mi?

Van Veeteren yarım ağız söz verdi. Lafı, tekrar bir arada yaşamalarının gerekliliği konusuna getirmemesi için her şeyi yapardı. Neredeyse üç yıldır ayrı yaşıyorlardı ve bu hayatta pişman olmadığı tek şey varsa, o da Renate'den ayrılmaktı. Belki de bu, boşanmalarının o kadar da berbat olmadığını

iddia etmek için yeterli bir sebeptir, diye düşündü birdenbire. Bir amaç olarak yani.

"Depresif insanlar birbirlerine karşı dikkatli olmalı," demişti Reinhart birkaç kere. Çünkü bütün, parçaların toplamından daha büyüktür. Çok daha büyük.

Ardından arayan Mahler'di. İlk telefonu kapattıktan hemen sonra hattın bu defa ucunda eski şair vardı. Muhtemelen cumartesi günkü satranç turnuvasında ya da ondan önceki cumartesi başına gelenlerden ona bahsetmiş olmalıydı. Ancak araması yine de bir sürpriz oldu. Mahler, çok yakın bir arkadaşı değildi. Bu ne anlama geliyorsa artık. Aslında bakılırsa dumanlı mahzenlerdeki bu sessiz arkadaşlıkta düşündüğünden ya da düşünmeye cesaret ettiğinden daha fazlası vardı. Doğrusu bu konu üzerinde çok derin de düşünmemişti. Sonuçta ameliyat öncesi araması gerçek bir sürpriz oldu.

Mahler, "Sanırım birkaç maç kaçırmak zorunda kalacaksın," dedi.

"Yakında döneceğim," diye karşılık verdi Van Veeteren. "Potansiyeli birkaç haftalık perhizden daha iyi arttıran hiçbir şey yoktur."

Mahler o derin sesiyle güldü ve ona şans diledi.

Son olarak da elbette Jess aradı. Kilometrelerce uzakta olmasına rağmen kız evlat olmasının getirdiği yakınlıkla babasına kocaman, kucak dolusu sevgilerini yolladı ve birkaç gün içinde üzüm, çikolata ve torunlarıyla gelip onu ziyaret edeceğine söz verdi.

"Hayatta olmaz," diye karşı çıktı Van Veeteren. "Dikilip yaşlı bir bunağa bakmaları için çocuklara birkaç yüz kilometrelik yolu mu getirteceksin? Korkudan ödlerini koparabilirim bu halimle ayrıca."

"Saçmalama!" dedi Jess. "Onlara sonrasında birer don-

durma ısmarlarım olur biter. Lafa gelince kesin inkâr etsen de bu operasyondan son derece korktuğunu biliyorum."

"Evet, kesinlikle inkâr ediyorum," dedi Van Veeteren. Jess de tıpkı Mahler gibi güldü. Ardından okuldan kalma Fransızcasıyla 3 yaşlarındaki iki torunuyla konuştu. Onlar da gelip onu ziyaret edeceklerine dair gözdağı verdiler. Tabii eğer söylenenleri doğru anladıysa ve itiraf etmeliydi ki her şeyi biliyor gibiydiler.

"İğne olup uyuyacaksın," dedi biri. Diğeri de, "Cesetleri bodruma koyuyorlar," diye ekledi.

Bu telefon konuşmasını da atlattıktan sonra artık yola çıkma zamanı gelmişti. İki kat aşağıda oturan Bayan Grambowska'ya her zamanki gibi anahtarını bıraktı. Bu beyaz saçlı sadık hizmetkar bile o akşam sempati ve uzlaşma dolu tuhaf bir ışıltı yayıyor gibiydi. Kadın, Van Veeteren'in elini ellerinin arasına alarak şefkatle okşadı. Onu tanıdığı bunca yıldan beri ondan hiç görmediği bir jestti bu.

"Hoşça kal," dedi kadın. "Kendine iyi bak!"

Bunu atlatırsam hepsini hayal kırıklığına uğratacağım, diye düşündü Van Veeteren taksiye binerken. Hastaneye yolcu ettiğin birine "kendine iyi bak" demek kadar saçma bir şey olamazdı. "Kendine iyi bak!" Ameliyat masasında uyuşturulup, kesilmiş bir halde yatıyorken kendini kaybetmekten ve aptalca bir şeyi yapmaktan kaçınmalıydı yani. Bunu aklında çıkarmamalıydı.

Aramayan tek kişinin Erich olduğunun farkındaydı. Ama elbette öğleden sonra daha erken saatlerde de aramış olabilirdi. Münster ile maç ve ardından Adenaar'a gitmek çok zamanını almıştı ve evde en fazla iki saat geçirmişti. Hiç şüphesiz telefon saatleri bile, cezaevinde kısıtlamaya tabi idi.

Hemşirenin gösterdiği soluk sarı odada 2 yatak vardı ve

diğer yatak boştu. Böylece tek başına uzanıp, dikkati dağılmadan kendi düşüncelerine konsantre olabildi.

Beyninden çok fazla ve çeşit çeşit düşünce geçiyordu ve onu uykusundan edecek kadar zihnini meşgul ediyorlardı. Telefon görüşmelerini düşünerek geçmişe gitti. Bu aslında planlanmış bir yolculuk değildi. Ancak düşünceleri onu sürüklüyordu işte. Çok geçmeden hayatının ona yaşattığı tüm acıları ve zevkleri hatırlamaya başladı. Şu an olduğu kişiye onu nelerin dönüştürdüğünü ve önceden nasıl biri olduğunu anlamaya çalıştı. Eğer böylesine çocukça sorgulamalar mazur görülebilirse elbette. Ama ne olursa olsun oturup etraflıca düşünmenin tam zamanıydı. Bu kendi mezar taşını yazmak gibi bir şey, diye düşündü birden. Kesin olaylar ve sorulardan yola çıkarak önceden yazdığı, kendi ölüm ilanı. Hafızasından, eski hatıralardan ayıkladığı. Ben kimim? Ve kimdim?

Aslına bakılırsa bu sorulara bir cevap bulamadı. Ancak bu ikisi arasında birbiriyle etkileşim içinde olan ve anlaşılmaz bir hâlde aynı amansız yöne bakan çok şey vardı.

Babası. Net ve kötümser bir halde oğluna hayattan en ufak bir şey bile beklememesi gerektiğini telkin eden, üzerinde güçlü bir etkiye sahip, o son derece trajik figür (ancak çocuklar büyük trajedilere kördür kuşkusuz).

Hiçbir şey kalıcı değildi. Her şey geçici, keyfî, tesadüfi ve belirsizdi. Eğer babasını doğru anladıysa, onun demek istediği böyle bir şeydi.

Evliliği. Renate ile geçen yirmi beş yıl ve iki çocukla sonuçlanan bir evlilik. Önemli olan da buydu, çocuklardı. Çocuklardan biri cezaevinde idi ve muhtemelen o yolda da devam edecekti. Ama Jess ve torunları bu yaşlı ve hastalıklı ağaçta beklenmedik bir şekilde yemyeşil açan bir daldı. Bunu inkâr etmek mümkün değildi.

Cesetleri bodruma koyuyorlar!

İşi. Evet, başka hiçbir şey ona, bu yönde gitmesi gerektiğini göstermese bile hayatın ve toplumun karanlık yüzünde sarf ettiği 35 yıllık çetin görevi, ara sıra, güzel bir şeyler başarabileceğine dair bir işaret sunmuş olmalıydı. Evet, sonuçta belirli bir sinerji vardı.

Elini sert battaniyenin altına sokup karnını yokladı. Orada...orada bir yerdeydi. Eğer doğru anladıysa karnının hemen sağındaydı, kesecekleri yer orası idi. Yavaşça orayı sıktı. Sanki bir düğmeye basmışçasına birden acıktığını hissetti. Akşam saat 6'dan sonra yemek yemesi yasaktı, ancak 12'den beri bir şey yemediğini fark etti. Tam o esnada bağırsağı da kesin Adenaar'da içtiği biranın son damlalarını emmek için boş bir çaba içindeydi. Bu rahatsız edici süreci gözünün önünde canlandırmaya çalıştı. Ancak oluşan görüntüler kavrayış sınırlarının çok ötesinde bulanık ve soyuttu. Bu anlaşılmaz görüntülerden oluşan titreşik sekansın bir noktasında kendinden geçmiş olmalıydı. Bağırsaklarından yansıyan loş film şovu hiç şüphesiz bir süre daha sürdü. Ancak çok geçmeden her şey net bir hale gelmeye başladı ve görüntüler birden keskinleşti. Ortam iyi aydınlatılmıştı ve kristal parlaklığındaydı. Ameliyathanedeki yeşil kıyafetli gizemli kişiler, hipnotik bir konsantrasyona bürünmüş bir halde sessizce etrafta dolaşıyordu. Bu yoğun sessizlik komplosunu sadece, ara sıra bileylenen ya da metal tabaklara bırakılan keskin aletlerden yayılan ince ve tiz bir ses bozuyordu.

Orada çıplak ve soğuk mermer masasının üzerinde korunmasız bir halde yatıyordu. Aniden her şeyin sona erdiğini fark etti. Gerçekleşmekte olan bir operasyon değildi, hayır. Her şey, Meusse ve meslektaşlarını iş başındayken birçok kez seyrettiği adli tıp kliniğindeki o tanıdık ve oldukça soğuk otopsi odasında geçiyordu. Masaya doğru yaklaştı. Hevesle

önlerinde duran bedenleri kesip biçen gruba doğru. Orada yatanın kendisi olamayacağını düşündü. Tamamen yabancı, başka bir talihsiz ve zavallı bir beden olmalıydı. Yo, hayır. Belki de o kadar yabancı değildi. O başsız vücutla ilgili tanıdık bir şeyler vardı. Ellerinin ve ayaklarının da olmadığını fark etti. Sonunda Meusse ve adını asla hatırlamadığı o solgun benizli şişman asistanın arasından geçmeyi başarmıştı. İşte o an, üzerinde çalıştıkları şeyin bir masa olmadığını, sıradan bir ormanlık alan olduğunu anladı. Aslına bakılırsa bir hendekti ve uğraştıkları şey de bir ameliyat ya da bir otopsi ile ilgili bir şey değildi. Cesedi büyük kirli bir halıya sarmışlardı ve onu, ait olduğu otlarla kaplı hendeğe atmak için acele ediyorlardı. Her şey ait olduğu yere dönüyordu. Şimdi ve sonsuza kadar. Halının içine sarılmış yatan kişi kendi oldu sonunda. Ses çıkaramıyor, güçlükle nefes alıyordu. Ama yine de onların heyecanlı fısıltılarını duyabiliyordu, "Burası onu koymak için iyi bir yer. Kimse onu burada bulamaz. Tamamen gereksiz biri zaten. Neden böyle biri için kaygılanılsın ki?"

Onlara ahlaki sorumluluklarını akıllarından çıkarmamaları gerektiğini hatırlatmak için bağırıyordu. Evet, aynen böyle bağırıyordu, ancak bu elbette pek işe yaramadı. Halı çok kalındı ve bunu yapanlar oradan uzaklaşmaya başlamışlardı bile. Ve insanın kafası yokken kendini duyurması son derece güçtü. Kadın onu kollarından sarsınca gözlerini açtı. Uyandığını fark ettiğinde ahlaki sorumluluklarını unutmamaları gerektiğini söylemek için bir kez daha bağırmak üzereydi.

Kadın bir şeyler söyledi, kendisine şefkat dolu baktığını fark etti. Ya da en azından öyle bir şekilde. Öldüm mü? diye merak etti. Aslına bakılırsa kadın tam bir melek gibi görünüyordu. Ölmüş olması imkânsız da değildi yani. Ancak ka-

dın elinde bir telefon ahizesi tutuyordu ve her şey dünyasal bir sınırda görünüyordu. Sonra jeton düştü. Daha ameliyat bile olmamıştı. Henüz sabahtı ve vücudu halihazırda aynı duruyordu. "Telefon," dedi kadın yine, "Baş müfettişimize bir çağrı var." Ona ahizeyi uzatarak oradan uzaklaştı. Baş müfettiş boğazını temizledi ve doğrulup oturmaya çalıştı.

"Buyurun?"

"Dedektif?"

Arayan Münster idi.

"Evet benim. Hastanede rahatsız ettiğim için özür dilerim ama ameliyatınızın 11'e kadar olmayacağını söylemiştiniz."

"Peki şu an saat kaç?"

Boş duvarlarda bir saat olup olmadığına baktı fakat göremedi.

"Onu yirmi geçiyor."

"Ooo."

"Kim olduğunu öğrendiğimizi size söylemem gerektiğini düşündüm. Konuyla ilgilenmiş görünüyordunuz."

"Halıdaki cesedi mi kastediyorsun?" Birkaç saniyeliğine tekrar rüya gördüğünü sandı.

"Evet hepimiz onun Leopold Verhoven olduğundan eminiz."

"Ne!"

Komiser Van Veeteren'in aklı bir an tamamen durdu. Beyninin içinde her şeyin geri sektiği ve hiçbir şeyin içine işlemediği paslanmaz çelikten bir yüzey oluştu sanki.

"Ne dedin sen az önce?"

"Leopold Verhoven. Aynen o. Anladığım kadarıyla onu tanıyorsunuz."

Üç saniye sonra çelik eriyerek bilginin içeri sızmasına izin verdi.

"Hiçbir şey yapma," dedi Van Veeteren. "Geliyorum."

Yataktan çıkmak için bacaklarını sarkıttı. Ancak tam o an kapılar açıldı ve hiç ummadığı bir halde çok sayıda yeşil kıyafetli hastane personeli içeri girdi. Van Veeteren telefon ahizesini sallanır bir şekilde öylece bıraktı.

"Alo," diye sesleniyordu Münster.

"Hâlâ orada mısınız?" Ahizeyi bir hemşire kaldırdı ve, "Van Veeteren ameliyathaneye gitti," diyerek onu tekrar yerine koydu.

III

24 Ağustos 1993

11

İki iyi gözlem noktasıyla olası iki ayrı tren vardı. İlki saat 12.37'den önce gelmeyecekti. Ancak o zaten yaklaşık 11 gibi yerini almıştı. Doğru yerde konumlanması önemliydi: Verandada bulunan cam kenarındaki masalardan biri gayet uygundu. Birkaç gün önceden burayı belirlemişti. İstasyonun önünde uzanan meydanın manzarası buradan mükemmeldi, özellikle de taksi durağı ile gazete bayisi arasında kalan alanın. Görüş alanının tam merkeziydi. Yeni gelen tüm yolcular er ya da geç oradan geçmek zorundaydı. Tabii demiryolu raylarının üzerinden geçerek yasak yolu kullanmadıkları sürece. Ama bunu neden yapsın? Evi bu yöndeydi. Kuzeye gitmesi için hiçbir neden yoktu. Yani doğruca eve gitmek istiyorsa buradan geçecekti. Er ya da geç.

Büyük bir olasılıkla da yaklaşık bire çeyrek kala. Yani şu andan bir buçuk saat sonra. Ardından ne yapacağı elbette bir soru işaretiydi ama büyük bir ihtimalle yolun kalan 15 kilometresini taksiyle gidecekti. Bu mesele ikinci plandaydı zaten. Asıl önemli olan gelmesiydi.

O zaman nasıl olsa her şey yoluna girerdi. Bir öğle yemeği sipariş etti. Etli söğüş salata, ekmek, tereyağı ve peynir. Fakat orada oturduğu iki saat boyunca yemeğine neredeyse hiç dokunmadı. Onun yerine tabağın sağına yasladığı bir kitabın sayfalarını arada çevirerek yaklaşık 15 tane sigara içti. Kitabın ne anlattığı hakkında hiçbir fikri yoktu. Bazen öylesine satırlara göz gezdiriyordu. Eğer bu bir kendini kamufle etme

yöntemi ise pek iyi olmadığı açıktı. Ona dikkatlice bakan biri hiç şüphesiz bir şeyler döndüğünü fark ederdi. Bunun pekâlâ farkındaydı. Ancak herhangi bir risk yoktu ortada. Kim ona daha dikkatli bakmak isteyecekti ki? Elbette kimse, diyerek noktayı koydu. Ve bu son derece doğru bir tespitti.

11 ile 2 arasındaki öğle tatili boyunca demiryolu restoranına yaklaşık 200-250 kişi geliyordu. Çoğu, restoranın müdavimleriydi. Ancak çat kapı gelip yemek yiyenlerin sayısı da oldukça fazlaydı. Pencere kenarında oturan ve kimseye bir zararı dokunmayan kadife pantolon ile yeşil grimsi kazak giymiş sıradan görünümlü bu adama herhangi birinin dikkat kesilmesi neredeyse imkansızdı. Özellikle de zaman faktörünü göz önünde bulundurursanız. Bunu düşündüğünde kendi kendine gülümsedi. Her şey plana uygun giderse yapacağı işin ortaya çıkması epey zaman alırdı. Aylar, hatta şanslıysa yıllar. Bolca zaman. Söylemeye gerek yok ki, en güzeli hiçbir şeyin gün ışığına çıkmamasıydı. Ama buna güvenmenin de aptalca olacağının farkındaydı. Tüm olasılıklara hazırlıklı olmak, daha iyi ve akıllıcaydı her zaman. Burada sessizce oturup dikkat çekmemek en doğrusuydu. Yemek yiyen pek çok yabancı arasında bir yabancı. Kimsenin fark etmediği, herkes tarafından unutulmuş biri.

Saat 12 civarında, yani restorandaki kalabalığın en yoğun olduğu sırada, müşterilerden bazıları yanına gelerek aynı masada oturmayı teklif etmek gibi bir teşebbüste bulundular. Ancak o kabul etmedi. Kibarca masanın dolu olduğunu ve bir arkadaşını beklediğini söyledi.

Saat bire çeyrek kalaya doğru, yani o kritik dakikalarda, giderek gerilmeye başladı. Bu elbette kaçınılmazdı. Trenden yeni inen yolculardan ilkini görür görmez sandalyesini pencereye yaklaştırdı. Ve o alanın dışında kalan hiçbir şeyi gözü görmedi.

İyice konsantre olması gerekiyordu: Onu tanıyabilmesi, tüm bu zincirin en zayıf halkası olabilirdi. Uzun bir zaman geçmişti ve tüm bu yıllar boyunca ne kadar değişmiş olabileceğini kim bilebilirdi ki? Tabii hiçbir koşulda onu özlememişti.

Fark ettirmeden geçip gitmesine izin vermemeliydi.

Nihayet, bir buçuk saat sonra onu gördü. Meydanın diğer tarafındaki kafeden çıkıyordu. Boşu boşuna endişelendiğini anladı. Kesinlikle oydu. Hâlâ 30 metre uzağında olmasına rağmen onu hemen tanıdı. Aynı enerjik, zayıf ve adaleli adamdı. Belki biraz kamburlaşmıştı ama çok değil. Saçları daha ince ve solgun görünüyordu ve beyazlamıştı. Alnındaki saçlar ise açılmış bir haldeydi. Hareketleri bir miktar tutuklaşmıştı. Yaşlanmış duruyordu. Ama kesinlikle oydu. Masasından kalkıp sokağa çıktı. Tıpkı düşündüğü gibi taksi durağında bekliyordu. Üçüncü sıradaydı. Ceplerinde bir şey arıyordu. Sigara, para ya da her neyse. Bu durumda kendisinin de beklemekten başka yapacak bir şeyi yoktu. Bekleyecek, gidip arabasına oturacak ve sonra onu takip edecekti. Acelesi de yoktu. Ne de olsa, taksinin onu nereye götüreceğini bildiği gibi, her şeyin plana uygun bir şekilde ilerleyeceğini de biliyordu.

Kan beynine giderken bir an hafifçe başının döndüğünü hissetti ama kendini çabuk toparladı.

Ve sonunda taksi yola çıkmıştı, meydanın çevresini dolandı. Kafenin önünde durmuş beklerken yanından geçtikleri sırada, aralarında 2 metreden az bir mesafe kala arka pencereden o tanıdık simayı görmeyi başardı ve o an planında hiçbir aksaklık olmayacağını fark etti. Kesinlikle hiçbir sorun çıkmayacaktı.

IV

5-10 Mayıs 1994

12

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Rooth.

Münster omuz silkti.

"Bilmiyorum ama sanırım bizim adam. Adli tıp görevlilerinin ne söyleyeceğini beklememiz gerekiyor. Pek keyifli bir yer değil."

"Evet, insan bunu bir şekilde hissediyor. Köye doğru yürüyelim mi? Burada zaten hiçbir işe yaramıyoruz. Ne de olsa er ya da geç komşularla konuşmamız gerekecek."

Rooth başını salladı ve ormandaki dolambaçlı yoldan sessizce yürümeye başladılar. Birkaç yüz metre sonra, her iki yanında da çiftlik evleri bulunan kırsal alan başlıyordu ve Kaustin köyü sadece iki adımlık mesafedeydi. Kiliseye ve ana caddeye doğru devam ettiler.

"Burada kaç ruh yaşıyor biliyor musun?" diye sordu Rooth.

Münster mezarlık bahçesine baktı ancak sorunun henüz son yolculuğuna uğurlanmamış olanlarla ilgili olduğunu varsaydı.

"Birkaç yüz kişi vardır, diye tahmin ediyorum. En azından bir dükkân ve okul var."

Önlerindeki yolu işaret etti.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Rooth. "Yavaştan yoklamaya başlayalım mı?"

"Olabilir," dedi Münster. "Esnaf bir şey bilmiyorsa kimse bir şey bilmez."

Dükkânda sandalyede oturan iki yaşlı kadın vardı. Kadınların kalkıp gitmeye pek de niyetlerinin olmadığını fark etti Münster. Rooth, çikolata ve şeker poşetlerini dikkatle inceledikten sonra ince yapılı dükkân sahibini depoya geçmesi için yönlendirdi. Belki de bu gereksiz bir girişimdi. Normalde in cin top oynayan bu orman yolundan peş peşe beş ya da altı arabanın geçmiş olması gözden kaçmış olamazdı. Yine de durumu direkt göze sokmamak için pek çok neden vardı. Sonuçta ellerindeki bağlantı henüz yüzde yüz kanıtlanmış değildi. Kimliğini çıkararak, "Adım Münster," dedi. Dükkân sahibi de gergin bir gülümsemeyle "Hoorne, Janis Hoorne," diye karşılık verdi.

Münster doğrudan konuya girmeye karar verdi. "Ormandaki evin sahibinin kim olduğunu biliyor musunuz? Kilisenin oradaki sapağın yukarısındaki evi diyorum yani."

Adam evet anlamında başını salladı.

"Kim peki?"

"Verhaven."

Münster adamın sesinin boğuk çıktığını fark etti. Gözlerinde ise bir kurnazlık okunuyordu. Neden endişeleniyordu acaba?

"Bu dükkânı uzun bir süredir mi işletiyorsunuz?"

"30 yıl oldu. Benden önce de babam çalıştırıyordu."

"Hikâyeyi biliyorsunuz o zaman."

Adam tekrar başını salladı.

Münster birkaç saniye bekledi.

"Bir şey mi oldu acaba?"

"Henüz bilmiyoruz," diye açıkladı Münster. "Muhtemelen öyle ama. Sizin fark ettiğiniz bir şey oldu mu?"

"Hayır... hayır neyi fark etmeliydim ki?"

Gerginliği etrafını bir aura gibi sarmıştı. Ama bunun için geçerli bir sebebi olabilirdi pek tabii. Münster konuşmaya devam etmeden önce onu baştan aşağı süzdü.

"Leopold Verhaven geçen yıl ağustos ayında hapisten çıktı. Tam ayın 24'ünde. Ardından evine geldiğini düşünüyoruz. Siz bu konuda bir şey biliyor musunuz?"

Adam çekingen ve gergin bir halde baş parmağını işaret parmağına sürtüyordu.

"Kaustin'de olup bitenlerin çoğunu mutlaka biliyor olmalısınız değil mi?"

"Evet..."

"Peki o zaman gelip gelmediğini biliyor musunuz? Ve eğer geldiyse ağustos muydu yoksa başka bir zaman mı?"

"Söylenene göre..."

"Evet?"

"O sıralarda biri onu görmüş."

Cebinden bir mendil çıkarıp üst dudağını sildi.

"Ne zaman peki?"

"Şey, ağustos ayında bir gün."

"Sonrasında gören olmuş mu?"

"Bildiğim kadarıyla hayır."

"Yani sadece bir gün doğru mu? Peki o gün içinde kaç defa görülmüş? Bir kere mi? daha fazla da olabilir, hı?

"Bilmiyorum. Öyledir sanırım."

"Kim tarafından?"

"Anlamadım."

"Onu gören kimdi yani?"

"Maertens'ti doğru hatırlıyorsam, Bayan Wilkerson da olabilir, gerçekten tam hatırlayamıyorum."

Münster not aldı. "Maertens ve Bayan Wilkerson'u nerede bulabilirim?"

"Maertens Niedermannlar ile yaşıyor. Okulun diğer tarafında oturuyorlar ama kilise bahçesinde çalışır kendisi, orada bulabilirsiniz kesin, eğer..."

Nasıl devam edeceğini bilemedi.

"Peki Bayan Wilkerson?"

Dükkân sahibi öksürerek ağzına birkaç pastil attı.

"Ormana gelmeden önceki evde sağ tarafta. Yani Verhaven'e giden yolda."

Münster başını salladı ve not aldığı defteri kapattı. Tam depodan çıkıyorlarken, Hoorne soru soracak cesareti toplayarak, "Yine mi yaptı?" diye sordu. Bir fısıltıdan fazla çıkmadı sesi.

Münster başını salladı. "Hayır," dedi. "Pek sanmıyorum."

"Bir parça ister misin?" diye sordu Rooth yarısı yenmiş bir çikolata kalıbını uzatarak.

"Hayır, teşekkürler," dedi Münster. "Yaşlı kadınları sorguladın mı?"

"Hmm," diye cevap verdi Rooth ağzı dolu bir halde. "Uyanık tipler. Avukatları olmadan o takma diş dolu ağızlarını bir milim bile açmayı kabul etmiyorlar. Şimdi nereye gidiyoruz?"

"Kiliseye, bekçinin onu görmüş olabileceği söyleniyor."

"Güzel," dedi Rooth.

Maertens, Münster ve Rooth kendisine doğru yaklaştıkları sırada mezar kazmakla meşguldü. Münster birden okul yıllarında bir gün nasıl da büyük bir acemilikle Horatio'yu oynadığını hatırladı. Düşününce bir an hafifçe gülümsedi. Belki de genç hevesli drama öğretmeninin iddia ettiği şey gerçekten doğruydu. *Hamlet*, insanın hayatının her aşama-

sında kendini bir şekilde hatırlatan bir oyundu. Ancak meseleyi daha fazla uzatmaya cesaret edemeyerek kimin mezarı olduğunu sormadı.

"Size birkaç soru sormamız sakıncası var mı?" diye söze başladı Rooth. "Bay Maertens sizsiniz değil mi?"

Güçlü bir yapısı olan adam, başlığını çıkarıp yavaşça sırtını doğrulttu. "Tam üstüne bastınız," dedi. "Polise yardım etmekten her zaman mutluluk duyarım."

"Hmm," dedi Münster. "Konu Leopold Verhaven hakkında. Son zamanlarda onu buralarda gördünüz mü acaba?"

"Son zamanlarda, son zamanlarda derken ne demek istiyorsunuz?"

"Geçen yıl filan," dedi Rooth.

"Geçen yaz döndüğünde onu gördüm. Biraz düşüneyim ağustostu sanırım. Ama o zamandan beri buralarda değil."

"Biraz bahseder misiniz?" dedi Münster.

Bay Maertens başlığını yeniden takıp sığ mezar çukurundan dışarı çıktı. "Şey!" dedi. "Sadece bir kere gördüm. Tırmıkla kilise bahçesindeki kumları düzeltiyordum. Taksiyle geldi. Buranın hemen önünde indi ve ormana doğru yürümeye başladı. Yani evine."

"Tam olarak ne zamandı?" diye sordu Rooth.

Maertens bir süre düşündü. "Söylediğim gibi ağustostu, doğru hatırlıyorsam ayın sonlarıydı."

"Ve onu sadece o zaman gördünüz değil mi?"

"Evet, sadece bir defa. Sonra nereye gitti, artık onu Tanrı bilir. Elbette serbest bırakılacaktı. Bunun hakkında köyde konuşuyorduk. Vakti gelmiş gibi görünüyordu ve bu nedenle..."

"Onu başka birinin daha görüp görmediğini biliyor musunuz?"

Başını salladı. "Bayan Wilkerson gördü ve sanırım kocası da. Yukarıda yaşıyorlar."

Ormanın kenarındaki grimsi beyaz evi gösterdi.

"Teşekkür ederiz," dedi Rooth. "Sonra size daha fazla soru sormamız gerekebilir."

"Yine ne yaptı?"

"Hiçbir şey," dedi Münster. "Onu tanıyor musunuz?"

Maertens başının arkasını kaşıdı. "Eskiden, evet. Sonra zaten yok oldu."

"Bunu az çok tahmin edebiliyorum," dedi Rooth.

Gittiklerinde Wilkersonlar sanki onları bekliyordu ve bu pek de şaşırtıcı değildi. Yol, Bay Wilkerson'un, önünde bir kahve fincanı ve bir tepsi kurabiye ile oturduğu ve sanki gazete okuyormuş gibi görünmeye çalıştığı mutfak masasının sadece 10 metre uzağından geçiyordu. Karısı masaya 2 fincan daha koydu. Münster ile Rooth masaya geçti.

"Teşekkür ederim," dedi Rooth. "Kahve içebilmeyi dört gözle bekliyordum."

Adam birden, "Emekli oldum," diye söze başladı. "Çiftliği bugünlerde oğlum işletiyor. Sırtım dayanmıyor maalesef."

Rooth, "Sırt çoğu zaman insana bela oluyor," dedi.

"Evet öyle," dedi adam.

"Her neyse," dedi Münster. "Mümkünse size birkaç küçük soru yöneltmek istiyoruz. Leopold Verhaven hakkında."

"Buyurun," dedi Bay Wilkerson ve eşinin yanına oturdu. Kurabiye tepsisini onlara doğru kaydırdı.

"Geçen yıl ağustos ayında buraya geldiği söyleniyor," dedi Rooth bir kurabiye alarak.

"Evet," dedi Bayan Wilkerson. "Onu gelirken gördüm. Dışarıdaydı hemen." Yolu gösterdi.

"Bize tam olarak ne gördüğünüzü söyleyebilir misiniz?" diye sordu Münster.

Kadın yavaşça kahvesini yudumladı. "Şey, onu tepeyi çıkarken gördüm. Hepsi bu kadar. İlk başta kim olduğunu tanıyamadım. Ama sonra anladım ki..."

"Eminsiniz değil mi?"

"Başka kim olabilir?

"Bu yoldan pek fazla kişi geçmiyor sanırım, hı?" diye sordu Rooth bir kurabiye daha alarak.

"Neredeyse hiç kimse," dedi Bay Wilkerson. "Sadece Czermaklar var karşıda ama ormana doğru dürüst kimse çıkmaz."

"Yukarıda başka bir ev var mı?" diye sordu Münster.

"Hayır," dedi Wilkerson. "Yol, Verhaven'in evinin 50 metre yukarısında bitiyor. Ara sıra yabani tavşan ve sülün avına çıkan birileri oluyor. Ama oldukça nadir."

"Peki siz de onu gördünüz mü Bay Wilkerson?"

Bayan Wilkerson onaylarcasına başını salladı.

"Evet, ona seslendim hatta, ikimiz de gördük yani. Ağustos'un yirmi dördüydü ve saat üçtü, belki de üçü biraz geçiyordu. Elinde bir valiz ve plastik bir poşet vardı. Hepsi o kadar. Her zamanki gibi görünüyordu. Söylemeliyim ki daha çok değişeceğini düşünmüştüm."

"Öyle mi?" diye sordu Rooth. "Peki ya sonra?"

"Anlayamadım."

"Onu birkaç kez daha görmüş olmalısınız."

Bay Wilkerson kesin bir şekilde "Hayır," dedi. "Görmedik."

Rooth bir kurabiye daha aldı. Çiğnerken düşünceli görünüyordu.

"Yani kısaca şöyle diyorsunuz," diye özetledi Münster. "Leopold Verhaven'i geçen yıl 24 Ağustos'ta, yani hapisten çıktığı gün ,bu yoldan geçerken gördünüz. Ancak o zamandan beri görmüyorsunuz."

"Evet, aynen öyle."

"Bu size tuhaf gelmiyor mu?"

Bayan Wilkerson dudaklarını büzdü. "Leopold Verhaven hakkında tuhaf olan dolu şey var zaten," dedi. "Buna katılmıyor musunuz? Ne oldu tam olarak?"

"Henüz bilmiyoruz," dedi Rooth.

"Köyde onunla yakın ilişkisi olan biri var mıydı?"

"Hayır," dedi Bay Wilkerson. "Kimse yoktu."

"Bunu fark etmiş olmalısınız," dedi karısı.

Evet, kesinlikle fark etmeye başladım, diye düşündü Münster. Bu abartı bir şekilde dekore edilmiş küçük mutfakta kendini hapsolmuş gibi hissetmeye başlamıştı ve diğer soruları daha sonraki bir zamana ertelemenin daha iyi olacağına karar verdi. İskelet ile ilgili daha fazla detay elde edene kadar bu kadarlık yeterdi. En azından Leopold Verhaven'in gerçekten onların aradığı kişi olduğundan emin olmaları gerekiyordu. Adamın aniden bir taşın altından çıkarak deyim yerindeyse kendi ölümünü çürütmesi gayet can sıkıcı olurdu. Münster her geçen saat aradıklarının o olduğuna daha fazla ikna oluyordu. Başka biri olamazdı. Van Veeteren'in hep söylediği gibi, göz ardı edilemeyecek işaretler vardır.

Rooth da sanki onun aklını okumuştu. Neyse, her halükârda kurabiye tepsisini silip süpürmüşlerdi.

"Tekrar gelmemiz gerekebilir," dedi Rooth. "Kahve için çok teşekkürler."

"Afiyet olsun," dedi Bayan Wilkerson.

Tam çıkarlarken Münster, "Dükkânın sahibiyle de konuştuk. Söylemek gerekirse oldukça huzursuz görüyordu. Neden olabileceğine dair bir fikriniz var mı?" diye sordu birden.

"Gayet normal," dedi Bayan Wilkerson kısaca. "Beatrice onun kuzeniydi,"

"Beatrice," dedi Rooth eve doğru yürürlerken. "İlki oydu. 1962'deydi değil mi?"

"Evet," dedi Münster. "Beatrice 1962, Marlene 1981, aralarında yaklaşık 20 yıl var."

"Bu çok tuhaf bir hikâye. Farkında mısın?"

"Evet," dedi Rooth.

"Bu işin basit ve sıradan bir iş olduğunu düşünmüştüm. Ancak şu an, bundan pek emin olduğumu söyleyemem."

"Ne demek istiyorsun müfettiş?" diye sordu Münster.

"Hiçbir şey," dedi Rooth. "Bakalım teknik ekip neler bulmuş? Görünüşe bakılırsa Kluisters ve Berben yoğun bir çalışma içine girişmişler."

13

"Ekibe hoş geldin," dedi Rooth.

DeBries sandalyeye çökerek bir sigara yaktı. Duman Rooth'un gözlerini anında rahatsız etmeye başladı ama duruma katlanmaya karar verdi.

DeBries, "Sevgili müfettiş arkadaşım beni durumla ilgili aydınlatırsa memnun olurum," dedi. "Sakıncası yoksa yavaş yavaş ve tane tane. Bütün gece arabada uyanık kalarak bir eve göz kulak oldum."

"Bir şey çıktı mı?" diye sordu Rooth.

"Öyle denebilir," dedi deBries. "Ev hâlâ orada mesela."

"Onu ne zamandır uzatıyorsun bu arada?"

"Neyi?"

"Yüzündekini, bana bir şeyi hatırlatıyor ama tam çıkaramadım. Aaa, evet, şimdi buldum Pat Boone."

"Neden bahsediyorsun?"

"Çocukken sahip olduğum kobay hayvandan elbette. Virüs kaptı, ya da başka bir hastalığa yakalandı bilmiyorum. Ardından kürkü dökülmeye başladı. Ölmeden önce işte böyle görünüyordu."

Rooth içini çekti. "Çok komik cidden," dedi. "Kaç yaşındasın?"

"40 ama kendimi 80 gibi hissediyorum. Neden sordun?"

Rooth düşünceli bir halde koltuk altlarını kaşıdı. "Beat-

rice cinayetini hatırlayıp hatırlamadığını merak ediyorum. Yoksa daha küçük müydün ve o zaman da yine böyle aptal mıydın, diye."

DeBries başını sallayarak, "Affedersin," dedi. "Belki de hemen işe koyulmalıyız. Hayır, Beatrice cinayetini hatırlamıyorum bu arada."

"Ben gayet iyi hatırlıyorum," dedi Rooth. "10-11 yaşlarındaydım. Sene 1962'ydi. Dava süresince, her gün aylarca gazetelerde haberini okudum. Şey, en azından bir ay. Okuldayken, derslerde ve aralarda hep onun hakkında konuşurduk. Çocukluğumdan aklımda kalan en net anılardan biridir."

DeBries, "Ben sadece 8 yaşındaydım o zaman," dedi. "8 ile 10 arasında büyük fark var aslında. Ayrıca burada da yaşamıyordum, ama sonrasında hakkında tabii ki ben de bir şeyler okudum."

"Hmm," diye mırıldandı Rooth arkaya doğru bir duman bulutu üfleyerek. "Herkesin ruh halini etkileyen bir şeyler vardı bu cinayette. Yemek yerken babamın mutfak masasında Leopold Verhaven'den bahsettiğini hatırlıyorum. Böyle konulardan bahsetmesi pek alışılmış bir şey değildi. Bu da hepimizi, bunun çok özel bir şey olması gerektiğini düşündürürdü. Herkes bu cinayetle ilgileniyordu. Herkes, inan bana."

"Anladım," dedi deBries. "Bu biraz cadı avcılığı değil mi?"

"Sadece biraz mı?" dedi Rooth.

DeBries ayağa kalkıp lavaboda sigarasını söndürdü. "En başından başlasan iyi olur."

Rooth kollarını sıvadı. "Spor geçmişinden mi başlayayım? 50'lerin en önemli atletlerinden biri olduğunu duymuş muydun?"

"Evet," dedi deBries. "Ama cinayetleri anlat."

Rooth önündeki masanın üzerinde duran not defterinde birkaç sayfa geriye giderek "Pekâlâ," diye söze başladı "16 Nisan 1962. Leopold Verhaven'in, nişanlısı Beatrice Holden'in ortadan kaybolduğunu polise bildirdiği tarih. Kadın aslında bu tarihten yaklaşık on gün önce yok oluyor Aşağı yukarı bir buçuk yıldır da birlikte yaşıyorlarmış. Kaustin'deki o evde, evli değillermiş bu arada, diye eklemeliyim sanırım."

"Devam et," dedi deBries.

"Kadın yaklaşık 1 hafta sonra ormanın birkaç kilometre içlerinde öldürülmüş olarak bulunuyor. Polis bu cinayet için fazlasıyla kaynak harcamış aslına bakılırsa. Ve çok geçmeden, Verhaven'in kendisinin cinayetle bağlantılı olabileceğinden şüpheleniliyor. Bu yönde çok sayıda ipucunu ulaşılıyor ve ay sonunda cinayetten suçlu bulunarak tutuklanıyor. Ardından da duruşması başlıyor işte.

"Adı en başından itibaren gazetelerde yer alıyordu değil mi?"

"Evet, aynen. Kadının ortadan kaybolmasıyla bağlantılı olarak gazetelerde adı hep geçti. Sonuçta ünlü biriydi ve sonrasında da geri adım atıp saklamak için herhangi bir neden görmediler. Yanılmıyorsam ülkede ilk defa o zaman, sadece şüpheli konumunda olan bir adamın adı yazılı basında verildi. Belki de olayı bu kadar büyük boyutlara ulaştıran şey de buydu. Sanıyorum, gazeteler mahkemede geçen her konuşmayı yazdılar. Ülke genelinden gelen tüm muhabirler Konger Palatz'da kalarak, her gün mahkemeye katıldılar. Bu arada savunma avukatı da oradaydı. İsmi Quenterran idi. Garip bir isim. Bunun sanırım kitle iletişim araçlarına mal olmuş ilk cinayet olduğunu söyleyebiliriz. Duyarlı ve empati kurabilen bir insan için bu cehennem gibi bir şey. Ama o zaman bunu anlamıyordum. Sonuçta sadece 11 yaşındaydım."

"Hmm," dedi deBries. "Ve suçlu bulundu."

"Evet, olayı inkâr etmesine rağmen hem de. Haziran'ın 22'siydi. Yaz tatilinin başlamasından bir hafta önceydi diye hatırlıyorum. Okuldaydık, haberi radyoda dinledik."

"İnanılmaz," dedi deBries. "Ne kadar kaldı içeride?"

"12 yıl," dedi Rooth.

DeBries başını salladı. "1974'te çıktı o zaman. Peki her şey ne zaman başa sardı?"

"1981'de eve dönüp tavuk yetiştiriciliğine tekrar başlamıştı."

"Tavuk yetiştiriciliği mi?"

"Evet. Yumurta çiftliği ya da ne halt dersen işte. En azından yıkılmış bir halde değildi. Kümes hayvanları işine Beatrice olayından önce başlamıştı zaten. Kümeste yapay aydınlatma kullanarak bu konuda bir çeşit öncülük de yaptı diye biliyorum. Tavuklar bu aydınlatma sayesinde gece olmasına rağmen gündüz olduğunu zannediyorlardı. Ya da buna benzer bir şey işte. Karanlığı iki saat kısaltarak tavukların daha çabuk yumurtlamalarını sağladı."

"Şu işe bak!" dedi deBries. "Akıllı herifmiş."

"Aynen öyle," dedi Rooth. "Yumurtaları Linzhuisen'de satıyordu. Burada da sattı, Maardam'da. Doğru hatırlıyorsam kapalı pazarda. Her zaman yaptığı gibi küllerinden yeniden doğdu yani."

"Güçlü biri miydi?" diye sordu deBries.

Biraz düşünmek için duraklayıp, "Evet," dedi. "Olay da bu zaten. Bir bakıma insanüstü bir güce sahipti."

Sonra tekrar durakladı. DeBries ise o sırada bir sigara daha yaktı.

"Peki ya Marlene cinayeti?" diye sordu, masanın üzerine ince bir duman huzmesi üfleyerek.

Rooth öksürdü. "Lanet olası, baca sanki," dedi.

"Aynı ormanda bir başka kadın cesedi daha bulundu. Hemen hemen aynı yerdeydi. Ve birkaç ay sonra tekrar içeri girdi. İlk olaydan 20 yıl sonraydı."

"Bu defa itiraf etti mi?"

"İtiraf mı, ne demezsin. Hiçbir şekilde geri adım atmadı. İddia ettiğine göre kızla birkaç kez cinsel ilişkiye girmişti hepsi bu. Göstermelik bir başka duruşması daha oldu. Onu da daha sonra konuşuruz. Her halükârda özel biri, özeldi demeliyim ya da belki de."

"Hangi anlamda?"

"Bu ülkede inkâr etmesine rağmen başka kimse, iki kez, birinci dereceden cinayetten suçlanmadı. Tamamıyla eşsiz."

DeBries epey bir düşündükten sonra, "Psikiyatrik değerlendirme yapıldı mı?" diye sordu.

"Evet, her ikisinde de yapıldı," dedi Rooth. "Tamamen sağlıklı bulundu. Bundan hiç şüphe duyulmadı."

"Tecavüz etmiş mi?"

Rooth omuzlarını silkti. "Bilmiyorum, hiçbirinde sperm kalıntısı bulunmamış. Ama her iki kadın da çıplak haldeymiş. Ayrıca ikisi de boğulmuş. Aşağı yukarı aynı yöntem kullanılmış yani."

"Hmm," dedi deBries ellerini başının arkasına kavuşturarak. "Şimdi de kendisi orada yatıyor. Yemin ederim bunda bir bit yeniği var. Münster nerede bu arada? Sürekli bir şeyden başka bir şeye atlayıp duruyor."

Rooth içini çekerek, "Hastanede," dedi. "Baş dedektifimizin böyle bir güzelliğe direnebileceğini düşünmüyorsun değil mi?"

"Güzellik mi?" dedi deBries. "Tanrı aşkına!"

14

Münster, aldığı sarı güllerin etrafındaki sarılı kâğıdı çıkarıp ceketinin cebine tıkıştırdı. Hemşire temkinli bir gülümseme ile onu bekliyordu ve kapıyı ona açarken, "İyi şanslar," diye fısıldadı. Hiç şüphesiz buna ihtiyacım olacak, diye düşündü Münster odaya girerken. Hemen soldaki yatak boştu. Van Veeteren pencerenin yanındaki sağdaki yatakta yatıyordu. Münster'in aklına ilk, Neubadenberg şehri sakinlerinin neden bu denli aptal olduklarına dair eski ve komik olmayan bir hikâye geldi. Şöyle ki; doğum servislerinde işler hep tersten yapılarak bebekler çöpe atılıyor ve yerine plasenta alınıyormuş. Van Veeteren de bir plasenta mıydı? O kadar da değil yani. Ancak yatağa doğru yavaşça yaklaşırken yakın bir gelecekte, onun, badminton oynamaya çağırılmayacağını kesin bir şekilde anladı.

"Hmm," dedi tereddütle yatağın ayağının yanında dikilmiş durarak.

Van Veeteren sırasıyla gözlerini araladı. Birkaç saniye sonra da "Off..." diye sızlanarak ağzını açtı.

"Nasılsın?" diye sordu Münster.

Van Veeteren homurdanır bir halde, "Beni yukarı kaldır," dedi.

Münster çiçekleri yatak örtüsüne bırakıp birkaç yastık yardımıyla ve baş mühendisin de hırıltılı talimatları eşliğinde onu neredeyse oturma pozisyonuna getirmeyi başardı.

Yüzünün rengi, Münster'e bir gece boyunca alkol içinde bekletilmiş çilekleri anımsattı. Belli ki Van Veeteren de kendini kötü hissediyordu. Ortada iyi olduğunu düşündürecek herhangi bir belirti yoktu. Münster'i odada ilk gördüğünde söylediği şeyi bir kez daha tekrarladı, "Off..."

Münster gülleri tekrar eline aldı ve, "Bunları tüm iş arkadaşlarınız adına veriyorum," dedi. "Herkesin selamı var."

Bir vazo bulup köşedeki lavabodan su doldurdu. Van Veeteren, şüpheli bakışlarla Münster'in hareketlerini izliyordu.

"Ihh..." dedi. "Bana da biraz versene."

Münster komodinin üzerindeki sürahiyi alıp ona su doldurdu. İkinci bardaktan sonra Van Veeteren en azından konuşabilecek duruma gelmişti.

"Uyuyakalmışım," dedi.

"Ameliyattan sonra insan kendini oldukça yorgun hissediyor," dedi Münster. "Bu gayet normal."

"Hadi canım! Öyle mi?"

"Reinhart özel olarak selam söyledi. Acının kötülükleri defettiğini hatırlatmak istiyormuş size."

"Teşekkür ederim. Eee, anlat."

Daha şimdiden işe koyulmak için can mı atıyor, diye düşündü Münster. Sonra ziyaretçi sandalyesine oturdu ve evrak çantasını açarak içindeki zarfı çiçekleri koyduğu vazoya yasladı.

"Fotokopileri buraya koyuyorum, sadece gazete haberleri. Duruşma kağıtlarını incelemek biraz zaman alıyor ama yarın onları da getiririm."

"Güzel!" dedi Van Veeteren. "Sen gittikten sonra bunları bir güzel incelerim."

"Önce güzelce bir dinlemen gerektiğini düşünmüyor musun? Henüz yeni..."

"Kapa çeneni!" diye tersledi Van Veeteren. "Saçma sapan konuşma. Her geçen saniye kendimi daha iyi hissediyorum. Ve ayrıca Tanrı aşkına, aklımla ilgili hiçbir sorun yok. Şimdi bana ne yaptığınızı anlat."

Münster içini çekerek başladı ve amirine, Kaustin'e yapılan ziyareti ve Verhaven'in evinin incelendiğini anlattı.

"Adli tıp ekibi henüz işini bitirmedi, ancak her şey onun bizim cesetle uyumlu olduğunu gösteriyor. Görünüşe bakılırsa evde sadece bir gün geçirmiş. O da geçen yıl ağustos ayında. Evde bir gazete, üzerlerinde son kullanma tarihi olan bazı yiyecekler ve birkaç şey daha bulundu Söylenene göre onu en son 24'ünde görmüşler. Yani serbest kaldığı gün. Köye geldiğini bizzat gören birkaç tanık var. O geceyi orada geçirmiş olabilir belki. Buna dair bazı belirtiler yer alıyor. Her halükârda yatağında yatmış ve hapishaneden çıkarken kendine verilen kıyafetler hâlâ orada."

"Hmm?" dedi Van Veeteren. "Bir dakika bekle... Hayır, devam et, tamam!"

"Dikkat çekici bir şey bulamadılar. Orada öldüğünü gösteren hiçbir şey yok. Kan lekesi, silah veya şiddete uğradığını gösteren herhangi bir şey. Ancak tabii o zamandan bu yana 8 aydan fazla bir zaman geçtiğini de hesaba katmak gerek."

"Zaman bütün yaraları iyileştirmez," dedi Van Veeteren karnını nazikçe kaşıyarak.

"Öyle!" dedi Münster. "Evet, olabilir. Göreceğiz bakalım. Bu arada gündüz vakti de öldürülmüş olabilir gece de. Kesilme işlemi orada mı yapılmış, yoksa başka bir yerde mi, belli değil."

"Hmm..." dedi Van Veeteren yine.

Münster ayağa kalktı ve duvara yaslanıp bekledi.

"Beni yukarı kaldır," dedi Van Veeteren bir süre sonra. Münster yastıkların yardımıyla aynı işlemi bir kez daha yaptı. Kendini daha rahat bir pozisyonuna getirmeye çalıştığı sırada canı acıdığı için yüzünü buruşturdu. Kafasıyla karnını işaret ederek, "Acıyor," dedi.

"Ne bekliyordun ki?" diye sordu Münster. Van Veeteren bir şeyler mırıldandı ve bardağından bir yudum daha aldı.

"Heidelbluum," dedi birden.

"Efendim?"

"Yargıç oydu. Her iki davanın da yargıcı oydu. Şimdi seksen yaşından fazla olmalı. Gidip onu bir görmen gerek."

Münster not aldı.

"Sağlığı yerindedir, diye düşünüyorum," diye ekledi. "Ancak, ne yazık ki Mort öldü."

Baş Müfettiş Mort, Van Veeteren'in selefiydi ve Münster, o sırada Van Veeteren'in davaların en azından ikincisinde görev yapmış olabileceğini fark etti. Hatta belki ikisinde de yer almış olabilirdi. Ancak Rooth'un araştırmasına göre Van Veeteren bu davalarda herhangi bir öncü rolde yer almamıştı.

"Peki ya sebebi?"

"Sebep mi?" diye sordu Münster

Van Veeteren başını salladı.

"Yorgunum," dedi. "Cinayetin sebebi ile ilgili olarak ne düşünüyorsun?"

Münster birkaç dakika düşündü ve başını duvara yaslayıp lambaların tavanda oluşturduğu anlamsız ızgara desenine baktı.

"Şey... Birkaç olasılık olduğunu düşünüyorum," dedi.

"Ne gibi?" diye sordu Van Veeteren.

"İlk olasılık, içerden yapılmış olabilir. Hapishane ile bağlantılı demek istiyorum yani. Bir çeşit hesaplaşma gibi."

Van Veeteren başını salladı. "Doğru," dedi. "İçerdeyken ne yapıp ettiğine bir baksan iyi olur. Bu arada neredeydi o?"

"Ulmentahl'da," dedi Münster. "Rooth şu an oraya doğru gidiyor."

Van Veeteren "Güzel!" dedi. "Peki başka ne olabilir? Başka sebep demek istiyorum yani."

Münster boğazını temizledi ve tekrar düşündü. "Hapishanede olanlarla bir ilgisi yoksa geçmişle bağlantılı olabilir," dedi

Van Veeteren "Evet, haklısın," dedi.

Münster, dedektifin yüzündeki solukluğun bir an için kaybolduğunu fark etti.

"Nasıl dedi?" Van Veeteren. "Tanrı aşkına müfettiş, bunu düşünmediğini söylemeye kalkma sakın! Lanet ihbarın üzerinden bir gün geçti."

Münster özür dilercesine, "Emin olduğumuzdan beri sadece yarım gün geçti," dedi.

Van Veeteren homurdandı. "Sebep söyle bana," dedi yine, "Haydi!"

Münster, "Hapis cezasını yeterli görmeyen biri yapmış olabilir," dedi.

"Olabilir," dedi Van Veeteren.

"Ondan nefret eden biri, belki de intikam almak için bekleyen. Şu kadınların yakınlarından biri olabilir mesela. Sonuçta içeri girip hapishanede birini öldürmek zor iş."

"Evet zor," dedi Van Veeteren. "İçeriden birileriyle anlaşmadığın sürece yani. Fakat bu konuda ikna edebileceğin birileri çıkabiliyor. Peki başka bir önerin var mı?"

Münster bir an durakladı ve, "Bu tam olarak bir öneri değil ama," dedi.

"Öyle olsa bile söyle," dedi Van Veeteren.

"Fakat bunun için hiçbir kanıt yok."

"Yine de duymak istiyorum."

Yüzünün rengi yine koyulaşmıştı.

Münster boğazını temizledi. "Peki öyleyse," dedi. "Düşük bir ihtimal de olsa masum olabilir."

"Kim?"

"Elbette Verhaven."

"Gerçekten öyle mi düşünüyorsun?"

"En azından cinayetlerin birinde. Ve kendi ölümünün bir şekilde bununla bir ilgisi olabilir."

Van Veeteren bir şey söylemedi.

"Ama bu yalnızca bir tahmin,"

Kapı birkaç santim açıldı ve yorgun bir hemşire kapıdan başını uzatarak, "Ziyaret süresinin bittiğini hatırlatabilir miyim? Doktor Ratenau birkaç dakika içinde hastaları dolaşmaya başlayacak," dedi.

Van Veeteren hemşireye öfkeli bir bakış attı. Kadın başını geri çekerek kapıyı kapattı.

"Tahmin, ah evet. Bu kahrolası yerde hapsolmuş yatarken kendime tahminde bulunma yetkisi vermeyeceğimi mi düşünüyorsun?"

"Hayır," dedi Münster ayağa kalkarak. "Elbette öyle bir şey yok."

Van Veeteren, "Eğer durum bu şekildeyse," diye devam etti. "Ve bu zavallı herif yapmadığı bir şey yüzünden 24 yıl hapis yaptıysa, o zaman..."

"Eee, o zaman?"

"Ülkede son yüzyılda yaşanan en rezil yasal skandal olur bu. Hayır dur, şimdiye kadarki en büyük skandal hatta."

"Bunu destekleyecek hiçbir kanıt yok ama," dedi Münster kapıya doğru ilerlerken.

"Calpurnia," dedi Van Veeteren.

"Pardon?" dedi Münster.

Van Veeteren "Sezar'ın karısı," diye açıkladı. "Şüphe yeterlidir." İşaret parmağıyla alnına hafifçe vurarak, "İşte burada da şüphe var," dedi.

"Anlıyorum," dedi Münster.

"O hâlde şimdilik hoşça kal. Söylediğim gibi, yarın öğleden sonra yanına uğrayacağım."

"Bu akşam veya yarın sabah ihtiyacım olan şeyleri sana telefonda söylerim," dedi Van Veeteren. "Hiller'e bu işin artık benim sorumluluğumda olduğunu söyle."

"Olur," dedi Münster ve kapıdan çıktı. Durup asansörü beklerken, "Vay be!" diye düşündü. "Hiç değişmiş gibi görünmüyor."

15

Dedektif Jung saatine bakıp içini çekti. Madeleine Hoegstraa ile onun evinde saat 4'te bir görüşme ayarlamıştı. Ancak erken gitmek yerine kadının oturduğu bölgeye yakın Groenstadt'ın kenar mahallesindeki bir barda 45 dakika beklemeye karar verdi. Yolculuk umduğundan çok daha çabuk geçmişti ve bu geç kalma korkusunun onu bir türlü terk etmeyen bir korku olduğunun gayet farkındaydı.

Büyükçe bir Bernadine fincanıyla pencere masalarından birine oturdu. Perdeler yarı saydamdı ve bulanık bir şekilde yoldan geçenlerin siluetleri görünüyordu. Bir an için kendini eski bir gerçeküstü filmi izliyormuş gibi hissetti ve kafasını salladı. Film mi? Aman Tanrım! Hayır, bildiğin yorgunluk. Tüm mesele buydu. Bu gayet olağan ve can sıkıcı, polis yorgunluğu.

Sıcak çikolatasını karıştırdı ve defterine kadına yöneltecği birkaç soru yazmaya başladı. Deftere dikkatlice baktığında onun gerçekte Fransızca fiillerle dolu bir çalışma defteri olduğunu fark etti. Geçen gece Sophie'nin ev ödevini kontrol ettikten sonra yanlışlıkla evrak çantasına koymuş olmalıydı. Sophie 13'ünü bitirmiş, 14'ünden gün alıyordu. Bir süredir birlikte olduğu Maureen'in kızıydı. Dürüst olmak gerekirse, birbirlerine fazla zaman ayıramamalarına rağmen uzun bir süredir birliktelerdi. Orada oturmuş zamanın geçmesini beklerken, ilişkilerinin herhangi bir ciddiyete evirilip evirilmeyeceğini düşündü. O ve Maureen. Bunu gerçekten

isteyip istemediğini anlamaya çalıştı. Ve hepsinden önemlisi Maureen bunu istiyor muydu? Belki istemese daha iyi olurdu. Pastayı kesmeden üzerindeki üzümleri toplamakla yetinmek en iyisiydi. Her zamanki gibi yani, aynı eski rutin.

Bir kez daha iç çekti ve bardağından bir yudum daha aldı. Aslında Maureen'den hoşlanıyordu. Akşamları Sophie ile birlikte vakit geçirmeyi, ona matematik derslerinde yardımcı olmayı seviyordu. Ya da Fransızcada, hangi ders olursa işte.

O ana kadar sadece üç dört kez birlikte çalışmışlardı. Ama hayatında ilk defa bir baba rolü oynamaya başladığını giderek daha fazla hissediyordu ve bu duygu hoşuna da gidiyordu. Daha önce deneyimlemediği bir evrene yolculuk yapmak gibiydi. Ona bir denge, güven ve devamlılık hissiyatı veriyordu. O ana kadar hayatında tam anlamıyla ön plana çıkmış şeyler değildi bunlar.

Gerçekte neyi başardığı öyle pek belirgin de değildi doğrusu. Ama yine de gerçekleşen bir şeyler vardı.

"İki kere ikinin dört etmesi kadar kesin," diye mırıldandı ve aynı zamanda bu aptal ifadenin nereden ağzına dolandığını düşündü. Aslında birlikte geçirdikleri o mütevazı akşamları ve büyümekte olan bir çocuğun sorumluluğunu üstlenmenin basit ama son derece ulvi yönünü düşündüğünde, itiraf etmeliydi ki Maureen'in ona bir gün o malum soruyu soracağını umuyordu; Ondan kalmasını istemek, yola birlikte devam etmek ve aynı eve çıkıp bir aile olmak.

Bazı zamanlarda ise bu fikir onu ölümüne korkutuyordu. Bunun son derece farkındaydı ve kendisini bu konuyu gündeme getirmeye asla cesaret edecekmiş gibi hissetmiyordu. Fakat konu hep aklının bir yerlerinde duruyordu. Bir tür gizli dilekti. Kalbinin derinliklerinde taşıdığı inceliği ve kı-

rılganlığı yoğun, o denli hassas bir şeydi ki, onu yerinden edip detaylandırmaya cesaret edemiyordu ve bununla gerçek anlamda hiç başa çıkamadı. Gerçek şu ki hayatın çıkmazları vardı, geri dönüp çekilmek her zaman mümkün olmuyordu.

Ne diyorum ben ya, diye düşündü. Saatine bir kez daha baktı ve bir sigara daha yaktı. 15 dakikası vardı. Bayan Hoegstraa ile görüşmek için can atmıyordu elbette. Anladığı kadarıyla birazdan üst tabakadan yaşlı bir kadını sorgulayacaktı.

Tonlarca hakkı olmasına rağmen buna karşılık gelen bir yükümlülüğü olmayan, ayrıcalıklı ve şımarık bir kadını. En azından telefonda böyle bir izlenim vermişti. Verhaven ile bağlantısı biraz kafa karıştırıcıydı elbette. Verhaven hiçbir zaman üst tabakadan biri olmamıştı.

Her halükârda kadının onu dikkatlice gözlemleyeceğine şüphe yoktu. Ondan yayılan karakteristik tütün kokusuyla ucuz tıraş losyonunun kokusunu pekâlâ fark edecekti. Sonra lekeli pantolonunu ve omuzlarına dökülen kepekleri... onu yakından inceleyecek ve mesafesini koruduğundan emin olacaktı. Bu durum onun sınıfındaki insanların polisi bir tür hizmetkar olarak görme eğiliminden kaynaklanıyordu. Temelinde, toplumda korunması gerektiğini düşündükleri değerlerle ilgili; para, güzel sanatlar, kişinin servetini uygun gördüğü şekilde kullanma hakkı ve benzeri gibi, kendilerini adadıkları bazı nedenler yatıyordu.

Kahretsin, diye düşündü. Bunu asla aşamayacağım. Elimde hep o kirli şapkamla durup hayatım boyunca üstlerime boyun eğmeye devam edeceğim.

Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Size birkaç soru sormak zorunda olduğum için kusura bakmayın. Babam matbaa işinden kovulduğu ve kendisini öldüresiye içkiye verdiği

için affedin lütfen. Gerçekten çok üzgünüm hanımefendi, yanlış gelmiş olmalıyım. Elbette tüm köpeklerin yanına, evcil hayvan mezarlığına gömülmek istiyorum. Ait olduğum yer orası!

Fincanındaki sıcak çikolatayı bitirip ayağa kalktı. Çok kaygılanıyorum, diye düşündü. Sorunum bu. Umarım papatya çayı ikram etmez, diye aklından geçirdi bu arada

Bayan Hoegstraa kapının güvenlik zincirini takılı tutarak dar aralıktan kimliğini inceledi. Ardından kapıyı açarken, "Bunun için üzgünüm ama çok dikkatli olmaya çalışıyorum," dedi.

Jung, "Asla çok dikkatli olunamıyor," diye karşılık verdi.

"Buyurun, lütfen içeri girin," dedi kadın ve onu mobilya dolu bir oturma odasına götürdü.

Ateşin önünde taht gibi duran bir çift pelüş koltuktan birine buyur etti. Ayrıca üzerinde, fincan, tabaklar, çörekler, bisküviler, tereyağı, peynir ve reçel olan oldukça büyük camdan bir masa vardı.

"Ben midem için hep papatya çayı içerim," dedi. "Ama bunun bir erkek için cazip olacağımı pek sanmıyorum. Kahve veya bira ister misiniz?"

Jung kendini rahatlamış hissetti. Bu tombul küçük kadını bir şekilde yanlış değerlendirdiği belliydi. Endişelerini yine abartmıştı ve bu belki de her zamanki gibi kendi iç dünyasından kaynaklanıyordu. Karşısındaki kuşkusuz bir insandı ve sıcakkanlıydı.

"Bir biraya hayır demem," dedi mutfağa gidişini izlerken. Sanki onda başka bir şey daha var, diye düşündü. Oldukça tanıdık gelen bir şey, vicdan azabı olabilir mi bu yoksa?

"Buyurun, başlayın!" dedi Jung. Sormayı planladığı so-

ruları yazdığı not defteri biraz bekleyebilirdi. Hatta belki de onlara hiç ihtiyacı bile olmayacaktı.

Kadın, "Nereden başlayayım?" diye sordu.

"En başından olabilir," dedi.

"Evet, sanırım en iyisi bu."

Derin bir nefes alarak sandalyesine oturdu. "Onunla yakın bir temasımız hiç olmadı," dedi. "Olanlardan sonra ise tüm bağlantımızın iyice koptuğunu tahmin edeceğinizi düşünüyorum. Cinayetlerden bahsediyorum. Ancak doğruyu söylemek gerekirse önceden de pek bir iletişimimiz yoktu."

Çayından bir yudum aldı. Jung ise bir krakerin üzerine bir dilim peynir koydu ve bekledi.

"Üç kardeştik. Ağabeyim iki yıl önce öldü. Bu sonbaharda 75 yaşında olacağım. Leopold dedikleri gibi sonradan planlanan bir çocuktu. Doğduğunda ben 17 yaşındaydım. O okula başladığında Jacques da ben de evden ayrılmıştık."

Jung başını salladı.

"Sonra annem öldü. Leopold o sırada sadece sekiz yaşındaydı. Babamla ikisi kaldı geriye."

"Kaustin'de mi yaşıyorlardı?"

"Evet. Babam bir demirciydi ama o sırada savaş nedeniyle uzaktaydı. Savaş sona ermeden 6 ay önce eve dönüp Leo'ya bakması için ona özel izin verdiler. Ben de biraz yardım ettim ancak evlenmiştim ve bakmam gereken çocuklarım vardı. İsviçre'de yaşıyorduk. Bu nedenle işi gücü bırakıp bir şeyler yapmak o kadar kolay değildi. Kocam İsviçre'de bir şirket işletiyordu ve ben de ona yardım ediyordum."

Aa, evet, diye düşündü Jung. Her zamanki gibi vicdan azabı.

"Bu durumda kardeşinizin aldığı evde siz hiç yaşamadınız değil mi? Çocukluğunuzda demek istiyorum."

"Hayır, biz köyde yaşıyorduk. Demirci ocağı kapandı ama evimiz hâlâ duruyor."

Jung başını salladı.

"Leopold oraya döndüğünde o küçük çiftliği satın aldı. Bu atletizm hikâyesinden sonraydı."

Jung, "Evet, devam edin, can kulağıyla dinliyorum."

Kadın içini çekti. "Leo'nun büyüme çağında birçok sorunu oldu. Çok yalnız bir çocuktu. Sanırım okulda zor zamanlar geçirdi. Yanlış bilmiyorsam okul arkadaşlarıyla anlaşmakta zorlandı. Ancak şüphesiz bu konuda başkalarından daha fazla bilgi edinebilirsiniz. 12 yaşında okulu bıraktı. Bir süre demirhanede babama yardım etti. Ancak sonra Obern'e taşındı. Öylece çekip gitti. Babamla arasında bir anlaşmazlık yaşandığını düşünüyorum. Ama inanın biz de hiçbir ayrıntısını bilmiyoruz. Gittiğinde 15 16 yaşlarında olmalı. Yanlış hatırlamıyorsam 1952 idi."

"Obern'de her şeyin yolunda gittiğini söyleyebilir miyiz?"

"Evet, öyle oldu. Çalışmaktan korkmuyordu ve o zamanlar yapacak pek çok iş vardı. Sonra işte o atletizm kulübüne girdi ve koşmaya başladı."

Atletizm ile oldukça ilgili olan Jung, "Orta mesafe," diye ekledi. "O harika bir koşucuydu. Koştuğu zamanlar onu görebilmek için yaşım biraz küçük ama, hakkında çok şey okudum. Orta mesafe, yokuş yukarı."

Bayan Hoegstraa başını salladı.

"Evet, ellili yılların ortaları güzel yıllardı. Her şey yolunda gidiyor gibiydi."

"Birkaç rekoru var değil mi? Ulusal rekor yani,1500 ve 3000 metre yanılmıyorsam."

Kadın omuzlarını silkti, özür diler gibi görünüyordu.

"Beni bağışlayın müfettiş. Ancak sporda pek iyi değilim. Zaten daha sonra hepsi elinden alındı."

Jung başını salladı. "Açıkçası çok büyük bir skandaldı. Ömür boyu yasaklanmış olması onun için acı bir darbe olmalı. Çok acı... O yıllarda onunla hiç görüştünüz mü?"

Bayan Hoegstraa bakışlarını yere doğru çevirdi ve, "Hayır," dedi. "Ne erkek kardeşim ne de ben onunla görüştük."

Jung bir süre bekledi.

"Ama hatalı olan tek biz değildik. Onun istediği bu yoldu. Yalnızdı ve hep kendi başına olmayı tercih etti. O hep böyleydi. Açıkçası ilişkimizin farklı olmasını tercih ederdik. Ama artık bu konuda elimizden ne gelir ki, ya da o zaman ne gelirdi?"

Sesi birden yorgun gibi geldi.

Jung, "Bilemiyorum," dedi. "Biraz daha devam edebilir misiniz?"

Bir yudum çay daha alıp anlatmaya devam etti.

"Her şeyi bıraktı ve Kaustin'e döndü. O evi satın aldı. Belli ki işinden ve koşmadan biraz para biriktirmeyi başarmıştı. Uyuşturucu kullanmaktan suçlu bulundu. Ne diyorlar ona? Kural ihlali mi?"

Jung yeniden başını salladı, "Evet, bunu okudum. Avrupa rekoruna giderken 5 bin metrelik bir yarış sırasında yere yığılmış. Başarmasına karşılık, kapalı kapılar ardında kendisine büyük bir miktar para teklif edilmişti. Hastaneye götürüldüğünde, kanında amfetamin ve diğer birçok şeye rastlanmış. Sanırım Avrupa genelinde uyuşturucu suçundan yakalanan

ilk sporculardan biri. Pardon, evet, buyurun lütfen devam edin, Bayan Hoegstraa."

"Dediğim gibi o evi satın aldı. Ben çocukken ona 'Büyük Gölge' derlerdi. Nedenini hiç bilmiyorum. Elbette biraz alışılmışın dışında bir yer. Birkaç yıldır boş duruyordu ve sanırım ucuza aldı. Ardından da işte tavuk serüveni başladı. Obern'deyken bu branşta biraz çalışmış ve potansiyeli hiç şüphesiz biliyordu. Aklına koyduğunda oldukça girişken biri olabiliyordu. Bu tür şeylerde iyi bir iş kafası vardı."

Durakladı.

Jung birasından bir yudum daha alarak sordu.

"Ve sonra Beatrice mi oldu hayatında?"

Birden yüzü düştü.

"Bu konuyu konuşmamız gerekiyor mu müfettiş?"

Bilmiyorum, diye düşündü. Ayrıca henüz müfettiş de değilim. Hiçbir zaman olamayabilirim de.

"Sadece birkaç küçük soru sorsam olur mu?" dedi Jung.

Kadın başını salladı ve ellerini dizlerinin üzerine kavuşturdu. Jung iç cebindeki çalışma defterini hissediyordu ama yine de onsuz devam etmeye karar verdi.

"Onunla hiç karşılaştınız mı?"

"Bir yetişkinken değil. Onu Kaustin'de çocukken görmüştüm. Aşağı yukarı Leo ile aynı yaştalar. Okulda aynı sınıftalardı."

"O da köyde kalmamış değil mi?"

"Evet. Leopold'dan birkaç ay sonra döndü. Bir süredir Ulming'de yaşıyormuş. Sanırım bir adamla ayrıldıktan sonra dönmüş."

Jung bir süre düşündü. Neyin peşinde olduğunu ger-

çekten kendisi de bilmiyordu. Ne sorulması uygun olduğu sorular ne de sorma amacı kafasında netti. Bu zavallı yaşlı kadının bu işle hiçbir bağlantısı olamazdı elbette değil mi? O zaman burada oturup tüm hayatı boyunca unutmaya çalıştığı anılarla onu rahatsız etmenin ne gerekçesi vardı peki? Ancak yine de insan doğal olarak ne olacağını kestiremiyor.

"Güzel miydi?" diye sordu sonunda. Sessizlik fazla uzamaya başlamıştı.

Kadın tereddütte kaldı. "Evet," dedi. "Bir erkeğin bakış açısına göre oldukça güzel olmalı."

"Ama onu hiç görmediniz."

"Evet, görmedim. Sadece fotoğraflardan biliyorum, gazetelerden."

Sonra konuyu tamamen değiştirerek, "Polise başvurmadan önce neden bu kadar uzun süre beklediniz Bayan Hoegstraa?" diye sordu.

Kadın yutkundu.

"İnanın müfettiş hiçbir şey bilmiyordum. Ona herhangi bir şey olduğu hakkında hiçbir fikrim yoktu. Çünkü hiçbir bağlantımız bulunmuyordu, bunu anlamanız gerek."

"Kardeşinizin kimseler tarafından yokluğu fark edilmeden 8 ay önce ölmüş olması tuhaf değil mi?"

"Evet, çok üzgünüm. Bu korkunç bir şey."

"Hapishanedeyken onu hiç ziyaret ettiniz mi?"

"İlk girdiğinde bir kez ziyaretine gittim ancak başka bir ziyaret istemediğini açıkça belirtti."

"Ve bu isteğine saygı duydunuz?"

"Evet, saygı duydum."

"Peki diğer erkek kardeşiniz?"

"O da ikinci cinayetten sonra bir kez denedi. Ancak Leo onu görmeyi reddetti."

"Ona yazdınız mı?"

Başını hayır anlamında salladı.

"Ama onun için eve göz kulak oldunuz."

"Hayır, kesinlikle. Sadece evin anahtarı bendeydi. Son 12 yılda iki defa gittik sadece. İkincisi, tahliye olmasından bir hafta önceydi. Anahtarı oraya bırakmamı isteyen bir kartpostal gönderdi."

"Yazdıklarının hepsi bu muydu?" diye sordu Jung.

"Evet," dedi kadın. Biraz utanmış görünüyordu. "Hepsi buydu."

15 dakika sonra caddeyi geçtiğinde, Aaa evet, diye düşündü Jung. Bu akşam kız kardeşime telefon etmeyi unutmamalıyım. Bu şekilde olmamalı kesinlikle. Ayrıca Maureen'i de arasam iyi olur. Başka hiçbir şey için değilse bile çalışma defterinin bende olduğunu söylemek için.

Testis meselesini sormayı unuttuğu aklına geldiğinde, çoktan birkaç kilometre yol almıştı. Nereden bakarsa baksın önemli olduğunu düşünmüyordu da zaten. Her halükârda bu ayrıntıyla telefonda ilgilenmek daha kolay olacaktı. Ve böylece kadına yakın olup utanmasına da gerek olmazdı. Her neyse, sanki biraz tutucuyum bu tür konularda, diye düşündü. Aynı zamanda arabasının radyosunu açıyordu...

16

Ulmentahl'a yaptığı yolculuk sırasında müfettiş Rooth, oturmuş, kendini çeşitli coğrafi özellikler hakkında düşünürken buldu. Aslına bakılırsa Linzhuisen'den geçerken beyninde bu düşünceler uyanmış olmalıydı. Aynı tabelada bir arada Kaustin ve Behren isimlerini görmüştü. Kaustin 16, Behren 38 kilometre diye yazıyordu. Ama elbette bunlar farklı yönde iki şehirdi. Kaustin kuzeybatıya, Behren ise hemen hemen güneye düşüyordu. Temel geometrik bilgisi onu yanıltmıyorsa bu, iki yer arasındaki mesafenin en az 50 kilometre olduğu anlamına gelmez miydi? Katil acaba cesedi neden oraya bırakmayı tercih etmişti, Behren'e yani? Küçücük bir kasabaydı. Nüfusu 25 bin civarındaydı ama kesinlikle 30 binden fazla değildi. Tamamen bir tesadüf müydü? Büyük bir ihtimalle öyleydi. Katil cesedi Kaustin'den yeterince uzağa atarak cesedin Verhaven ile bağlantısını azaltmayı amaçlamış olabilirdi. O zaman evet, iki yer arasındaki mesafe yeterince uzaktı. Ancak mesafenin biraz daha uzak olması katilin amacına daha iyi hizmet edebilirdi.

Verhaven'in kendi evinde öldürüldüğü var sayılıyordu. Yoksa var sayılmıyor muydu? Henüz hiçbir şey kesin değildi. Öyle ya da böyle. Belki de Bayan Wilkerson'un şahin gözleri tarafından fark edilmeden evden ayrılmayı başarmıştı. Ya da başka herhangi birine yakalanmadan tabii. Elbette bunu yapabilirdi. Gece vakti evden çıkarak mesela ya da ormanın içinden gitmeyi tercih ederek. Aslına bakılırsa, sadece

köye inen yoldan geçmesi durumunda ve köyün içinde onu görebilirlerdi. Yani, evet, muhtemelen Behren ya da başka bir yerde katili ile buluştu. Hiç şüphesiz böyle oldu. Otoyola döndü. Sonraki soru?

Peki, oraya nasıl gitti? Eğer bu düşündüğüm doğruysa, Behren'e ya da her nereye gittiyse artık oraya ulaşmayı nasıl başardı?

Kendine ait bir arabası artık yoktu. Tek olasılık otobüs ya da taksiden birine binmekti. Eğer durum böyleyse bunu öğrenmek zor olmamalı. Eninde sonunda öğrenilir yani. Şimdiye kadar olay medyadan uzak tutuldu. Çalışma koşulları ve soruşturmanın yürütüldüğü atmosfer düşünüldüğünde bu kesinlikle bir lütuftu. Ancak er ya da geç medyanın yardımına ihtiyaç duyulacaktı. Ve belli ki Kaustin'deki orman davullarının yankısının biraz daha uzak mesafelerde hissedilmesi sadece an meselesiydi. Yakında haberler ülkenin dört bir yanına yayılacak ve sapla saman her zaman olduğu gibi birbirine karışacaktı.

Reinhart genellikle, "Gazeteciler inek boku gibidir," derdi. Bu tarz klişelere özel bir merakım olmasa da bu lafın belli bir gerekçesi olduğunu fark edebiliyorum. Yani şu an elimizde bir taksi şoförü olsaydı, diye düşündü Rooth ya da ağustos ayında bir akşam Kaustin'den yola çıkan bir yolcuyu hatırlayabilecek bir otobüs kondüktörü... Belki de Behren'e gitmek üzere sabahın erken saatlerinde de çıkmış olabilir... Ah, evet bu gerçekten, araştırma kapsamını daraltarak bir noktaya odaklanabilmenin yolunu açardı.

Hızını arttırdı, parmaklarıyla direksiyona vuruyordu. Tıpkı şu an olduğu gibi bu konuyla ilgili yüzlerce soru sorulabiliyordu. Ve her lanet soru peşinden, en az üç ya da daha fazlasını sürüklüyordu. Adı her neyse işte şu Yunan canavarı

gibi. Neyse, belki de bunun yerine başka bir şey hakkında kafa yormak daha iyi gelebilirdi.

Elini sakallarının arasından geçirdi. "Yo, daha bitmedi. Daha çok soru var aklımda. DeBries ne demişti? 'Ölen hayvan bir kobay mıydı?'"

Her neyse Ulmentahl'a 29 kilometre vardı. Çok geç olmadan bu davaya biraz hayat vermeliydi. Bu tartışılmazdı. Bay Bortschamaa'nın ofisi aydınlık ve havadardı. Odanın çerçevelenmiş spor sertifikaları ve çapraz asılmış tenis raketi ile hoş bir sıcaklığı vardı.

Rooth'un tahminine göre hapishane müdürü 50'li yaşlardaydı. Güçlü yapılı bir adamdı. Açık mavi spor bir gömlek giymişti. Kollarının ön kısmı bronzlaşmıştı. Dinç, uzun ve sarı saçlıydı. Panoramik pencerenin kenarında duran, ziyaretçilerin ağırlandığı mobilya grubu, -hapishane duvarının dikenli tellerine ve ardındaki huzurlu, düz kırsala bakan- mavi ve sarı döşemeli ince çelik sandalyelerden ve kırmızı plastik bir masadan oluşuyordu. Sandalyelerden birinde saçları seyrek ve koltuk altlarında ter lekesi olan aşırı kilolu bir adam oturuyordu. Pek mutlu bir hali yoktu. Rooth ve hapishane müdürü oturdular.

"Sosyal hizmet memurumuz Joppens ile tanışın," dedi hapishane müdürü.

Rooth elini uzatarak, "İsmim Rooth," dedi.

"Dedektif size Leopold Verhaven hakkında bazı sorular sormak istiyor," diye açıkladı Bortschmaa, Joppens'e dönerek. Sonra Rooth'a döndü ve, "Joppens'in burada olmasının iyi olacağını düşündüm," dedi.

"Lütfen başlayın dedektif."

"Teşekkür ederim," dedi Rooth. "Belki kısaca onu biraz anlatabilirsiniz."

"Elbette," dedi sosyal hizmet memuru. "Eğer şu hayatta kısaca anlatılabilecek biri varsa o da Verhaven'dir. Yarım dakikada onun hakkında kapsamlı bir bilgi edinebilirsiniz. Pek tabii yazılı olursa da el yazısıyla ancak yarım sayfa sürer."

"Gerçekten mi dedi?" dedi Rooth. "Ne demek istiyorsunuz?"

"Kendisiyle tam 11 yıl uğraşmak zorunda kaldım ve ilk gördüğümde onun hakkında ne biliyorsam yine o kadarını biliyorum."

"Bir keşişti," dedi Bortschmaa.

"Kimseyle teması yoktu," diye devam etti Joppens.

"Ne hapishaneden bir arkadaşı ne de hapishane dışında biri vardı. Gardiyanlarla da iletişimi yoktu. Benimle ya da hapishane papazıyla da".

"Kulağa tuhaf geliyor," dedi Rooth.

Bortschmaa, "Tüm cezasını hücre hapsinde de geçirebilirdi," dedi. "Çok fazla fark etmezdi onun için. İçe dönük bir tipti. Hatta inanılmaz içe dönüktü. Ancak örnek bir mahkûmdu."

"Hiç kötü bir davranışı olmadı mı?" diye sordu Rooth.

"Asla," dedi Joppens. "Hiç gülümsemedi de."

"Herhangi bir faaliyete katılır mıydı?"

Sosyal hizmet memuru başını salladı. "Haftada bir yüzmeye giderdi. Haftada iki defa da kütüphaneye, gazete okurdu. Ara sıra da kitap ödünç alırdı. Bunları faaliyetten sayar mısınız, bilmiyorum."

"Ama onunla kesinlikle konuşmuş olmalısınız değil mi?"

"Hayır," dedi sosyal hizmet memuru.

"Ona hitap ederek konuşulduğunda cevap verir miydi?"

"Evet, günaydın, iyi geceler ve teşekkürler. Bu kadar."

Rooth sırf bunun için tüm gün direksiyon başında oturmanın ne anlamı vardı, diye düşünüp hayıflandı. Yine de bir süre daha konuşmayı sürdürebilirdi. Ne de olsa gelmişti bir kere.

"Koca hapishanede tek bir dert ortağı dahi yok muydu?"

"Hayır," dedi Joppens.

"Hiç yoktu," diye onu onayladı Bortschmaa.

"Peki, hiç mektup aldı mı?"

Sosyal hizmet memuru biraz düşünerek, "İki kere aldı," dedi. "Akrabalarındandı sanırım. Ayrıca serbest bırakılmasından 1 hafta önce de bir kartpostal yolladı."

"İçerde 12 yıl mı kalmıştı?"

"Evet, kartpostalı da kız kardeşine gönderdi bu arada."

"Hiç ziyaretçisi oldu mu?"

"İki defa," dedi Joppens. "İlk zamanlar erkek kardeşi gelmiş bir defa, ama Verhaven onunla görüşmemiş. Hatta görüşme odasına bile gitmemiş. O zaman ben görevde değildim. Benden önceki memur bahsetti. Kardeşi tüm gün oturup onu beklemiş."

"Peki diğer ziyaret?" diye sordu Rooth.

"Pardon?"

"Diğerini soruyorum. İki ziyaretçisinin olduğunu söylemiştiniz ya?"

"O bir kadındı," dedi Joppens. "Geçen yıldı sanıyorum, hayır bir yıl önceydi."

"Kadın kimdi?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Onu kabul etti mi?"

"Evet."

Rooth bir süre diplomaları ve tenis raketlerini seyretti. "Bunların hepsi kulağa tuhaf geliyor," dedi. "Böyle mahkûmlarınız çok mu?"

"Hayır," dedi müdür. "Daha önce hiç böyle bir mahkûma rastlamadım."

Hizmet memuru ise, "Müthiş bir özdenetimi vardı," diye devam etti.

"Meslektaşlarımla, onunla ilgili konuşmuştum ve herkes aynı fikirdeydi. Görünürde olan kadarını konuştuk tabii. Altında yatan şey neyse elbette o bir muamma."

Rooth başını salladı.

"Neden onunla bu kadar ilgileniyorsunuz?" diye sordu. "Yoksa bu gizli bir bilgi mi?"

"Hayır," dedi Rooth. "Er ya da geç açığa çıkacak zaten. Onu öldürülmüş olarak bulduk."

Rooth, odada aniden oluşan sessizliğin neredeyse bir elektrik kesintisi gibi olduğunu hissetti.

"Bu gerçekten..." dedi sosyal hizmet memuru.

"Peki, ama bu neden?" diyebildi müdür.

"Bu bilgiyi paylaşmazsanız seviniriz," dedi Rooth. "Gazeteler sırtımıza binmeden birkaç gün huzur ve sessizlik içinde geçirirsek minnettar oluruz."

"Elbette," dedi Bortschmaa. "Nasıl ölmüş peki?"

Rooth, "Onu bilmiyoruz," diye cevap verdi. "Henüz kafası, elleri ve ayakları elimizde yok. Biri onları kesmiş."

"Aman Tanrım!" dedi Bortschmaa.

Rooth, müdürün yanık teninin gözle görülür bir biçimde solduğunu fark etti.

"Gazetelerde yazan haber yoksa o muydu?"

"Evet aynen," dedi Rooth.

"Peki ne zaman öldüğünü düşünüyorsunuz?" diye sordu Joppens.

"Oldukça uzun bir zaman önce," dedi Rooth. "Bulunmasından 8 ay önce ölmüş."

"8 ay mı?" diye haykırdı Joppens kaşlarını çatarak. "Onu serbest bıraktıktan kısa bir süre sonra olmalı bu durumda."

"Aynı gün olduğunu düşünüyoruz,"

"Yani aynı gün öldürüldüğünü kastediyorsunuz?"

"Öyle görünüyor."

"Hıı..." dedi Bortschmaa.

"İçerde olmak en azından güvende olmak anlamına da geliyor," dedi Joppens.

Bir sessizlik oldu. Rooth acıktığını hissetmeye başlamıştı. Bu dünyada neden hiç kimsenin ona yiyecek bir şeyler teklif etmediğini düşündü.

"Hiç şartlı tahliyesine izin verildiği oldu mu?"

"Kendisinden öyle bir istek gelmedi," dedi Bortschmaa. "Ve bizler de normal olarak insanları zorlamayız."

Rooth başını salladı.

Başka ne sorabilirdi?

Hararetli bir şekilde düşünürken birden, "Bunu kimin yapmış olabileceğine dair şüphelendiğiniz birileri ya da bu durumla ilgili herhangi bir fikriniz yok sanıyorum," dedi

"Sizin var mı?" diye sordu sosyal hizmet memuru.

"Hayır," diye itirafta bulundu Rooth.

Müdür, "Bizim de öyle," dedi. "En ufak bir fikrimiz bile yok. Buradayken kimseyle iyi ya da kötü hiçbir bağlantısı

yoktu. Birileri dışarda pusuya yatıp bekliyormuş demek."

Rooth iç çekti. "Evet öyle görünüyor"

"O kadın," dedi. "Ziyaretine gelen... Geçen yıl ya da her ne zamansa artık? Kimdi o?"

Bortschmaa sosyal yardım memuruna döndü ve, "Hiçbir fikrim yok," dedi.

"Benim de yok," dedi Joppens. "Öğrenmek isterseniz gidip kayıt dosyalarına bakabiliriz."

"Neden olmasın," dedi Rooth.

Arşivdeki iki kadının ziyaretçiyi bulması biraz zaman aldı. Ancak sonunda buldular.

Kadın 5 Haziran 1992, cuma günü gelmişti, ismi Anna Schmidt idi.

"Peki kadının adresi?" diye sordu Rooth.

Kadınlardan yaşça büyük olan, "Adresini bilmiyoruz," dedi. "Bize gerekli olmuyor."

"Sadece isim alıyorsunuz yani?"

"Evet."

Rooth içini çekti. "Nasıl biriydi?"

İkisi de omuz silkti. "Gardiyana sorsanız daha iyi olur."

"O gün görevde kimin olduğunu ve böylece kadını kimin görmüş olabileceğini bulabilmemiz mümkün mü?"

"Elbette."

Bu da biraz zaman aldı. Ama onlar araştırmalarını yaparken Rooth da kantine gidip birkaç peynirli sandviç yedi en azından.

"Emmeline Weigers siz misiniz?"

"Evet."

"5 Haziran 1992 günü görüşme odasına siz gözcülük ediyormuşsunuz."

"Evet öyle."

"O gün Leopold Verhaven'e bir ziyaretçi gelmiş ve anladığım kadarıyla bu, oldukça sıra dışı bir şeymiş."

"Doğru."

"Hatırlıyor musunuz?"

"Evet, gayet iyi hatırlıyorum, ama neredeyse iki yıl oldu. Hatırlamama sebep olan şey söz konusu kişinin Leopold olması. Hatta bu olay personel arasında da konuşulmuştu. Duyduğumuza göre tuhaf bir adamdı."

"Hiç ziyaretçisi olmaz mıydı?"

"Asla."

"Kadını tarif edebilir misiniz?"

"Maalesef pek yapabileceğimi sanmıyorum. Gerçekten hatırlayamıyorum. Biraz yaşlıcaydı ama, altmış yaşlarındaydı, hasta gibiydi, baston kullanıyordu."

"Onu tekrar görseniz tanır mısınız?"

"Hayır, sanmıyorum."

"Ne kadar süre konuştular?"

"Emin değilim. Doğru hatırlıyorsam on beş, yirmi dakika. Zaten zamanın tümünü kullanmadılar."

"Zamanın tümü mü?"

"Kurallara göre en fazla yarım saat görüşebilirsiniz."

"Geçmişe dönüp bir düşündüğünüzde o güne ait hatırladığınız özel bir şey var mı? Herhangi bir ayrıntı mesela?"

Kadın yaklaşık on saniye düşünüp, "Hayır," dedi. "Hiçbir şey yok."

Rooth teşekkür ederek ayağa kalktı. Hapishanedeki for-

maliteleri tamamlayıp ardından Ulmentahl köyündeki Ruitens Sokağı 4 numarayı bulması bir saatini aldı. Beyaz evin önüne arabasını park etti. İçinden dua ederek asfalt yoldan geçip kapıyı çaldı.

"Merhaba."

"Bay Chervouz?"

"Evet."

"Benim adım Rooth, Dedektif Müfettiş Rooth. Sizi az önce arayan bendim."

"İçeri geçin lütfen, yoksa bahçede oturmayı mı tercih edersiniz? Hava oldukça güzel."

Rooth, "Dışarısı daha iyi olur evet," dedi.

Bay Chervouz iki uzun bardağa bira doldururken, "Kestaneler çiçek açtığında çok güzel görünüyorlar," dedi.

"Evet," dedi. "Çok güzeller."

İçkilerini yudumladılar.

"Verhaven hakkında ne bilmek istiyorsunuz?"

"5 Haziran 1992'de hapishanenin dış kapı bekçisi sizdiniz değil mi? Verhaven'e o gün bir ziyaretçi gelmiş. Neredeyse iki yıl geçtiğini biliyorum. Ancak içeri aldığınız kadınla ilgili hatırladığınız herhangi bir şey var mı acaba?"

Chervouz birasından bir yudum daha aldı. "Siz aradığınızdan beri ben de bunu düşünüyorum. Taksiyle gelmişti sanırım. Yaşlıca bir kadındı. Yürümekte güçlük çekiyordu. Baston kullanıyordu. Aklımda sadece bunlar kalmış. Onu farklı biriyle de karıştırıyor olabilirim. Belki de gözümün önüne farklı birini getiriyorum."

"Ziyareti neden hatırlıyorsunuz?"

"Ziyaretçinin Leopold için gelmesinden ötürü."

"Anlıyorum," dedi Rooth. "Onu daha önce görmüş müydünüz?"

"Hayır."

"Fark ettiğiniz özel bir şey olmuş muydu?"

"Hayır, hayır, sanmıyorum."

"Kadın hapishaneden çıkarken hala mesaide miydiniz?"

"Hayır. Başka biri olmalı. Gidişini hatırlamıyorum."

"Onu tekrar görseniz tanır mısınız?"

"Kesinlikle hayır."

Birkaç saniye geçti ve sorma zamanı artık gelmişti. Deminden beri bastırdığı merak, adamın sesinde kendini gayet açık belli ediyordu. "Ne yaptı?" diye sordu.

"Hiçbir şey," dedi Rooth.

"Öldü."

Tren istasyonundaki restoranda öylesine bir akşam yemeği yedi. Arabasına döndüğünde karanlık çökmüştü. Ne kadar da verimli bir gündü, diye düşündü. Çok etkileyiciydi! Ve ardından bu belirsiz soruşturma için vatandaşın vergisinden ne kadar para harcandığını ve gelecekte de harcanmaya devam edeceğini sorgulamaya başladı, kızgınlığının giderek arttığını hissediyordu. Özellikle de Leopold Verhaven'in hayattayken bile devlete neye mal olduğunu düşündüğünde öfkesi iyice depreşti. İki kadını öldürdü, uzatmalı iki davanın merkezinde yer aldı ve suçlu bulunarak neredeyse çeyrek asrı hapiste geçirdi. Ve sonra başka biri de ona son noktayı koydu. Polisin de aynısını yapması iyi olmaz mıydı? Bu işe bir son vermesi yani. Buna bir çizgi çekip halıya sarılmış o kesik bedene sanki hiç rastlanmamış gibi davranması. Bu katili bulmak için polisin büyük çabalar sarf etmesi gerçekten kimin yararına olacaktı ki? Artık sebebi her neyse, bu

yapayalnız sabıkalı varlığın kimin tarafından hayatına son verildiğini açığa kavuşturmak... Leopold Verhaven'in ölümü kimin umurundaydı? Acaba o sırada tek başına mıydı bu arada? Tabii katilin dışında. Rooth bundan biraz şüphe etti.

Ancak aklının derinlerinde bir yerde, -doğru hatırlıyorsa, cezai soruşturmalara ilişkin kurallar ve yönetmeliklerde yer alan- izlenmesi gerekli bazı yönergelerin yankısını duyuyordu. Tam ifadeyi hatırlayamasa da yönergenin içeriği belki de Verhaven'in özlü sözlerinden biriyle ifade edilebilirdi, "Katil Timbuktu'daki bir deliğe dahi girse gelen ilk taksiyi durdur ve oraya git. Tanrı aşkına biz kâr amacı güden bir şirket değiliz ki!"

"Timbuktu neresi?" diye sormuştu biri.

Van Veeteren, "Taksi şoförü bilir," diye yanıtlamıştı. Belki de bu ruha sadık kalmak en iyisi diye düşündü Rooth. Başka türlü bir yaklaşımın sonuçlarını kestirebilmek zor.

17

Van Veeteren eline bir tomar fotokopi kâğıdını alıp karıştırmaya başladı. İtiraf etmeliydi ki, Münster boş durmuyordu. Birkaç gazeteden alınmış en az kırk, elli sayfa kopya vardı. Ancak doğal olarak en çok da *Neuwe Blatt* ve *Telegraaf*'tan.

Başta atletizm meselesi, sonda Marlene duruşmasında alınan kararlar olmak üzere kronolojik bir sıraya göre düzenlenmişlerdi. Ve hepsinin kesin tarihleri belirtilmişti. Üstünün merakını giderebilmek için tüm bu çabayı gösterenin gerçekten Münster'in kendisi olup olmadığını merak etti. Yoksa pekâlâ süreli yayın arşivlerinde arı gibi çalışan ve işini titizlikle yapan bir kütüphaneci de olabilirdi. İkinci olasılığa kendini daha yakın hissetti. Ama yine de bu işler asla belli olmazdı. Münster Münster'dir, diye düşündü Van Veeteren.

Arka plan ayrıntıları ile elindekileri incelemeye başladı. Verhaven'in siyah kauçuklu koşu parkurundaki parlak ama kısa kariyeri, hesap edildiğinde iki yıldan uzun bir süre değildi. Her şey altüst olmadan önce geçen başarıyla dolu iki yıl.

"Verhaven'den yeni rekor!" 20 Ağustos 1958 tarihli dört sütunluk bir makalenin başlığı idi. Kameraya yakından bakarak zafer işareti yapan genç bir adamın hafif bulanık bir de fotoğrafı vardı. Van Veeteren'e göre Verhaven'in çok sıkıntılı bir hali yoktu. Kahreder gibi de görünmüyordu ancak o kenetlediği ağzında belirgin bir ciddilik ve kararlılık izleri

yer alıyordu. Kapkara gözleri ise gelecekteki yeni zaferlere ve hatta daha fazlasına adım atacağını dair tam anlamıyla inanç doluydu.

Bir süre onun yirmi iki yaşındaki halini seyredip ondan çıkarabileceği bir şey olup olmadığını düşündü. O çelik gibi suratında geleceğe dair kendini belli eden herhangi bir ipucu var mıydı acaba? Şiddete meyilli bir yetişkin, bir çifte katili henüz bir fetüs iken fark edip olacaklara dair bir belirti yakalayabilir miydi? Elbette bu imkânsızdı.

Elindeki bu gerçeği yok sayamazdı. Ne aradığını biliyordu ve dolayısıyla onu bulmak mümkündü. Hayır, bu gözler bir şeyleri açığa filan çıkarmıyordu. Bildiğimiz sıradan gözlerdi. Van Veeteren onlarda sadece aptalca bir özgüven olduğuna karar verdi. Güç, erkeklik ve tanrısallığı işaret ettiği düşünülen ve tüm modern kahramanlarda bulunan bir özellikti bu. Hatta belki de klasik olanlarda da.

Van Veeteren hiçbir zaman spor tutkunu olmamıştı, bir Yunan disk atıcısı ile bir Rus hokeyi savunma oyuncusu arasında niteliksel bir fark olduğunu varsaymanın sadece kendimizi kandırma ihtiyacımızdan kaynaklandığını düşündü. Spor spordu. Bunu da saptadıktan sonra haberi okumaya başladı.

> Spor tutkunları için Leopold Verhaven'in tüm yıl boyunca pistteki en büyük yıldızlardan biri olduğu gayet açık. Sadece çok az insan henüz yirmi iki yaşındaki bu olağanüstü yeteneğe sahip sporcunun daha bu yazdan rekordan rekora koşacağını tahmin edebilirdi. Ama o hepimizi ters köşe yaptı ve ters köşe olmaktan dolayı gayet mutluyuz. Pazar günkü Verhejm Stadyumu'ndaki 1500 metrelik muhteşem rekorun ardından dün akşam Willemsroo'da gerçekleşen koşuda süreyi 3 dakika 41,5 saniyeye

düşürdü. Ayrıca son 600 metreyi âdeta yalnız koştuğunu da vurgulamalıyız.

Birinci sınıf pistte gerçekleşen koşuda, koşuculardan hiçbiri Verhaven'in ısınarak temposunu arttırmasıyla yarışın yaklaşık yarısından itibaren arayı kapatmayı başaramadı. Onun zahmetsizce ve şimşek hızında gidişi, görünüşe göre zahmetsizce pistte akışı, tüm koşu boyunca uçar gibi süzülüşü, ritmi ve taktiksel dehası...

Van Veeteren yazının geri kalanını atladı.

Geçmişine giderek otuz beş yıldan daha uzun bir zaman önce o ağustos ayında kendisinin ne halde olduğunu hatırlamaya çalıştı. Ancak kolaylıkla karıştırılan üniversite sınıflarından herhangi ikisi arasında bir yaz tatilinde olması gerektiği sonucundan fazla bir şeye ulaşamadı.

Köprüleri yakıp kendini bütün kalbiyle polis kolejine henüz atmamıştı. Muhtemelen Kummermann'daki şu lanet ve tozlu depoda yazını çalışarak geçiriyordu ya da en iyi ihtimalle amcaları ile bir haftalık deniz tatilindeydi. Eh, neyse.

Ardından neredeyse bir yıl sonrasına ait, 17 Mayıs 1959 tarihli bir kupüre geçti. *Telegraaf* gazetesindeki üç sütundan oluşan haberde, 1500 metrelik yarışlardan bir yenisini daha birincilikle bitiren yarışmacının tam çizgiyi geçerken çekilen bir fotoğrafı vardı. Görünüşe göre Verhaven'in en sevdiği mesafe burasıydı. Mavi şerit denmiyor muydu buna? Üst gövde, şeridi mümkün olan en kısa sürede geçebilmek için öne doğru atılır, uzun saçlar rüzgârda dalgalanır, ağız açılır ve gözler neredeyse görmez olur.

Başlık bu defa, "Verhaven Avrupa rekoruna mı gidiyor?" diye atılmıştı. Van Veeteren haberi okumaya geçti.

3 dakika 40.5 saniye! Bu Verhaven'in dün akşam Künderplatz'daki uluslararası çapta yapılan muhteşem bir ya-

rışın ardından kırdığı yeni 1500 metre rekoru. 800 metre işaretinden kısa bir süre sonra yeni orta mesafe starımız diğer tüm atletlere veda etmesinin ardından, tek başına iki muhteşem tur daha atarak, bu yıl sadece Fransız Jezy ve Macar Rozsavölgy'nin daha iyi bir iş çıkardığı 1500 metrelik koşuyu başarıyla tamamladı. Verhaven dönemi şimdiye kadarki en iyi altıncı dönem. Ve hiç şüphe yok ki Obernli yirmi üç yaşındaki inanılmaz yetenek, gelecek yılki Roma Olimpiyatları'nda en güçlü kartlarımızdan biri olacak. Üstelik Milli Takımımızın hem İngilizlerin ve Fransızların hem de güçlü Amerikalıların çok gerisinde olduğu atletizm alanında. Dünkü yarışmada da...

Mayıs 1959, diye düşündü Van Veeteren elindekini bir kenara koyarak, yani balon henüz patlamadan üç ay önce.

Bir sonraki makaleyi aldı. Zaten hemen yanı başındaydı. Büyük skandal gerçekleşmiş ve ön manşet haberi olmuştu.

Hilekâr Verhaven.

Dört sütundan oluşan haberin büyük kalın harflerle başlığı böyleydi. Yazının altında bir de fotoğraf vardı. Yakından bakıldığında bir sedye üstünde götürülen bir adam göze çarpıyordu. Görünüşe göre oldukça çalkantılı durumlar söz konusuydu. Van Veeteren, 1959 Ağustos ayının ortalarında gerçekleşen beş bin metrelik yarış ile ilgili yazılan o öfke dolu haberi okumaya başladı. Verhaven onu unutulmaz bir Avrupa rekoruna götürecek koşuda açık ara öndeyken yarışın bitmesine iki tur kala Maardam'ın Richter Stadyumu'ndaki güney virajından çıktığı sırada aniden yere yığıldı.

Van Veeteren tarihi kontrol etti. Evet, haber, yarıştan iki gün sonra her şey açığa çıktığında yazılmıştı. Doping ve yasa dışı paraların hepsi ortaya çıktığında, peri masalı bittiğinde yani. Verhaven- dolandırıcı. Katil Verhaven'in geç-

mişi bu muymuş, diye düşündü Van Veeteren. Çifte katil Verhaven'in. Olayların birbiriyle bağlantısı olabilir miydi? Elbette doğrudan olmasa da en azından bir çeşit neden sonuç ilişkisi bakımından.

Öyleyse içindeki katil ruhu, sahtekârlık yaparken de bir tohum, bir embriyo halinde zaten pusuya yatmış bekliyor muydu? Böyle sorular sormak ne kadar uygundu ayrıca? Üzerinde yine bir yorgunluk hissetti. Hafif kıvrılmış kâğıtları düzelterek tekrar zarfa koydu.

Böyle bir mantık kurmanın ne gibi bir anlamı olabilir, diye sordu kendi kendine. Beyni neden bu karanlık fikirlerin peşinden gidiyordu? Bunu isteyip istemediğine de hiç aldırmıyordu ayrıca. Gerçekten dikkatini yönlendirebileceği daha sağlam bir şeyler yok muydu ortada? Artık bu soruşturmadan kendisinin sorumlu olduğunu fark etmek istiyordu.

Dışarıda bir yerlerde ötüşen güvercinlere kulak kabarttı. Düşünceleri birkaç dakikalığına oradan oraya savrulup durdu. Meseleye tekrar dönmeden önce aklından barış sembolleri hakkında silik düşünceler geçti. Ardından Avrupa'nın dağılması ve muğlak milliyetçilik üzerine kafa yordu. Aslında düşüncelerinin odağında şüpheleri konusunda ne yapması gerektiği vardı. Beyninin içinde, sürekli dırdır etmeye devam eden o ısrarcı fikirle ilgili şekilde. Gerçekten kanıtını bulmaya çalışması gereken şey bu muydu? Olayları uzaktan gözlemleyen biri için bu mantıksal sonuca varmak kadar kolay ve sıradan ne olabilirdi ki? Dolandırıcı ve katil... Hayali uçurumların üzerine bir takım sözde köprüler inşa ederek, aralarında hiçbir bağlantının bulunmadığı veya bulunmasına gerek dahi olmadığı bu iki özellik arasında bir bağ kurmaya çalışmak ve hatta ortada dönen bu dalaverenin nasıl geliştiğini sorgulamak. O zamanlar -yani masum 1950'ler veya çiçeği burnunda 60'lar- sporun tanrıları ve guruları tarafından

kendilerine verilen bu saygınlığı gerçekten hak ediyorlar mıydı? İnanması zor geldi. Adam karşılığında para alacağı için daha hızlı koşmak istememiş miydi?

Amfetamin ya da ona bu konuda destek olacak başka her neyse, birini kullandığı var sayılıyordu. Günümüzde benzeri bir durumda, yarışlardan hayat boyu men cezası alınıyor mu? Onu bilmiyordu, kesinlikle onun alanı değildi. Ama Rooth ya da Heinemann böyle şeyleri mutlaka bilirdi.

Her neyse sorular hâlâ yanıtsız duruyordu. Hilekâr Verhaven, katilliğe terfi eden katil Verhaven'i hangi ölçüde namlunun ucuna koymuştu? Diğer insanların nazarında yani. Gazetecilerin, sokaktaki adamın, polisin, yargıcın ve jüri üyelerinin yani kısaca onu kınayan herkesin gözünde.

Peki yargıç Heidelbluum'un gözünde? Evet, gerçekten düşünmeye değer bir soruydu.

Acıyan yarasının üzerinde ellerini kenetlenip gözlerini kapattı ve bir süre hayallerinin onu yönlendirmesine izin vermeye karar verdi.

18

Belli bir kulis faaliyetinin ardından deBries'e ortak olarak Dedektif Ewa Moreno getirildi. En azından önlerindeki birkaç günlük saha çalışması için durum böyleydi. Öğleden sonra, göl kenarındaki güzel ve dolambaçlı rotayı izleyerek Kaustin'e doğru yola çıktıklarında, deBries, ortağının bu uygulamadan pek hoşnut olmadığı izlenimine kapıldı. Kadın pek tabii daha beterine de düşebilirdi. En azından bu kadarcık bir özgüvenle kendini şımartmasına izin vardı değil mi?

DeBries bir okulun orada durdu. Bir süre arabada oturup elle çizilmiş bir haritayla gerçeğini karşılaştırdılar.

Moreno başıyla yolu işaret ederek, "Önce Gellnacht'tan başlayalım mı?" diye teklif etti. "Şu taraftan gitmeliyiz."

"İsteğiniz benim için emirdir," dedi deBries ve arabayı birinci vitese aldı.

Irmgaard Gellnacht tahta kaplama evinin arkasındaki çardağa bir kahve servisi hazırlamıştı. Başıyla sarı veranda salıncağına oturmalarını işaret etti. Kendisi de iki eski koltuktan birine geçti.

"Yılın bu zamanı akşamlar çok güzel oluyor," dedi. "İnsan mümkün olduğunca vaktini dışarıda geçirmeli."

Ewa Moreno ise, "Yaz başları en güzel zamanıdır," diye sohbeti sürdürdü. "Ve bütün bu çiçekler."

"Sizin de bahçeniz var mı?" diye sordu Bayan Gellnacht.

"Maalesef hayır. Ama umarım bir gün olur."

DeBries sessizce boğazını temizledi.

"Affedersiniz," dedi Bayan Gellnacht. "Elbette konuşacağımız şeyler bunlar değil. Bu arada hoş geldiniz."

"Teşekkür ederiz," dedi Moreno.

"Turtanın içine koyduğunuz ışgın otunu kendiniz mi yetiştirdiniz?"

DeBries, "Aynı yaştaydınız değil mi?" diye söze girdi.

"Tam değil, ben bir yaş büyüğüm 35'liyim. Leopold 36 doğumlu. Ama yine de aynı sınıftaydık. Köyde o zamanlar üç ayrı yaş gurubu aynı sınıfta okuyordu. Sanırım hâlâ da öyle yapıyorlar. Bu sebeple onu gayet iyi hatırlıyorum. Beş yıl aynı sınıfta olunca insan kolay kolay unutmuyor."

"Onun hakkında ne gibi izlenimleriniz var?"

Irmgaard Gellnacht tereddüt etmeden "Yapayalnız biriydi," dedi. "Neden onunla bu kadar ilgileniyorsunuz? Öldüğü söyleniyor, doğru mu bu?"

Kesin yarınki gazetelerde yazacak, diye düşündü deBries.

Parmağını dudaklarına götürerek, "Bu konuda yorum yapmamayı tercih ediyoruz, Bayan Gellnacht," diye cevap cevapladı. "Ve bu küçük sohbetimizi gizli tutarsanız seviniriz."

Bunun biraz üstü kapalı bir tehdit gibi göründüğünü düşündü. Ama aslında niyeti de tam olarak buydu zaten.

"Muhakkak birkaç arkadaşı vardı değil mi?" diye sordu Moreno.

Bayan Gellnacht biraz düşündü ve sonunda "Hayır, olduğunu sanmıyorum," dedi. "Yanılmıyorsam ilk birkaç yıl Pieter Wolenz ile biraz arkadaşlık ediyor gibiydi, ancak sonra onlar Linzhuisen'e taşındılar. Ardından başka kimsenin olduğunu sanmıyorum."

"Hiç birilerinin sataşmalarına maruz kaldı mı?" diye sordu Moreno. "Bugünlerde dedikleri gibi, zorbalıklarına yani."

Kadın tekrar düşünmeye başladı ve, "Hayır," dedi. "Öyle bir şey yaşandığını söyleyemem. Her şeye rağmen hepimizin ona karşı bir tür saygısı vardı. Her halükârda onunla bozuşmamaya çalışırdık. Çok çabuk sinirlenirdi, diye hatırlıyorum. O sessiz ve somurtkan dış görünüşünün altında çabuk parlayan bir mizaca sahipti."

"Bunu nasıl hissettiniz?"

"Pardon anlayamadım."

"Birden parlamasından bahsediyorum. Ne yapardı?"

"Ah, gerçekten bilmiyorum," dedi kadın tereddütle. "Bazı öğrenciler ondan korkardı, birkaç kavga olmuştu ve o oldukça dayanıklıydı. Çok iri ya da güçlü olmasa bile epey dayanıklı bir yapıya sahipti."

"Hatırladığınız herhangi bir özel olay var mı?"

"Hayır... Yo, bir saniye, evet var aslında. Öfkesini kaybettiğinde bir defa bir çocuğu pencereden attığını hatırlıyorum."

"Pencereden mi?"

"Evet, ama bu düşündüğünüz kadar tehlikeli bir olay değildi aslında. Zemin kattaydık zaten ve kötü bir durum yaşanmadı."

"Anlıyorum."

"Ancak dışarıda hemen, bisikletlerin koyulduğu bir yer vardı, oğlan o nedenle sadece biraz yaralandı."

DeBries başını salladı.

"Çocuğun adı neydi?" diye sordu Moreno.

"Hatırlayamıyorum," dedi Irmgaard Gellnacht.

Belki de Leisse kardeşlerden biriydi. Ya da Kollerin'di. Kasap şu an. Evet, sanırım oydu."

DeBries taktik değiştirerek, "Beatrice Holden hatırlıyor musunuz?" diye sordu.

"Evet, elbette" dedi Bayan Gellnacht ve oturduğu koltukta doğruldu.

"Onu nasıl tarif ederdiniz?"

"Bunu yapmamayı tercih ederim. Dedikleri gibi ölüler hakkında konuşmamalı."

"Ama sizi bu konuda biraz sıkıştırsak?"

Kadının yüzünden hızlı bir gülümseme geçti. "Peki o halde," dedi. "Beatrice Holden bir sürtüktü. Bu tanımın ona gayet iyi oturduğunu düşünüyorum."

"Okuldayken bile böyle miydi?" diye sordu Moreno.

"En başından beri. Sırf böyle konuşuyorum diye tutucu biri olduğumu düşünmeyin. Beatrice çok kaba bir insandı. Aşağılık birinin tekiydi. Güzel bir fiziği vardı ve bunu erkekleri parmağında oynatmak için gayet iyi kullanırdı. Tabii o yaşlarda muhatabı delikanlılardı."

"Ona âşıklar mıydı?"

"Hepsi âşıktı. Hatta bence öğretmen de. Adam gençti ve evlenmemişti. Oldukça içler acısı bir durum aslına bakarsanız."

"Sonra buradan taşındı değil mi?"

Bayan Gellnacht başını salladı. "Henüz 17 yaşındayken bir adamla kaçtı. Sanırım iki veya üç farklı yerde yaşadı. Birkaç yıl sonra da yanında bir bebekle döndü."

"Bir bebek mi?"

"Evet, bir kız çocuğu. Annesi baktı çocuğa. Beatrice'nin annesi yani."

"Ne zaman? Verhaven ile birlikteliğinden çok önce miydi bu?"

"Hayır, o kadar da uzun bir zaman yok aralarında. 1960'larda olduğunu söyleyebilirim. Hemen hemen buraya tekrar döndüğü zamandı. O ve çocuk aşağı yukarı altı ay annesinin yanında kaldılar. İnsanlar çocuğun babasının denize açıldığını söyledi. Ancak ne o zaman ne de sonra adamı gören biri oldu. Beatrice birkaç ay sonra Verhaven'in yanına Büyük Gölge'ye taşındı."

"Büyük Gölge mi?"

"Evet, oraya genellikle Büyük Gölge derler, ama bana nedenini sormayın."

DeBries not aldı.

"Peki ya kızı?" diye sordu Moreno. "Kızını da yanına aldın mı?"

"Yo, hayır!" diye cevapladı Bayan Gellnacht net bir şekilde. "Kesinlikle almadı. Kız büyükannenin yanında kaldı. Olan biten düşünüldüğünde, belki de en iyisi buydu. Kızın yararına oldu."

"Peki, Verhaven ve Beatrice arasındaki ilişki nasıldı?" diye sordu deBries. Bayan Gellnacht cevap vermeden önce biraz tereddüt etti.

"Bilmiyorum," dedi. "Sonradan bununla ilgili elbette çok fazla dedikodu duyduk. Bazıları daha başından, ilişkinin biteceğini kaçınılmaz olarak görüyordu. Ya da en azından istenildiği gibi yürümeyeceğini. Ama bilemiyorum. Düşünüyorum da insanların eline bir koz geçtiğinde her şeyi bilip, her konuda ahkâm kesmeleri ne kolaydır, öyle değil mi?"

"Kesinlikle öyle," dedi deBries.

"Aslında onu öldürmeden önce aralarında pek çok şey

geçti. Sanırım epey alkol kullanıyorlardı. Fakat aynı zamanda Verhaven çokça çalıştı da ve kuşkusuz tavuklarından epey para kazandı. Ama aralarında kavgalar olduğu belliydi. Bunu kimse inkâr edemez."

"Evet, bunu anlıyoruz," dedi Moreno.

Bayan Gellnacht tekrar kahve servis ederken bir süre konuşma olmadı. Ardından deBries öne doğru yaslanarak en önemli soruyu sordu.

"Verhaven, tutuklanmadan önce ortam nasıldı? Yani Beatrice'in cesedi bulunduktan sonra o on gün içinde, ya da on günden daha mı fazlaydı? Bununla ilgili bir şey hatırlıyor musunuz?"

"Şey..." diye başladı Bayan Gellnacht. "Ne demek istediğinizi anladığımdan pek emin değilim."

"İnsanlar ne düşünüyordu?" diye açıklamaya çalıştı Moreno. "Burada, köyde kendi aralarında konuşuyorlarken henüz katilin kim olduğunu öğrenmeden önce kimden şüpheleniyorlardı?"

Kadın kahve fincanı yarıya indirerek bir süre sessizce oturdu.

"Şöyle," dedi. "Sanırım konuşmalar da bu doğrultudaydı."

"Hangi doğrultuda?" diye sordu deBries.

"Elbette, bunu yapanın Verhaven'in kendisi olduğunu konuşuyorlardı. Tutuklanıp ardından suçlu bulunduğunda Kaustin'deki kimsenin bu duruma şaşırdığını sanmıyorum."

DeBries defterine yine bir şeyler yazdı.

"Peki ya şimdi?" diye sordu. "Yapanın o olduğundan herkes hala emin mi?"

"Evet kesinlikle!" diye yanıtladı kadın.

"Buna hiç şüphe yok. Başka kim olabilir ki?"

Arabaya döndüklerinde deBries, belki hesaba katılması gereken daha ayrıntılı şeyler var, diye düşündü.

Başka biri olamayacağına göre Verhaven olmalı.

Bu durumda sadece, Bayan Gellnacht'ın sunduğu gerekçenin polis ve savcılık tarafından da aynı şekilde benimsenmemiş olması dilenebilirdi. Hiç şüphesiz bu konuyu irdelemek iyi bir fikirdi. Peki ya adli kanıtlar ne durumdaydı? Suçlamaları sonuna kadar inatla reddettiyse onu mahkûm eden şey ne olmuştu? DeBries'in hiçbir fikri yoktu.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu.

Ewa Moreno, "Kolay bir dava gibi görünüyor," dedi. "Biraz fazla net belki. Moltke'ye geçelim mi artık?"

19

"*Beatrice davasında sansasyonel gelişme! Verhaven tutuklandı!*"

30 Nisan 1962'de *Neuwe Blatt*'ın ön sayfasını tamamen bu başlık kaplıyordu. Van Veeteren yarım bardak su içerek yazıyı okumaya başladı.

Nişanlısı Beatrice Holden'i öldüren Leopold Verhaven'in kendisi miydi? Ülke çapında bilinen Kaustin cinayetinin baş dedektifi Mort'un ve savcısı Hagendeck'in, Verhaven'in suçlu olduğunu düşünmeleri için geçerli nedenlerinin olduğu şüphesiz. Bu sağlam dayanaklardan yola çıkarak dün uluslararası atlet hakkında tutuklama kararı alındı.

Hagendeck, basın toplantısında kararın gerekçelerini açıklamamak için oldukça titiz davrandı. Ancak davanın yasanın öngördüğü 12 günlük süre içinde başlayacağını düşündüğünü belirtti. Bu uğursuz meseleye ışık tutacak yeni ifşa ve kanıtlar ortaya çıkmış olsa bile, polis de savcı da Maardam karakolunda gerçekleşen basın toplantısında bunları değerlendirmeye istekli değildi. Ancak Leopold Verhaven'in herhangi bir itirafta bulunduğu düşünülmüyor.

Avukatı Pierre Quenterran, müvekkilinin cinayetle hiçbir ilgisi olmadığını kesin bir dille ifade etti ve tutuklamanın sadece dava hakkında medyada yazılanların bir sonucu ve tepkisi olduğunu iddia etti. Qerterran gazeteci-

lere, "Polis çaresiz kaldı," diye açıklamada bulundu. "Halk, kökleşmiş adalet duygusuyla, sonuç talep etti ve davadan sorumlu olanlar yetersizliklerini kabul etmek yerine, bir günah keçisi bulmak zorunda kaldılar."

Baş Müfettiş Mort ise Bay Quenterran'ın açıklamalarını, "Tam bir saçmalık!" diyerek reddetti.

Tahmin edebiliyorum, bu hep böyle olur, diye içinden geçirdi Van Veeteren. *Neuwe Blatt*'ın aynı tarihli baskısındaki iç sayfalarından birinin fotokopisini eline aldı. Burada yazanlar, muhabirin ifadesine göre, yaşananlar hakkında kısa bir özet niteliğindeydi. Ve bu kasvetli ve iç karartıcı olayların ilk andan itibaren nasıl seyrettiğini anlatıyordu.

6 Nisan: Güneşli ve ılık rüzgârın estiği bir cumartesi günü Leopold Verhaven çoğunlukla yaptığı gibi iş için Linzhuisen ve Maardam kasabalarına gitmek üzere yola çıkar ve öğleden sonraya kadar eve dönmez. Verhaven'in kendi ifadesine göre, döndüğünde Beatrice Holden ortada yoktur. Verhaven onun bir yere gittiğini düşünür. Ancak o andan itibaren Beatrice Holden'i gören kimse olmaz. Bazı komşular onu cumartesi sabahı eve dönerken fark eder.

Verhaven gittikten birkaç saat sonra sabah köye giderek annesiyle kızını ziyaret etmiştir. Tek başına ve özgür iradesiyle evden tekrar çıktığına dair hiçbir kanıt yoktur.

Kendi başına ve özgür iradesiyle, diye düşündü Van Veeteren. Nasıl bir kelime cambazlığı. Okumaya devam etti.

16 Nisan: Verhaven, nişanlısının bir haftadan uzun bir süredir kayıp olduğunu bildirir. Polise haber vermeden, neden bu kadar uzun bir süre beklediği ile ilgili yorum yapmayı reddeder. Ancak başına ciddi bir şey gelmiş olabileceğine inanmaz.

22 Nisan: Beatrice Holden'in cesedi yaşlı bir çift tarafından Verhaven'in evinden sadece bir buçuk kilometre uzaktaki ormanlık bir alanda bulunur. Ceset çıplaktır ve Holden, muhtemelen bulunduğu yerden farklı bir yerde boğularak öldürülmüştür.

22-29 Nisan: Geniş çaplı bir polis heyeti tarafından cinayetin ayrıntıları incelenir ve adli tıp prosedürleri titizlikle izlenir. Çoğu Kaustin köyünden olmak üzere, yaklaşık yüz kişi ile görüşülür.

30 Nisan: Leopold Verhaven, 23 yaşındaki nişanlısını kasti ya da kazara öldürdüğü şüphesiyle tutuklanır.

Yazılanlar bu kadardı. Van Veeteren okuduğu fotokopiyi, kâğıt yığınlarının altına koydu ve saati kontrol etti. On bir buçuktu. Birazdan öğle yemeği vakti değil miydi? Operasyondan çıktıktan sonra olsa ilk az da olsa kez acıktığını hissediyordu. Bu kesinlikle iyileşmekte olduğuna dair bir işareti olmalıydı.

Her neyse, her şey plana uygun gidiyordu sanki. Nur topu gibi yanakları olan genç cerrahın bu sabah içeri girip sararmış sosis parmaklarıyla karnını sıkarken coşkuyla söylediğine bakılırsa sadece altı ila sekiz günlük bir iyileşme döneminden sonra her zamankinden daha enerjik bir halde rutinlerine dönebilecekti.

Enerjik, diye düşündü Van Veeteren. Enerjik olmayı isteyip istemediğimden nasıl bu kadar emin olabiliyor?

Başını çevirip çiçeklerin güzelliğine baktı. Başucu masasında sıkışık bir halde üç buket çiçek duruyordu. Ne az ne çok üç buket...

İş arkadaşlarından, Renate'den ve Jess ile Erich'ten gelmişlerdi. Ve o öğleden sonra Jess, ikizleriyle onu ziyarete gelecekti. Başka ne isteyebilir ki?

Koridordan gelen seslerden yemek servisinin başladığını anlattı. Muhtemelen sadece birkaç lokma diyet yemeği verilecekti, ancak bu bir taraftan da iyiydi. Belki de bağırsakları az pişmiş bir bifteğe henüz hazır değildi. Esnedi ve tekrar Verhaven hakkında düşünmeye başladı.

60'ların başındaki haliyle bu küçük, unutulmuş köyü hayal etmeye çalıştı. Temelinde ne gibi bileşenlere sahip olabilirdi? Her zamankiler gibi mi? Muhtemelen. Dar bir bakış açısı, şüpheler, kıskançlık ve dedikodular. Evet, genel olarak böyle olmalıydı. Verhaven'in dışlanmasına gelinirse tuhaf bir karaktere sahip biri olarak görünüyordu. İhtiyaç duyulan şey de işte bu tuhaflıktı. İdeal bir katil adayı mıydı? Belki de öyleydi.

Peki ya kanıt?

Ayrıntıları hatırlamaya çalıştı, ancak zihninde, çözümleyemediği bir dizi soru işaretinden fazlası yoktu. Soruşturma sırasında, karşılarına muhakkak çıkmış olabileceğini düşündüğü tüm o yanlış bilgilere karşı direnmeyi başarabilmişler miydi? Biraz insan avına çıktıklarını hatırladı. Medyada polisin ve mahkemelerin yeterliliği hakkında çok sayıda ima dolu yazı vardı. Yetersizliği demek daha doğru olur. Polis baskı altındaydı. Katili bulamazlarsa kendileri yargılanacaktı.

Ya adli tıp kanıtları? Davanın ikinci dereceden kanıtı değil miydi o raporlar?

Münster'in kendisine getirdiği mahkeme kayıtlarıyla ilgilenmesi gerektiği açıktı. Yalnız önce vücudunu biraz beslemeliydi. Ortada kesinlikle birkaç çatlak nokta vardı. O dönem her şey bittikten sonra Mort'la dava hakkında bir defa konuşmuştu. Ancak kıdemlisinin bundan bahsetmekten pek memnun olmadığı açıktı.

İkinci olay, yani Marlene davası hakkında biraz daha bil-

gi sahibiydi. Acaba o soruşturmadan kalan kayda değer bir şeyler var mıydı? Aslında kendisi de o zaman soruşturmalara katılmıştı, ancak işin aslı biraz kıyıda köşede bir pozisyondaydı. Mesela hiç mahkeme salonuna girmedi. Mort, bu olayın da sorumlusuydu. Yoksa Leopold Verhaven davası hukuk tarihinde, üzerinde titizlikle durmaya değecek bir konu değil miydi?

Acaba yalnızca oturduğu yerden kafasından bir şeyler mi uyduruyordu?

Sırtüstü yatmış bağırsağının tekrar eski işlevine kavuşmasını beklerken zihnini meşgul etmek için birtakım çarpık düşüncelere mi ihtiyaç duyuyordu? Dış dünyadan soyutlanmış ve izole edilmişti. Orada ondan beklenen tek şey yatmak ve heyecanlanmamaktı. Ama bazı şeyler gerçekten karma karışıktı. Josephine Tey'in, adı her neyse, o cinayet romanındaki gibi eski yasal bir skandal söz konusuydu. Zihnini biraz dinlendirmek neden bu kadar zordu? Pascal ne demişti? "Dünyanın bütün sorunları insanın tek başına bir odada sessizce oturamamasından kaynaklanır."

Kahretsin şu hale bak, diye düşündü. O zaman bir ara yemek servisi buraya da gelsin ki, boğazımdan doyurucu bir ıspanak çorbası geçsin.

20

Sigarasını yakarken Bernard Moltke, "Onun hakkında oldukça çok hikâye dolaşıyordu," dedi.

"Öyle mi?" diye sordu deBries. "Ne tür hikâyeler?"

"Çeşit çeşit. Bunlardan hangilerinin Beatrice olayından önce hangilerinin sonra olduğunu kestirebilmek zor. Gerçeğe dayananları ayıklamaktan bahsediyorum. Dedikodular özellikle duruşma zamanında baş gösterdi. O aylarda köyde hiç olmadığı kadar bir araya geliyorduk. Daha sonra işler bir şekilde sakinleşti, sanki her şey geçip gitti. Elbette öyleydi de."

"Bahsettiğiniz bu hikâyelerden bize bir örnek verebilir misiniz?" diye sordu Moreno. "Güvenilir olanlardan lütfen."

Bernard Moltke bir an düşündü. "Kediyle ilgili olan mesela," dedi. "Bu aslında önceden duyduğum bir şeydi. Verhaven'in çıplak elleriyle bir kediyi boğduğu söyleniyordu."

DeBries sırtından aşağı bir ürperti geçtiğini hissetti ve o sırada polis memuru Moreno'nun da yerinden sıçradığını fark etti.

"Neden peki?" diye sordu.

Moltke, "Bilmiyorum," diye cevapladı. "Ama duyduğuma göre on on iki yaşındayken bir kedinin boğazını sıkmış dedi."

"Iyy..." dedi Moreno.

"Belki de birileri bunu yapması için onu kışkırttı. Aklıma sadece bu fikir geliyor."

"Bu yeterli bir sebep olabilir mi?"

Moltke, "Bana sormayın," dedi. "Pek çok insan onun böyle biri olduğunu söylüyor."

"Peki Beatrice Holden hakkında ne söylersiniz?"

Moltke sigarasından derin bir nefes aldı. Sanki hafızasını yokluyordu.

"Fazlasıyla güzel bir kadındı," dedi. "Vahşi bir cazibesi vardı. Yüce Tanrım! Neyse, bu arada saç rengi hanımefendininki gibiydi."

Mahkeme duvarı gibi bir yüzle oturan Moreno'ya, deBries'i memnun etmek için göz kırptı.

Ancak Moreno buna karşılık sadece soru sormakla yetinerek, "O halde neden Verhaven ile birlikteydi? Şüphesiz, kadınlara çok da çekici gelecek biri değilmiş," dedi.

"Yo, öyle demeyin," diye itiraz etti Moltke işaret parmağının iki kat olmuş gıdısına doğru dürterek. "Belli olmaz bu işler. Bir kadının içinde ne olup bittiğini asla bilemezsiniz. Doğru değil mi müfettiş?"

"Kesinlikle!" dedi deBries.

Moreno hiç kıpırdamadan, "Peki ya Marlene meselesi?" diye devam etti. "Sanırım o da aynı türden bir safkan?"

Moltke kahkahayı patlattı. Ama kısa sürede ciddileşerek, "Aynen öyle," dedi. "Biraz daha yaşlıydı, o kadar. Bir adamın iki kadını öldürdüğü lanet bir skandal bu."

"Bu durumda Marlene Nietsch'i de gördünüz?" dedi deBries.

"Yalnızca bir defa. Her şey durulduktan sonra görüşmeye başladılar daha çok."

"Anlıyorum," dedi deBries. "İlk duruşmada tanık olduğunuzu duyduk."

"Evet, doğru."

"İfadeniz neyle ilgiliydi?"

Moltke bir süre düşündü ve, "Biliyorsam ne olayım," dedi. "O günlerde birkaç defa Verhaven'in yanına uğramıştım hepsi bu. Tavuk barakalarının ışıklandırması için ona yardım ediyordum. Tavukların biyolojik saatleri ile ilgili deneyler yapıyordu ve üstesinden gelemediği bazı kablolama işleri vardı."

"Anladım, yardım etmek için yani," dedi deBries. "Kadının ortadan kaybolduğu cumartesi günü de orada mıydınız? Tabii Verhaven'in iddia ettiği gibi kaybolduğuna inanıyorsanız."

Moltke ciddiyetle başını salladı. "Evet, o cumartesi bir kaç saat orada çalıştım. Yaklaşık saat birde işim bitti. Sanırım onu hayatta gören son kişi benim, katil dışında elbette."

"Katil derken?" dedi Moreno. "Verhaven'i mi kastediyorsunuz?

"Evet," dedi. Moltke. "Aynen öyle."

"Buna pek ikna olmuş gibi görünmüyorsunuz."

Yine kısa bir sessizlik oldu.

"Aslında başlarda öyleydi ama yıllar geçtikçe ikna oldum. Marlene cinayetinden sonra özellikle."

"Duruşmada sanığın tanığıydınız değil mi?"

"Evet."

"İfadenizde neler söylediniz?"

"Şey..." dedi Moltke. Önündeki masanın üzerinde duran paketten bir sigara daha çıkardı. Ama yakmadı. "Bir sonraki hafta da pazartesiden perşembeye kadar orada çalışmaya devam ettim. İnsanlar anormal bir durum olsaydı fark edeceğimi düşündüler."

"Fark ettiniz mi?"

"Hayır, her zamanki gibiydi."

"Her zamanki gibi mi?" diye sordu Moreno. "Sevgilisinin kaybolmasına mutlaka bir tepki vermiş olmalı."

"Hayır, onun bir yere gittiğini söyledi ama nereye gittiğini bilmiyordu."

"Bunun tuhaf olduğunu düşünmediniz mi?"

Moltke omuzlarını silkti. "O zamanlar insanlar bunu bana günde on defa soruyorlardı. Ne düşündüğümü hatırlamıyorum, ama sanırım üzerinde çok da durmadım. O da Beatrice de biraz sıra dışıydı. Bunu herkes biliyordu. Birkaç günlüğüne gitmesi hiç de şaşırtıcı değildi."

Birkaç saniye sessizlik oldu. Bernard Moltke sigarasını yaktı. DeBries de o sırada kendisininkini söndürüyordu.

"O cumartesi, yani onu en son gördüğünüz gün Beatrice nasıl görünüyordu?" diye sordu Moreno.

"Her zamanki gibiydi," dedi Moltke tereddüt etmeden. "Belki yüzü biraz asıktı. Aralarında birkaç hafta önce bir kavga olmuştu. Tek gözünün altında hala biraz morluk vardı. Ama onun dışında ortada anormal bir durum yoktu. Zaten çok da görmedim. Köyden döndüğünde tavuk kümesine gelip biraz konuştu."

"Saat kaçtı?"

"Aşağı yukarı on ikiydi."

"Siz de saat birde ayrıldınız?"

"Evet, birkaç dakika geçiyordu."

"Ne konuştunuz?"

"Önemli bir şey değildi. Hava ve rüzgâr hakkında konuştuk. Bana kahve teklif etti. Ancak toparlanmak üzere olduğum için kabul etmedim."

"Başka bir şey oldu mu?"

"Hayır."

"Siz gittiğinizde hala orada mıydı?"

"Evet. Mutfakta durmuş bir şeylerle uğraşıyordu. Kapıdan sadece başımı uzatarak, iyi hafta sonları diledim."

DeBries başını salladı.

"İfadenize geri dönersek, Verhaven'in suçlu olduğunu düşünmüyordunuz değil mi?"

Moltke sigarasından derin bir nefes çekip dumanını üfledikten sonra cevapladı. "Evet, sanırım düşünmüyordum."

"Ve belki de hala düşünmüyorsunuz," diye sordu deBries.

"Bilmiyorum, ama katilin o olduğunu düşündüğünüzde bu köyde yaşamanız daha kolay. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz değil mi? Dedikleri doğru mu, öldü mü?"

"Kim söylüyor öldüğünü?"

"Tabii ki köydekiler."

"Evet," dedi deBries. "Öldü."

"Demek öyle," dedi Moltke içini çekerek. "Sonuçta hepimizin başına gelecek."

"Şimdi ne yapalım?" diye sordu Moreno.

"Kasabaya dönme vakti sanırım."

DeBries saate baktı. "Altı buçuk. Burada olduğumuza göre gidip bir eve bakalım mı? Sen hiç görmedin."

"Tamam öyleyse," dedi Moreno. "Saat dokuzda randevum var gerçi. Makyaj yapacak zamanım kalırsa iyi olur."

DeBries, "Hiç makyaj yapmasan da bence gayet iyisin," dedi.

"Teşekkürler," dedi Moreno. "En azından çok fazla beklentinin olmaması güzel bir şey."

"Sahip olduklarının değerini bilmeyi öğreniyorsun," diye cevapladı deBries.

Orman yolundan aşağıya dönerlerken, "Ne kasvetli bir yerdi!" dedi Moreno. "Ama o günlerde sanırım daha iyi görünüyordur."

"Kesinlikle," dedi deBries. "On iki, on üç yıldır boş duruyormuş. Bu kendini bir şekilde belli ediyor. Şuraya bir baksana! Küçük bir sohbet için vaktimiz var mı?"

"Kısa sürecekse olur," dedi Moreno.

DeBries yavaşladı ve eğilmiş, yolun kenarındaki çitleri boyayan bir adamın yanında durdu. Açık camdan seslenerek, "İyi akşamlar," dedi. "Size birkaç soru sorabilir miyiz?"

Adam doğrulup "İyi akşamlar," diye cevap verdi. "Lütfen buyurun. Bir süre dik durmak bana da iyi gelir."

DeBries ve Moreno arabadan inerek adamla el sıkıştı. Görünen o ki, Claus Czermak, bu mavi eve taşınalı yalnızca bir yıldan biraz fazla olmuştu. Ve Verhaven'in davalarıyla ilgili kişisel bir hafızaya sahip olmak için de oldukça gençti. Ancak yine de burada birkaç dakika fazla zaman harcamanın kime ne zararı olurdu? Adam evi ve bahçeyi işaret ederek, "Üçüncü oğlumuz doğduğunda buraya taşındık," dedi.

O sırada iki küçük çocuk ön kapıdaki merdivenin yanına inşa edilmiş tekerlekli sandalye rampasından aşağı pedallı arabalarını sürüyordu.

"Kasabanın biraz boğucu olmaya başladığını düşündük. Kır havası işte, bilirsiniz."

Moreno başıyla onayladı.

"Köyde çalışmıyorsunuz değil mi?"

Czermak kafasını iki yana sallayarak, "Hayır," dedi. "Üniversitede görevliyim. Tarih, Ortaçağ ve Bizans alanlarında."

"Anlıyorum. Biz de Leopold Verhaven ve ormandaki eviyle ilgileniyoruz," dedi deBries. "Söylemek gerekirse ona en yakın komşu sizsiniz. Siz ve karşıda oturanlar..."

"Wilkersonlar, evet. Bir şeyler döndüğünü anlamıştık."

DeBries, "Evet, doğru," dedi. "Ama bizi ilgilendirecek bir bilgiye sahip olduğunuzu sanmıyorum."

Czermak başını sallayarak, "Ben de hiç sanmıyorum," dedi. "Geçen ağustosta buraya geldiğinde biz hala tatildeydik. İnsanların onun hakkında konuştuğunu duyduk sadece. Tam olarak ne oldu?"

"Öldü," dedi deBries. "Hem de esrarengiz bir şekilde. Ancak sakıncası yoksa bu gece lütfen gazeteleri aramayın."

"Aman Tanrım!" dedi Czermak. "Tabii buna söz veriyorum."

Polis memuru Moreno'nun Keymer Plejn'de oturduğu apartmanın önüne geldiklerinde deBries, "Bugünkü katkıların için teşekkür ederim," dedi. "Bir bardak bir şeyler içecek zamanının olmaması ne kötü. Şöyle rahatça ve huzurluca bir yerde oturup edinilen izlenimlerin üzerinden geçmek genelde güzel sonuçlar doğuruyor."

"Üzgünüm," dedi Moreno. "Bir dahaki sefere işlerimi daha esnek planlayacağıma söz veriyorum. Bu arada sen evli değil misin?"

"Birazcık öyle."

"Ben de öyle olduğunu düşünmüştüm. İyi geceler."

Arabadan hızla çıktı. Kapıyı çarparak kapattı ve kaldırımdan ona el salladı. DeBries bir süre orada oturup onu izledi. Yarın da cumartesi, diye düşündü. İzin günü, lanet olsun!

21

Van Veeteren, *Allgemejne*'nin 22 Haziran 1962 Pazar günkü baskısında yer alan Beatrice davasının özet ve analizi ile ilgili yazıyı okumayı bitirdiğinde homurdanmaya başladı. Başucundaki beyaz düğmeye öfkeyle basıp duruyordu. Yarım dakika sonra kapı eşiğinde bir nöbetçi hemşire belirdi.

"Bir bira istiyorum," dedi Van Veeteren.

Kadın yüzüne düşen inatçı saçları sıyırma çalışarak, "Burası restoran değil," dedi yorgun bir ifadeyle.

"Öyle olmadığını ben de biliyorum," dedi Van Veeteren. "Ama şöyle bir gerçek de var ki Doktor Boegenmutter ya da adı her neyse işte, bana bir iki bira içmemi tavsiye etti, iyileşme sürecine yardımcı oluyormuş. Sorun yaratmayı bırakarak bir şişe bira getirir misiniz lütfen?"

"Gece yarısı oldu. Şu an uymanız gerekmez mi?"

"Uyku mu? Bir suç dosyasıyla ilgileniyorum. Buna minnettar olmalısınız çünkü bir kadın katilinin peşindeyim ve şu an soruşturmaya engel oluyorsunuz. Eee, ne yapıyoruz şimdi?"

Kadın içini çekerek odadan çıktı ve birkaç dakika sonra elinde bir bira şişesi ve bardakla geri geldi.

"İşte bu harika, akıllı kız!" dedi Van Veeteren.

Kadın esneyerek, "Kendiniz koymayı başarabileceksiniz değil mi?" diye sordu.

"Elimden geleni yaparım," diye cevapladı Van Veeteren. "Bir aksilik olursa haber veririm."

Boğazından geçen soğuk bira oldukça canlandırıcıydı. Yatağında yatmış son dört beş gazete kupürünü okurken, tadacağı bu lezzeti ve zevki hayal etmeye çalışmıştı. Ve sonunda o an gelip çatmıştı işte. O sırada yaşadığı gerçek deneyim hiç şüphesiz beklentilerini karşılıyordu. Halinden memnun bir halde geğirdi. Tanrıların içkisi, diye düşündü.

Şimdi bir bakalım. Davayla ilgili ne biliyoruz?

Çok fazla bir şey yoktu ellerinde kesinlikle. Ama nicelik açısından makul bir miktardı. İlk mahkemeyle ilgili gazete haberleri geniş kapsamlıydı en azından. Yalnızca küçük bir bölümünü okumuştu, ancak Münster'in ayıkladıkları doğru seçilmiş, belirgin örnekler gibi görünüyordu. Verhaven'in karakterine ilişkin çok çeşitli spekülasyonlarla tahminler ve oldukça ayrıntılı mahkeme tutanakları bulunuyordu. Ve ilerledikçe yaklaşan yargı kararı hakkında daha net tahminler açığa çıkıyordu.

Suçluydu. Verhaven suçlu olmalıydı.

Davanın elle tutulur başka bir gerçekliği yoktu. Tıpkı tahmin ettiği gibi, maddi deliller oldukça ilkeldi. Hatta açıkça söylemek gerekirse yoktu bile. Bu durumda karar ikinci dereceden kanıtlara göre alınmış olmalıydı. Ancak onda da pek bir şey görünmüyordu. Açıkçası her iki alanda da boşluklar vardı. Somut bir kanıt yoktu. Verhaven'in suçlu olduğunu gösteren ikinci derece kanıtlarda da anlamlı olabilecek bir şey bulunmuyordu. Ortada hiçbir şey yoktu yani. Ancak yine de suçlu bulunmuştu. Van Veeteren şişeyi dudaklarına götürürken, bu kararın kesinlikle, kimsenin sesini çıkarmadığı perde arkasında gerçekleşen bir takım yasal işlemler

sonucunda bu yönde alındığını düşündü. Bu sürece dâhil olabilmek için neler vermezdim ki!

Onu mahkûmiyete götüren şey neydi? Açıkçası medyadan ve kamuoyundan yükselen sesler belli bir baskı yaratmıştı. Ancak adalet sistemi buna o kadar çabuk boyun eğmezdi değil mi? Hayır. Başka bir sebep olmalıydı, sebep karakteriydi belki de. Leopold Verhaven'in bu tarz bir adam oluşu, geçmişi, mahkemedeki davranışı, jüri ve hukuk görevlilerinin üzerinde yarattığı genel izlenim... Her şey bunlarla ilgiliydi. Onu mahkûm eden nedenler bunlardı.

Verhaven garip biriydi. Vaktiyle konuyla ilgilenmiş tüm o gazetecilerin merceği ile onu inceledikten sonra Van Veeteren başka bir sonuca ulaşamıyordu. Çok yalnız biriydi. Kendisini insanlardan izole etmesi onun için dünyadaki en kolay şeydi. Farklı bir insandı.

Bir katil miydi?

İlk yargılamadan ikincisine geçmek, atılacak kısacık bir adıma bakardı. Van Veeteren'in uzun yıllar boyu öğrendiği bir şeydi bu. Bir kere o adımı attıktan sonra ondan geri dönmek kolay değildi.

Peki ya büründüğü roller neydi? Neredeyse her gazetecinin odaklandığı garip durumlar söz konusuydu. Gerçek şuydu ki, Verhaven cinayetle suçlamasından rahatsız görünmüyordu. Aksine tüm dikkatlerin ona odakladığı sanık yerinde oturmaktan hoşlanıyor gibiydi. Kasıldığından ya da caka sattığından değildi bu, ama yine de davranışlarında bir şeyler vardı. Trajik kahraman rolünde yalnız ve güçlü bir aktör olarak algılandı ve aslında kendisi böyle algılanmak istedi. Bu tür şeyler işte. Evet, sonuçta onu mahkûm eden nedenler aslında bunlar değil miydi?

Van Veeteren şişeyi boşaltırken keşke orada olsaydım ve

onu görseydim, hiç şüphem kalmazdı o zaman, diye düşündü.

Hikâye görünüşe göre basit ve tartışılmazdı.

Verhaven kendisinin ve diğerlerinin söylediğine göre, o cumartesi yaklaşık saat 5'te eve döndü. Beatrice bir yere gitmişti ve hepsi bu kadardı. Ama onun anlattığına göre böyleydi. O gün daha sonra ikisini de gören olmamıştı. Elektrikçi Moltke, Beatrice'in yanından öğleden sonra saat 1'de ayrılmıştı. Verhaven ise ertesi günün akşamı saat 6'yı biraz geçe köyde göründü. Hepsi buydu. Bu ikisi arasında geçen zaman tam bir boşluktu.

Verhaven'in bu durumda her türlü şeyi yapacak oldukça bol vakti vardı. Tıbbi muayene memurlarından biri Beatrice'in katiliyle cumartesi ya da pazar herhangi bir zamanda karşılaştığına emindi. Boğulmuş ve tecavüze uğramıştı. Ya da büyük ihtimalle tam tersi. Kadın çıplaktı. Cinsel ilişkiye girilmişti. Ancak sperm izi yoktu.

Van Veeteren, katil başka biriyse bu, cinayetin kesin olarak cumartesi öğleden sonra yaklaşık saat 1 ile 5 arasında işlendiği anlamına gelir, diye düşündü. Moltke'nin evine gitmek üzere yola çıktığı zamanla Verhaven'in eve döndüğü zamana dek geçen sürede yani. Ya da en azından o arada kaçırıldı. Evet, aynen tartışmasız böyle oldu, diyerek son noktayı koydu.

Boşalan şişeye kederlice baktıktan sonra mahkeme tutanaklarının kopyasına döndü. Mahkemenin ikinci günü. Savcı Hagendeck, sanık Leopold Verhaven'i sorgulamıştı. Tarih 24 Mayıs, sabah saat 10 buçuktu.

H: "Nişanlınız Beatrice Holden'i öldürdüğünüzü kabul etmiyorsunuz, bu doğru mu?"

V: "Evet."

H: "Bize biraz ilişkinizden bahseder misiniz?"

V: "Ne bilmek istiyorsunuz?"

H: "Örneğin nasıl tanıştınız?"

V: "Linzhuisen'de karşılaştık. Aynı okulda okumuştuk. Benimle o gün eve geldi."

H: "İlk karşılaşmada mı? İlişkiniz hemen mi başladı?

V: "Önceden birbirimizi tanıyorduk. Bir erkeğe ihtiyaç duyuyordu."

H: "Yanınıza ne zaman taşındı?"

V: "Bir hafta sonra."

H: "Yani bu durumda tarih olarak..."

V: "Kasım 1960."

H: "Ve o zamandan beri de sizde yaşıyordu."

V: "Evet öyle."

H: "Sürekli mi?"

V: "Ara sıra annesiyle kızını ziyaret ediyordu. Yani Elming'de kalıyordu bazen. Ama onun dışında hep birlikteydik."

H: "Nişanlandınız mı?"

V: "Hayır."

H: "Evlenmeyi düşünmediniz mi?"

V: "Hayır."

H: "Neden?"

V "O nedenle birlikte değildik."

H: "Peki ne için birlikteydiniz?"

(Verhaven'in cevabı silindi.)

H: "Anlıyorum. Hiç bozuşur muydunuz?"

V: "Bazen."

H: "Kavga eder miydiniz?"

V: "Zaman zaman."

H: "Ona hiç vurdunuz mu?"

V: "Evet, bu hoşuna gidiyordu."

H: "Sizin ona vurmanız mı hoşuna gidiyordu?"

V: "Evet."

H: "Bunu nereden biliyorsunuz? Kendisi mi söyledi?"

V: "Hayır, ama hoşlandığını biliyorum."

H: "Söylemediyse nasıl bilebilirsiniz?"

V: "Anlayabilirsiniz. Belli ederler."

H: "Belli ederler derken kimleri kastediyorsunuz?"

V: "Kadınları."

H: "O da size vurdu mu?"

V: "Denedi, ama ondan daha güçlüydüm."

H: "Birlikte çok fazla alkol alıyor muydunuz?"

V: "Hayır, o kadar değil.

H: "Ama aldığınız oluyordu?"

V: "Evet. Pazar günü çalışmadığım için cumartesileri bir kaç kadeh içerdik."

H: "Pazar boştunuz yani. Tavuklara bakmanıza gerek olmuyor muydu?"

V: "Evet, elbette oluyordu. Ancak pazara gidip satış yapmıyordum."

H: "Pekâlâ. 30 Mart Cumartesi neler olduğunu bize

anlatır mısınız? Yani Beatrice'in kaybolmasından önceki hafta."

V: "Biraz içtik, tartıştık ve ona vurdum."

H: "Neden?"

V: "Beni kızdırdı, sanırım biraz dayak istiyordu."

H: "Sizi nasıl kızdırdı?"

V: "Canımı sıktı."

H: "Ve onu öyle kötü dövdünüz ki gecenin üçünde gidip bir komşuya sığınmak zorunda kaldı. Üzerinde kıyafeti bile yoktu. Buna ne diyeceksiniz?"

V: "Sarhoştu.

H: "Ama bu, dayak istediği anlamına gelmiyor değil mi?"

Verhaven'den yanıt yok.

H: "Nişanlınıza şiddetle saldırmanızın ve onun kendini korumak için komşuya sığınmak zorunda kalmasının sınırı aşan bir hareket olduğunu düşünüyor musunuz?"

V: "Gitmesine gerek yoktu. Sarhoş ve histerikti, zaten sonra geri döndü."

H: "Peki ya ertesi hafta ona vurdunuz mu?"

V: "Hayır. Hatırladığım kadarıyla vurmadım."

H: "Hatırlamıyor musunuz?

V: "Hayır."

H: "Böyle bir şeyi nasıl unutursunuz ki?"

V: "Bilmiyorum."

H: "6 Nisan Cumartesi günü eve döndüğünüzde ne yaptınız?"

V: "Yemek yapıp yedim."

H: "Başka?"

V: "Tavuklara baktım."

H: "Eve döndüğümüzde Beatrice neredeydi?"

V: "Bilmiyorum."

H: "Bilmiyorum derken ne demek istiyorsunuz?"

V: "Bilmediğimi."

H: "Evde olması gerekmiyor muydu?"

V: "Belki."

H: "Herhangi bir planınız var mıydı?"

V: "Hayır."

H: "Bir yerlere gitme gibi düşüncesi var mıydı?"

V: "Hayır."

H: "Mesela annesini ve kızını ziyaret etmek için?"

V: "Hayır."

H: "Döndüğünüzde evde olmamasına şaşırdınız mı?"

V: "Pek sayılmaz."

H: "Neden?"

V: "Hiçbir şey beni şaşırtmaz."

H: "Günün geri kalanında ne yaptığınızı anlatır mısınız?"

V: "Çok bir şey yapmadım."

H: "Ne yaptınız tam olarak?"

V: "Evde oturup televizyon izledim. Sonra da yattım."

H: "Nişanlınızın nerede olduğunu hala merak etmiyor muydunuz?"

V: "Hayır."

H: "Neden merak etmediniz?

V: "Gelirler ve giderler."

H: "Ne demek istiyorsunuz?"

V: "Kadınlar gelir ve giderler."

H: "Pazar günü ne yaptınız?"

V: "Evdeydim. Pek bir şey yapmadım. Tavukların bakımını yaptım."

H: "Peki Beatrice'in nerede olduğunu düşünüyordunuz?"

V: "Bilmiyorum."

H: "Nerede olduğunu tahmin edemiyor muydunuz?"

V: "Hayır."

H: "Ormanın yaklaşık bir kilometre içlerine doğru bir yerde cansız bir halde yattığını bilmiyordunuz, hı?"

V: "Hayır, bilmiyordum."

H: "Yani onu öldürmediniz. Peki bu sizce nişanlınızın nerede olduğunu merak etmeyişinizi açıklar mı?"

V: "Hayır, düşündüğünüz gibi değil. Gerçekten onu ben öldürmedim."

H: "Pazar günü onu hiç aramadınız değil mi?"

V: "Hayır."

H: "Annesinin evine gidip orada olup olmadığına da bakmadınız mesela?"

V: "Hayır."

H: "Telefonunuz var mı Bay Verhaven?"

V: "Hayır."

H: "Yani Beatrice için en ufak bir endişe duymadınız mı?"

V: "Hayır."

H: "Peki ya ertesi hafta yine mi merak etmediniz?"

V: "Hayır.

H: "Nereye gitmiş olabileceğini hiç düşünmediniz mi?"

V: "Hayır."

H: "Etrafınızda olmayışı sizi rahatlattı mı?"

V: Verhaven'den cevap yok.

H: "Tekrar ediyorum. Yanınızda olmaması sizi rahatlattı mı?"

V: "İlk başta belki."

H: "Nişanlınızın o sıra çalıştığı bir yer var mıydı?"

V: "Hayır, o sıra çalışmıyordu."

H: "Çalıştığı zaman nerede çalışırdı peki?"

V: "Kaunitzlerin orada, Linzhuisen'deki bahçede ama sadece ara sıra."

H: "Polise nişanlınız Beatrice Holden'in kayıp olduğunu ne zaman bildirdiniz?"

V: "Salı günü, ayın 16'sında."

H: "Neredeydiniz?"

V: "Elbette Maardam'da."

H: "Nişanlınız için endişelenmediyseniz o gün kayıp ihbarı yapmanıza ne sebep oldu?"

V: "Karakolun önünden geçerken birden aklıma geldi."

H: "Yani hâlâ başına bir şeyler gelmiş olabileceğini düşünmüyordunuz?"

V: "Hayır. Neden düşüneyim ki?"

H: "Bu düşüncenin oldukça doğal olduğunu düşünmüyor musunuz?"

V: "Hayır, genellikle başının çaresine bakardı."

H: "Ama bu sefer yapamadı."

V: "Evet, bu sefer olmadı."

H: "Ölü olarak bulunduğunu nasıl duydunuz?"

V: "Polis gelip söyledi."

H: "Buna nasıl tepki verdiniz?"

V: "Üzüldüm."

H: "Üzüldünüz mü? Komiser Weiss hiç tepki vermediğinizi söylüyor. Sadece teşekkür edip evden gitmesini rica etmişsiniz."

V: "Omzunda mı ağlamalıydım? Başımın çaresine bakabilirim."

H: "Beatrice Holden ortadan kaybolduğundan beri oldukça tuhaf davrandığınızı düşünmüyor musunuz?"

V: "Hayır, düşünmüyorum."

H: "Başkalarına böyle görünebileceğinin farkında mısınız?"

V: "Kimin ne düşündüğünü bilmiyorum. Ne isterlerse düşünebilirler. Benim açımdan problem yok."

H: "Gerçekten mi? Nişanlınızı öldürenin siz olmadığınıza kesinlikle emin misiniz?"

V: "Ben öldürmedim."

H: "Ormanda cesedin bulunduğu yere sık sık gider miydiniz?"

V: "Hayır."

H: "Hiç gitmediniz mi?"

V: "Gitmiş olabilirim."

H: "Ama nişanlınızın kaybolduğu hafta sonu gitmediniz, öyle mi?"

V: "Evet, doğru."

H: "Ölümü hakkında ne düşünüyorsunuz Bay Verhaven?"

V: "Hiçbir şey."

H: "Ölümüne dair bir fikriniz olmalı değil mi?"

V: "Evet, kendine kadın bulamayan, hasta ruhlu bir erkek tarafından öldürüldü şüphesiz."

H: "Kendinizi öyle biri olarak görmüyor musunuz?"

V: "Kendime kadın bulmakta hiç zorluk çekmem."

H: "Teşekkür ederim. Şu an başka sorum yok."

Van Veeteren elindeki kâğıt yığınını komodinin üstündeki dar alana sıkıştırdı. Saat neredeyse 1'di. Biraz uyusam iyi olur, diye düşündü.

Verhaven? Keşke duruşmalarda bulunsaymışım, diye hayıflandı. Marlene davasıyla bağlantılı soruşturmalarda hazır az da olsa görevi varken, en azından birkaç saatliğine duruşmaya katılabilirdi. Onu kanlı canlı görmek yeterli olacaktı belki de. Sanık yerinde birkaç dakika gözlese anlardı aslında. İçini kemirip duran şüphenin bir anlam ifade edip etmediğini bilirdi o zaman. Duyduğu şüphenin herhangi bir gerekçesi var mıydı, yoksa Verhaven gerçekten, sadece şiddet yanlısı ilkel bir adam mıydı? Bunu çözebilirdi.

Suçlu muydu, suçsuz muydu? Bunu söylemek imkânsızdı. O zaman olduğu gibi, şimdi de öyle. Ama her halükârda geride tek bir gerçek vardı. Biri pusuya yatıp onun hapishaneden çıkmasını bekledi. Sonra onu öldürdü, vücudunu doğradı ve cesedin kimliğinin açığa çıkmaması için elinden geleni yaptı. Niyeti kesinlikle kimliği saklamaktı ve son olarak katilin bunları yapmak için bir nedeni olmalıydı. Ama ne? Bu da öylece cevapsız kalan bir başka soruydu. Hiç el sürülmemiş ve cevaplanmamış.

Lambayı söndürdü, gözlerini kapattı ve daha ne olduğunu anlamadan Fransızca bir rüya görmeye başladı. Jess ve ikizleri görüyordu. Sabahın erken saatleri olmasına rağmen zihninin sergilediği kapasite şaşırtıcıydı. Doğrusu önceki gün öğleden sonra koğuşuna yapılan ziyaretler fazlasıyla dikkat çekici bir haldeydi. Kırık bir pencere camı, parçalanmış tırnak derisi, yıkılmış bir infüzyon standı ve diğer birtakım küçük felaketler. Personelin yüzündeki gülümsemenin bir miktar zoraki olmaya başladığını fark etmişti. Sesler yükseliyor ve kazalar gitgide sıklaşıyordu. Uykusunda zayıf bir gülümseme eşliğinde, nasıl oluyor da çekip çeviriyor bu kız, diye düşündü. Babasının zihinsel gücünün bir kısmını kesin miras almış olmalı.

Sans doute, oui.

22

"Gossec'in Requiem'i?" mi diye sordu koyu kıvırcık saçlı genç adam, gözlüğünü alnına doğru itekledi.

"Gossec'in Requiem'i mi dediniz?"

"Evet," dedi Münster. "Böyle bir şey var mı?"

"Evet, evet var kesinlikle," dedi ısrarla başını sallayarak. Bir klasörü karıştırmaya başladı.

"Yalnız, maalesef bizde yok. Fransız Radyo Korosu ile 1959'dan kalma bir kayıt var sanırım. Fakat CD'si yok. En iyisi Laudener'e bir sorun."

"Laudener mi?"

"Evet, Karlsplatsen'de. Eğer onlarda da yoksa ikinci el bulmaya çalışabiliriz. Plak şirketinin adı Vertique."

"Çok teşekkür ederim," dedi Münster ve mağazadan ayrıldı.

Saatine baktı, Karlsplatsen'e gitmeye vaktinin olmadığını fark etti. Yargıç Heidelbluum ile saat 6'da buluşacaktı ve yaşlı beyefendinin geç kalmasından pek memnun olmayacağını düşünüyordu. Arabasına binerken baş müfettiş, Bach ya da Mozart'a razı olsaydı ya keşke, diye düşündü. Neden hastanedeki yatağında bu ölüm ilahisi eşliğinde yatmak istiyor ki?

Arabasını Heidelbluum'un villasının epey uzağında yer alan Wooshejm bölgesindeki Guyderstraat'a park etti. Şüp-

hesiz yaşlı beyefendi erken gitmesinden de memnun olmazdı. Neredeyse hiç ayak basmadığı bu seçkin bölgede biraz dolanmaya karar verdi. Buralara gelmeleri için daha önce bir neden olmamıştı. Wooshejm'de herhangi bir suç işlendiği zaman bu bir şekilde daha karmaşık ve mali yönü olan bir suç olurdu. Sıradan ve basit bir dedektifin karışacağı türden bir şey olmazdı asla.

Evler belediye ormanının batı sınırı boyunca uzanıyordu ve evlere ait büyük arazilerin çoğu ağaçlarla doğrudan burun burunaydı. Ev sahipleri böylelikle hoş bir kombinasyon içinde hem şehrin hem de doğanın keyfini aynı anda çıkarabiliyorlardı. Bu yüzyılın başında ya da geçen yüzyılın sonlarında buraya yaklaşık 60, 70 adet ev yapılmıştı. Bugünlerde ise bu bölgeye bunun üç dört katı müstakil ev yapılacağından emin olunabilirdi.

Münster bu çiçekli çitlerin ve bakırdan yapılmış duvarların arkasına gizlenmiş zenginlik ve servetin tüm şehrin vergi gelirinin çoğunu oluşturduğunu biliyordu. Kaymak tabakanın yaşadığı bir yerdi yani. Emekli başhekim ve profesörler, yaşlı generaller ve bölge yargıçları. Bir iki eski bakan ve sanayici... Belki aileden kalma evlerinden ve kırsal yaşamdan sıkılan yeni taşınmış aristokrat aileler. Hiç şüphe yok ki bu bölgede yaşayan beyefendilerin ortalama yaşı 50'ye değil de 100'e daha yakındı ve Heidelbluum bu yüce toplulukta bile genç sayılmaktan çok uzaktı.

Sessiz ve yoğun yasemin kokularının geldiği caddede yavaşça ilerlerken, nesli tükenmekte olan bir toplum, diye düşündü Münster ve aniden çocuk kahkahalarının ve çitlerin arkasındaki birilerinin su sıçrattığını işittiğinde, seslerin torunlara değil torunların çocuklarına ait olduğunu tahmin etti. Pekâlâ, bu durumda bir kısmının gelecek nesillere aktarılacağını varsaymak mantıklı duruyordu.

Heidelbluum'un malikânesine geldi ve yüksek duvar kapısının yanındaki zili çaldı. Bir süre sonra kapının diğer tarafındaki çakıl yoldan ayak sesleri gelmeye başladı. Karşısında siyah etek ve bluz giymiş önlüklü ve beyaz şapkalı bir hizmetçi belirdi.

"Buyurun?"

"Dedektif Müfettiş Münster. Yargıç beyle bir randevum vardı."

"Lütfen buyurun," dedi kız kapıyı biraz daha aralayarak. Güzel kızıl saçları olan dolgun bir kızdı. 19-20'den fazla değildir, diye düşündü Münster. Ne tuhaf hayatlar vardı. Yargıç Heidelbluum ziyaretçisini kütüphanesine kabul etti. Kütüphanenin açık balkon kapıları yeni biçilmiş çimenlere ve çiçek açmış meyve ağaçlarına bakıyordu. İçeri ve dışarı arasındaki karşıtlık o kadar belirgindi ki, durumun neredeyse bir parodi gibi göründüğünü düşündü Münster.

Dışarıda yaz başlarıydı. Yeni bir hayat hareketlenip filizleniyordu. Taze kokular geliyor, kuş sesleri duyuluyordu. İçeriye ise genel olarak koyu meşe, deri, Şam kumaşı ve eski kitaplar hâkimdi.

Hemen önündeki masanın üzerinde duran koyu kırmızı mermer kül tablasına koymadan önce, her seferinde bir nefes çekmekte ısrar ettiği siyahi yeşil purolardan oldukça keskin bir koku geliyordu. Münster, onların hem görünüş hem de koku olarak bir miktar Van Veeteren'in ince purolarını anımsattığını fark etti. Oturması için kendisine klasik Anglosakson tarzında bir koltuk gösterildi. Belli ki, bu ziyaret için özellikle masanın önüne yerleştirilmişti ve Münster koltuğa çöktüğünde eski yargıcın kel ve bir kuşa benzeyen kafasının kendisinden yarım metre yukarıda olduğunu fark etti. Elbette bu bir tesadüf değildi.

"Benimle görüşmeyi kabul ettiğiniz ve size birkaç soru sormama izin verdiğiniz için teşekkür ederim," diye başladı.

Heidelbluum başını salladı. Aslında Hiller ve Van Veeteren araya girip kararını değiştirmesini sağlayıncaya kadar bu görüşme talebine olumsuz bakıyordu. Yargıcın kafasının pek de yerinde olmadığı konusunda Van Veeteren Münster'i uyarmış, her an olmasa bile idare etmek gerekebilir, demişti.

"Bu durumda..." diye devam etti Münster. "Bizimle görüşlerinizi paylaşırsanız minnettar oluruz. Leopold Verhaven vakası hakkında sizden daha fazla bir şey bilen kimse yok gibi görünüyor."

"Son derece doğru," dedi Heidelbluum purosunu yakarken.

"Onu öldürülmüş halde bulduğumuzu biliyorsunuz değil mi?"

"Polis şefi bundan bahsetti."

Münster, "Doğruyu söylemek gerekirse, bu konuyla ilgili araştırmalarda sanki karanlıkta el yordamıyla hareket etmeye çalışıyoruz," dedi. "Üzerinde durduğumuz bir teori var; Beatrice ve Marlene davalarının bir şekilde birbiriyle bağlantısı olması gerektiğini düşünüyoruz."

"Hangi bağlamda?" diye sordu Heidelbluum, sesinde aniden bir öfke belirmişti.

"Bilmiyoruz," dedi Münster. Bir sessizlik oldu. Heidelbluum purosundan bir nefes çekti. Münster de kendisine ikram ettikleri sodadan bir yudum aldı. Van Veeteren ona, eski yargıca bolca zaman vermesini, onu bunaltmamasını tavsiye etmişti. Düşünüp kendini ifade edebilmesi için ona uzun bir süre tanımalıydı. 82 yaşındaki birini çapraz sorguya almanın bir anlamı yok, demişti.

Heidelbluum, "Benim son davamdı o," dedi boğazını temizleyerek. "Yani Marlene davasından bahsediyorum. Hmm... Sonuncusu."

Sesinde bir pişmanlık mı vardı, yoksa Münster mi öyle olduğunu hissediyordu?

"Anlıyorum," dedi.

"Hmm", dedi Heidelbluum tekrar.

"Onun hakkındaki fikirlerinizi duymayı çok isterim," dedi Münster.

Heidelbluum işaret ve orta parmağını gömlek yakasının iç kısmına götürerek boynundaki lacivert kravatı hafifçe gevşetti. "Ben yaşlı bir adamım," dedi. "Belki bir yaz daha yaşarım. En fazla birkaç yaz daha..." Meselenin özünü arıyormuş gibi bir an sustu.

Münster o sırada başını kaldırıp yargıcın arkasında duran koyu renkli ve deri kaplama kitaplara baktı ve onun bu kitaplardan kaç tanesini okuyup, kaç tanesini hatırladığını merak etti.

"Artık bundan rahatsız değilim."

"Neden rahatsız değilsiniz?"

"Leopold Verhaven'den. Bunu anlayamayacak kadar gençsiniz. Bu her iki lanet dava da beni oldukça bunaltmıştı. Keşke en azından ikincisinden kurtulabilseydim. Ancak öte yandan başka bir zavallıya paslamak da adil olmazdı."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"İkinci davanın bana şüphe duyduğum her şeyden emin olma fırsatı vereceğini düşünmüştüm. İlk davadaki yargıç kürsümde oluşan tüm şüphelere bir çizgi çekeceğini yani."

"Yargıç kürsüsü mü?

"Mahkeme mi dersiniz, yargıç kürsüsü mü, ne derseniz

deyin, nihayetinde kahrolası bir davaydı. Bunları yazmayın sakın."

"Ben gazeteci değilim," dedi Münster.

Heidelbluum purosunu tekrar eline alarak, "Evet, elbette değilsiniz," dedi.

"Verhaven'in masum olduğunu düşünüyorsunuz değil mi?"

Heidelbluum, hayır anlamında başını salladı. "Elbette hayır, Tanrı aşkına, suçlu olduğunu düşünmediğim kimseyi suçlu bulmadım, hayatımda bir defa bile böyle bir şey olmadı. Ama o bir bilinmeyendi. Evet, aynen bir bilinmeyen. Siz ve meslektaşlarınız bunu kavrayamazsınız. Orada olup adamı görmeniz gerekirdi. Onunla ilgili her şeyde bir gizem vardı. 30 yılı aşkın bir süre yargıç kürsüsünde oturdum ve çok şeye şahit oldum. Ancak Leopold Verhaven gibi birine hiç rastlamadım asla."

Bir puro daha yakıp bir nefes çekti.

"Bu söylediğinizi biraz açar mısınız?"

"Hmm, yani bunu anlayamazsınız. Belki en tuhaf olanı da tüm zihinsel muayeneleri geçmiş olmasıydı. Herhangi bir dengesizlik veya zihinsel bozukluk bulsalardı bu pek çok şeyi açıklayabilirdi. Ama durum asla böyle değildi."

"Peki onu bu kadar dikkat çekici yapan şey neydi?" diye sordu Münster. Heidelbluum bir süre düşündü.

"Pek çok şey vardı. Mesela kararı önemsemiyordu. Bunun hakkında çok düşündüm. Kesin izlenimim şudur ki, Leopold Verhaven mahkûm olup olmayacağı konusunda tamamen kayıtsızdı. Hiç umursamıyordu."

"Bu çok garip," dedi Münster.

"Kesinlikle öyle. Benim söylemek istediğim de bu."

Münster, "Suçlanmaktan zevk alır gibi yani?" dedi.

"Hiç şüphesiz öyle," diye yanıtladı Heidelbluum. "Orada hukuki ağın merkezinde bir örümcek gibi oturup tartışmasız başrolde olduğu için çok mutluydu. Bunu elbette belli etmiyordu. Ancak ben anlayabiliyordum. Her şeyin merkezinde olmayı arzu etmişti ve artık bunu başarmıştı."

"12 yıl hapis yatmaya hazır olduğundan dolayı mı bundan bu kadar zevk aldı?" diye sordu Münster. "Hem de 2 defa."

Heidelbluum içini çekti ve, "Hmm" diye devam etti. "Esas soru da bu."

Münster bahçeden gelen fıskiye sesini dinleyerek bir süre konuşmadan oturdu.

"Kararı duyduğunda Tanrı şahidim olsun ki, yüzünde küçük bir gülümseme belirdi. Her iki sefer de, buna ne dersiniz?"

Münster, "Peki mahkemeye sunulan deliller ve yargılama nedenleri ne durumdaydı?" diye sordu temkinli bir şekilde.

"Azdı," dedi Heidelbluum. "Ancak dediğim gibi yeterliydi. Bazı sanıkları bundan daha zayıf gerekçelerle yargıladığım olmuştur."

"Onları da 12 yıla mı mahkûm ettiniz?"

Heidelbluum yanıt vermedi.

"Her iki dava da genel olarak aynı mıydı?" diye sordu Münster.

Heidelbluum omuz silkti. "Bir bakıma öyleydi," dedi. "Her ikisi de ikinci derece kanıtlara dayanıyordu. Hagendeck ve Kiesling gibi güçlü savcılar yer almıştı. Savunma avukatları da görevlerini yerine getirdi ancak fazlası için uğraşmadılar. Aslına bakılırsa Marlene olayı biraz daha detaylıydı.

Çok sayıda tanık vardı ve çok fazla kişiyle görüşüldü. Olayların hassasiyetle saat hesaplamaları, hatta olayın canlandırılması bile yapıldı. Tam bir bulmacaydı. İlkinde soruşturmayı devam ettirecek neredeyse hiç şey yoktu."

Münster, "Ama yine de suçlu bulundu. Bu biraz tuhaf değil mi?" diye sordu. Hemen ardından fazla ileri gidip gitmediğini düşündü. Heidelbluum imanın farkına varmamış gibiydi. Masasına eğilmiş bahçeye bakıyordu. Sanki düşüncelere dalmış gibi bir hali vardı. Yarım dakika sonra aniden,

"İki kişi beraatını istedi," dedi.

"Affedersiniz?"

"Bayan Paneva ve şu fabrika sahibi, serbest bırakılmasını istediler. Yani beş kişilik jüriden ikisi karşı görüşteydi. Ancak biz onları ikna ettik."

"Öyle mi?" dedi Münster. "Bu hangi davada oldu?"

Fakat Heidelbluum soruyu duymazdan geldi. Şakağını ve yanağını gergin bir halde kaşıyarak, "İnsan sorumluluklarının farkında olmalı," dedi. "Bazı insanlar bunu anlamakta zorlanıyor."

"Bu durumda kimse çekimser kalmadı öyle mi? diye sordu Münster.

"Hiçbir davamda çekimser kalınmasını kabul etmedim," dedi Heidelbluum. "Karar oy birliği ile verilmelidir. Özellikle de kasti öldürme söz konusu olduğunda."

Münster başını salladı. Mantıklı bir tavır, diye düşündü.

Birinin üçte iki çoğunluk kararı ile on, on iki yıl hapis cezasına çarptırıldığını düşünün. İnsanların hukuka ve yargı sistemine saygı duyması pek mümkün olmazdı.

"Başka şüpheli var mıydı?" diye sordu Münster.

"Hayır," dedi Heidelbluum. "Olsaydı bu her şeyi değiştirirdi."

"Nasıl?"

Fakat Heidelbluum bu soruyu da duymamış gibiydi. Ya gerçekten öyle ya da duymak istemediği her şeyi yok sayıyor, diye düşündü Münster. Yargıcı biraz daha sıkıştırmaya karar verdi. Demiri tam soğumadan dövmek en iyisiydi. Zaten onu uzun süre sorgulamak pek mümkün değildi.

"Ama her şeye rağmen..." dedi Münster. "Verhaven'in masum olmasının imkânsız olmadığını düşünüyorsunuz sanırım?"

Tekrar bir sessizlik oldu. Sonra Heidelbluum derin bir iç çekti. Münster yargıcın cevap niteliğinde söylediklerinin önceden formüle ettiği şeyler olduğunu düşündü sonradan. Büyük bir olasılıkla bir polis tarafından ziyaret edileceği bilgisini almadan çok uzun zaman önce kafasında hazırladığı, Leopold Verhaven vakası hakkında kesin ve iyi düşünülmüş bir açıklamaydı.

"Katilin o olduğunu düşünüyordum," dedi. "Ortada net bir ipucu olmadığında kararı siz vermelisiniz. Bu iş yargı kurumunun sorumluluğundadır. Aslına bakarsanız Verhaven'in suçlu olduğunu hala da düşünüyorum. Her iki cinayette de pek tabii, ama yüzde yüz emin olduğumu söylersem yalan söylemiş olurum. Aradan çok uzun zaman geçti ve ben artık ölüme o kadar yaklaştım ki, her şeyi olduğu gibi söylemeye cesaret edebiliyorum. Bilmiyorum, Beatrice Holden ve Marlene Nietsch'i öldürenin gerçekten Leopold Verhaven olup olmadığını bilmiyorum, ama bana sorarsanız oydu."

Bir an duraksadı ve mermer kül tablasından, purosundan kalan son kısmı aldı. Başını yukarı kaldırıp açık bırakılmış balkon kapısından dışarı baktı.

"Yani umarım oydu. Çünkü o değilse, masum olduğu halde çeyrek asır içeride yatmış bir adam var ortada. Ve diğer taraftan da serbestçe dolaşan bir çifte katil."

Son sözlerinden bitkinlik akıyordu. Ancak Münster yine de bir soru daha sormaya cesaret etti.

"Ne olursa olsun her iki cinayetin de aynı kişi tarafından mı işlendiğini düşünüyorsunuz?"

Heidelbluum, "Evet," dedi. "Bundan son derece eminim."

"Bu durumda," dedi Münster "Sadece bir çifte katilin değil, aslında üç cinayet işlemiş birinin peşinde olduğumuzu ileri sürebiliriz."

Fakat Heidelbluum artık ilgileniyor gibi görünmüyordu. Ve Münster, onu rahat bırakma zamanının artık geldiğini fark etti.

Çocuklar sonunda yatağa girmişti. Münster karısıyla mutfakta çay içiyordu. Cebinden Verhaven'e ait iki fotoğraf çıkardı. Biri doping skandalından önce bir atletizm toplantısındayken, diğeri ise ondan birkaç yıl sonra 1962 Nisan ayının sonlarına doğru bir öğleden sonra iki sivil polis tarafından tutuklanırken çekilmişti. Her iki fotoğrafta da güneş Verhaven'in yüzüne yan açıdan düşüyordu. Her ikisinde de suçsuz görünüyordu ve gözlerini kısarak doğrudan kameraya bakıyordu. Alt dudaklarında hafif bir gülümseme vardı. Muzip bir ciddiyet havası.

"Bu adam hakkında ne düşünüyorsun?" diye sordu karısına. "Yüz okumakta genelde iyisindir."

Synn iki fotoğrafı masaya yan yana koyarak bir an düşündü. "Kim bu?" diye sordu. "Bir yerden tanıdık geliyor. Aktördü değil mi?"

Münster "Bilmiyorum," dedi. "Yani bu arada sanırım haklısın. Belki de tam anlamıyla bir aktördü."

V

24 Ağustos 1993

23

Şömineyi çalıştırmak biraz zaman aldı. Ancak bacada kalan birkaç büyük is yığınını temizlemesinden sonra tutuştu. Başta odayı biraz duman kapladı. Ancak kısa süre sonra dağıldı. Muslukların çalışıp çalışmadığını kontrol etti. Görünen o ki su akmıyordu. Ormandaki pınardan birkaç kova su doldurmak zorunda kaldı. Ocağın üstüne büyük bir kazan ve onun yanına da kahve yapmak için küçük bir cezve koydu. Buzdolabı kablosunun sadece fişe takılması gerekiyordu. Önceden istediği üzere elektrik işi çözülmüştü. Kadın ilgilenip halletmişti. Su yeterince ısınınca bir leğene su doldurdu ve üçgen çatıdaki köhne masaya leğeni taşıyarak bir güzel yıkandı. Güneş ışığı ağaçları hala aydınlatıyordu ve üzerinde sadece külotuyla dururken hoş bir sıcaklık hissetti.

Evin duvarının bir metre yüksekliğindeki muhabbet çiçeklerinin arasından yaz sonu ortaya çıkan yaban arıları vızıldıyordu. Etraf çoktan yere dökülmeye başlamış olgun elma kokuyordu. Her şeyin yeniden başladığını hissetti. Hayat, dünya...

Yapması gereken işi tamamladığında burada tekrar yaşayabilirdi. Aslında buna dair önceden kuşkuları vardı. Ancak o öğleden sonrasıyla akşamın ona verdiği sakinlik ve onu içten bir hoş geldin ile karşılaması bir tesadüf olamazdı. Bu bir işaretti. İşaretlerden biriydi. Son kalan suyu başından aşağı boşalttı. Külotunun ıslanmasından rahatsız olmadı. Onu çıkarıp eve çıplak döndü. Üzerine yeni kıyafetler giydi. Ça-

lışma odasında ve gardırobunda kalan eşyalar kötüleşmemişti. Biraz tuhaf korkuyorlardı sadece. Belki bir miktar at kılı ya da jüt ipliği, her neyse artık, nihayetinde 12 yıldır kimse onlara dokunmamıştı. Tıpkı kendisinin orada bulunmadığı süre kadar. Aynı bekleyiş, aynı tutsaklık.

Saat 7'de akşam yemeğini hazırladı. Menüde sosis, yumurta, ekmek, soğan ve bira vardı. Her zaman yaptığı gibi tabağını dizine alıp giriş kapısının önündeki basamaklara oturdu. Bira şişesini de parmaklıklara koyarak yemeğini yedi. Ardından bulaşığı yıkadı. Oturma odasındaki şömineyi körükledi ve televizyonu açmaya çalıştı. Ekranda uğultulu cızırtılar eşliğinde, sadece bir takım yabancı kanallar belirdi. Televizyonu kapatıp yerine radyoyu açtı. Böylesi daha iyiydi. Ateşin önündeki hasır koltuğa oturup birer bira ve sigara daha içerek sekiz haberlerini dinledi. Buraya son oturduğundan beri geçen onca zamanı kavramakta zorlanıyordu. Sadece birkaç hafta ya da en fazla birkaç ay geçmiş gibi geliyordu. Ama hayat böyle geçip gitmiyor muydu zaten? Düzenli bir işleyişi ve bir sürekliliği de yoktu ayrıca. Hayatta iniş çıkışlar, ileri geri gidişler vardı. Fakat yine de insanın vücudunda geçen zamanın izi kalıyordu. Hissedilen yorgunlukla ve giderek artan hareket kaybıyla kendini belli ediyordu. Ve bir de ruhtaki öfkeyle, inatla yanmaya devam eden alevle…

Halletmesi gereken işi bir an önce yapması gerektiğini anlamıştı. Hatta birkaç gün içinde. Ne de olsa bilmesi gereken her şeyi biliyordu. Beklemek için hiçbir sebep yoktu. Ateş ince bir köz tabakasına dönüşene kadar oturmaya devam etti. Karanlık çökmüştü. Yatma vakti geldi ama uyumadan önce sırf nasıl göründüğüne bir bakmak için tavuk kümesine gitmek istedi. Her şeye yeniden başlamak gibi bir niyeti yoktu. Kesinlikle hayır. Ama gidip bir bakmasa muh-

temelen gözüne uyku girmeyecekti. Feneri alıp dışarı çıktı. Soğuk akşam havasının içine işlemesiyle biraz ürperdi. Gidip üzerine bir kazak alıp almamayı düşündü, sonra umursamadı. Kümes avlunun 30 metre yukarısındaydı zaten ve kısa bir süre sonra şöminenin sıcaklığına tekrar kavuşacaktı. Yolun henüz yarısındayken karanlıkta yalnız olmadığını fark etti.

VI

11-15 Mayıs 1994

24

DeBries kayıt cihazını göstererek, "Bu ne için?" diye sordu.

"Baş müfettiş için," diyerek içini çekti Münster.

"Ne demek istiyorsun?"

"Şöyle ki soruşturmayı kendisinin yürüttüğünü iddia ediyor ve bu genel değerlendirmenin tek bir kelimesini dahi kaçırmak istemiyor. Engel olmaya çalıştım ancak nasıl biri olduğunu biliyorsun işte."

"Sağlığı nasıl?" diye sordu Moreno.

"İyileşiyor, çok daha iyi," dedi Münster. "Ama en az 3, 4 gün daha hastanede kalması gerekiyor. Yani doktorlara göre böyle. Koğuşundaki hemşirelere kalsa bugünden onu dışarı atarlardı, diye düşünüyorum."

"Ah!" dedi Rooth sakalına kaşıyarak. "Düşüncelerini sanki biraz kendine saklamalı, değil mi?"

"Sanırım öyle," dedi Münster. Bir taraftan da kayıt cihazını çalıştırdı.

"Genel toplantı. 11 Mayıs Çarşamba. Katılanlar Münster, Rooth, deBries, Jung ve Moreno."

O sırada kapı çaldı. Reinhart kapıdan başını uzatarak, "Bir kişilik daha yeriniz var mı?" diye sordu.

Münster kayda, "Ve Reinhart," diye devam etti.

"Burada ne yapıyorsun?" diye sordu Rooth. "Irkçılar dağıldı mı?"

Reinhart başını iki yana doğru sallayarak, "Korkarım hayır," dedi. "Sadece Leopold Verhaven davası ilgimi çekiyor, o kadar. Hakkında bir şeyler de okudum. Sakıncası yoksa tabii?"

DeBries, "Sorun değil," dedi. "Baş müfettişin yanına otur."

"Baş müfettiş mi?" diye sordu Reinhart.

"Cızıldayarak dönen şey ta kendisi."

Reinhart, "Anlıyorum," diyerek oturdu. "Bedenen olmasa da yine bizimle."

Münster, "Kimlik tespiti ile başlayalım o zaman," dedi. "Bunu Rooth'a bırakacağım."

Rooth boğazını temizleyerek, "Pekâlâ..." diye söze başladı. "Her şey şu testis meselesine dayanıyor. Verhaven yaklaşık on yaşındayken bir kaza geçirmiş. Bisikletiyle bir duvara çarpmış ve bisikletin gidonu bacaklarının arasına girmiş."

"Aaa..." dedi deBries.

"Testislerinden biri hasar görmüş ve sonunda alınması gerekmiş. Meusse halının içinde bulduğumuz cesedin bir testisinin eksik olduğunu tespit etmişti. Yani bu da, diğer koşullarla birlikte ele alındığında cesedin ona ait olduğundan emin olunabileceği anlamına geliyor, Verhaven'e yani."

"İkinci dereceden kanıt diyebilir miyiz?" dedi Reinhart.

"Eğer öyle telaffuz etmek istiyorsan diyebilirsin elbette," dedi Rooth.

"Kız kardeşi cesedin ona ait olduğundan kesin emin olamadı. Muhtemelen kimse de olamazdı. Ancak her şey birbiriyle uyumlu görünüyor. Bilinen tüm faktörler onu işaret ediyor. Serbest bırakılması, köydeki tanıklar, evdeki ipuçları ve o günden beri kimsenin onu görmemesi. Tabii çok kü-

çük bir olasılık da olsa başka biri olma ihtimali de var. Bu durumda sorun cesedin kime ait olduğu ve Verhaven'in nereye kaybolduğu."

Birkaç saniye sessizlik oldu.

"Kurban Verhaven değilse," dedi Jung, "Bu durumda cinayeti işleyen o olmalı."

Münster başını sallayarak, "Son derece haklısın," dedi. "Ama tek testisli başka bir zavallı herife denk gelme ve sonra onu öldürme olasılığı nedir ve bunu neden yapsın? Ölen Leopold Verhaven'di, bu konuda anlaşalım. Yani biri, onu, 12 yıl hapis yattıktan sonra eve döndüğü gün, yani geçen yıl 24 Ağustos'ta öldürdü ya da dönmesinden kısa bir süre sonra da olabilir."

"Evde şiddet gördüğüne dair herhangi bir ipucu var mıydı?" diye sordu Reinhart.

"Hayır," dedi Rooth. "Hiçbir şey yoktu. Olayın nasıl olduğu hakkında da bir şey bilmiyoruz. Orada öldürülüp başka bir yere götürülmüş olabilir. Eve gelirken üzerine giydiği kıyafetler hala orada. Elbette gelince değiştirmiş olabilir. Ancak sanki yatağa uzanmış gibi görünüyor."

"Katil gece vakti elinde sert bir cisimle gelmiş olabilir," dedi Münster. "Bu oldukça makul duruyor."

"Unutmayın ormanın diğer tarafındaki komşular hiçbir şey görmemiş," dedi Rooth. "Bayan Wilkerson bile gözcülük görevini zaman zaman aksatmak zorunda kalıyor demek ki."

"Belki de kocasıyla mutfak penceresine vardiyalı geçiyorlardır," dedi Münster. "Bu da olası."

Herkes kahve tezgâhından kendine kahve aldıktan sonra, "Cinayet sebebi," diye devam etti Münster. "Elbette bu en

büyük soru işareti. Teknik konulara gelince hangi soruları soracağımızı bile bilmiyoruz. Vücudunun kesilen parçalarını bulmamız belki işimize yarayabilir. Ancak şu haliyle tahmin yürütmekten başka bir alternatif yok. Ya sen ne düşünüyorsun Rooth?"

Rooth bir çikolatalı gofretinin yarısını hızlıca yutarak, "Sanırım bu durumda onun serbest bırakılmasını bekleyen birinin olduğunu varsayabiliriz," dedi. "Ayrıca aceleci ve bunu bir an önce yapmak için oldukça geçerli bir nedeni olan biri."

"Hmm," dedi Reinhart. "Bu ne tür bir neden olabilir?"

"Bilmiyorum," dedi Rooth. "Ama bunu biraz daha açmama izin verin. Dediğim şekilde olduğunu düşündüren iki şey var. İlki Verhaven'in alelacele öldürüldüğü gerçeği. Hatta muhtemelen eve geldiği ilk gün. Diğeri ise birinin geçen kış Ulmentahl'daki hapishaneyi arayarak Verhaven'in ne zaman serbest kalacağını sorması. Ayrıca temmuz ayında kontrol etmek için tekrar aramış. Uyurgezer hapishane yöneticileri bu gerçeği ancak dün ortaya çıkardılar. Daha bir süre önce onları ziyarete gittiğimde bu konuda tek kelime bile etmemişlerdi."

"Arayan aynı kişi miymiş?" diye sordu Reinhart.

"Emin değiller. Emin olmalarını da bekleyemeyiz zaten. Ancak her ikisi de erkekmiş ve gazeteci olduğunu söylemiş."

Birkaç saniye sessizlik oldu.

"Bu adam Verhaven'i neden ortadan kaldırmak istesin ki?" diye sordu Moreno.

"Hmm," dedi Rooth. "Hiçbir fikrim yok. Akla en yakın gelen neden Beatrice ve Marlene davalarıyla bir şekilde bağlantılı olması. Ancak elbette sebebi bu olmak zorunda değil."

"Saçmalama!" dedi Reinhart.

Rooth sakalını kaşıyarak, "Saçmalama derken ne demek istiyorsun?" diye öfkeyle sordu.

"Diğer meselelerle bağlantılı olduğu gün gibi ortada. Tek sorun nasıl bir bağlantısı olduğunu çözmek."

Münster oval masanın etrafında toplanan memurlara baktı. Reinhart'ın işi ciddiye alarak soruşturmaya dâhil olmaya karar vermesinin gidişata renk katacağına şüphe yoktu.

DeBries bir sigara yaktı ve, "Biraz daha hızlı ilerleyemez miyiz?" diye sordu "Görebildiğim kadarıyla sadece iki seçenek var ortada. Bu konuda uzlaştığımızı sanıyordum."

"Tamam," dedi Rooth. "Teknik kaygılarım için lütfen beni bağışlayın. Leopold Verhaven'i kim öldürdü ise bunu varlığına dayanamadığı, ondan nefret ettiği ve onu daha fazla cezalandırmak için yapmış olmalı. Yirmi dört yılın yeterince uzun olmadığını düşünen biri. Nihai bir kurtuluş istemiş olabilir, tabiri caizse. Ya da sakladığı bir şeyleri olan biri."

"Ne?" diye sordu Reinhart.

"Verhaven onları biliyordu belki de," dedi Rooth. "Ve hapisten çıkar çıkmaz bildikleri hakkında yapmayı planladığı şeyler vardı. Ya da katil onun bu konuda bir şeyler yapacağını düşünüyordu."

Reinhart tekrar, "Ne?" diye sordu

Rooth omuzlarını silkti, "Bilmiyoruz," dedi. "Ama her durumda sakladıklarının ortaya çıkmaması katil için hayati öneme sahip olmalı."

Münster, "Daha önceki iki olayla bağlantılı olduğunu varsayarsak, o zaman gerçekten tek bir olasılık var," dedi.

"Yani, demek istiyorsunuz ki..." dedi Reinhart.

"Evet," dedi Rooth. "Öyle diyoruz. Eğer her şey söylediğimiz gibiyse bu, Verhaven'in hükümlü bulunup cezalandırıldığı cinayetleri aslında işlemediği anlamına gelebilir. Ve bir şekilde gerçek suçluyu bulmayı başarmıştı. Demek istediğimiz bu. Fakat elbette çok hassas bir konu."

Kimse konuşmuyordu. Sadece ses kayıt cihazının uğultusuyla Reinhart'ın piposundan gelen çatırdama sesleri duyuluyordu.

Yarım dakika sonra Münster, "Nasıl?" diye sordu. "Verhaven bunu yapan kişiyi nasıl buldu?"

Hem kendisinde de hem de diğerlerinde bu düşünceyi kabullenme konusunda güçlü bir isteksizlik olduğunu hissetti Münster. Tanrı'ya binlerce şükür! İçlerinden hiçbiri doğrudan ilgili ve sorumlu olmasa bile, Verhaven'in hapishanede geçirdiği o 24 yıl büyük ölçüde kendilerinden önceki memurların ve diğer yaşlı polislerin çalışmalarının bir meyvesiydi, doğal olarak öyleydi.

Ortak bir suçluluk duygusu mu, yoksa kendilerine miras kalmış bir başarısızlık hissi mi yaşıyorlardı? O duman altı olmuş toplantı salonunda o an kendini açıkça hissettiren şey böyle bir şey değil miydi? Her ne olursa olsun Münster bir kez daha üzerlerine çöken bu sessizlikle birlikte direnişin bileşenlerini fark edebiliyordu.

"Pekâlâ," dedi Rooth sonunda. "En azından şu kadın var."

"Hangi kadın?" diye sordu Reinhart.

"Bir kadın işte, içerde onu ziyaret etmiş. Görünüşe göre bastonlu, yaşlı bir kadın. Verhaven'in çıkmasından aşağı yukarı bir yıl önceymiş. Kadını hatırlıyorlar çünkü içerde olduğu süre boyunca onun ziyaretine giden tek kişi."

DeBries, "12 yıl boyunca," dedi.

"Kadın kimmiş?" diye sordu Moreno.

"Bilmiyoruz," dedi Rooth. "Onu bulamadık. Her neyse. Mayıs 1992'de hapishaneyi arayıp birkaç hafta önceden randevu talep etmiş ve adının Anna Schmidt olduğunu söylemiş. Ancak isim uydurma görünüyor. Bir düzine Anna Schmidt ile konuştuk. Açıkça söylemek gerekirse vakit kaybı gibi duruyor."

Münster başını sallayarak, "Haklısın," dedi. "Verhaven bildiklerini günlerce içinde saklayıp bekleyecek biri gibi görünüyor. En azından hapishane yönetimine ya da polise hiçbir şey anlatmaması şaşırtıcı değil. İçerdeyken neredeyse konuştuğu kimse olmamış."

"Doğru," dedi Rooth. "Garip bir herif ama bunu zaten biliyorduk."

"Kurbanların aile ve arkadaşları hakkında neler biliyoruz?" diye sordu Münster.

Jung defterini açtı ve, "Korkarım işe yarar pek bir şey yok," diye söze başladı. "Stauff ile çoğunun izini sürdük ve Beatrice Holden'in hayatta kalan sadece kızı var. Tabii şu dükkân sahibini saymazsak, ama zaten aralarındaki yarı akrabalık gibi bir şeymiş ve hiçbir zaman da yakın bir temasları olmamış. Kızı 35 yaşında, evli ve dört çocuğu var. Çocukların büyükannelerinin kim olduğuna dair bir fikirleri yok gibi görünüyordu. Onlara söylemek için de fazla bir sebep olduğunu sanmıyorum."

"Peki ya diğeri?" diye sordu Münster. "Marlene Nietsch?"

"Bir erkek kardeşi ve Verhaven'e hiç sempati duymayan bir eski sevgilisi var. İkisi de tehlikeli tipler. Carlo Nietsch çalıntı mal alımından ve bazı hırsızlık olaylarından dolayı birkaç defa içeri girip çıkmış. Eski nişanlısı Maarten Kuntze ise hayatının yarısını alkol, diğer yarısını ise erken emeklilikle geçiriyor."

Reinhart homurdanarak, "Kim olduğunu biliyorum," dedi. "Onu birkaç yıl önce bir uyuşturucu meselesinde muhbir olarak kullanmaya çalıştım. Ancak çok başarılı olduğumu söyleyemem."

"Burada Maardam'da yaşıyorlar zaten," dedi Jung. "Ama bu işle bir ilgileri olduğunu düşünmüyorum. Marlene Nietsch'in pek çok ilişkisi olmuş. Ancak gerçek anlamda Kuntze ve Pedlecki adında bir adamla birlikte olmuş. Pedlecki, Linzhuisen'de yaşıyor ve Marlene'i pek umursuyormuş gibi görünmüyor. Öldürüldüğünde de umursamamış zaten. Hâlâ aynı."

Birkaç sayfa çevirdi ve, "Bu durum sorguladıklarımızın çoğunda var gibi görünüyor," diye ekledi. "Marlene Nietsch açıkçası tuhaf biriymiş."

"Başka akrabası yok mu?" diye sordu Reinhart.

"Var," dedi Jung. "Başka yer yokmuş gibi Odessa'da bir kız kardeşi var."

Münster iç geçirerek, "Gidip biraz Karadeniz'de dalmak isteyen var mı?" diye sordu. Biraz mola verip bacaklarımızı mı esnetsek? Kasetleri de değiştirmem gerekiyor."

Reinhart, "Sakıncası yoksa kısa bir mola olsun. Eve gitmeden Hiller'e uğrayıp ondan bazı imzalar almam lazım."

"Tamam, sadece beş dakika," dedi Münster.

25

"Peki şu köy hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu Münster.

"İçine kapanık bir yer," dedi deBries. "Asistan Moreno ve ben orada tam 2 gün geçirdik ve oranın tipik bir taşra durgunluğuna sahip bir yer olduğu konusunda tamamen hemfikiriz."

Moreno, "Ben buraya çok benzer bir yerde doğdum," dedi. "Bossenwühle, Rheinau'nun hemen dışında. Bu atmosfere aşina olduğumu söylemeliyim. Herkes herkesi tanır ve birbirinin ne haltlar karıştırdığını bilir. Bütünleşme yoktur. Neysen osundur. Tetikte olup gizlenmek en iyisidir. Ve asla çizginin dışına çıkmaman gerekir. Bir şeylere müdahale etmek zordur. Gerçi hiç şüphesiz bu sendromu siz de iyi bilirsiniz."

"Elbette," dedi Münster. "Ben de benzer bir yerde doğdum. Çocukken sorun olmuyor ancak büyüdüğünüzde sosyal ilişkiler bazen dikenli bir tel gibi hissedilebiliyor. Yani Kaustin'i, benzer yerlerden ayıracak bir şeyi olmadığını mı söylüyorsun?"

Moreno tereddüt etti. "Hmm," dedi alt dudağını ısırarak. "Bilmiyorum. Bir şekilde hepsinin üzerinde Verhaven'in gölgesi hissediliyor. Ama bu pek de şaşırtıcı bir durum değil. İkinci cinayetten sonra bölge sakinlerinden oluşan bir heyetin yaşadıkları köyün adını değiştirmek istediklerini duydum."

"Adını mı değiştirmek istemişler?" diye sordu Rooth.

"Evet, Kaustin isminden kurtulmak istemişler. Herkesin bu isme Verhaven ve davalarla ilişkilendirdiklerini düşünüyorlarmış muhtemelen. Sadece cinayetlerle tanınan bir köyde yaşadıklarını hissediyorlarmış. Köy dükkânına bunun için bir imza kâğıdı koymuşlar. Ancak sonra zamanla hevesleri tükenmiş ve başladıkları iş öylece kalakalmış."

Münster, "İnsan onları anlayabiliyor," dedi. "Her neyse biraz daha somutlaştırmaya çalışırsak elinizde neler var?"

"Pekâlâ" dedi deBries. "Çoğunluğu yaşlı, tüm hayatları boyunca orada yaşamış ve her iki davayı da çok net hatırlayan yaklaşık yirmi kişiyle konuştuk. Köye taşınan ve köyden çıkan nüfus miktarında önemli bir hareketlilik yok. Toplam nüfus sadece 600 kişi. İçinde bir göl, ormanlık alan ve açık arazileri barındıran tartışmasız hoş bir konumu var. Birçoğu Verhaven hakkında konuşmak istemedi," dedi Moreno.

"Sanki orada yaşayan herkes için utanç verici bir şeymiş gibi her şeyi unutmak istiyorlardı. Belki bir bakıma da utanç vericidir."

"Eee, bundan daha fazlası yok mu?" diye sözünü kesti Reinhart.

"Ne gibi?" diye sordu deBries.

Reinhart bir kibritle piposunun çanağını karıştırıyordu. "Sanki bir şeyler saklıyormuş gibi bir hisse kapılmadınız mı mesela? Lanet olsun! Hecelemem mi gerekiyor? Basit bir his meselesi, hepsi bu. Bir kadın her halükârda fark ederdi."

DeBries, "Teşekkür ederim," dedi.

Tanrı aşkına herhangi bir kavga başlamasın şimdi, diye düşündü Münster. Oturup kaset kayıtlarını tekrar düzenleyecek bir halde değilim.

"Belki de öyledir," dedi Moreno bir an duraksadıktan sonra. "Ama bu oldukça zayıf bir ihtimal. Belki de her birinin dolabında sakladığı bir iki iskelet vardır, mecazi anlamda diyorum yani doğal olarak ve birbirlerinden bu nedenle çekiniyorlardır. Taşra sendromunun bir diğer yönü de bu olsa gerek, öyle değil mi? Hayır, gerçekten bilemiyorum, öyle bir şey hissetmedim."

Münster, içini çekerek "Ama muhakkak onları biraz sıkıştırmışsınızdır," dedi.

"Elbette!" dedi deBries. "Örneğin kasap karanlık bir tip. Köyde en az iki metresi var. Ya da daha doğrusu varmış. Verhaven ile ilişkisi başlamadan önce sanırım Beatrice Holden ile birkaç kez birlikte olmuş. Ama bu kesin bir bilgi değil. Beatrice bir nevi oyuncak bebek gibiymiş. Aklını çelmek zor olmamıştır."

"Yanılmıyorsam Verhaven ile ilişkisi fırtınalı bir ilişkiymiş," dedi Reinhart.

"Doğru söylüyorsun," dedi Moreno. "Görünüşe göre biraz kedi köpek ilişkisi gibiymiş. Ara sıra kıyametler koparmış. Cinayetten sadece bir hafta önce Beatrice, gecenin bir yarısı komşulardan birinin kapısını çalıp oraya sığınmak istemiş. Belki de kötü bir dayak yedi. Çıplakmış. Üzerinde yalnızca bir battaniye varmış."

"İçeri girmesine izin vermişler mi?"

"Kesinlikle. Hatta kanepede uyumasına bile izin vermişler. Oldukça sarhoşmuş ve ertesi gün Verhaven'i kendisine bedenen kötü bir şekilde zarar verdiği gerekçesiyle polise ihbar edeceği konusunda kararlıymış.

"Ancak sabah olduğunda," dedi deBries, "Üzerine battaniyeyi sarınıp ona geri dönmüş. Etraflıca düşününce yangını küle dönmüş yani."

"Zayıflık, işte kadının diğer adı," dedi Moreno hızlı bir gülümsemeyle.

"Hmm," dedi Münster. "Dikkat çekici başka bir şey var mı?"

Moreno, "Çocukluğu ve okul günleriyle ilgili bazı şeyler var," dedi. "Köy okulundaki eski temizlikçi hala yaşıyor. Neredeyse 90 yaşında ama olağanüstü bir şekilde aklı yerinde ve konuşmaya yanaşmayan biri de değil. Görünen o ki Verhaven, başından beri tuhaf biriymiş. Yalnız ve içe dönük, ama güçlü. Diğer öğrenciler ona saygı duyarmış. Bunu gösteren pek çok kanıt var."

Münster başını salladı.

"Onun masum olduğunu düşünen birkaç kişi varmış," dedi deBries. "En azından Beatrice cinayetinde. Ancak bu artık insanların sokaklarda bağırmaya istekli oldukları bir fikir değil."

"Neden?" diye sordu Jung.

Reinhart, "Çünkü aynı gemideler," diye mırıldandı.

"Evet, sorun da bu," dedi deBries. "Kaustin'de köy dükkânında oturup Verhaven'in masum olduğunu iddia etmek Tahran'a gidip Ayetullah'ın pantolonuna sıçtığını iddia etmek gibi bir şey."

"Ayetullahlar pantolon giymez," dedi Jung. "Adı her neyse işte şu siyah elbiseleri giyerler."

"Tamam tamam," dedi Münster.

"Verhaven'in masum olduğunu iddia etmek başka bir şey anlamına da geliyor aslında," dedi Reinhart

"Ne?" diye sordu Rooth.

"Köyde başka birini cinayetle suçlamış oluyorsun."

Kimse konuşmadı ve Münster, Reinhart'ın ağzından çı-

kan sözleri idrak etmelerinin tam olarak ne kadar sürdüğünü net bir şekilde fark etti.

"Ama bu kesin değil ki," dedi Rooth.

"Doğru!" dedi Reinhart. "Elbette köydeki başka birinin katil olup olmadığı kesin değil, ancak bu düşünce insanların aklına mutlaka gelmiş olmalı. Şüphe... Unutma, bulunduğun delik ne kadar küçükse kötü kokular o kadar çabuk gelir."

"Katılıyorum," dedi Moreno.

Münster kayıt cihazını kapatıp baş başa kaldıklarında Rooth'a, "Eh pekâlâ!" dedi. "Sen ne düşünüyorsun?"

"Hiçbir şey!" diye içini çekti Rooth. "Daha doğrusu her şeyin mümkün olabileceğini düşünüyorum. Bu aşamada birkaç güzel ipucu için çok şey verirdim. Kahretsin, hangi noktaya yoğunlaşmamız gerekiyor?"

"Bilmiyorum ki," dedi Münster. "Hiller'in davadan birkaç memuru çekmek isteyeceği kanısındayım. Bundan sonra muhtemelen sadece sen ve ben devam devam edeceğiz. Ve elbette patron."

Başıyla kayıt cihazını işaret etti.

"Önemli bir şey bulamazsak evet," dedi Rooth.

Münster de, "Daha doğrusu gazeteler yüklenmezse," dedi. "Her neyse yarın durumu öğrenecekler. Belki böylesi daha iyi olur. Şu an her türlü yardıma ihtiyacımız var."

"Peki ya sen ne düşünüyorsun?" diye sordu Rooth.

Az sonra otoparkta birbirlerinden ayrılacaklardı.

"Bu karanlık kuyuda, serbestçe dolaşan 3 kişinin katili biri olduğunu mu düşünüyorsun gerçekten? Bu sanki çok korkunç bir filme benziyor."

"Köy halkı katilin kim olduğunu bilse bile bu onu iyi

bir film yapmaya yetmezdi," dedi Münster. "Evet, sanırım hemen kapatırdım."

Rooth düşünüyordu. "Belki biz de bir sinema salonunda oturuyoruz," dedi. "Bir sıranın ortasında sıkışıp kaldığında çıkmak zor olur."

"Kesinlikle," dedi Münster.

Bir süre sessiz kaldılar.

"Bir biraya ne dersin?" diye sordu Rooth.

Münster saatine baktı ve, "Hiç zamanım yok," dedi. "Hastayı ziyaret etmem gerekiyor. Sekizden sonra içeri almıyorlar."

Rooth omuzlarını silkerek, "Tüh!" dedi. "Çok selam söyle. Ona bu konuda ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum."

"Kesinlikle sana katılıyorum," dedi Münster.

Münster arabasını oturduğu banliyöye doğru sürerken, neden hep yalan söyleyip duruyorum, diye düşündü kendi kendine. Neden ona, Synn'e ve çocuklara gitmek istediğimi doğrudan söyleyemedim? Neden baş müfettişi konuya dâhil etmek zorunda kaldım?

Van Veeteren kaseti aralarında anlaştıkları gibi sabah kahvaltıdan sonra alacaktı. Rooth'un içki teklifini geri çevirdiğinde onu incitmek istememiş olabilirdi. Ama ameliyat sonrası iyileşen yaşlı bir polisi neden karısı ve çocuklarından daha güçlü bir sebep olarak sunuyordu? Bu şüphesiz güzel bir soruydu. Ama bunun yerine başka bir şey düşünmeye karar verdi.

26

Van Veeteren gazetesini katlayarak beton zemine bıraktı. Ardından kaseti yerleştirip kulaklığını taktı ve yastığa yaslandı. Çalan müzik Elgar'ın çello konçertosuydu. Güneş yüzüne vuruyordu. Ilık bir esinti vardı. Gayet iyiydi. Hastaların balkonda uzanıp keyif çatmaları normalde izin verilen bir şey değildi. Bunu fark etmişti. Öte yandan hastane personelinin bakımı altında olduğu o 5 gün boyunca çiğnediği tek kural da bu değildi. Hastane kuralları insanda genel olarak hoş bir etki yaratmıyordu zaten. Ama neyse hastane çalışanları kiminle uğraştıklarını anlamaya başlamıştı ve bu da bir şeydi.

Hemşire Terhovian, "Ama en fazla yarım saat," diye üsteleyerek nedense dört parmağını Van Veeteren'in yüzüne yakın bir şekilde tutmuştu.

Van Veeteren de, "Bakarız," diye yanıt vermişti. Gerçi o ana kadar 45 dakika olmuştu bile. Ancak dışarı çıkmasına izin verdiklerinde muhtemelen onun kendilerine daha az sorun yarattığını fark etmişlerdi.

Az önce okuduğu şeyleri hatırlamaya çalıştı. Aslında bunun hakkında söylenecek pek de bir şey yoktu. Ön sayfada kalın başlıklar ve iç sayfada da olayı özetleyen iki sütun yer alıyordu. Ancak şaşırtıcı derecede az miktarda spekülasyon vardı. Hatta doğruyu söylemek gerekirse hiç yoktu. Evet, bu tam da dördüncüsüydü, evet öyleydi.

Koşu kariyerine 20 yaşında başladığından bu yana Verhaven dört farklı olay ile manşet olmuştu. 50'li yılların sonlarında orta mesafe koşu kralı olarak, krallığının ardından hile yaptığı gerekçesiyle, 60'ların başında bir katil olarak, bundan yaklaşık 20 yıl sonra bir kez daha katil sıfatıyla. Ve şimdi de 90'ların ortasında bir kurban olarak. Artık bununla da bu sayfanın kapanacağını düşünmek gayet mantıklı görünüyordu. Bu beklenen bir gelişme ve beklenen bir son muydu? Van Veeteren aşağıdan Palitzerlaan'daki otobüslerden gelen sesi bastırmak için müziğin sesini yükseltirken bunu düşündü. Boşa harcanmış bir hayata uygun düşen bir son olduğu söylenebilir miydi? Bunu bilmek zordu.

Leopold Verhaven hangi kalıpla eşleşiyordu? Bu tuhaf ve karmaşık insanın alın yazısının arkasında ona denk düşen bir kalıp var mıydı? Van Veeteren, onun hayatı hakkında bir film çekerek varoluşu ile ilgili bazı temel şeyler söylemenin mümkün olup olmadığını sordu kendi kendine, onun ve herkesin varoluşu ile ilgili. Bu her halükârda iyi bir sorgulayış olurdu, iyi bir kıstas. Yoksa tüm mesele sadece, birtakım talihsiz olayların peş peşe gelme meselesi miydi? Parçalanarak gelen sonu da en az yaşadığı hayat kadar anlamsız olan baskı altında kalmış tuhaf bir adamın kasvetli ve talihsiz alın yazısı mıydı söz konusu olan? Filmi olacak türden bir hayat değil miydi bu?

Bir kürdanı ısırarak düşünmeye başladı. Büyük bir gayret sonucu, herhangi bir yaşamı, sanatın herhangi bir biçimiyle yeniden şekillendirmek mümkün olur muydu? Belki de her insan için belli bir tür vardı. Acaba kendi hayatı hangi türle yeniden hayat bulur ve ondan ne olurdu? Küçük bir senfoni belki. Belki de betondan bir heykel, ya da bir kitabın sadece yarım sayfalık bir bölümünde bahsi geçerdi. Kim bilir, diye düşündü ve o an balkonda uzanmış bir halde bu anlamsız soruları tekrar tekrar soruyordu. Sırf o kulağındaki agresif çello

ile boş ve aptalca bir mücadele vermek için kafasının içinde dönüyormuş gibi duran iddialı ve anlaşılmaz bazı sorular.

Şimdi bir bira ve sigara çok iyi olurdu, diye düşündü ve beyaz düğmeye bastı. "Kahretsin ya, gerçekten harika olurdu!"

Ancak kapı eşiğinde beliren hemşire Terhovian yerine Münster idi. Van Veeteren, kaseti kapatıp kulaklıklarını çıkardı.

"Her şey yolunda mı?" diye sordu Münster.

"Ne diye soruyorsun? Her şeyin yolunda olmadığı açık değil mi? Burada medeniyetten kilometrelerce uzakta yatıyorum ve bununla ilgili elimden hiçbir şey gelmiyor. Herhangi bir ilerleme kat ettiniz mi?"

"Pek değil," dedi Münster. "Buradan bakınca dışarısı güneşin altında oldukça iyi görünüyor."

Van Veeteren, "Sıcak ve terletici!" dedi. "Bir bira olsaydı iyi olurdu. Eee?"

"Eee, derken neyi kastediyorsun?"

"Kasetleri getirdin mi mesela?"

"Elbette ikisini de getirdim. Söylemeye bile gerek yok ki, Gossec'i bulmak biraz zor oldu ancak Laudener'de buldum, ellerinde varmış."

Plastik poşetten iki kaseti de çıkararak baş müfettişe uzattı. "Kırmızı olan değerlendirme toplantısına ait."

"Bir ayin müziği ile oturup mır mır konuşan bir polis çetesi arasındaki farkı anlamayacağımı mı söylüyorsun?"

"Hayır, yapabileceğine kesinlikle eminim."

Van Veeteren umursamadan, "*Allgemejne*'de yazılanları okudum. Diğer gazete bozuntularında ne var?" diye sordu.

Münster, "Aşağı yukarı aynı," dedi.

"Cinayet sebebi hakkında hiçbir tahmin yok mu?"

"Hayır. En azından okuduklarımda yoktu."

Van Veeteren, "İlginç!" dedi.

"Neden?" diye sordu Münster.

"Pekâlâ şöyle söyleyeyim, artık bu konu hakkında oldukça netim. Dün gece Marlene davasıyla ilgili yazılanları okudum ve her iki davada da Verhaven'in masum olduğuna dair bahse girerim. Sen aynı fikirde değil misin?"

"Katılıyorum," dedi Münster. "Biz de o yöne doğru kaymaya başladık. Bundan sonra nasıl devam edeceğimiz konusunda biraz kararsızız sadece."

"Elbette, öyle olmanız normal. Henüz size herhangi bir talimat vermedim. Beni şimdi odaya götür de işimize dönelim. Hastaları balkona sürgüne gönderip orada bırakmaları çok ayıp. Dışarısı fırın gibi."

Münster, kapıları geçebilecekleri genişlikte açarak çelik çerçeveli yatağı odaya iteklemeye başladı. Van Veeteren, her zamanki yerine döndüğünde, Münster ona, "Nereden başlayalım?" diye sordu.

"Şu an nasıl bilebilirim?" dedi müfettiş. "Önce kasetleri dinleyeyim. Sen 2 saat sonra gel. O zaman size net talimatlar verebilirim."

"Peki," dedi Münster.

"Bu arada sen de şu kişiyi bulmaya çalışabilirsin."

Ona ikiye katlanmış bir kâğıt uzattı.

"Leonore Conchis", diye okudu Münster. "Kim bu kadın?"

Van Veeteren, "Yetmişli yıllarda Verhaven ile ilişkisi olan bir kadın," dedi.

Münster hemen, "Hâlâ yaşıyor mu?" diye sordu.

"Bu sorunun cevabını bularak işe başlayabilirsin mesela," diye yanıtladı Van Veeteren.

VII

24 Nisan 1962

27

Kadın tekrar uyanır. Karanlığı ve onun kendine yakın olmasını göğsünde bir baskı gibi hisseder. Dikkatlice dirseğini kaldırıp çalar saatin hafif fosforlu ibresini görmeye çalışır. Görebildiği kadarıyla saat neredeyse üç buçuktur. Yatak odasındaki havalandırma boşluğuna rağmen içerde ağır ve boğucu bir hava vardır. Oturma pozisyonu alır. Terliklerini bulmak için pürüzlü zemini ayaklarıyla yoklar. Ayağa kalkıp ince ve yıpranmış havlu kumaştan sabahlığını alarak dikkatlice odadan çıkar. Kapıyı kapatır ve kulağını soğuk ahşap kapıya dayar. Bu mesafeden bile onun şiddetli ve ara sıra hırıldayan nefesini duyuyordur. Soğuktan ürperir ve sabahlığını giyer. Sonra yavaşça merdivenlerden inmeye başlar. İşin en zor kısmı da budur. Kalçasındaki ağrıdan ötürü sanki vücuduna tepeden tırnağa iğneler batıyor gibi hisseder. Tüm omurgası boyunca gidip gelen, başının arkasından aşağılara doğru, ayak tabanına ve ayak parmaklarına kadar yayılan bir ağrı ve ağrının bu denli hareketli olması öylesine şaşırtıcı.

Attığı her adımda daha da kötüleşiyor. Her geçen gün giderek artıyor. Ayaklarını içe doğru basmadan ve sırtını kamburlaştırmadan yürümek günbegün zorlaşıyor. Yürümesi daha güç hale geliyor.

Mutfak masasına çöker. Başını ellerinin arasına alır ve bedeninde dolaşan ağrı dalgasının yavaşça azaldığını hisseder. Düşüncelerini diğer meseleye yöneltmeden önce ağrılarının tamamen yok olmasını bekler. Diğer mesele… Bu gece o

rüya yüzünden üç kez yataktan fırladı. Tam üç kez... Aynı korkunç düşünce, aynı dayanılmaz görüntü. Adam ne zaman yukarı çıkıp yanına devrilse uyuyormuş gibi yapıyordu. Adam ona dokunmuyordu. Elini kalçasına veya omuzuna bile koymuyordu. Onu kendinden bu kadar uzaklaştırmıştı. Evet, adam artık ona asla dokunmuyor. Kadın bunun her şeye rağmen elde ettiği bir zafer olduğunu biliyor. Bu aşamaya kendi çabalarıyla geldi. Bedeni ulaşılmaz bir noktada artık, erişilmez bir yerde. Şu an ve sonsuza kadar. Bir daha asla bedeninden faydalanamayacak. Bu sessiz anlaşma aralarındaki bir tür karanlık bağ. Ancak kadın bedelinin farkına daha şimdilerde varmaya başladı.

Bedel, terazinin diğer tarafındaki akıl almaz korku. Her şeyin bir bedeli var, ama başka seçeneği yoktu. Kararında ve yaptığı şeyde herhangi bir suçluluk söz konusu olamaz. Kocası ve çocuğunun babası olmasına rağmen kendini bu adama tekrar vermesinin sonucunun ne olacağını çok iyi biliyor. Sadece o da değil, tıbbi uyarılar da söz konusu. Fiziksel ve zihinsel sağlığı üzerinde zararlı etkileri olacak ve belki de hala sahip olduğu hareket kabiliyeti üzerinde de. Ya hamile kalırsa? Bir daha doğum yapmamalı, yo, kendini ona bir daha asla sunmamalı. Hayatının merkezi pelvisinde saklı. Bu dayanıksız merkez doğum yaptığı o korkunç geceden sonra kutsal bir oda gibi korunup, ulaşılmaz hale gelmeli.

Kutsal bir oda mı? Gerçekten böyle düşünüyor, peki ya nedenini anlayabilen var mı? Tanrı, annesi ya da başka bir kadın onu anlayabiliyor mu?

Hayır, hiç kimse onu anlamıyor. Bu konuda tek başına. Kocası ve bir çocuğu olan kısır bir kadın. Ama sonunda adam durumu kabullenmeyi öğrendi. İçine bir daha girmesine asla izni yoktu. Elleri ve tüm vücudu artık boşuna yalvarmayı ve yoklamayı bıraktı. Sonunda kaçınılmaz olana teslim oldu.

Bedeli ne olacaktı bunun peki? Karşılığında ödemesi gereken bir bedeli olacağını belki de erkenden fark etmişti, ama ya bu bedeli hemen ödeyeceğini biliyor muydu? Bu korkunç bir düşünce, bir düşünce bile değil, yoo bir rüya sadece. Bilincinden öylesine baş döndürücü bir hızla ve akıl almaz bir şekilde geçen bir görüntüydü ki, hiçbir şey anlayamadı. Hissetti mi? Evet. Anladı mı? Hayır.

Onu gördü, fakat idrak edemedi.

Ayağa kalkar ve ocağa doğru yürür. Lavabonun üzerinde duran ışığı yakıp bir tencereyi suyla doldurur. Suyun kaynayıp kabarcıkların yüzeye çıkmasını seyrederken Andrea'yı düşünür. Ocağın arkasındaki duvarın diğer tarafında yatmış, mışıl mışıl uyuyan Andrea'yı. 2 yaşındaki Andrea, ya da kesin konuşmak gerekirse 2 yaş 2 aylık. Bu gece kesin konuşmak istiyor. Orada büyükannesinin tığ işi battaniyesinin altında iki parmağını emerek yatıyor. Bunu bilmesi için görmesine gerek yok. Kızının görüntüsü her yerde. En ufak bir çaba harcamadan ihtiyaç duyduğu her an onu zihninde canlandırabiliyor. Andrea, hayatta sahip olabileceği tek çocuk. Onun hayatta olması bir mucize. Ve diğer tüm düşünceler bununla karşılaştırıldığında hiçbir şey ifade etmiyor. 'Diğer düşünceler mi?' diye sorar kendine. Ama o zaten cevabını biliyor. Evet, diğerleri...

Tencereyi ocaktan alır. Çayını yudumlar ve pamuk dokuma perdeyi hafifçe aralar. Tek görebildiği kendi yüzüne ait bir yansımayla mutfağın iç kısmından süzülen bir ışık huzmesidir. Perdeyi tekrar kapatır. 'Düşünmeye cesaret edemiyorum' diye kendine itiraf eder. Açık açık düşünmeye cesaretim yok. Onu kendimden uzak tutmalıyım. Görüntüler, kafamın içinde belirdiğinde ruhumun penceresini kapatmayı öğrenmem gerekiyor. Bu bir zorunluluk. Onu bulmuşlar. Bayan Malinska'nın dükkânda söylediği tam olarak buydu.

Sesinde derinlerden gelen kontrollü ama histerik bir zafer vardı.

Onu Goldemaars bataklığında bulmuşlar. Ölü, boğulmuş ve çıplak olarak. Bu ıssız mutfakta ve kendisiyle baş başa olduğu bu dakikalarda birdenbire gelen bir titremeyle çayı masaya dökülür. Sıcak çay kareli muşamba örtünün üzerinden akıp sağ kalçasına damlar ve akıntıyı durdurması birkaç saniye alır.

O cumartesiydi. 18 gün önce ya da her neyse, ondan beri kayıp o sürtük. O zaman olmuş olmalı.

O cumartesi öğleden sonrası olanları, zihninde çok net canlandırabiliyor. "Gidip biraz çalıları temizleyeceğim," demişti adam. Sesinde ve inatçı bakışında kendisinin tanıdığı ve yeterince çabalasaydı anlayabileceği bir şey vardı. Ama bunu neden yapacaktı ki? Önemli olan Andrea'ydı. Şimdi de önemli olan Andrea. Anlamak istemediği bir şeyi neden anlamak zorunda kalsındı ki?

Adam eve döndüğünde geç olmuştu. Bir şeyler olduğunu biliyordu. Ne olduğunu bilmese de ters giden bir şeyler vardı. Büyük ellerini kuvvetlice sıkmasından, ne yapacağını bilmez bir halde olmasından anladı. Suçluluk duygusuyla şakaklarında titreşen kanda, yardım istemek ve acısını dindirmek için ağlamaklı bakışlarında görmüştü onu, tüm vücuduna yayılan o dehşeti fark etmişti.

Evet gördü, ancak ne olduğunu anlamadı.

Ama artık burada otururken biliyor.

Eliyle uyluğunu kurular ve ağrının geri geldiğini hisseder. Kızın bilmesine mâni olması gerektiğinin farkında. Kimse bilmemeli, en azından kızı. Andrea'nın görüntüsü zihninde tekrar süzülmeye başlar ve tüm o yakıcı ve kasvetli bilginin üzerini koruyucu bir merhem gibi kapatır. Rahat-

latıcı melek, unutulmuş çocuk. Hiçbir şey olmadı. Hiçbir ipucu yok, sadece bu kadar. Tekrar ayağa kalkar ve dolaba doğru ilerler. Kahverengi cam şişeden iki hap çıkarır ve eline aldığı bir ağız dolusu suyla onları yutar. Acı için, uykusuzluk için, rüyalar, şüpheler ve bildiği şey için... Merdivenlerden yavaşça yukarı çıkarken 'Neden?' diye sorar. Henüz çok gencim. Hayatım yeni başlıyor ama şimdiden elim ayağım bağlı. Bu kocaya, bu kıza, bu ağrılı vücuda ve bu karara, sonsuza dek susup kalacak mıyım?

VIII

16-22 Mayıs 1994

28

Münster, Leonore Conchis'in uzaktan 30-35 yaşlarında olduğunu tahmin etti ancak yakınına gelip füme tezgâhın üzerinde el sıkıştıklarında gerçek yaşına yaklaşmak için buna en az 20 yıl daha eklemesi gerektiğini fark etti. Leonore'u, Münster'in sorularını bu loş ışıklı ofiste yanıtlamaya iten de bu aldatıcı ortamın kendisiydi belki de. Oldukça uzun bir kanepenin iki ucuna oturdular. Birbirleriyle konuşmak için seslerini yükseltmeleri gerekiyordu.

Gençlik, diye düşündü Münster. Belirsiz bir kavram. Onu bulmak epey zamanını almıştı. 70'li yılların sonunda Leopold Verhaven ile birkaç ay yaşadığından beri 10 defadan fazla adres değiştirmişti ve adını da. Ama adı sadece bir kez değişmişti. O artık di Goacchi idi ve son 18 aydır Korsikalı kocasıyla Groenstadt'ın merkezinde gösterişli kadın giysileri satan bir butik işletiyordu.

"Leopold Verhaven?" dedi siyah naylon çoraplı bacaklarını üst üste atıp oturarak. "Leopold Verhaven hakkında beni neden sorgulamak istiyorsunuz?"

Münster, "Bu bir sorgulama değil," diye açıkladı. "Size sadece birkaç soru sormak istiyorum."

Kadın bir sigara yaktı ve kan kırmızı deri eteğini düzeltti. "Peki öyleyse başlayalım," dedi. "Ne bilmek istiyorsunuz?"

Münster bu konuda kendisinin de hiçbir fikrinin olmadığını düşündü. Van Veeteren onu bulmasını istemişti o kadar.

"Bana onunla olan ilişkinizden bahsedin lütfen," dedi. Kadın dumanı burun deliklerinden çıkardı, sıkılmış görünüyordu. Görünüşe bakılırsa polis memurlarına karşı genel anlamda çok olumlu değildi ve Münster'e kalırsa, bu tutumu değiştirmeye çalışmanın hiçbir anlamı olmadığı açıktı.

"Böyle bir işe bulaşmak zorunda olmanın ben de pek eğlenceli bir şey olduğunu düşünmüyorum," dedi Münster. "Bunu çabucak halledemez miyiz? Sonra sizi rahat bırakacağım."

Görünüşe göre söyledikleri işe yaramıştı. Kadın başını sallayarak, abartılı ve ustaca bir dil hareketiyle dudaklarını ıslattı. "Tamam," dedi. "Onun bir kadın katili olarak nitelendirilip nitelendirilmeyeceğini bilmek istiyorsunuz. Bu bana daha önce de sorulmuştu."

Münster başını sallayarak, "Anlıyorum," dedi.

"Bilmiyorum," diye devam etti kadın. "Sadece birkaç ay birlikteydik. Tam ikinci evliliğim kayaya vurmuşken tesadüfen ona rastladım. Parçalanmıştım ve bana göz kulak olacak bir adama ihtiyacım vardı. Beni hayata döndürmek için denebilir."

"Peki başarabildi mi?"

Kadın omuz silkti. "Evli misiniz müfettiş?"

"Evet."

"Yani kelimeleri ağzımda gevelememe gerek yok mu?"

"Hayır, kesinlikle," diye kadını ikna etti Münster.

"Tamam o zaman," dedi. Yüzünde gülümser gibi bir hal belirdi. "Vahşi bir sevgiliydi. İlk başta bundan hoşlandım. Muhtemelen ihtiyacım olan şey de buydu. Ama uzun vadede bu oldukça yorucu olmaya başladı. Bütün bu çılgınca becermeler sadece ilk birkaç sefer için iyidir. Sonra biraz daha sakin, biraz daha hassas ve daha sofistike olmasını istersiniz. Ne demek istediğimi anlıyorsunuzdur. Gerçekten sert bir

sevişmenin kocayan bir ilişkiyi canlandırabileceği açıktır. Ancak her zaman da değil, hayır teşekkürler."

"Aynen," dedi Münster. "Yani her an bir boğa gibiydi. Öyle mi?"

"Evet," dedi. "Çok zor bir iş haline gelmeye başladı. Birkaç ay sonra onu terk ettim. Ormanın ortasında, o çukurda yaşamak da iğrenç ötesiydi. Ama belki de ihtiyacım olan şey tam da buydu. Ağaçlar, doğa ve böyle şeyler işte."

Münster, kadını kümeste hayal ederken zorlandığını fark etti. O sırada ağız kenarının seğirmeye başladığını hissediyordu.

"Sadece biraz kabaydı, ciddi bir şiddet sergilemedi değil mi?"

Kadın sertçe, "Hayır," dedi. "İçe dönük ve kültürsüz bir insandı. Fakat ondan hiç korkmadım. Ya da o tarz bir şey hissetmedim."

"Cinayetten suçlu bulunduğunu biliyor muydunuz?"

Başını sallayarak, "Bana ilk gecemizden sonra anlattı ve yapmadığını söyledi," dedi.

"Ona inandınız mı?"

Sadece birkaç saniye tereddüt ettikten sonra "Evet," dedi. "Leopold Verhaven'in bir kadını öldüreceğini sanmıyorum. Kesinlikle tuhaf bir adamdı. Ama katil değildi. Bunu ikinci duruşmada da anlattım. Ancak kimse önemsemedi. Öncesinde hüküm giymiş bir adamdı sonuçta."

Münster başını salladı. "İlişkiniz sona erdikten sonra onunla hiçbir temasınız olmadı mı?"

"Hayır," dedi. "Peşinde olduğunuz şey onu kimin öldürdüğü değil mi?"

"Evet," dedi Münster. "Aynen öyle. Sizin herhangi bir fikriniz var mı?"

Kadın başını iki yana salladı ve sigarasını söndürerek

"Hiçbir fikrim yok," dedi. "Hepsi bu kadar mı müfettiş? Yapmam gereken işler var."

"Evet sanırım hepsi bu kadar," dedi Münster ve kartını uzattı. "Önemli bir şey hatırlarsanız beni arayın."

"Bu ne olabilir ki?"

Münster kanepeden kalkarken, benim de hiçbir fikrim yok, diye düşündü. Meydana doğru çıktığında dışarıda yağmur yağıyordu. Neredeyse arındırıcı bir banyo gibi hissettiren ince ve ılık bir yaz çiselemesiydi. Yani Leonore di Goacchi ile oldukça hoş bir tezattı. Kapıyı açıp arabaya binmeden önce bir süre ayakta durdu ve hafif hafif düşen damlaların yüzünden akıp süzülmesine izin verdi.

İki saatlik bir dönüş yolculuğu vardı önünde.

Kabul etmesi gerekirdi ki çok verimli geçen bir öğleden sonra olmamıştı. Ama işler zaten her durumda aşağı yukarı böyle yürürdü. Sorular, sorular ve yine sorular... O önemli detay ortaya çıkana kadar, her biri, ilk başta insana aynı şekilde boş ve anlamsız gelen sonsuz sayıda konuşma, röportaj ve sorgulama... Ve sonunda hiç ummadığınız bir anda o bağlantı, o küçük beklenmedik cevap bir anda beliriverir. Karanlıkta aniden parlayan, ihmal edilmemesi gereken o işaret. İlgisiz ve yorucu detaylardan oluşan bu sık çalılıkta acele etmeden ilerlemek önemliydi yani. Esnedi ve arabasıyla meydandan uzaklaştı.

Az önceki konuşma gerçekten önemli bir şey içeremez miydi? Verhaven'in masum olduğu teorisini pekiştiren bir diğer küçük destek dışında yani. Her halükârda biz bu sonuca zaten çoktan varmıştık ya da vardık mı cidden? Bunun yerine geleceğe odaklandı.

Tam olarak iki gün vardı. Tahminlere göre Van Veeteren hastaneden o zaman taburcu olacaktı. Münster ve Rooth, baş-

larda bu davayı kendi başlarına çözmeyi ummuş olsalar bile artık şu aşamada böyle bir hayale az ya da çok veda etmişlerdi. Münster, işi akışına bırakarak davanın sorumluluğunu Van Veeteren'in alması gerektiğini düşündü, yani Cuma'dan itibaren. Kesin olarak ne anlama geldiğini söylemek zor olsa da Münster'in Van Veeteren'den aldığı birtakım işaretler vardı. Son ziyaretinde ister istemez bazı gözlemler yapmıştı. Kuşkusuz bunlar küçük şeylerdi. Ama yine de açıkça görülüyordu. Karanlıkta ışıldayan bir tür küçük ışık fark etmişti sanki. Örneğin Van Veeteren'in hep bilinen saçma ve can sıkıcı gizemliliği, asabiyeti, alınganlığı, kıpır kıpırlığı, kem küm etmesi ve homurdanması... Aslında her zamanki işlerdi. Belki sadece zayıf göstergeler ama açıkça hissedilebilen ve onunla bir süredir ilişkisi olan herkes tarafından anlaşılabilir şeyler. Reinhart'ın bir keresinde söylediği gibi baş müfettiş, Verhaven'den, onun tavuk kümesinden ve diğer her şeyden tamamen bağımsız bir kuluçka sürecindeydi.

Belki onu da bir suni bir ışığın altına koymalılardı. Münster direksiyon başında kendi kendine gülümsedi. Sonuçta hızlanmaları için Verhaven'in tavuklarına da yaptığı bu değil miydi? Yoksa sadece hastane odasında mahsur kaldığı için mi dört dönüp duruyor, diye merak etti Münster. Her halükârda hastanedeki personel ona katlandığı için bir madalyayı hak etmişti. Onu dışarıya ya da kirli çamaşır sepetine atmadıkları için. Cuma günü Van Veeteren'i almaya gittiğimde onlara bir buket çiçek vermeyi unutmamalıyım, diye düşündü. Polis camiasının itibarını biraz iyileştirmeye çalışmaktan zarar gelmez. Sonra tüm iş konularını bir tarafa bırakarak Synn'i ve yaklaşmakta olan akşamı düşünmeye başladı. Bu çok daha hoş bir duyguydu. Tiyatro ve ardından Le Canaille'de mum ışığında bir akşam yemeği. Çocuklar büyükanne ve büyükbabaya emanet. Daha sonra şehrin merkezindeki küçük daireleri. Ah, ara sıra hayatın renkli zamanları da oluyordu.

29

Savcı Kiesling'in Marlene Nietsch davasındaki savunması sıkışık bir halde yazılmış 18 sayfalık çıktıdan oluşuyordu. Van Veeteren hepsini okudu. Derin bir iç çekti ve davanın çözümlemesine geri döndü. Yargıç Heidelbluum'u, jüri üyelerini ve Eylül 1981'de o öğleden sonra yaşanan vahşetle ilgili herkesi ikna etme girişimine yani.

...ve bu sebeple yaklaşık üç ay önce, 11 Eylül Cuma günü neler yaşandığını anlatmama lütfen izin verin.

Leopold Verhaven sabah saat 7.30'da Kaustin'deki evinden 1960 model yeşil Trotta kamyonetiyle ayrılır ve her zamanki sırayla müşterilerine yumurta dağıtmaya başlar. Linzhuisen ve Maardam'daki toplam 12 dükkâna yani. O sabahki son teslimat yeri yine her zamanki gibi Maardam'daki Krauger Plejn kapalı pazarıdır. Duyduğumuza göre Verhaven kapalı pazarda çalışan veya burayla bağlantılı olan herkes tarafından çok iyi tanınıyor. Hem kendisinden hem de tanıklardan edinilen bilgilere göre o sabah işlerini hallettikten sonra 9 buçuğu birkaç dakika geçe pazarı terk eder. Arabasını günlük yumurtaları boşalttığı Kreugerlaan'daki pazarın arka tarafına park eder. Ancak her zaman yaptığı gibi doğrudan kamyonete dönmez. Onun yerine meydana açılan ana girişten çıkar. Goldmann'ın dışındaki gazete bayisine giderek bir gazete satın alır ve Zwille'ye doğru yürümeye başlar. Fıskiyenin orada iş çevresinden bir arkadaşıyla, Aaron Katz ile kar-

şılaşır ve onunla biraz ayaküstü sohbet eder. Ardından meydandan aşağı yürümeye devam eder ve Krauger Plejn ile Zwille'nin köşesinde Marlene Nietsch'e rastlar. Yaklaşık 6 haftadır cinsel ilişki yaşıyorlardır. Hem Verhaven'in Kaustin'deki evinde hem de Bayan Nietsch'in Maardam'ın merkezindeki dairesinde buluşup geceyi birlikte geçirdikleri olmuştur.

Verhaven'in kendi ifadesine ve Aaron Katz da dâhil olmak üzere diğer bazı tanıklara göre birkaç dakika durup konuşurlar. Sonra Zwille boyunca güneye doğru devam edip Verhaven'in kamyonetini park ettiği Kreugerlaan'a dönerler. Tanık Elena Klimenska o ikisinin kamyonetin yanında durup 10-15 dakika kadar konuştuklarını belirtiyor. Bu iddia Marlene Nietsch'in kendisine eşlik etmediğini ve arabaya kadar gelmediğini söyleyen sanık tarafından reddedildi. Ancak birbirinden bağımsız en az üç tanık Verhaven'e ait olduğu apaçık ortada olan bu kamyoneti Maardam'dan geçerken gördüklerini söylüyor. Bunlardan ikisi yolcu koltuğunda Verhaven'in yanında bir kadın olduğunu ve kadının öldürülen Bayan Nietsch'e çok benzediğini belirtiyor. Karnach'tan üçüncü tanık Bayan Bossens ise son derece dindar biri olduğu için onları birlikte gördüğüne dair yemin etmeyi reddediyor. Ancak yine de Verhaven'in kamyonette yalnız olmadığından yüzde 95 emin olduğunu söylüyor. O trajik cuma günü bundan sonrasına dair hiçbir tanığımız yok, ancak olayların olası gidişatını yeniden kurgulamak zor değil. Elbette Leopold Verhaven ve Marlene Nietsch'in Maardam'da ne konuştuğunu ya da kamyonette birbirilerine ne söylediklerini bilemeyiz. Ancak bunun cinsel nitelikte bir şey olduğundan son derece emin olabiliriz. Belki de sanık, Bayan Nietsch'i hiç istemediği, kendini hazır hissetmediği bir şeyi kabul ettirmeye

ikna etmeye çalışıyor olabilir. Ama bu sadece bir spekülasyon ve hiçbir şekilde suçuyla ilgili bir mesele değil.

Verhaven her zamanki gibi eve Bossingen ve Löhr üzerinden gitmeyi tercih eder. Bu Maardam'dan Kaustin'e gitmek için tartışmasız belli bir rotadır. Ancak Verhaven aslında evine gitmek yerine muhtemelen Korrim köyündeki kavşaktan sağa dönerek güneye Wurms'a doğru gitmeye karar verir.

Korrim ve Wurms'un ortalarında bir yerde dar ve pek sık kullanılmayan, ardından doğrudan ormanlık bir alana açılan ve sadece birkaç yüz metre sonra sona eren bir yola döner. Burası... Bayanlar ve Baylar... Verhaven'in 1962'de Beatrice Holden cinayetinden suçlu bulunarak 12 yıl hapis yatmasına neden olan cesedin ortaya çıktığı aynı ormanlık alandır. Verhaven, kamyonetini bir kütük yığınının yanına park eder ve ana yoldan geçen bir bisikletli saat on buçuk gibi ağaçların arasından aracı görür. Verhaven, Marlene Nietsch'i cinsel ilişkiye girmeye zorlar veya cinsel ilişki sırasında ya da daha sonra onu boğarak cesedini dal ve çalı çırpı yığınlarının altına saklar. Ceset dört gün sonra ormanın sahibi Bay Nimmerlet tarafından bulunur. Verhaven onu öldürdükten sonra doğruca evine döner. Saat 11'den kısa bir süre sonra bir komşusu tarafından kamyonetinde görülür. Sanık diğer günlerinin aksine o sabah Maardam'daki kapalı pazardan Kaustin'deki evine gitmesinin neden yarım saatten fazla sürdüğüne dair tatmin edici bir açıklama yapamadı. Bayan Nietsch'e gelince pazarın arkasından Verhaven ile konuşmalarının ardından yeşil kamyonetin içinde onu canlı gören son kişi Elena Klimenska. Bu nedenle katiliyle Maardam'dan birlikte ayrıldıklarına dair herhangi bir şüpheye düşülmemelidir. Sanık Zwille'de Bayan Nietsch'ten ayrıldığını iddia edi-

yor. Bu da sadece kötülüğünün ve kurnazlığının derinliğini gösterir (*Baş Müfettiş Van Veeteren buranın kenarına SİC diye yazdı ve altını iki kez çizdi*). Suçsuz bulunması için tek şansının buna bağlı olduğunun farkındadır. Duyduğumuz üzere Marlene Nietsch aynı gün yani cuma günü saat 10. 15'te Krauger Plejn'deki Rote Moor Kafe'de Renate Koblenz adlı bir arkadaşıyla buluşmak için sözleşmişti ancak buluşmaya gitmedi. Çünkü arkadaşının, buluşmayı kararlaştırdıkları yerde oturup onu endişe ve merakla beklediği sırada katiliyle Maardam'dan çıkmak üzere arabadaydı ve bu katil sayın yargıç ve saygıdeğer jüri üyeleri hiçbir koşulda sanık Leopold Verhaven'den başkası olamaz. Bu tartışmaya bile gerek olmayan gerçekleri şimdilik bir kenara bırakıp dikkatimizi birtakım psikolojik sorunlara çevirirsek...

Van Veeteren kâğıtları bıraktığı sırada, son derece düzgün bir biçimde oluşturulmuş bir yapboz, diye düşündü. Oldukça muntazam. Hatta hayra alamet olmayacak kadar değil mi? Verhaven'in suçsuz bulunması için neye ihtiyacı vardı? Alt çenesinin ön dişlerine bir kürdan soktu ve ellerini boynunun arkasında kavuşturdu. İlk olarak Marlene Nietsch gerçek katili ile saat on gibi karşılaşmış olmalıydı. Verhaven'in onu arabasına hiç almadığı varsayılmalıydı ki aklanma konusunda küçük bir şansı olsun ve suçsuz bulunsun. Savcı Kiesling'in de belirttiği gibi Verhaven onu arabayla eve bıraktığını kabul ederse işinin biteceğini biliyordu. Ne söylerse söylesin, bu durumda suçlu bulunacağı belliydi. İkincisi, katil, Marlene Nietsch'i kafeye buluşmaya gitmemesi konusunda bir şekilde ikna etmiş olmalıydı. Bunun için bir müşterinin bir deste para karşılığında onu kendisi için bir performans sergilemeye davet etmesi yeterli olmaz mıydı, diye düşündü Van Veeteren. Bu olasılık da göz ardı edile-

mezdi. Ne de olsa Marlene Nietsch Tanrı'nın iyi çocuklarından biri değildi. Üçüncüsü, en iyi ihtimalle tanıkların üçü de yanılmış olabilirdi. Tabii yalan söyleme ihtimalleri de vardı. Onları kamyonetin yanında dururlarken gören kadın, Bayan Nietsch'i şoför koltuğunda otururken gören adam ve kadın ve bir de yeminli ifade vermek istemeyen kadın. Aynı ifadeyi veren üç dört tanık. Bu oldukça yeterli ve inandırıcı değil miydi? Hayır, diye düşündü Van Veeteren kızarak. Kürdanın ucunu ısırdı.

Nasıl bu kadar içler acısı şeyler söylendiğini keşfetmek için sabah saatlerinde elli sayfadan fazla sorgu tutanağı okumuştu. Özellikle de erkek tanık Bay Necker bir parodide yer aldıklarına dair güçlü izlenimler veriyordu. Yargı sistemindeki adalet kavramıyla az çok ilgilenen birinin ağzında bile kötü bir tat bırakıyordu. Söylenene bakılırsa Necker, Verhaven'in gözaltına alınmasından dört hafta sonra ortaya çıkarak polise gidip sanığın o meşhur Trotta kamyonetinde sarı saçlı bir kadın gördüğünü söyledi. Mahkemede günleri karıştırdı, yerleri yanlış söyledi, insanları unuttu ve Kiesling söyleyecekleri hakkında onu yönlendirene kadar tutarlı bir hikâye üretmeyi başaramadı. Ve ayrıca Denbourke da kesinlikle savunmanın üstesinden gelebilecek ideal bir avukat değildi. Ancak bu yeni bir haber sayılmazdı. Dahası bu noktada Van Veeteren sinirinden karyola çerçevesini tutmak zorunda kaldı. Verhaven'in kamyonetini kapalı pazardan gelirken gördüğünü iddia eden en az üç tanık daha vardı ve hiçbiri de arabada bir kadın görmemişti. Ama sonunda bu tanıklara ne olduğu bir muammaydı. Yazıklar olsun, diye mırıldandı Van Veeteren ve kürdan kalıntılarını battaniyenin üzerine tükürdü.

Mort bu davaya gerçekten karışmış mıydı ve Heidelbluum? Acı deneyimlerinden yola çıkarak, diğerlerinin yani işe yeni başlayanlar ve yarı eğitimli hukuk memurlarının

pratikte her şeye göz yumabileceklerini biliyordu. Ama yargıç ve baş müfettişin böyle bir şeyin olmasına izin vermesi, tam bir hayal kırıklığıydı. En hafif tabirle sindirimi zordu. Dava mahkeme salonuna ulaştığında artık Mort'un sorumluluğunda olmadığı elbette doğruydu, ama öyle olsa bile ne fark ederdi ki? Zaten Mort son yıllarda eskisi gibi değildi. Kendinde değilmiş gibiydi. Belki biraz anlayışa ihtiyacı vardı. Heidelbluum ise o sırada neredeyse yetmiş yaşındaydı. Formdan düşmeden umarım benden kurtulurlar, diye düşündü. Ama belki de bunamadan ölürüm. Bu sanırım olmasını içtenlikle dilediğim bir dua.

Peki bir bütün olarak bakarsak bu dava hakkında ne söylenebilir? Gerçek şu ki salak Verhaven, orada sanık sandalyesinde oturmuş bütün o suçlular arasında en suçlusu gibi davranmıştı. Elbette suçlamaları reddetmesi dışında. Bu akıl almaz bir durum, diye düşündü baş müfettiş. Ve anlamadığım şeyler kadar, şu hayatta nefret ettiğim başka hiçbir şey yok.

Bir bacağını yatağın kenarından sarkıtarak biraz oturdu ve bir anlık baş dönmesinin ardından kendini soğuk zemin üzerinde ayakta dururken buldu. Tekrar kendi gücünü kullanarak hareket edebilmesi inkâr edemeyeceği kadar iyi geldi. Halsizliği ve baş dönmesi onu biraz korkutsa da bunu yadsıyamazdı.

Banyo kapısını kapatırken, yine de en azından yarın eve gidiyorum, diye düşündü. O zaman çok yakında bu karışıklığı çözeceğim. Fakat soğuk klozete küt diye oturduğunda bunun o kadar kolay olmayabileceğinin farkına vardı. Doğruyu söylemek gerekirse, hastanede olsa bile ellerinde bulunan tüm gerçeklere zaten sahipti. Tomarlarca gazete haberi, dava ve toplantıların teyp kayıtları ve Münster'den gelen ayrıntılı raporlar. Dışarıdayken gerçekler çok daha farklı görünemez miydi insanın gözüne? O da ayrı bir meseleydi.

30

David Cupperman onu kapıdan çıkararak, "Hadi gidip bir kafede oturalım," diye fısıldadı. Jung o an, barın tenha bir köşesinde kızartma kokularıyla çevrelenmiş bir halde oturduklarında onun daha sakin göründüğünü fark etti. Nedeni hakkında uzun süre şüphe etmesine de gerek kalmadı.

Cupperman, "Karımın bu işe karışmasını istemedim," diye açıkladı. "Biraz hassas ve bu meseleyle ilgili hiçbir şey bilmiyor."

Jung başını salladı ve sigara paketini uzattı.

"Hayır, teşekkürler. Ben bıraktım," dedi küçük özür dileyen bir gülümsemeyle. "Eşim sayesinde," diye ekledi.

Jung bir sigara yakarak, "Endişelenmenize gerek yok," dedi. "Sadece rutin birkaç soru sormak için bazı kişileri arıyoruz o kadar. Belki de Leopold Verhaven'in öldürüldüğünü gazetelerde görmüşsünüzdür."

Cupperman başını salladı. "Evet," dedi. Kahve fincanına bakıyordu.

"Ulming'de bir süre Beatrice Holden ile yaşadığınızı biliyoruz. Ne zamandı? 50'lerin sonu muydu?"

Cupperman içini çekti. Bu aşırı ciddi ve terbiyeli adamın hayatında pişman olduğu bir şey varsa, bunun, gençlik yıllarında yaşadığı bu talihsiz ilişki olduğu açık bir şekilde görünüyordu. "1958," dedi. "57'de tanışmıştık ve bir kaç ay sonra birlikte yaşamaya başladık. Hamile kaldı. Ertesi yıl şu-

bat ayına kadar da birlikteliğimiz sürdü. Ama çocuk benden değilmiş."

"Gerçekten mi?" dedi Jung, olabildiğince şaşırmış gibi görünmeye çalışarak.

"Sonra kızımız, yani kızı oldu. Christine. Ona bu ismi verdik. Çocuk Ağustos 1958'de doğdu. Ama söylediğim gibi, babası diğer adamdı."

"Bunu ne zaman öğrendiniz?"

"Kız 5 aylıkken adam ziyaretine gelmişti. O gittikten sonra bana tüm hikâyeyi anlattı."

"Off, şu işe bak be!" dedi Jung. Kendini tutamamıştı. "Üzgünüm ama sizin için pek hoş bir durum olmamalı."

"Evet, kesinlikle," dedi Cupperman. "Hiç değildi. Aynı akşam onu terk ettim."

"Aynı akşam mı?" diye sordu Jung.

"Bir çantaya birkaç eşya koyup trene bindim." Sonra sustu. Jung nereye gittiğini sormayı düşündü. Ama belki de bu o kadar da önemli değildi.

"Kızınıza ne oldu?" diye sordu onun yerine. "Yani kızına. Babası olduğunu düşündüğünüz bir çocuğu bırakmak zor olmadı mı?"

Ancak Cupperman yanıt vermedi. Sadece masaya bakarak dudağını ısırdı.

"Hiç şüphelenmemiş miydiniz?"

Cupperman başını iki yana sallayarak, "Hayır," dedi. "Elbette şüphelenmem gerekirdi, ancak genç ve deneyimsizdim. İşin aslı buydu."

"Onunla bir daha hiç karşılaşmadınız mı? Daha sonra yani?"

"Hayır."

"Christine ile de mi karşılaşmadınız?"

"Kaustin'e onu ziyarete gittim. Cinayetten sonra ve sadece bir kez. 4 yaşındaydı ve büyükannesi ile yaşıyordu, Beatrice'in annesiyle. Kadın beni istemiyor gibiydi. Muhtemelen orada olmamın pek bir anlamı yoktu."

Jung, "Anlıyorum," dedi. "Ya baba? Gerçek babası yani. Onun hakkında bir şey biliyor musunuz?"

Cupperman başını yine iki yana doğru salladı. "Denize açıldı galiba. Onu bir daha hiç görmedim," dedi.

"Siz onu terk ettikten sonra Beatrice adamla hiç karşılaşmadı değil mi?"

"Nereden bilebilirdim ki?"

Jung, David Cupperman'dan ayrıldıktan sonra, doğru, diye düşündü. Polisin 30 yıldır izini sürmeyi başaramadığı Claus Fritze'yi, zavallı boynuzlu rakibinin yapmasını beklemek biraz fazla olurdu.

Rooth zili çaldı. Kapı o kadar hızlı açıldı ki kendine çarpmasın diye geriye çekilmek zorunda kaldı. Arnold Jahrens onu bekliyordu, bu oldukça belliydi.

"Bay Jahrens?"

"İçeri girin."

Adam uzun ve güçlüydü. 65'inden en az 10 yaş daha genç görünüyordu. Yoksa 60 mıydı? Neyse önemi yok, diye düşündü ve mutfak masasındaki sandalyeye oturdu.

"Pekâlâ," dedi Jahrens. "Sanırım yine Verhaven ile ilgili ve Bayan Holden ile."

"Kesinlikle," dedi Rooth. "Anladığım kadarıyla ne olduğunu biliyorsunuz."

"Gazetelerden okudum," dedi Jahrens bir sürü gazetenin üst üste topladığı köşeyi işaret ederek. Rooth'un görebildiği kadarıyla içlerinde Neuwe Blatt ve Telegraaf da vardı.

"Evet, belli oluyor," dedi Rooth. "Dürüst olmak gerekirse karanlık sularda yüzüyoruz ve bu nedenle biraz bilgi toplamaya ihtiyacımız var. Tam olarak böyle diyebiliriz aslında. Onlarla ve olayla ilgili herkesle bir şekilde konuşmaya çalışıyoruz."

"Anlıyorum," dedi Jahrens. Bir taraftan da kahve servisi yapıyordu. "Şeker alır mısınız?"

"Üç kaşık," dedi Rooth.

"Üç mü?"

"Üç mü dedim? Bir buçuk demek istemiştim."

Jahrens kahkahayı patlatarak, "Şekerim bol," dedi. "İsterseniz üç kaşık da alabilirsiniz."

"Teşekkürler," dedi Rooth. "Her neyse. Sizi gereğinden fazla tutmak istemiyorum. O nedenle doğrudan konuya gireceğim. Verhaven'in komşusuydunuz. Bu arada ne zaman oradan taşındınız?"

"1985'te," dedi Jahrens. "Çiftliği çekip çevirecek kimse yoktu. Biz de kendimizi yıpratmak yerine ömrümüzün son demlerini kasabada geçirmeye karar verdik. Aslında büyük bir değişimdi bizim için."

"Eşiniz?" diye sordu Rooth.

"2 yıl önce öldü."

"Başınız sağ olsun. Her neyse meseleye dönelim. Sizden her şeyden önce Leopold Verhaven ve Beatrice Holden çifti hakkında ne düşündüğünüzü anlatmanızı rica ediyorum."

"Bir kısmını biliyor olmalısınız. Ayrıca öldürülmeden önceki son gece Holden sizin evinize gelmişti değil mi?"

"Evet öyle. Bazı şeyleri istemeseniz de fark ediyorsunuz," dedi Jahrens. "Doğru bize geldi. Bu arada neden soruyorsunuz bunları? Onun masum olduğunu düşünmüyorsunuz değil mi? Telegraaf'da bunu ima eden şeyler var."

"Bilmiyoruz," diyerek durumu kabul etti Rooth. "Bildiğimiz tek şey birinin onu öldürdüğü. Bunun bir nedeni olmalı ve onun ne olduğunu öğrenene kadar her olasılığı hesaba katmalıyız."

"Evet, anlıyorum," dedi Jahrens. Bir yandan da bir kaşık yardımıyla kâseden kurabiye alıyordu. "Her zaman gırtlak gırtlağa oldukları söylenebilir. Olanlara çoğu hiç şaşırmadı. Yani köydeki insanları kastediyorum. Aklımızdan onu öldürebileceğini geçirdiğimizi söylemeye çalışmıyorum. Ama birbirlerine karşı pek de nazik değillerdi."

"Bunun farkındayız," dedi Rooth. "O gece gelip kapınızı çaldığında ne oldu?"

"Bunu en az 50 kez açıklamış olmalıyım," dedi Jahrens.

"Ama son zamanlarda değildir sanıyorum," dedi Rooth. "O zaman sadece bir kez daha anlatın. Zaten ezbere biliyorsunuzdur."

Jahrens tekrar güldü, "Pekâlâ" dedi. "Anlatacak pek bir şey yok aslında. Birinin ön kapının camına vurmasıyla uyandım. Üzerime pantolonumu geçirip kapıyı açmak için aşağı indim. Oradaydı. Bizi uyandırmadan içeri geçip kanepede yatabilirdi aslında. Ön kapıyı asla kilitlemezdik. Bu tüm köy halkı böyleydi. Kimse evini kilitlemeyle uğraşmazdı. Kasabada biraz farklı kesinlikle bu işler. Her neyse işte, orada dikilmiş titriyordu ve içeri girip, 'Kanepede uyuyabilir miyim?' diye sordu. O lanet serseri, Verhaven onu dövmüştü. Ertesi sabah onu polise ihbar edeceğini söyledi."

"Sarhoş muydu?"

"Oldukça, ama onu daha kötü halde de gördüğüm olmuştu. Onun için bir şey yapıp yapamayacağımızı sordum. Gözü morarmış ve tamamen şişmişti. Ve birkaç yara bere de vardı. Ama umursamıyordu. Tek isteği uyumaktı. Öyle söyledi. Ben de gidip kanepede uyumasına izin verdim ve ona bir battaniye ile yastık getirdim hepsi bu. Ayrıca bir bardak da su doldurup bıraktım. Sonra yatağa döndüm. Saat üçü geçiyordu."

"Hmm," dedi Rooth. "Hepsi bu kadar mıydı?"

"Evet," dedi Jahrens. "Ertesi sabah dokuzda uyandı. Ona polisi arayacağını hatırlattığımda saygısızlaştı ve bana kendi işime bakmamı söyledi ve ardından teşekkür bile etmeden gitti."

"Nazik bir hanımefendiymiş," dedi Rooth.

"Çok!" diye cevap verdi Jahrens. "Biraz daha kurabiye ister misiniz? Görüyorum ki hepsi bitmiş."

"Hayır, teşekkürler," dedi Rooth ve birkaç saniye düşündü. "Size soracak başka bir sorum yok. Sizin ekleyeceğiniz bir şey var mı?" dedi.

Jahrens arkasına yaslanıp tavana bakarak, "Hayır," dedi. "Söyleyeceklerim bu kadar."

"Peki onu Verhaven'in mi öldürdüğünü düşünüyorsunuz?"

"Kesinlikle," dedi Jahrens. "Bu hayatta şüphelendiğim pek çok şey vardır ama bu kesinlikle onlardan biri değil."

"Belki de her şey en nihayetinde düşündüğünüz gibidir," dedi Rooth ayağa kalkarak. "Çok teşekkürler,"

Bahçeye çıktığında, şüphesiz hepimiz deliyiz, diye düşündü. Bunu yazan kimdi, Tanrı aşkına?

Kaustin'de geçirdikleri bir başka günün ardından deBries

ve Moreno, Krause'ye çok geç kaldıkları için barda sessiz bir köşe bulamadılar. DeBries cüzdanında ne kadar parası olduğuna dair hızlı bir hesap yapmaya çalıştı ve kendine bir kredi kartı almayı inatla reddettiği için bir kez daha küfretti, ama sonunda parasının yeterli olduğuna karar verdi.

"İstersen restorana geçelim," diye önerdi. "Sana yiyecek bir şeyler ısmarlayabilirim, ne dersin?"

"Tamam," dedi Moreno etrafına bir kez daha göz atarak. "Burada oturup değerlendirme yapabileceğimizi sanmıyorum. Ama bu sefer sen ısmarlarsın, diğerinde ben. Şartım bu."

Güzel şartmış, diye düşündü deBries. Daha büyük alana doğru açılan cam kapıdan geçerlerken, "Bakarız," dedi.

Etlerini bitirip yeni bir içki ile bir peynir tabağı sipariş etmelerinin ardından, "Eee?" dedi Moreno. "Bugün hakkında ne düşünüyorsun?"

"Hava güzeldi," dedi deBries. "Biraz daha bronzlaşmış görünüyorsun sanki."

Moreno çantasından not defterini çıkarırken, "Şu an en küçük bir detaya bile ihtiyacımız var," dedi. "Sırayla gidelim mi? En azından bir çeşit değerlendirme yapmaya çalışmalıyız."

İsimlere baktı: Uleczka Willmot, Katrina Berenskaya, Maria Hess.

"Üç yaşlı kadın, üçü de bastonlu," dedi deBries. "Eh, bunlardan biri olma ihtimali neredeyse binde bir. Ama ifadelerini gözden geçirene kadar içlerinden hiçbirini listeden çıkaramayız diye zannediyorum. Ulmentahl uzak bir mesafe. Verhaven'i ziyaret eden kişi oraya gidip dönmek için tüm gününü harcamış olmalı.

"Kaustin'den geldiyse tabii."

"Evet, gerçekten öyleyse."

"Emin olmak zor," dedi deBries.

"Kesinlikle öyle," dedi Moreno. "Binde bir ihtimal mi demiştin? Evet, sanırım haklısın."

Garson peynir tabağını getirdi. DeBries de bardakları doldurdu. Bir süre sonra, "Nedeni ne olabilir peki?" diye sordu. "Bu üç teyzeden birinin cinayetin sebebini bilme ihtimali var yani. Tüm bunların bir anlamı varsa, ziyaretçi gerçek katilin kimliğini biliyor olmalı. Bizim bu üçlünün bu konuda herhangi bir bilgisi olduğunu sanmıyorum gerçi."

Moreno, "Bunu neden kendine saklaması gerektiğini de anlayamıyorum," dedi. "Katilin kim olduğunu Verhaven'e söylemek isteyip, sonra bunu başkalarına itiraf etmek istememesinin kesinlikle mantıklı bir nedeni olamaz. Öyle değil mi?"

DeBries masa örtüsü ile elindeki üzümü parlatarak, "Tanrı bilir. Yemin ederim içinden çıkamıyorum."

Moreno içini çekerek, "Ben de öyle," dedi. "Anladığım kadarıyla her şey allak bullak. Tek bildiğimiz, Verhaven'in 5 Haziran 1992'de kendisini Anna Schmidt olarak tanıtan bir kadın tarafından ziyaret edildiği. Kadının gerçekte kim olduğu ya da aralarında konuştukları hakkında da hiçbir fikrimiz yok. Şu doğrultuda düşünürsek birkaç sonuca varıyoruz. Öncelikle ziyaretin cinayetle ilgisi olduğunu iddia edebiliyoruz ve sonra ziyaret sebebinin kadının Verhaven'e gerçek katili söylemek istemesi olduğunu anlıyoruz ve bu durumda kadının Kaustin'de yaşadığını varsayıyoruz. Daha başka da elimizde güçlü bir halka yok."

"Eklemek gerekirse..." dedi deBries "Ölenin Verhaven olduğundan bile yüzde yüz emin değiliz. Ve hapishaneye

girmesine neden olan suçlarda masum olup olmadığı da şüphe konusu. Hayır, bunu savcılığa götürsek muhtemelen bize gülerlerdi."

Moreno başını salladı.

DeBries, "Ama bu elbette bizim sorunumuz değil," dedi. "Biz sadece emirlere uyuyoruz. Oraya gidin ve o çöplükte baston kullanan tüm kadınları bulun ya da Aarlach'taki takma dişleri olan tüm erkekleri! Hamburg'daki tüm solak fahişeleri! 1973 Noel arifesinden önceki gün öğleden sonra saat 3 ile 4 arasında ne yaptıklarını sorun ve en önemlisi söyledikleri her şeyi yazın. Dedektiflik işi eğlenceli, dedektif olmaya karar verdiğimde tam olarak hayal ettiğim şey de buydu."

Moreno sevecen bir gülümsemeyle, "Bu akşam biraz hayal kırıklığına uğradığını hissediyorum," dedi.

"Yo, hiç de değil," dedi deBries. "Tamamen yanlış değerlendiriyorsun. Spetsbergen'e gidip her bir lanet penguene sera etkisi hakkında ne düşündüğünü sormaktan bile mutlu olurdum. Senin eşliğinde olduğu sürece. Şerefe!"

"Şerefe!" dedi Moreno. "Ama Spetsbergen'de penguen olduğunu sanmıyorum. Her neyse. Yarın bize yeni bir görev verileceğini düşünüyorum. Sence?"

DeBries başını salladı. "Sanırım öyle," dedi. "Münster ve Van Veeteren bizsiz, kıyıya kendi başlarına kürek çekmek zorunda kalacaklar. Ama korkarım ki bu iş pek de kolay değil."

"Evet, öyle görünüyor."

"Gerçekten ne diyorsun? Bu davayı çözebilecekler mi?"

DeBries son krakeri de çiğneyerek bir süre düşündü ve sonra, "Hiçbir fikrim yok," dedi. "Ama garip bir şekilde

önünde sonunda çözeceklerini dair bir his var içimde. VV dışarı çıktığında tam bir tazı ruhunda olacaktır. Münster'e göre artık ona katlanmak kolay değil."

"Hiç böyle oldu mu?"

"Hayır," diye iç geçirdi deBries. "Ama onunla evli olmak istemezdim, o kadar biliyorum."

"Ne demek istiyorsun?"

DeBries "Hiçbir şey," dedi.

Moreno saatine baktı. "Bu arada bugünlük yeter sanırım."

DeBries, "Haklısın," dedi. "Bu güzel gün için teşekkür ederim. Şarap şişemiz boşalmış. Olmasaydı sana kadeh kaldırırdım."

"Zaten iki kez kaldırdın," dedi Moreno. "Bu kadarı yeter. Çok fazla pohpohlanmaya gelemem."

"Ben de öyle," dedi deBries.

"Artık eve gitme vakti."

31

İlk başta yani kapıyı açtıktan hemen sonra saniyenin onda biri kadar bir süre, nerede olduğuyla ilgili aklı karıştı. 12 uzun günün ardından yanlış odaya girmiş olabileceğini düşündü. Ancak sonra her zamanki odası olduğunu fark etti. Belki de aklını karıştıran kirli pencerelerden içeri giren güçlü öğlen güneşiydi. Kitap rafları, dosya dolabı ve masanın arkasındaki uzak duvarın tamamı cömert ve göz kamaştırıcı gün ışığıyla yıkanıyor ve etrafta toz bulutları dans ediyordu. İçerisi bir fırın kadar sıcaktı. Pencereyi açıp panjurları indirdi ve böylece yaz güneşinden kendini bir şekilde korumayı başardı.

Etrafına baktığında değişikliklerin aslında ilk başta düşündüğü kadar fazla olmadığını fark etti ama kesin olarak göze çarpan üç şey vardı. Her şeyden önce biri masasını toplamıştı. Masasındaki kâğıtlar yelpaze gibi yayılmaktan kurtulmuş, düzenli bir şekilde yerleştirmişti. Bu hiç fena bir fikir değildi, hemen fark etti. Daha önce aklına hiç gelmemiş olması da garipti. İkincisi, telefonun yanına içinde sarı ve leylak renkte çiçekler bulunan bir vazo konmuştu. Açıkçası son derece popüler ve sevilen bir insanım, diye düşündü. Sert görünüşümün altında zor ama adil biri var. Üçüncü ve son olarak da odasına yeni bir sandalye bırakılmıştı. Turkuaz rengindeydi. Renate'nin bir zamanlar Fransa'daki o berbat tatilde aldığı paltonun rengini hatırlatıyordu. Provence mavisiydi doğru hatırlıyorsa. Neyse konuyla bir ilgisi yok. Yumuşacık kolçakları vardı, sandalyenin yani, sırtını ve kafasını

yasadığı yerler kavisliydi. Sanki komşu ülkelerden birindeki birinci sınıf tren kompartımanlarında bulunan koltukları anımsatıyordu. Ama hangi ülkeydi hatırlayamadı. Deneme amacıyla oturdu. Oturağı da en az kolçakları kadar yumuşacıktı. Koltuğun arkası arkaya doğru esniyordu ve koltuğun altında olası tüm işlevleri ayarlanabilen bir dizi kol ve düğme vardı. Yükseklik, açı, koltuk başlığı açısı, esneklik katsayısı... Aklına ne gelirse. Önündeki masanın üzerinde 8 dilde yazılmış ayrıntılı talimatlar içeren rengârenk bir kullanım kılavuzu vardı.

Vaov, diye düşündü Van Veeteren ve talimatlara bakarak ayarlarla oynamaya başladı. Emekliliğim gelene kadar burada iyi uyurum.

20 dakika sonra işini bitirmiş, tam da en pratik ve hızlı bir biçimde nasıl bir şişe bira bulabileceğini düşünürken nöbetçi memur arayarak resepsiyonda bir kadının kendisiyle görüşmek istediğini haber verdi.

"Yukarı gönder," dedi Van Veeteren. "Onu asansörün orada karşılarım."

Cumartesiydi ve bina neredeyse boştu. Reinhart'ın birkaç yıl önce yaptığı falsoyu yapmak istemiyordu. Reinhart, narkotik olduğu düşünülen bir adam yakalamıştı. Adam nasıl kötü bir yön duygusuna sahipse artık, polis şefinin odasına giderek kanepeye uzanıp uyuya kalmış. Davetsiz misafiri pazartesi sabah erken saatlerde Hiller kendisi bulmuştu. Reinhart'ın kapıları anahtar adı verilen bir şey kullanarak kilitlemenin mümkün olduğunu kibarca hatırlatması bile yetkililerin durumda hafifletici herhangi bir sebep görmesine yardımcı olmamıştı.

Kadın ziyaretçi koltuğuna oturduğunda, "Adınız Elena Klimenska, doğru mu?" diye sordu Van Veeteren.

"Evet."

İtiraf etmeliydi ki oldukça zarif bir kadındı. Muhtemelen 50-55 yaşlarındaydı. Saçları koyu bir renge boyanmıştı. Dikkat çekici özelliklere sahipti. Özenle uygulanan makyajı ve sofistike parfümü çok belirgin olmasa da kendini hissettiriyordu. En azından Van Veeteren'in anlayabildiği kadarıyla böyleydi.

"Ben de Baş Müfettiş Van Veeteren," dedi. "Açıkladığım gibi konu, Leopold Verhaven'in Kasım 1981'de Maardam'da yargılandığı davada verdiğiniz ifade ile ilgili."

"Evet, anlıyorum," dedi siyah rugan çantasının üzerinde ellerini kenetleyerek.

"İfadenizin neler içerdiğini anlatabilir misiniz?"

"Efendim? Ne demek istediğinizi anlamadım."

Duraksadı. Van Veeteren göğüs cebinden bir kürdan çıkardı ve sandalyesinin açısını geriye doğru ayarlama girişiminde bulunmadan önce düğmeleri dikkatlice inceledi. Hmm, hiç de fena değil, diye düşündü. Bundan mükemmel bir sorgu sandalyesi olurdu. Ama yine de kurbanın üç ayaklı sandalyede oturması en iyisi ya da tahta bir kasada.

"Evet," dedi. "Tanıklığım mı? Şey... Mesele şu ki yoldan geçerken onları gördüm. Kapalı pazarın arkasında."

"Kimleri?"

"O ikisini tabii ki. Verhaven ve öldürdüğü kadını, Marlene Nietsch."

"Nereden geçiyordunuz?"

"Affedersiniz?"

"Geçip gittiğinizi söylediniz. Onları gördüğünüzde nerede olduğunuzu öğrenebilir miyim?"

Boğazını temizledi. "Zwille boyunca yürüyordum. Kreugerlaan'ın biraz yukarısında gördüm."

"Gördüğünüz kişilerin onlar olduğunu nasıl anladınız?"

"Elbette ki tanıdım."

"Hemen mi, sonra mı?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Yani, Leopold Verhaven ve Marlene Nietsch olduğunu görür görmez mi anladınız yoksa daha sonra mı fark ettiniz?"

"Elbette daha sonra."

"İkisiyle de tanışmıyordunuz değil mi?"

"Kesinlikle hayır."

"Ne kadar uzaktaydınız?"

"18 metre."

"18 mi?"

"Evet, 18."

"Bunu nereden biliyorsunuz?"

"Polis mesafeyi ölçülmüştü."

"Üzerlerinde ne vardı?"

"Adamda mavi bir tişört ve kot pantolon, kadında ise kahverengi bir ceket ve siyah etek vardı."

"Göze çarpan kıyafetler değil."

"Hayır. Neden göze çarpmaları gerekiyor ki?"

"Çünkü görünüşlerinde özel bir şeyler olduğunda insanları fark etmek daha kolaydır. Bu tarz detaylar var mıydı?"

"Hayır, sanmıyorum."

"Yasal makamlarla nasıl iletişime geçtiniz?"

"Gazetelerde tanıklar için çağrı yapılıyordu."

"Anlıyorum, bu ilana karşılık verdiniz."

"Bunu yapmamın görevim olduğunu düşündüm."

"Kısaca olayın üzerinden ne kadar zaman geçmişti?"

"Bir ay, altı hafta belki de."

Van Veeteren ağzındaki kürdanı kopardı.

"Altı hafta geçtikten sonra bir kamyonetin yanında durup konuşan iki kişiyi hatırlayabildiğinizi mi söylüyorsunuz?"

"Evet."

"Ve tanımadığınız insanları."

"Evet."

"Onları fark edip hatırlamak için özel bir sebebiniz var mı?"

"Şey, hayır."

"Saat kaçtı?"

"Pardon?"

"Zwille'de yürürken onları gördüğünüzde saat kaçtı?"

"Ona yedi sekiz dakika vardı."

"Nereden biliyorsunuz?"

"Şey öyleydi."

"Saate mi bakmıştınız?"

"Hayır."

"Nereye gidiyordunuz? Yetişmeniz gereken bir randevunuz ya da bu tarz bir şeyiniz mi vardı?"

"Alışverişe gidiyordum."

"Anlıyorum," dedi Van Veeteren ve bir an duraksadı. O kadar geriye yaslanmıştı ki, ayakları yere değmiyordu artık. Kısa bir süre neredeyse kendi ağırlığını hissetmemeye başladı. Beni atmosfere geri döndürmek için bir kol yok mu, diye merak etti. Ama hemen ardından modülün kontrolünü yeniden ele geçirdi. Hem masasıyla hem de yer ile tekrar temas kurduğunda, "Bayan Klimenska," dedi. "Bunu bana

olabildiğince yavaş ve net bir şekilde açıklamanızı istiyorum. Bazı şeyleri anlamakta biraz zorlanıyorum. Sizin ifadenize dayanarak bir adam cinayetten birinci dereceden suçlu bulundu. 12 yıl hapis yattı. 12 yıl. Eğer ortaya çıkmasaydınız büyük ihtimalle aklanacaktı. Leopold Verhaven ile Marlene Nietsch'e 11 Eylül 1981 Cuma günü Kreugerlaan'da ona yedi buçuk dakika kala konuşurken gördüğünüzden nasıl bu kadar emin olabildiğinizi söyler misiniz lütfen? Nasıl?"

Elena Klimenska dimdik oturuyordu ve en ufak tereddüt etmeden bakışlarını dikmiş dedektife bakıyordu. "Çünkü onları gördüm," dedi. "Zamana gelince tek olasılık bu. Saat onda arabasıyla oradan uzaklaştı. Ve 10'a 12 kalaya kadar köşede birlikte durdular."

"Yani onları gördüğünüzde aslında köşede değiller miydi?"

"Tabii ki hayır."

"Bravo Bayan Klimenska. Bunu söylemeliyim ki işinizi gerçekten iyi biliyorsunuz. Sonuçta sadece 13 yıl geçmiş."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Zamanlamada size yardım eden polis miydi, savcı mı?"

"Her ikisi de tabii ki, neden?"

"Teşekkür ederim," diyerek kesti Van Veeteren. "Bu kadarı yeterli. Sadece bir soru daha. "Bilgilerinizi kanıtlayabilecek başka tanıklar var mıydı?"

"Anlamıyorum."

"Örneğin bu bahsettiğiniz dakikalardan az önce yanında olduğunuz, ya da 10'a 5 kala karşılaştığınız biri belki."

"Hayır, bunun ne faydası olurdu ki?"

Van Veeteren cevap vermedi. Panjurdaki boşluktan sıcak caddeleri yıkayan güneş ışığına doğru bakarak parmaklarıyla masanın kenarında sessizce tempo tutuyordu. Elena Kli-

menska griye çalan mavi elbisesinin pilisini düzeltti ama yüz ifadesi aynıydı.

"Geceleri genellikle rahat uyur musunuz, Bayan Klimenska?"

Kadının ağzı ince bir çizgi oluşturacak şekilde kısıldı. Van Veeteren onun sınırlarını zorladığını görebiliyordu. Muhtemelen daha fazla soruya veya imaya cevap verme gibi bir niyeti yoktu.

"Merak ettiğim için soruyorum," dedi. "Ara sıra psikologluk oynamak da işimin bir parçası. Örneğin tamamen asılsız ve uydurulmuş kanıtlara dayanarak bir insanın 12 yıl hapse atılmasından sorumlu kişi ben olsaydım, muhtemelen bu konuda kendimi pek iyi hissetmezdim. Anlarsanız ya vicdan meselesi. Ve hepsi..."

Kadın ayağa kalktı, "Yeter! Sizi yeterince dinledim."

"Ama belki de özel bir sebebiniz vardı."

"Ne?"

"Onu hapse attırmanız için diyorum yani. O yüzden olmalı."

"Hoşça kalın baş müfettiş!"

"Polis şefinizin bu söylediklerinizi duyacağından emin olabilirsiniz."

Arkasını döndü ve kapıya doğru üç adım attı. Van Veeteren sandalyesinden kalkıp, "Yalan söylüyorsun kaltak!" dedi tıslar bir şekilde.

Kadın aniden durdu. "Ne dediniz?"

"Size sadece iyi günler diliyordum. Çıkış yolunu kendiniz bulabilir misiniz? Yoksa eşlik etmemi mi istersiniz?"

İki saniye sonra odasında yine yalnızdı ama asansöre kadar kadının topuklarını kızgınlıkla yere vura vura yürüdüğünü duyabiliyordu. Ah, peki, diye düşündü yer çekiminden muaf olmasını sağlayan kolu çekerek. O zaman biz de böyle davranırız.

32

"Biliyorum" dedi Synn. "Özür dilemene gerek yok."

"Hastanedeydi ve bu lanet davalarla ilgili her şeyi kelimesi kelimesine okudu," dedi Münster. "Gidip bir kendisinin de bakması gerektiğini düşünüyor sadece ve araba kullanmasına henüz izin verilmiyor."

Synn, "Biliyorum," diye tekrarladı. Gazetesinin sayfalarını çevirdi ve kahvesini üfledi. Saat neredeyse 7.30'du ama çocuklar 7'den beri ayaktalardı. Ve o günün güzel bir yaz pazarı olduğu gerçeğinden tamamen habersizlerdi...

Sağır edici kuş cıvıltılarının, yarı açık balkon kapısından içeri süzülerek Marieke'nin çocuk odasından yankılanan kıkırdamaları ile Bart'ın ejderhalar, canavarlar ve futbolcular hakkındaki sonsuz monoloğuyla karışan ılık esintili ve kiraz ağaçlarının iyice serpilmeye başladığı bir sabahtı. Ayağa kalkıp karısının arkasına geçti. Boynunu okşadı, elini bornozunun içine sokup hafifçe göğsüne sarıldı ve üzerinde aniden gezinmeye başlayan bir acı hissetti. Tüyler ürpertici bir korku, ama aynı zamanda bu anın bir an önce geçmesi gerektiğine dair bir farkındalık. Tam ve mükemmel bir mutluluk anıydı. Bütün bir hayat boyu yaşadığı ve hayatının anlamı diyebileceği 10-12 andan biriydi ya da o böyle hissetti. Amcası Arndt bir gün, Münster kucağındayken ona, "Bir insanın belleğinde 12 güzel anı biriktirdiğinde mutlu bir yaşam sürmüş sayılır. Ancak 12 yüksek bir rakamdır. Onları toplarken bir süre beklemek gerekir," demişti. Belki Synn,

onun huzursuzluğunu hissetmişti çünkü elini kocasının elinin üzerine koyup göğsüne doğru sertçe bastırarak

"Bu hoşuma gitti," dedi. "Dokunmanı seviyorum. Belki öğleden sonra biraz dışarı çıkarız. Lauerndamm ya da onun gibi bir yere gidebiliriz. Açık havada sevişmek ne iyi olur? Uzun zaman oldu, ne dersin canım?"

Münster içinden fışkıran o coşku dalgasını bastırmaya çalıştı. "Tabii ki sevgilim," dedi. "1'den önce dönerim. Sen sadece kendini hazırla."

"Hazırlayım mı? İstersen şimdiden hazırım."

"Of!" dedi Münster. "Çocuklar ve Van Veeteren olmasaydı o zaman şimdi kesin..."

Synn, ellerini bırakarak, "Belki de ondan çocuklara bakmasını isteyebiliriz," dedi.

"Haa..." dedi Münster. "Bunun iyi bir fikir olduğunu pek sanmıyorum."

"Tamam o zaman," dedi Synn bornozunu tekrar kapatırken. "Öğleden sonraya kadar dayanıyoruz o zaman."

Münster, Klagenburg 4'e gelip durduğunda Van Veeteren kaldırımda bekliyordu. Bastırmaya çalıştığı heyecanı gözden kaçmıyordu. Arabanın koltuğuna yerleşir yerleşmez, ağzının bir tarafından diğer tarafına diliyle yuvarlamaya devam ettiği iki kürdan çıkardı. Münster durumun, muhabbete girmenin yasak olmasa da anlamsız olduğu her zamanki durumlardan biri olduğunu anlamıştı. Konuşmak yerine radyoyu açtı ve o pazar sabahı ıssız yollardan geçip giderlerken çoğunlukla Balkanlardaki gelişmeler ve Doğu Almanya'daki Neonazi hareketlerini anlatan 8 haberlerini dinlediler. Ardından da bulutsuz bir gökyüzü ve 25 derece olması beklenen muhteşem bir hava tahmini geldi.

Münster, sessizce içini çekti. Yanında oturanın yeni ameliyat olmuş 57 yaşındaki bir dedektif yerine karısı olmasını tercih ederdi. Muhtemelen o sırada ellerini karısının güneşten ısınan bacaklarına koyardı. Ah neyse. Saat er geç 1 olacaktı ne de olsa, bugün bile.

Arabayı leylak ağaçlarının oradaki otlarla sarılmış alanın dışına park ettiler. Münster motoru kapatıp emniyet kemerini açtı.

"Hayır, sen burada kal," diye ısrar etti Van Veeteren başını sallayarak. "Ensemde nefesini hissetmek istemiyorum. Bu iş yalnız kalıp düşünmeyi gerektiriyor. Beni şimdi rahat bırak ve bir saat kilisenin orada bekle."

Arabadan inmeye çalışırken, belli ki ameliyat yarasından ötürü zorlanıyordu. Karın kaslarını germek yerine, arabanın tavanına tutunarak kolları yardımıyla kendini yukarı çekmeyi denedi. Münster, yardımcı olmak için hemen atıldı, ancak baş müfettiş herhangi bir yardım girişimini kabul etmemekte kararlıydı.

"Bir saat!" diye tekrarladı saatine bakarak. "Kiliseye yürüyerek gelirim. Yokuş zaten doğrudan oraya iniyor. Bir aksilik olacağını sanmıyorum."

"Daha güvenli olması açısından aslında ..." diye devam ederken Van Veeteren sözünü kesti.

"Bana dadılık etmeyi bırak Allah aşkına! Bu saçmalıklara yeterince katlandım hastanede. On buçukta kiliseye gelmemişsem arabayla çıkar bir bakarsın."

"Pekâlâ," dedi Münster. "Ama dikkat et."

"Hadi kaybol artık," dedi Van Veeteren. "Bu arada kapı açık mı?"

"Anahtar çatı oluğunun altındaki bir çivide asılı," dedi Münster. "Sağda."

"Teşekkürler," dedi Van Veeteren.

Münster arabasına bindi ve dar bir yol olmasına rağmen dönmeyi başararak ağaçların arasından köye doğru yola çıktı. İlginç, diye düşündü. "Sanırım burada 100 saat harcamış olmalıyız. Gerçi bizim kaçırdığımız bir şeyi bulursa da hiç şaşmam. Bir nebze bile şaşırmam."

Van Veeteren, Münster'in beyaz Audi'si ağaçların arasında kaybolana kadar yol kenarında bekledi ve ardından çalılarla kaplı çitlerden geçmek zorunda kalarak Büyük Gölge'ye girmeyi başardı. Bahçe otlarla sarılmış bir haldeydi. Ağzına bir kürdan soktu ve etrafa bakındı. Evin çevresinde yürümeye başladı ama koltuk altlarında ısırgan otları olduğunu fark edince yarı yolda pes etmek zorunda kaldı. Neyse, diye düşündü. Bir zamanlar nasıl göründüğü ile ilgili bir tahminde bulunmak çok zor değildi. Geçen yüzyılın ortalarında devralınarak saban ve tırmıkla dize getirilmiş, çok çalışılmış ve özenle bakılmış bir araziydi. Ama artık doğa ananın kollarına dönme yolundaydı. Kavak ve huş ağacı çalılıkları meyve bahçesinin büyük bir bölümüne yayılmıştı. Taşla döşenmiş alanlar, kiler ve ek binalar çalılıkların arasında kaybolmuş, yosunlarla kaplanmıştı. Ve bir zamanların ünlü kümes çiftliği olan büyük ambarın bundan sonraki kış aylarında ayakta kalması oldukça zor görünüyordu. Limitini doldurduğu açık bir şekilde hissedilebiliyordu. Doğanın aldıklarını ondan geri almanın mümkün olduğu o sınır çoktan aşılmıştı. En azından kimi kimsesi olmayan eski bir hükümlü için artık olası değildi.

Büyük Gölge... Şimdi düşününce evin adı sanki bir kehanet gibiydi. Anahtarı buldu ve büyük bir çabanın ardından kapıyı açmayı başardı. Kafasını kapının girişine çarpmamak için eğilmesi gerekti, içerde sadece dik durmasına yetecek kadar bir tavan boşluğu vardı. Yaklaşık bir ay önce

gazetelerde insanların ortalama boyunun son yüz yılda dikkat çekici bir şekilde artmış olduğunu okuduğunu hatırladı. Evin ilk sahipleri onun 185 santimlik boyunu muhtemelen anormal bulabilirlerdi. Zemin katta iki oda ve bir mutfak vardı. Bir metrekarelik koridordan çatı katına eski gazeteler, çekmeceler, kırık mobilyalar ve diğer ıvır zıvırlarla dolu dar ve gıcırdayan bir merdiven uzanıyordu. Kirişlerden hafif bir is ve güneşin ısıttığı toz kokusu yayılıyordu. Birkaç kez hapşırdı. Sonra mutfağa döndü. Sanki sıcak olmasını bekliyormuşçasına büyük demir sobanın sıcaklığına baktı. Kanepenin üstünde asılı duran en az orijinalleri kadar kötü manzara resimlerinin imitasyonlarını inceleyip oturma odasına geçti. Pencere camları çatlamıştı. İçerde bir büfe, masa ve masa ile uyumsuz 4 sandalye, bir kanepe ve 1950'lerden kalma tipik bir televizyon seti ile raflarında çoğu ucuz polisiye romanları ve macera hikâyeleri dizili bir buçuk metre boyunda bir kitaplık vardı. Şöminenin sağındaki duvara bir ayna ve bitiş çizgisinde ipi göğüsleyen bir koşucunun siyah beyaz bir fotoğrafı konmuştu. Adamın yüz ifadesi işkence görmüş gibiydi. Acı çekiyordu sanki. İlk başta fotoğraftaki kişinin Verhaven'in kendisi olduğunu düşündü ama yanaşıp yakından baktığında altında yazan ismi gördü, adamı tanımıştı. Emil Zatopek, Çek lokomotifi deniyordu. Kendine eziyet eden, acı bariyerini aşan adam. Verhaven'in idealindeki kişi bu muydu? Ya da o zamanlar genel bir Zatopek sevgisi mi besleniyordu? Hafızası yanıltmıyorsa 50'li yılların başında koşu kralı olmuştu, ya da işte öyle bir şey.

Yatak odasına geçmek için oturma odasından çıktı. Abartısız boyutuna rağmen neredeyse tüm alanı kaplayan çift kişilik yatağa doğru gözünü dikip durdu. Bu bir çift kişilik yataktı değil mi? Evet, öyleydi. Verhaven'in hayatına birçok kadın girmişti. Ve hepsi de öldürülmemişti. En azından

öyle olduğunu varsaydı. "Burası senin yatak odan mıydı?" diye mırıldandı yeni bir kürdan arayarak. Özgür bir adam olarak bir gece de olsa burada uyuyabildin mi, yoksa katilin izin vermedi mi? Yatak odasından çıktı ve aniden burada ne işim var, diye düşündü. Evde dolaşarak olayı çözebileceğimi düşünüp kendimi kaldırıyorum. Verhaven'in nasıl biri olduğuna dair kafamda bir izlenim oluşmaya başlasa bile bu beni sonuca 1 cm. dahi yaklaştırmıyor. Sorunun cevabı onu kimin öldürdüğünde saklı. Yorgunluktan bitkinleşip mutfak masasına oturdu. Gözlerini kapattı ve sağdan sola süzülen sarı ışık huzmesini izlemeye başladı. Işığın neden sürekli sağdan sola gittiğini düşündü. Kendini zaman zaman hassas hissedeceği konusunda uyarmışlardı. Ancak bu atakların bu denli kalleşçe olacağını ve bacaklarının yorgunluktan kopacağını o zaman henüz bilmiyordu. Başını ellerinin arasına aldı. Reinhart, kafan yerinde olmadığında önemli bir şey hakkında düşünmemek gerekir, derdi. Düşünmeyi hepten bırakmak en iyisidir. Yoksa beyninin içi gereksiz birçok ıvır zıvırla dolar.

Gözlerini tekrar açtığında, bu nasıl çirkin bir masa örtüsü, diye düşündü. Ama bir yerlerden tanıdık geliyordu. 50'lerin başında, yaz aylarında K. Teyze'yi ziyaret ettiğinde onda da buna benzer bir masa örtüsü yok muydu?

Yaz güneşinin ısıttığı o kayıkhaneden, tahta döşemelerin altına çarpan dalga sesleri geliyordu. Hem zaman hem de mekân olarak Büyük Gölge'den ne çok uzaktaydı sanki. Ama Verhaven'in kendi ayakları üzerinde durmak için, babasını burada Kaustin'de bıraktığı o zamanlar belli bir yeri olmalıydı. 40 yıl önce ya da o civarlarda. Ve neticede işler böyle sonuçlandı. Hayat işte, diye düşündü Van Veeteren. Lanet olası bir piyango. Yoksa öyle değil miydi? Desenleri ve çizgileri var mıydı hayatın mesela? Nasıl olacağını belirleyen şeyler?

Münster eski bir mezar taşına yaslanıp saatine baktı. 10'u 10 geçiyordu. Kafasının içinde arabaya binip hemen Büyük Gölge'ye geri dönmeye inatla çağıran sesler vardı. Baş müfettiş bir saatten fazla bir süredir tek başınaydı. Yakın zamanda ameliyattan çıkmıştı, zayıf ve sağlıksızdı. Ona göz kulak olmamak sorumsuzluk olarak görülebilirdi.

Van Veeteren yalnız kovboyluk için kendine bir saatten fazla bir zaman istememişti, ancak öte yandan da sınırı 10.30 olarak belirlemişti. Münster erken gidip geç gitmek arasında bir seçim yapmak zorunda kaldı. Garip bir seçimdi kesinlikle, ama geç giderse en azından baş müfettişin kutsal düşünme sürecini bozmaktan ötürü azarlanmayacaktı.

Gerçi, Van Veeteren'i tüm o ıvır zıvırın arasında bir yerlerde bayılıp kalmış bir halde bulma ihtimali de elbette ciddi sonuçlar doğururdu. Ama istenmeyen ve vaktinden önce giden davetsiz bir misafir olmaktansa, o zaman kurtarıcı bir melek olarak görülürdü. Münster gözlerini kapattı. Kiliseden, günün vaazında okunan tek düze ilahiler yükseliyordu. Bütün kalabalığın -yaklaşık 20 dindar ruhun-düzenli aralıklarla, yeni tırmıklanmış, çakıl yol boyunca ilerleyerek piskoposun, her birini ellerini sıkarak ve sulu bir gülümsemeyle karşıladığı kilise kapısına doğru yürüdüğünü gördü. Münster, ihtiyatlı bir halde arka planda kalmaya çalıştı ancak doğal olarak bu durum başrahibin kulağına gitmiş olmalı ki, davetkâr bakışlarla ona bakıyordu. Mabedin dışında kalmak isteyen bu kişi de kimdi acaba? Ancak Münster direndi.

Diğer koyunlar yavaşça ve sabırla içeri giriyordu. Çoban da onların ardından girdi. Saat 10'da çanlar çalmaya, gong sesleri gelmeye başladı ve bir süreliğine yuvalarından olan bir güvercin sürüsü çan kulesini terk etmek zorunda kaldı. İbadete geçmek için kollar sıvanmıştı. Münster, kilise kapıları arkalarından kapandığında içeridekilerin ortalama

yaşının son derece yüksek olduğunu fark etti. Ayrıca tüm bu sadık insanların en fazla 10-15 yıl içinde kilise ile ilişkilerini derinleştirip güçlendirecekleri de aşikârdı. Kilise mezarlığında yatarak yani. Ve böyle bir günde onları birazcık kıskanacak gibi oldu. Ya da en azından, yakın bir zaman önce onarılmış dünyevi kırmızı kiremitten çatısı ve siyah cilalı bir rüzgârgülü horozu olan antik taştan inşa edilmiş kilisenin çevresindeki bu bakımlı mezarlıkta huzurlu ve ona yüce nitelikler kazandıran bir şeyler olduğunu hissetti. Burada belli ki zalim ve cezalandırıcı bir Tanrı yoktu. Ne kıyamet günü çalan trompet seslerinden ne de ebedi ve kaçınılmaz bir cehennemden söz edilirdi. Sadece şefkat, uzlaşma ve günahların affedilmesi olurdu burada. Merhamet mi? Sonra Synn araya girerek onun dini bütün bu düşüncelerine mâni oldu. Hayalinde, çıplak vücuduyla yazın sıcacık bir yatakta kıvrılmış yatıyordu. Dizleri kalkıktı. Koyu renkli saçları yastığın ve omzunun üzerine bir yelpaze gibi açılmıştı. Bu görüntü onu başka türlü bir sevecenlik ile doldurdu. Belki birkaç saat önce o mutfak masasında hissettiği sade bir mutluluk duygusu. Aynı mutlak ve koşulsuz sevgi. Ve çok geçmeden Tanrı'nın özgür cennet bahçesindeki sevişme planlarını hatırlamaya başladı. Çocukları bir şekilde bir süreliğine uzaklaştırabilirlerse bu imkânsız olmayabilirdi. Bunu daha önce yapmışlardı. Çok geçmeden kendini, yaşadıkları çeşitli tutku dolu anların içinde buldu. Geçen yaz mesela, Weimar Gölü'ndeki kayıkta sevişmişlerdi. Sadece gökyüzü ve martıların şahit olduğu gölün ortasında. Başka bir sefer de sabahın erken saatlerinde Akdeniz'in masmavi panoramik manzarasına doğru bir Yunan dağının tepesinde, Laguna Monda'daki plajdan bahsetmiyorum bile. Bart doğmadan önceydi. Hatta ilk sevişmelerinden biriydi. Orada o kapkaranlık serin havada uzanmışlardı. Dağlardan

gelen rüzgâr tüm vücudunu okşuyordu, o son derece pürüzsüz tenini ve onun...

Kilise orgundan gelen ani bir ses aklını başına getirdi. Muhtemelen sürüdeki uyuklayan koyunları uyandırmak istiyordu. Gözlerini açıp başını salladı. İlahi hızlanıyordu. Rahibin mikrofon yardımıyla güç kazanmış baritonu açık pencerelerden dışarı süzülmeye ve yeşillikler arasından serbestçe göklere yükselmeye başladı. Yani kayıtsız ve şartsız muhatabı olanların onu karşılayıp, ondan zevk alacağı yere. Hallelujah, diye düşündü Münster ve esnedi.

Doğrulup saatine baktı. Buçuğa üç dakika vardı. Harekete geçme vaktiydi. Ayağa kalktı. Mezarların arasından geçti ve arabasını park ettiği yerin yanındaki duvardan atladı. Tam kapıyı açıp arabaya girmek üzereyken komiseri gördü. Komiser, kilise avlusuna doğru yürüyordu. Göbeğine kadar gömleğinin düğmelerini açmış ve kafasına cafcaflı renklerden oluşan bir mendil bağlamıştı. Hoş olmayan bir manzaraydı. Kollarının altında ter lekeleri vardı ve yüzü endişe verici bir halde kıpkırmızıydı. Ancak bütün bu sefaletin ortasında belli bir tatmin ifadesi de göze çarpıyordu. Yüzünde, gözden kaçmayacak bir şekilde ölçülü ve memnun bir ifade vardı. En azından onunla uzun zamandır birlikte çalışan Münster'in bu konuda yanılma olasılığı pek yoktu.

"Aaa! Geldin demek," dedi Münster. "Ben de seni almaya geliyordum. Nasıl geçti?"

"Fena değil," dedi baş müfettiş başından mendili çıkararak. "Lanet bir sıcak var."

Münster bir cesaret, "Biraz zaman aldı sanırım," dedi. "O döküntüde gerçekten oraya kök salacak kadar çok şey var mıydı?"

Van Veeteren omuz silkti. "Vardı biraz," dedi. "Yolda

komşularla da sohbet ettim. Czermarks ile bir bira içtim. Öyle işte."

Alnını sildi.

Münster baş müfettişin başka bir şeyler daha söylemesini bekledi ama devamı gelmedi. "Sonunda bir yere varabildin mi?" diye sordu.

"Hmm," dedi Van Veeteren. "Öyle olduğunu düşünüyorum. Hadi yola koyulalım."

Münster, direksiyonun başına geçerken, her zamanki gibi, diye düşündü, hep aynı.

Yola çıktıklarında, "O zaman tam olarak ne yakaladın?" diye sordu bir kez daha. Pencerelerden giren rüzgâr sayesinde baş müfettişin yüzü eski haline dönmeye başlamıştı.

IX

11 Eylül 1981

33

En azından kimse onun tam vaktinde gitmediğini söyleyemezdi. Marlene 8.30 gibi erken bir saatte kapalı pazarda dolaşmaya başladı. Adamın genellikle dokuzu çeyrek geçeye, hatta buçuğa kadar içerideki işleri bitmezdi. Ama yine de güvenli olsun diye arada bir boşluk bırakmak en iyisiydi. Bu mesele riskli olmaya başlamıştı, Renate parasını artık daha fazla beklemek gibi bir niyetinin olmadığını açıkça belirtmişti. Dandik iki bin gulden. Bundan birkaç yıl önce rahatlıkla bunun iki katını verebilirdi. Sadece çantasına elini daldırıp bir deste para çıkararak, o süslü sürtüğe, kalanını da al kıçına sok diyebilirdi. Renate'nin o parayı alıp almaması gerçekten önemli değildi. Marlene'in ona herhangi bir bağımlılığı yoktu ama Raoul'a vardı. Renate de Raoul için çalışıyordu zaten. En azından şimdilik. Raoul'suz Marlene'in kısa bir süre sonra kalacağı bir yer ve herhangi bir işi olmayacaktı. Bu kesindi, ancak ne olursa olsun başının çaresine bakabilirdi elbette. Daha önce yaptığı gibi yine sıfırdan başlayabilirdi. Ama her şeyin onun yerine halledilip, işini kolaylaştırması da inkâr edilemeyecek kadar güzeldi. Bundan hiç şüphe yoktu. Orta yaşlarına bile gelmeden keyifli bir hayat sürüyordu. Borçlu olduğu parayı ayarlamaya çalışmak için çabalaması akıllıcaydı. Dün geceye kadar durumun ne kadar ciddi olduğunu tam olarak anlamamıştı ve bu nedenle artık çok az zamanı vardı. Renate'nin telefondaki sesi her zamanki gibi gelmiyordu. Bu defa bahanelere sığınamayacağı çok açıktı. İki bin gulden istiyordu. Rotemoor'daydı

aradığında, saat 10.15'ti. Parayı getirmezse sonu gelecekti. Kendisine söylenen buydu. Üç dört arkadaşını aradı hemen. Ama söylemeye bile gerek yok ki bu hiçbir işe yaramadı. Aramaya biraz daha devam etseydi belki birkaç yüzlük daha fazlasını bulabilirdi. Fakat neredeyse gece yarısıydı ve zamanı kısıtlıydı. Ve sonra Leo Verhaven geldi aklına. Renate'nin ültimatomundan sonra telefonu kapattığı andan itibaren en iyi fırsat olarak görünmüştü gözüne Leo. Ama adamın telefonu bile yoktu ki. İlginç bir halde kendine özgü bir adamdı.

Minibüsünün genellikle park ettiği yerde olup olmadığını kontrol etti, minibüs Kreugerlaan'daki yükleme alanının yanındaydı. Sonra pazar alanında ve meydanda dolaşmaya başladı, ancak onu hiçbir yerde göremedi. Kazayla ona çarpmış gibi yapacaktı. Mutlu bir tesadüf gibi. Sıcak yulaf lapasının etrafında gezinen bir kedi gibi belki. Yoksa doğrudan konuya girmek daha mı iyi olurdu, bunu kestirmek zordu. Verhaven'in üstesinden gelmek pek kolay değildi. Hem minibüsü hem de meydanın arka taraflarını görebileceği Zwille'deki anıtın oraya geçerek Torres heykelinin altındaki banklardan birine oturdu ve bir sigara yakıp beklemeye başladı. Çatıların üzerinden yükselen solgun sonbahar güneşi sırtına ve boynuna doğru sıcak ışınlarını saçıyordu. Bu his her şeye rağmen ona umut ve mutluluk verdi. O an güneşin alnında yine bir kedi oldu ve yoldan geçen bazı erkeklerin kendisine sinsice baktığını fark edince kıyafetlerinde hemen bir miktar ayarlama yapmaya başladı. Eşarbını çıkardı. Bluzundaki birkaç düğmeyi çözdü ve birçok erkeğin ister istemez fark edeceği şekilde bacaklarını birkaç santim açtı.

Bu benim işte, diye düşündü. Bunun için yaratılmışım ve bu konuda dünyadaki diğer kadınlardan daha iyiyim, bu bir abartıydı, öyle olduğunu biliyordu. Ama şimdi kendini ikna edebileceği bu özgüvene ihtiyacı vardı. Saatine baktı, ona

yirmi vardı. İki saatten az bir ömrü kalmıştı.

Verhaven, ona çeyrek kala ortaya çıktı. Kadın hemen ayağa kalkıp karşıdan karşıya geçti ve tam köşeyi dönerken ona çarptı.

"Leo!" dedi. Tam da istediği gibi hoş bir şaşırma numarası yaptığını düşündü. Leo duraksadı ve somurtkan bir şekilde başını salladı. Sanki önemli bir hesaplamanın ya da büyüleyici bir düşünce akışının tam ortasındayken birden bölünmüş gibiydi. Yine de yüzünde belli belirsiz bir gülümseme belirdi. Her şeye rağmen bir umut vardı belki de. Kadın ona yaklaştı ve elini koluna koydu. Gülümsüyordu. Daha önce seks yapmışlardı. Bir çırpıda kaç defa birlikte olduklarını saydı. Altı kereydi. Leo ateşli bir tipti. Ön sevişmeye ya da romantik şeylere hiç ihtiyaç duymuyordu. Arkadaşı Nellie'nin de sık sık söylediği gibi, onunla sevişmeye başlamak kolay ama onu sürdürmek zordu.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu Marlene.

Verhaven omuzlarını silkti. Görünüşe göre önemli bir işi varmış gibi durmuyordu.

"Belki görüşebiliriz."

"Şimdi mi?"

"Evet, birazdan bir arkadaşımla bir randevum var ama sonra buluşabiliriz istersen."

Verhaven yine omuz silkti. Marlene bunun iyiye işaret olmadığını fark etti. Ancak başka bir seçeneği de yoktu.

"Küçük bir sorunum var," dedi Marlene.

"Gerçekten mi?" diye sordu Verhaven. Marlene tereddüt etti. Verhaven'in kolunu okşadığı sırada endişeli görünüyordu. "Problem nedir?" diye sordu Verhaven.

"Biraz paraya ihtiyacım var."

Verhaven cevap vermedi. Bakışlarını kaçırdı. Kadının omzunun üzerinden uzaklara bakıyordu.

"Bana yardım edebilir misin lütfen?" Oldukça başarılı bir replikti bu. Yalvarmakla gurur arasındaki doğru adım.

"Ne kadar?"

"İki bin gulden."

"Defol git başımdan."

Marlene sıfırı tüketmişti. "Lütfen Leo."

"Gitmek zorundayım. Daha fazla vaktim yok." Kadın diğer eliyle onu yakaladı. Artık yüzüne daha yakından bakarak konuşuyordu. "Leo!" dedi. "Bak bu çok önemli. Her bir kuruşuna kadar tek tek ödeyeceğim."

"Bırak kolumu!" dedi adam ve kendini ondan kurtardı. Marlene geri çekildi. Üst dudağını sertçe ısırıp sadece birkaç saniye içinde gözünden yaş gelmesini başardı.

"Leo..."

"Güle güle."

Verhaven onu kaldırımın diğer tarafına doğru itekleyerek yanından geçti. Marlene dönüp "Leo!" diye seslendi. Verhaven durmadı. Zwille boyunca yürümeye devam edip Kreugerlaan'a döndü.

"Lanet olsun kahretsin!"

Artık gözyaşları adeta gerçekti. Birkaç defa ayaklarını yere vurup dişlerini gıcırdattı. Bok!

Yanında bir araba durdu. Sürücü eğildi ve camı indirip "Benimle gelmek ister misin?" diye sordu. Marlene tereddüt etmeden kapıyı açıp içeri atladı. Onun uzattığı mendille gözyaşlarını kuruladıktan sonra kim olduğunu gördü. Saatine baktı, ona on vardı. Belki de eninde sonunda her şey yoluna girerdi.

X

23-28 Mayıs 1994

34

"Pekâlâ. Şu andan itibaren bu davayı bırakıyoruz."

Polis şefi dikili bir incir ağacından kurumuş bir yaprak çıkardı. Van Veeteren içini çekti ve yemyeşil bir arka planın önünde mavi kıyafetiyle duran patronunun siluetine bakarak, bu neden bahsediyor böyle, diye düşündü. Yine de söyledikleri tam bir şok etkisi yaratmamıştı.

"Yapacak daha önemli işlerimiz var," dedi

Analiz etmek için yeni bir yaprak seçti sonra. Baş müfettiş bakışlarını başka bir tarafa kaydırdı ve dikkatini yarı çiğnenmiş kürdana çevirdi. Konuşmanın devamını bekledi. Ama gerisi gelmedi. En azından o an için bitmişti. Hiller gözlüğünü alnına kaldırıp bitkilerle uğraşmaya devam etti. Van Veeteren tekrar içini çekti. Polis şefinin bitkiler konusundaki zaafı Maardam Polis Karakolu'nun alt katlarında sürekli ve sıkça konuşulan bir tartışma konusuydu. Bununla ilgili birkaç teori vardı. Bazıları bu fenomeni solmuş bir aşk hayatının açık bir ikamesi olarak görüyordu. Şık ve zarif eşi Bayan Hiller'in beşinci çocuktan sonra ona artık bir dur dediği söyleniyordu. Başka bir görüşe göreyse o panorama aslında polis karakolu olarak hizmet veren bu kasvetli ve resmi binada konuşulan her kelimeyi kaydetmeye yarayan dinleme cihazlarını gizlemek için bir kamuflaj görevi görüyordu. Missing People'dan Müfettiş Markovic bu zaafı genel olarak tuvalet eğitimi eksikliğiyle savunuyordu. Ancak Van Veeteren de dâhil çoğu kişi polis şefinin lanet olsun ki, bir

baş bahçıvan olarak çok daha iyi olabileceğini söylemekle yetiniyordu. Van Veeteren, oturduğu deri koltuğun oturağı ile kol dayama yeri arasındaki boşluğu kürdan ile doldururken, takım elbiseli bir baş bahçıvan, diye düşündü. Neden olmasın? Hiller saksıdaki bitkilerine ne kadar çok zaman ayırıp polis memurlarına o denli az zaman ayırırsa o kadar iyiydi. Reinhart her zaman, maymunu ormanda özgür bırak istediğini yapsın, derdi. Hayat böyle daha kolay olur. Ancak şu aşamada maymun parazit yapmaya karar vermişti. Van Veeteren dikkatlice ameliyat yarasını kaşıdı.

"Tam bir saçmalık!" diye söylendi.

Görünüşe göre o an bir şey söylemesi bekleniyordu. Hiller arkasına dönerek, "Ne demek istiyorsun?" diye sordu.

"Hecelemem mi gerekiyor?" dedi Van Veeteren ve burnunu sümkürdü. Soğuk algınlığı tüm gün gelip gitmişti. Belki de bu tuhaf bitkilerden bazılarına alerjisi vardı. Ya da hastanede geçirdiği zamandan sonra gerçek hayata tekrar dönüyordu. Hatta belki de bu ikisinin bir kombinasyonuydu.

Polis şefi gidip masasına oturdu. "Kafası, kolları ve bacakları olmayan bir ceset var elimizde," dedi.

Van Veeteren, "Elleri ve ayakları olmayan bir ceset," diyerek düzeltti.

"Bu zamana kadar, öldürüleli 9 ay olmuş. Cesedin kadın katili olarak iki kez mahkûm edilen Leopold Verhaven'e ait olabileceğini bile ancak 5 hafta sonra tespit etmeyi başardınız. Kendisi ülkenin en kötü şöhretli suçlularından biri. Başka da bir şey yok elimizde."

Baş müfettiş mendilini katladı. "Mantıklı olan tek teori..." diye devam etti. Hiller sarı bir ataşı düzleştirmeye çalışarak, "Bunun bir yeraltı cinayeti olduğu. Hapishaneden

ondan önce tahliye olan biri dışarı çıktığından beri onu bekliyordu ve bir sebepten ötürü de öldürdü. Muhtemelen bir kavgadan sonra ya da kazayla. Her neyse harcadığımızdan daha fazla zaman ve para harcamanın savunulası bir tarafı yok. Yeraltı dünyasında yaşanan bu tip olaylardan daha önemli meselelerimiz var."

Van Veeteren tekrar, "Saçmalık!" dedi.

Hiller ataşı ikiye ayırdı. "Bu düşünceni belki nazikçe biraz açmak istersin."

Van Veeteren, "Elbette," dedi. "Sıkıştırıyorlar değil mi?"

"Sıkıştırıyorlar derken ne demek istiyorsun?"

Polis şefi kaşlarını kaldırdı ve anlamamış gibi görünmeye çalıştı. Van Veeteren burnundan soluyordu. "Kiminle konuştuğunu unutuyorsun," dedi Van Veeteren. "Klimke'nin usturasını bilir misin?"

"Klimke'nin usturası mı?" diye sordu Hiller. Bu seferki meraktandı gerçekten.

"Evet, zeki ve medeni konuşmalar için birtakım basit davranış kuralları."

Hiller hiçbir şey söylemedi. Van Veeteren arkasına yaslandı ve devam etmeden önce birkaç saniye gözlerini kapattı. Onu biraz yaylım ateşine tutsam iyi olur, diye düşündü. Bunu yapmayalı epey zaman oldu. Boğazını temizledi ve ateşlemeye başladı. "Temel prensip dengedir. Karşınızdaki kişiden ona vereceklerinizden daha fazlasını talep edemezsiniz. Karar verme pozisyonundakiler, iktidardakiler ve genel olarak kariyer sahipleri demokratik olduklarına dair bir izlenim vermek için o yönlerini cilalayıp cilalayıp göstermek isterler. Medyada güzel görünse bile bunun hangi amaçla yapıldığını sadece Tanrı bilir elbette. Karşılıklı müzakereler ya da konuşmalar yaptıkları izlenimini vermeyi severler.

Aslında gerçekte yaptıkları tek şey emir vermektir. Görünüşe göre bu onlara gizemli bir tatmin duygusu da verir. Eski Nazi kodamanları da bu şekilde davranmaktan zevk alırdı. İnsanları infaz mangalarına gönderirken yumuşak, anlayışlı ve babacan bir ses tonuyla konuşurlardı. Tabii bu söylediklerimi kişisel olarak alma ama..."

Polis şefi, "Yeter!" diye parladı. "Ne demek istiyorsun? Sade bir dille anlat sakıncası yoksa tabii."

Van Veeteren göğüs cebinden yeni bir kürdan çıkardı ve, "Sade bir dille yanıtlarsan..." dedi.

"Elbette," dedi Hiller.

"Tamam öyleyse. Aslında sadece evet ya da hayır demen gerekiyor. Gördüğüm kadarıyla durum şöyle; Leopold Verhaven öldürüldü. Bu olayla ilgilenen her kesim açısından, özellikle yargı, polis ve adil hukuk sistemine öyle ya da böyle köklü güven duygusu besleyen halk falan, bu davanın bir yeraltı cinayeti olup, bunun dışında bir şey düşünmenin tam anlamıyla bir saçmalık olacağını söylemek elbette oldukça zahmetsiz ve tahmin edici olur. Olayın üzerine bir çizgi çekilir, her şey unutulup gider. Ve bu vücudu doğranmış eski hapishane kuşuna kimse daha fazla dikkat etmez. Onun yerine kamu düzenini ile kamusal diğer mitolojileri korumaya odaklanılır."

"Eeee, fakat..." Hiller sözünü kesti.

Van Veeteren, "Fakat bir engel var," dedi.

"Nedir?"

"Bu bir yeraltı dünyası cinayeti değildi."

Hiller hiçbir şey söylemedi.

"Leopold Verhaven hem suçlu bulunduğu cinayetlerde masum olduğu için, hem de gerçek katilin kim olduğunu bildiği için öldürüldü."

On saniye süren bir duraklama oldu. Qudeskerk'te çanlar çalmaya başladı. Hiller önünde duran masadaki deri not defterinin üzerinde ellerini kenetleyerek, "Bunu kanıtlayabilir misin?" diye sordu.

"Hayır," dedi Van Veeteren. "Özellikle de davayı düşürürsek bunu hiç yapamam."

Hiller başparmaklarını birbirine sürtüyor ve hiddetlice bakmaya çabalıyordu. "Bunu benim kadar sen de biliyorsun," dedi sonunda. "Bazı durumlarda, kamu yararını her şeyin üzerinde tutmak zorundayız. Bu kadar basit. Hadi diyelim ki bu asırlık davada ortaya yeni bir katil çıkardın. Bunun kime bir faydası olur?"

"Bana," dedi Van Veeteren.

"Sen sayılmazsın," dedi Hiller. "Konuyla ilgili tüm tarafları düşün ve bu ısrarın hangisine faydası olur? Kendine bir sor. Onları tek tek ele alalım. Öldürülen kadınlara bir yararı olur mu? Hayır. Verhaven'e? Hayır. Polise ve mahkemelere? Yine hayır. Genel kamu ve hukuk sistemine? Bir kez daha hayır."

"Peki katil?" dedi Van Veeteren. "Onu unutma. Ceza almaktan yırtarsa hiç şüphesiz en mutlusu o olur. Üç cinayet işledi ve tutuklanmadı. Fena değil. Hiç de fena değil."

Hiller gözlüğünü taktı ve masanın üzerine eğilip birkaç saniye geçmesini bekledi. Sonunda üzerine basa basa, "Verhaven dışında başka bir katil yok," dedi. "Dava, bulgu ve sağlam kanıt yetersizliğinden düştü. Bu iş bitti artık."

"Üç kişiyi öldürmüş bir katilin serbest kalmasına izin vermemi mi söylüyorsun?"

Polis şefi yanıt vermedi. Tekrar sandalyesine yaslandı. Van Veeteren koltuktan kalktı. Bir ileri bir geri sallanarak elleri cebinde ayakta duruyordu. Düşünerek bekledi. Hiller,

bir süre sonra, "Söylediklerinden emin misin?" diye sordu.

Van Veeteren başını iki yana salladı. "Öyle olduğundan şüpheleniyorum," dedi. "Henüz tam emin değilim"

"Ve bunu yapanı bildiğini mi söylüyorsun?"

Van Veeteren başıyla onayladı ve yavaşça kapıya doğru yöneldi. Polis şefi masanın altına doğru gözünü dikmiş bakarken, diğer taraftan da yine parmaklarını ovuşturuyordu. Van Veeteren tam kapı kolunu tutmuşken, "Bir dakika!" dedi.

"Eğer sen... Yani gerçekten mahkemede işe yarayacak bir şeyler ortaya çıkarırsan, bu tabii ki her şeyi değiştirir. Olabilecek en kötü şey bitiremeyeceğimiz bir işe başlamaya kalkışmak olur. Paçayı sıyıran bir sanık, bunun ne anlama geldiğini tahmin edebiliyorsun umarım. Başlangıçta Verhaven davasında dopinge bağlı yolsuzluk ve cinayetlerden çığırtkanlık yapan 1400 gazeteci, sonrasında gerçek katili delil yetersizliğinden bırakmak zorunda kaldığımızda yeteneksizlikten tut da, gücün kötüye kullanımı ve kim bilir daha neler hakkında yaygarayı koparacaktır. Bu konuda net olduğunu varsayıyorum. Nasıl bir karmaşaya bulaşacağımızı tahmin edebiliyorsun değil mi?"

Van Veeteren hiçbir şey söylemedi. Polis şefi dişini sıkıp saatiyle oynayarak bir süre sessizce oturdu. Sonra ayağa kalktı ve baş müfettişe sırtını döndü.

"O zaman her şeyi kendin halletmelisin. Bugünden itibaren Münster, Reinhart'ın ekibine katılıyor ve ben hiçbir şey bilmek istemiyorum."

"Bu bana son derece uyar," dedi Van Veeteren. "Zaten hastalığımdan ötürü raporluyum."

"Şüphesiz bir aksilikte başı yanacak kişi sen olmayacaksın. Umarım bunu da aklından çıkarmazsın. Gereksiz bir sorun yaşamak istemiyorum."

Van Veeteren, "Bana güvenebilirsiniz," dedi. "Saksı bitkilerinize geri dönebilirsiniz artık. İnsan bahçesini ekip biçmeli."

"Efendim?" dedi polis şefi. Van Veeteren tam bir vakit kaybı, diye düşünüyordu odadan çıkarken.

35

"Bana hastalıktan bahsedin," dedi.

Kadın sümüklü kızını kucağına alarak şüphe dolu bakışlarla ona baktı. Ama şaşmamalıydı. Çünkü kendi hikâyesi de pek bir şaheser değildi sonuçta. Doğum yaparken görülen bazı kalça hasarları üzerine bir tez yazmakla uğraşan 57 yaşındaki bir üniversite hocası. Ne olası bir hikâye ama! ... Ayrıntıları önceden kontrol etme zahmetine bile girmemişti. Yönteminin sadece istatistiksel olduğu izlenimini vermeye çalışıyordu. Bunu "sosyo-medikal bir yaklaşım" diye açıkladı. Elbette ayrıntılı bir incelemede falsosunu çıkaracak olsa da kendine bir de form hazırlamıştı. Ancak öyle olsa bile önündeki dosyadan çıkarmaması şartıyla -belli bir profesyonellik izlenimini vermesi açısından- formu kesinlikle işlevseldi. Ya da sadece kendini ikna etmeye çalışıyordu. Kadının aklının karışmış olması kimin umurundaydı ki? Asıl mesele sorularını yanıtlamasıydı. Sonra istediği kadar şüphe edebilirdi.

"Ne öğrenmek istiyorsunuz?" diye sordu.

"Sıkıntıları ne zamandan beri vardı?"

"Elbette ben doğduğumdan beri."

Formda bir kutucuğu işaretledi. "Hangi yıl yatalak kaldı?"

Kadın bir süre düşündü. "1982'ydi galiba. Tamamen yatalak kalmasından bahsediyorum yani. Ondan önce de zamanının çoğunu yatakta geçirirdi. Ancak 1981 Noel'inden

sonra bir daha hiç yürüdüğünü, hatta ayağa bile kalktığını hatırlamıyorum. 1982 yılının Haziran ayında ben zaten evden ayrıldım."

"Hiç baston kullandı mı?"

Hayır anlamında başını salladı.

"Hiç kullanmadı mı? Taşındıktan sonra kendisiyle çok temasınız oldu mu?"

"Hayır. Ama bunun araştırmanız ile ne ilgisi var?"

Van Veeteren dilini ısırdı. "İlişki meselesine dair bazı yönleri de ele alıyorum açıkçası," diye açıkladı Van Veeteren ve yeni bir kutucuk işaretledi. "Yani 1982'den ölümüne kadar tamamen sakat olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Evet."

"Son yıllarını nerede geçirdi?"

"Wappingen'de. Merhametli bir rahibe ile küçük bir dairede yaşıyordu. Babamdan boşanmıştı. Artık ona daha fazla yük olmak istemediğini düşünüyorum. Ya da onun gibi bazı duygular sanırım."

"Onu ziyaret ettiniz mi?"

"Evet."

"Kaç kere?"

Kadın bir an düşündü. Kız tekrar huysuzlanmaya başlamıştı, yere indi ve kendini baş müfettişin bakışlarından bir an için soyutlamış oldu. "Üç," dedi. "Oldukça uzak bir yoldu."

"Peki ya durumu nasıldı?"

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Yani sağlığı nasıldı?"

Kadın omuzlarınızı silkti. "Her zamanki gibi. Belki biraz daha mutlu."

"Ama yatağa hapsolmuştu."

"Evet, aynen."

Kahretsin, diye düşündü Van Veeteren. Bunda doğru olmayan bir şeyler var.

Parlak gün ışığına çıktığında kısa ama şiddetli bir baş dönmesi hissetti. Gözlerini kapattı ve kendine gelmeye çalışırken art arda sıralanmış villa tipi evleri çevreleyen demir korkuluklara tutunmak zorunda kaldı. Bir bira içmeliyim, diye düşündü. Bir bira ve sigara. 10 dakika sonra bir kafenin bahçesinde yapay bir çınar ağacının altında bir masa bulmuştu. Uzun bira bardağını iki yudumda bitirdi ve bir tane daha sipariş etti. Bir sigara yakıp arkasına yaslandı. Lanet olsun, diye düşündü tekrar. Mantığa sığmayan bu şey ne olabilir? Wappingen ne kadar uzaklıktadır ki? Buradan en az 200 kilometre, ama olsun erken uyursa kendinde 200 kilometre sürecek gücü bulabilirdi kesinlikte. Durarak, dinlenerek gidebilirdi. Geceyi orada geçirip geçirmemesi de önemli değildi. Bugünlerde zaman sıkıntısı yoktu ne de olsa. Aksine bolca zamanı vardı. Klasördeki adresi kontrol etti.

Arayıp bir görüşme ayarlasam iyi olur. Sonuçta tıkır tıkır işleyen kamuflajımı değiştirmeme de gerek yok.

İkinci bira da geldi. Biranın köpüğünü emdi. Ne berbat bir hikâye bu, diye düşündü. Hiç bu kadar ince bir ipte yürümek zorunda kalmış mıydım?

Neyse ki kimse işime karışmıyor.

36

"Burada ne yapacağız?" diye sordu Jung.

"Bir şeyler atıştırabiliriz mesela," dedi Münster. "Otur ve sanki evindeymişsin gibi görünmeye çalış."

Jung, dikkatlice oturdu ve bu gösterişsiz mekâna doğru bakmaya başladı. "Bu o kadar kolay değil," dedi. "Bunun ne anlamı var şimdi? Sanırım erdemlerimiz bize şehrin pahalı bir restoranında oturmamıza izin vermiyor."

"Kuyruklu piyanonun yanındaki lacivert takım elbiseli adamı görüyor musun?" dedi Münster.

"Evet," dedi Jung. "Kör değilim."

"Reinhart'a göre Neo Nazi hareketinin en üst rütbelilerinden biri. Bu arada adı Edward Masseck."

"Öyle birine benzemiyor."

"Evet, tanınmayan, kendi halinde biri olduğunu söylüyor Reinhart. Ama yine de kayıtlara geçmiş durumda. Görünüşe göre korkunç birçok şeyin arkasındaki kişi o. Mülteci yurtlarında kundakçılık, ayaklanmalar, mezar hırsızlığı, ne ararsan var. Her neyse orada oturmuş büyük sermayeden, yani çok güçlü birinden bir bağlantı bekliyor. Adamın kim olduğunu bilmiyoruz. Geldiğinde sadece çeyrek saat oturup evrak işlerine gömülmelerini bekleyeceğiz. Sonra ben gidip onları tutuklayacağım, sen de girişten telefon edeceksin. Reinhart ve birkaç memur hemen köşedeki iki arabanın içindeler."

Jung, "Anladım," dedi.

"Reinhart bunu neden kendisi yapmıyor?"

"Çünkü Masseck onu tanıyormuş," dedi Münster. "Neyse hadi yiyecek bir şeyler ısmarlayalım. Başlamak için ıstakoz musa ne dersin?"

Jung, "Kahvaltıda yedim," dedi. Ama midemi biraz daha zorlayabileceğimi sanıyorum." Ana yemeğin gelmesini beklerken, "Bu Verhaven meselesi nasıl gidiyor?" diye sordu.

Münster omuzlarınızı silkti. "Ben de davanın dışındayım. Görünüşe göre daha fazla kaynak ayırmak istemiyorlar ve belki de bu anlaşılabilir bir durum."

"Neden?"

"Çünkü davayı yeniden kurcalamaktan korkuyorlar. Verhaven'in masum olduğu ortaya çıkarsa özellikle basında ve televizyonda büyük yaygaralar kopabilir."

Jung boynunun arkasını kaşıdı. "Baş müfettiş ne diyor?"

Münster biraz tereddüt etti. "Bilmiyorum," dedi. "Hâlâ raporlu ama evde kollarını kavuşturup oturmadığı aşikâr."

"Kancasına birinin takıldığı doğru mu? Dün öğleden sonra kantinde bununla ilgili bazı konuşmalar oldu. Şüphelendiği biri var mı gerçekten?"

Jung'un merakı gözden kaçmıyordu ve oturduklarından beri bu soruyu sormak için can attığını Münster gayet net fark etmişti.

"Dürüst olmak gerekirse bilmiyorum," dedi Münster. "Hastaneden taburcu olduktan sonraki gün onunla Kaustin'e gittik. Evde dolaşıp bir saat oralarda oyalandı ve sonra senin de gayet iyi bildiğin o bakışıyla karşımda belirdi."

Jung başını salladı. "Bu inanılmaz bir şey," dedi. "Dört beş kişi o köyde birkaç hafta geçirip, her şeyi en ince ayrıntısına kadar araştırıyoruz ve maalesef kayda değer bir şey

bulamıyoruz. Sonra o gidiyor ve bir kaç saat içinde bir ipucu yakalıyor. Oldukça şaşırtıcı bir durum. Bunun gerçekten mümkün olduğunu düşünüyor musun?"

Münster bir birkaç saniye düşündü. "Sen ne diyorsun?"

Jung, "Hiçbir fikrim yok," dedi. "Onu en iyi tanıyan sensin."

Evet, sanırım bu dediği doğru, diye düşündü Münster. Bazen yaklaştıkça onun daha anlaşılmaz biri olduğu hissine kapılsa da söylediğinde haklıydı. "Söylemesi zor," dedi. "Kesinlikle bir şeyin peşinde. Bundan hiç şüphe yok. Onu son gördüğümde birtakım ince iplerden söz ediyordu. Pörsük bir polisin bir örümcek ağında ne kadar süre takılıp kalabileceği gibi şeyler. Pek hevesli görünmüyordu. Ama nasıl biri olduğunu bilirsin."

"Bilmez olur muyum!" dedi Jung. "Kimseye benzemiyor. Kesinlikle öyle."

Jung'un sesinde şüpheye yer bırakmayacak şekilde kendini belli eden açık bir hayranlık hissetti. Ve birden bunu baş müfettişe aktarmanın bir yolunu bulmak istedi. Belki bu pek de imkânsız olmayabilir, diye düşündü sonra. Kanser ameliyatından beri beraberliklerinin ve iletişimlerinin gözle görülür bir şekilde arttığını fark ediyordu. Eskiye oranla daha fazla eşit oldukları ve birbirlerine daha çok saygı gösterdikleri aşikârdı Ayrıca kendilerini nasıl ifade etmek istiyorlarsa öyle ediyorlardı. Van Veeteren'in tüm anlaşmazlığına rağmen yani. Ve daha yolun başındalardı.

"Van Veeteren, Van Veeteren'dir işte," dedi. Gözünü dikmiş kuyruklu piyanonun o tarafa bakıyordu.

"Kimse neden ortaya çıkmadı? Reinhart beklenen kişinin saat 1'de geleceğini tahmin ediyordu. Ama şimdiden 20 geçiyor."

"Bilmiyorum," dedi Jung. "Neyse dil balığımız geliyor. Ham ham!"

45 dakika sonra Edward Masseck hesabına ödeyerek oradan ayrıldı. Baştan sona masada hep yalnızdı. Jung, az önce bir porsiyon daha şekerli ceviz siparişi vermişti ama hemen hesabı isteyip durumu meslektaşlarına bildirmeye karar verdiler.

"Kahretsin!" dedi Reinhart avının kaçtığını duyunca. "Yemekler ne kadardı?"

Münster, hesabı uzatarak, "Ellerinden öper," dedi.

Reinhart soluk mavi kâğıt parçasına baktı ve, "Vay! Şu işe bak," dedi. "Stauff ile ben de ortamıza koyduğumuz yarım paket fıstıkla iki saattir arabada duruyoruz."

Jung arka koltuktan, "Harika bir yemekti," dedi. "Yarın gelip şansımızı tekrar mı denesek acaba?"

37

Yaklaşık 80 kilometre boyunca dinlediği Dvorak'ın Yeni Dünya Senfonisi görünen o ki onun için doğru bir müzik seçimiydi. Zamanla bu tarz şeyler için bir şeyler hissetmeye başlamıştı. İlişki sorumlulukları, hava durumu, mevsimler ve müzik... Hepsinde karşı koymak yerine uyulması gereken inişli çıkışlı hareketler vardı, birbiriyle etkileşen ve birbirilerini uyumlu hale getirerek aydınlatan akışlar ile benzerlikler. Ya da bunu her ne şekilde ifade etmek isterseniz. Böyle şeyleri kelimelere dökmek ve açıklamak zordur. Ancak hissetmek çok daha kolay. Ah, evet, geçip giden yıllar her şeyi kolaylaştırsa da kelimelere olan güvensizliğini daha çok güçlendiriyordu. Gerçeğe bağlı kalmanın bir kuraldan çok bir istisna olduğu her zamanki çalışma ortamını göz önünde bulundurursak elbette bu pek de şaşırtıcı değildi. Söylendiği gibi dil aldatıcıdır. Her neyse, yeni dünya işte.

Gökyüzü açılıp öğleden sonra güneşi gecenin ve sabahın inatçı yağmurunu kurutmaya başladığında hedefine yaklaşmıştı. Ani baş dönmeleri ve trafikte muhakeme eksikliği yaşayacağına dair duyduğu korkular asılsız çıktı. Ayrıca sık sık mola da vermişti. Yol kenarındaki iç karartıcı, beton ve camdan yapılmış kafelerde kendisine bir kahve ve kek alarak oturdu. Kısa yürüyüşler yaptı ve bacaklarını tekrar tekrar esnetti. Hatta ameliyat sonrası eline tutuşturulan programdaki talimatlara göre bazı egzersiz jimnastikleri bile yaptı. Ayrıca alkol ve tütünden uzak durmaya da dikkat etti. Ne olursa

olsun mümkünse evine dönmek zorundaydı. Kürdan stoku Dvorak'tan çok önce tükenmişti.

Cazarros Plats adlı küçük bir meydana arabasını park etti. Yemek yiyebileceği uygun bir yer ararken Cazarros'un kim olduğunu merak etti. Kulağa Kuzey Avrupalı bir devlet adamından çok İspanyol bir istilacı gibi geliyordu, bu kesin. Bir büyük mağaza ile 1950'lerden kalma sıradan bir yerel yönetim binası arasında sıkışmış, ağırlıklı olarak pizza ve makarna yemekleri yapan küçük bir İtalyan restoranıydı. Burayı denemeye karar verdi. Rahibe Marianne ile saat 5'te buluşacaktı ve çok fazla zamanı yoktu. Zaten asıl mesele de yemek değildi. Bir bardak kırmızı şarapla dört gözle beklenen şu sigaraydı ve yaklaşan şey karşısında belli bir konsantrasyon ihtiyacı. Geçmişte de pek çok kez hazırlık aşamasındayken gereksiz yaygaralar kopardığı olmuştu. Ama bu olayda, evden yola çıktığı andan itibaren kendini fazlasıyla belli eden özel bir şey vardı. Üstesinden gelemediği ve uzun zaman önce kontrol etmeye çalışmaktan vazgeçtiği bir şey. Kumarı oynayandan çok, kumar pulu olduğu bir oyun. Bu kendisi için yeni bir duygu değildi. O eski determinist düşüncesinin bir örneği ya da varyantıydı sadece. Belki de hayatta önceden belirlenmiş kalıpların ve düzenin işiydi. Artan ya da azalan entropinin meselesi. Hayır, geçen gün hayatın keyfiliğine dair zihninde flört ettiği düşünceler o an ona heyecan vermiyordu. Eğer gerçekten bir yaratıcı, herhangi bir güç veya en azından her şeyi gören bir göz varsa, o yüce konumundan aşağı bakarak zamana ve mekâna ait çizgi ve damarları ortaya çıkarmalıydı. Bizim sıradan dar bakış açılarımızla anlaşılamaz yapılardı bunlar ve olayların karşılıklı bağlamı ve sonucuydu. Başka bir olasılık var mıydı? Bir Tanrı olmanın kategorilerini oluşturan şey bu olmalıydı. Bu şablonlar yani, peki ya eğer ilahi güç diye bir şey olmasaydı

bu gerçekten evren açısından çok fark yaratır mıydı? Anselm ve onun Tanrı'nın varlığının kanıtı ile ilgili öne sürdüklerine bakacak olursak? Tanrı'nın varlığını reddeden düşünceyi anlamakta hep zorlanmıyor muydu?

Bir kürdan aramak için göğüs cebini aradı ama sonra bittiğini hatırlayarak bir sigara yaktı. DNA spiralleri ve kar tanelerini oluşturan kristallerin onları gözetleyen herhangi biri ya da herhangi bir şey olup olmadığına bakmaksızın her zaman var olması gibi, bu şablon da öyle var olamaz mıydı? Fraktal yapı onu gözetleyen bir kamerayı ne yapsın ki, diye düşündü. Güzel sorular, tekrar tekrar ortaya çıkan sorular. Sigarasının bırakıp kayıtsızca *fettuccini*sini karıştırdı ve şarabından bir yudum aldı. Her nedense bugünlerde tam olarak bir açlık hissetmiyordu. Kalın bağırsaktan eksilen bölümden mi, yoksa başka bir şeyden mi kaynaklanıyorsa artık.

Adalet başka bir cepheydi. Daha basit ve başa çıkması daha kolaydı. Her zaman öyle olduğunu düşünmüştü. Gerçi onu kesin bir şekilde sınamaya da gerçekten ihtiyaç duymamıştı. Polis kuvvetlerinde 30 yıldan fazla bir süredir bulunmasına rağmen üstelik. Adalet elçisi olarak. Aslına bakılırsa işini ciddiye alabilmesi için kendini bu şekilde görmesi gerekiyordu. Kulağa biraz kibirli hatta biraz dokunaklı gelebilirdi. Ancak bu kendini pazarlamak için sunduğu bir şey değil motive etmek için benimsediği bir tavırdı ve onun için son derece önemliydi. Kendi var oluşunu ve yaptığı işi teşvik etmeye gelince bazen derinlere inilmesi gerektiğini öğrenmişti. Daha da derine, en derine belki. Sanki her geçen yıl mesleki temelleri, geçirdiği her iş gününü yeraltı dünyasının karıştırdığı yeni ve daha kalın bir çamur ve kir tabakasına bulanıyordu. Evet, aşağı yukarı böyle bir durumdu. Hâlâ kilit soruya cevap bulamamıştı. Bunu birkaç yıl önce G dosyasıyla bağlantılı olarak formüle etmişti ve kesinlikle çok

karmaşık değildi: Kanun ve kurumların beceremediği işleri kendi ellerimle halletmeye hazır mıyım? Orada yüzde yüz suçlu olduğunu bildiği bir katilin ya da vahşi bir suçlunun yanında durup adaletin yerine getirilmesini sağlamaktansa, kanıt eksikliği yüzünden onu serbest bırakmak ahlaki açıdan daha mı doğruydu? Sigarasından bir nefes çekti.

İstisnai durumlar elbette sonsuzdu ve sonuçlarını denetlemek imkânsızdı. Teorik olarak pek çok kez bu tartışmaları yaşamıştı ve belki de teoriyi teste tabi tutmak zorunda olmadığı için minnettar olmalıydı. Yine de zaman zaman böyle kıl payı kurtulduğu oluyordu. Özellikle 7 yıl önce Linden'de yaşadığı şey mesela. Gerçi böyle bir şeyin yeniden yaşanacağını düşündüren bir şey yoktu ortada. Yoksa var mıydı?

Saatine baktı ve rahibeyi bekletmek istemiyorsa hesabı ödeyip yola koyulma zamanının geldiğini düşündü.

Rahibenin dairesi beyaza boyanmış ve zevkle döşenmişti. İçerde asgari miktarda mobilya vardı. Dedektifi içeri aldığı oturma odasında sadece alçak bir kanepe, 2 yer minderi, bir masa, bir kitaplık ve köşede de bir ibadet kürsüsü bulunuyordu. Duvarlarda haç asılıydı. Pirinç şamdanda iki mum yanıyordu ve bir kilise penceresinin resmi vardı. Muhtemelen de Chartres Katedrali'ydi. Hepsi bu kadardı. Televizyon, koltuk, ufak tefek biblolar filan yoktu. Zemin koyu renkli büyük bir halıyla kaplıydı. Güzel, diye düşündü Van Veeteren kanepeye oturarak. Temel ihtiyaçlardan fazlası yok. Az ve öz. Kadın çömlekten ona bir çay ikram etti. Kulpsuz basit bardaklar ve ince kurabiyeler getirmişti. Şeker ve süt yoktu, isteyip istemediğini bile sormadı. O da istemiyordu zaten.

Kadın yaşlıydı. Van Veeteren'den en az 15 yaş büyüktü ama bir canlılık ve atiklik yayılıyordu. Belirgin bir aurası vardı. Van Veeteren sıra dışı bir şekilde hem saygı uyandı-

ran hem de talepkâr bir kişiyle karşı karşıya olduğunu fark etmişti. Bazen son derece inançlı ve berrak insanlarla karşılaştığı zaman hissettiği o tanıdık hürmet duygusu yine içini kapladı. Kendisinin zar zor formüle edebildiği soruların cevabını bulmuş insanlar. Zıt türle karşılaştığında içgüdüsel olarak onu hor görmeye ve nefrete dönüştüren bir hürmet; sürü içgüdüsünün hâkim olduğu itaatkâr ve yüksek sesle meleyen koyunlar, ikiyüzlülüğün kutsal refakatçileri...

El sıkıştıkları an nasıl özelliklere sahip olduğunu fark etmişti. İnce yapılı, ciddi bakan kahverengi gözleri olan, yüksek alınlı ve dik duruşlu bir kadındı. Reveransı andıran zarif bir hareketle minderlerden birine çökerek karşısına oturdu. Asya tarzıyla bacaklarını altına almış otururken, Van Veeteren onu neredeyse 25 yaşında Budist bir kadına benzetti. Oysaki o bir Katolik rahibeydi ve onu benzettiği yaştan üç kat daha yaşlıydı.

"Buyurun," dedi.

Van Veeteren aromatik çayını yudumladı. Bir taraftan da hemen yanındaki, yere bıraktığı dosyayı karıştırıyordu.

"Sanırım sizden, niyetinizin tam olarak ne olduğunu bir kez daha açıklamanızı istemeliyim."

Van Veeteren başını salladı. Hazırladığı dosya ve formu çıkarmanın katıksız bir hakaret gibi duracağını hemen fark etti. Daha geçen gün polis şefinin yüzüne üstün başarıyla fırlattığı Klimke'nin usturası şimdi kendisini utandırmakla tehdit ediyordu. Başka kimseyi değil.

"Özür dilemeliyim önce," dedi. "Adım Van Veeteren. Ama söylediğim kişi değilim. Maardam'da görev yapan bir dedektif şefiyim. Ziyaretim ayrıntılı bir şekilde konuşmayı tercih edemeyeceğim bir dava hakkında. En safiyane niyetlerimle yola çıkarak kötülük çamurunun dibine batmış bir

meseleyle uğraştığıma dair vereceğim güvence sizi tatmin eder miydi?"

Kadın güldü ve, "Evet," dedi. "Doğru anlıyorsam Anna ile ilgili öyle değil mi?"

Van Veeteren başını salladı. "Ölümünden önce birkaç yıl burada sizinle yaşadı sanıyorum. 1987'den 1992'ye kadar, bu doğru mu?"

"Evet."

"Ona bakıp ilgilendiniz değil mi?"

"Evet."

"Neden?"

"Çünkü bu benim görevim. Biz tarikatımızda bu şekilde çalışıyoruz. Bu bizim anlam ve güzellik yaratabilmemizin insanlarla sevgi birliği kurabilmemizin bir yolu. Anna bizimle iletişime geçti. Yaklaşık 20 rahibeyiz ve o zamanlar ben müsaittim."

Van Veeteren bir an düşündü. "Anladığım kadarıyla onunla oldukça yakınlaşmışsınız."

"Birbirimiz için çok şey ifade ettik."

"Birbirinize güveniyor muydunuz?"

"Elbette."

"Bana onun hastalığından bahseder misiniz?"

"Ne bilmek istiyorsunuz?"

"Yatağa her an mahkûm muydu örneğin?"

Kadının, konuşmanın ne hakkında olacağını zaten bildiği ve önceden düşündüğü Van Veeteren'e göre gayet açıktı. Ancak bu belki de pek önemli değildi.

"İyileşti."

"İyileşti mi?"

Kadın birdenbire daha çok ciddileşti. "Evet, baş müfettiş. İyi oldu. Şüphesiz acılarının kalçaları ile sınırlı olmadığının farkındasınızdır. Bir de ruh var."

Van Veeteren, "Evet öyle söyleniyor," dedi kasıtsız bir ironiyle ve, "Ne ima ediyorsunuz?" diye sordu.

Kadın derin bir nefes alarak doğruldu, "Bir inancınız olsun ya da olmasın," dedi. "Birçok fiziksel olgunun psikolojik bir yönü olduğu konusunda belki de hemfikirsinizdir. Manevi bir boyuttan söz ediyorum."

Sanki kelimeleri önceden hazırlamış ve hiçbir şeyin onun dikkatinden kaçmadığından emin olmak istiyormuş gibi çok yavaş konuşuyordu.

"Biraz açıklayabilir misiniz?" diye sordu Van Veeteren.

"Aslında hayır. Bu aynı zamanda bir güven meselesi. Aramızda konuşulmamış ama eşit şekilde bağlayıcı bir durum. Ne demek istediğimi anladığınıza eminim."

"Profesyonel bir gizlilik sözleşmesine mi bağlı olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Kesinlikle evet."

Van Veeteren başıyla onayladı. "Ruhtaki yaraları iyileşince sakatlık da mı iyileşti?"

"Evet."

"Ne kadar iyileşti? Örneğin bir yürüteç veya baston yardımıyla hareket edebiliyor muydu?"

"Evet."

"Peki dışarı çıkıyor muydu?"

"Onu her gün tekerlekli sandalye ile dışarı çıkarıyordum."

"Ama yalnız başına hiç çıkmazdı öyle mi?"

"Bildiğim kadarıyla öyle."

Van Veeteren yanından geçip pencereden dışarı baktı. "Bana 5 Haziran 1992'de onun ne yaptığını söyleyebilir misiniz?" diye sordu.

"Hayır."

"Anna'nın o gün ne yaptığını biliyor musunuz?"

Kadın cevap vermedi. O sakin kahverengi gözleriyle bir nebze endişe ve rahatsızlık duymaksızın dedektife bakıyordu.

"Ulmentahl buradan ne kadar uzakta?"

"25 kilometre," diye yanıtladı hemen.

Çayının geri kalanı içti ve duvara yaslandı. Oda sessizliğe gömülmüştü. Bilgeler sessizlik yoluyla nasıl da aktarabiliyor. Bu olağanüstü bir şey, diye düşündü. Artık önemli sorulara geçebilirdi. Olağan prosedür de işlemiş olurdu hiç şüphesiz. Cevap alamayacaktı muhtemelen ama ayrıntıları söylenmemiş sözlerin içinden çekip okumaya alışıktı. Ama bu kez durum farklıydı. Adeta stilize edilmiş bu durum ile o bilindik jargonlar arasında sonsuz bir uçurum vardı. Bir an tekrar başının döndüğünü hissetti. Muhtemelen ameliyatından kaynaklı bir baş dönmesi değildi. Ancak yine de bir halsizlik ve güç kaybı yaşadı. Dengesini kaybeder gibi oldu. Bütün bilgilerin sırf kendinde olmasıyla ilgili bir şeydi bu ve dolayısıyla tam ve kaçınılmaz bir sorumluluk hissediyordu.

"Ruhundaki yaralar," dedi sonunda. "Onlara neyin sebep olduğu hakkında bir fikriniz var mı?"

"Bana bundan hiç bahsetmedi."

"Onu anlıyorum zaten. Sadece bir fikriniz olup olmadığını sordum."

Kadın tekrar hafifçe gülümsedi. "Bu konuya giremem

baş müfettiş. Daha fazlası beni ilgilendirmiyor."

Van Veeteren birkaç saniye tereddüt etti ve, "İlahi adalete inanıyor musunuz?" diye sordu.

"Kesinlikle."

"Peki ya dünyevi adalete?"

"Evet, ona da. Söyleyebileceklerim konusunda çekingen davrandığım için üzgünüm. Ancak bilmeniz gerekenleri zaten bildiğinizi düşünüyorum. Kendime karşı güvenimi sarsmak ve spekülasyon yapmak benlik işler değil. Her şeyi tam olarak bilmemi isteseydi, elbette bana anlatırdı, ama anlatmadı. Konuyu deşmek gibi bir niyetim olsaydı öğrenirdim. Ancak durum hiç de böyle değildi."

"Yani Nemesis benim rolüm mü?"

"Belki de insanın mesleği de bir aşktır, öyle değil mi?"

Van Veeteren içini çekti.

"Konuyla hiçbir ilgisi olmayan kişisel bir soru sorabilir miyim?"

"Elbette, buyurun."

"Tanrı'nın olaylara müdahale ettiğine inanıyor musunuz?"

Ellerini kucağında kenetleyerek, "Evet," dedi. "Buna en üst düzeyde inanırım."

"Peki nasıl müdahale ediyor?"

"Birçok yoldan, insanlar aracılığıyla."

"Temsilcilerini seçerken çok dikkatli olduğunu düşünüyorsunuz yani?"

"Olmamalı mı?"

"Yo, sadece bir düşünceydi," dedi Van Veeteren.

Dönüş yolunda, ilk mola yerindeki masaya otururken

sezgiler, diye düşündü. Sezgiler ve gizemler... İçini çekti.

Bunlarla giderse Savcı Ferrati buna hiç şüphesiz kıçı ile gülerdi. Farkında olmadan, önündeki masanın üzerinde duran akşam gazetesinin kenarına bir dizi daire çizdi. Ve ardından ortaya çıkan örüntü hakkında düşünmeye başladı, aynı zamanda da durumu özetlemeye çalışıyordu. Verhaven gerçekten masumsa, gerçek katil şüphelendiği kişi olabilirdi. Üstelik cinayetten 6 ay önce ölen hasta Anna'nın bunu biliyor olması imkânsız değildi. Her halükârda Van Veeteren Rahibe Marianne'in hapishanede Verhaven'i ziyaret eden kişinin Anna olduğunu bildiğini hissetmişti. Bu durumda Anna, Verhaven'e aklından geçen ismi söylemiş olabilirdi. Tanrım, diye düşündü Van Veeteren, nasıl bir tümdengelim bu? Buruşuk gazetenin kenarındaki şematik formda çizilmiş bu düşünce zinciri, durum cidden böyleyse, daha da tehlikeli görünmeye başladı. Bir örümcek ağı boyutundaki zayıf çizgilerle birleştirilerek beceriksizce çizilmiş bir sürü daire. Hepsine lanet olsun. Kesin kanıt deyip durdu Hiller, bu çizimleri görseydi muhtemelen istifamı henüz ben uzatmadan kabul ederdi diye düşündü Van Veeteren. Ama yine de haklı olduğunu biliyordu. Olaylar gerçekten de düşündüğü gibiydi. Ve katil köşeye sıkışmıştı. Van Veeteren'in bundan hiç şüphesi yoktu. Bu oldukça açıktı.

Henüz genç bir adamken Leopold Verhaven'i başarılı bir atlet olarak tasvir edebilirdi. Hızlı, güçlü ve enerjikti. Rekor kitaplarına girmek üzereydi. Saf ve iyimser 50'li yılların ortasıydı. Soğuk savaşta geçen on yıl. Ancak aynı zamanda pek çok açıdan da masumiyetin hâkim olduğu yıllar değil miydi? Peki ya sonra ne oldu? Talihi 180 derece kesin ve kalıcı olarak tersine döndü. Nihayetinde Verhaven'in kaderi oldukça sembolik değil miydi? Neredeyse yarım yüzyıla yayılan ve ölümüyle sonuçlanan, Van Veeteren'in şimdi orada oturmuş

zihninde canlandırmaya çalıştığı nasıl tuhaf olaylar silsilesiydi bu? Geçmişte kalıp unutulmuş ölümleri şimdi yeniden kurcalamanın anlamı neydi?

Her şey hayattan sıkıldığı ve kendini başarısız hissettiği bir döneme mi denk gelmişti, yoksa bütün bu çabalar gerçekten işinin doğal bir parçası mıydı? Orada oturmuş karanlık ormanın kenarındaki bir otoyolun o berbat kısmından batmakta olan güneşi seyrederken her şeyin aslında uzun zaman önce olup bittiği kafasına dank etti. Yıllar önce herkesin terk ettiği bir oyunda ya da savaşta unutulup kalmış bir asker ya da aktör olduğunu, kimsenin onun çabalarını ve girişimlerini umursamayacağını fark etti. Oyuncular, rakipler veya seyirciler olsun veya olmasın, bu hiçbir şeyi değiştirmezdi.

"Soruşturmayı bırak," diye düşündü. Bırak bu işi dedektif Van Veeteren. Beraberlik teklif et ya da tahtayı devir. Bu anlamsız kendini beğenmişliği bırak. Dışarıda elini kolunu sallayarak gezen bir katil mi var? Bırak geçsin gitsin.

Hesabı ödedi ve arabasına döndü. CD yığınının içinden Monteverdi'yi seçti ve hoparlörden ilk notalar yankılanırken pes etmeyeceğini gayet iyi biliyordu. Henüz değil en azından. Off, lanet olsun, diye mırıldandı. Justitia ve Nemesis aynı şey!

38

"Polis!"

Yarım saniye boyunca kimliğini kaldırdı ve üçe kadar saydıktan sonra koridora girdi.

"Size Leopold Verhaven, Marlene Nietsch ve Beatrice Holden cinayetleri hakkında bazı sorular sormak istiyorum. Bunu burada mı yapalım, yoksa karakola kadar bana eşlik etmek mi istersiniz?"

Adam bir an için tereddüt ettikten sonra, "Bu tarafa doğru geçelim," dedi. Oturma odasına girdiler. Münster soruların olduğu not defterini çıkardı.

"Geçen yıl Ağustos'un 24'ünde bana ne yaptığınızı söyleyebilir misiniz?"

Adam omuz silkti. "Şaka yapıyor olmalısınız. Bunu hatırlamamı nasıl beklersiniz?"

"Hatırlamaya çalışsanız iyi olur. Kaustin'de değil miydiniz?"

"Kesinlikle hayır."

"Leopold Verhaven'e karşı düşmanlık hissetmeniz için herhangi bir sebebiniz var mıydı?"

"Düşmanlık mı? Tabii ki de hayır."

"Hadi ama sizin için tehlikeli olabilecek şeyler bildiği için olamaz mı?"

"Ne olabilir ki?"

"11 Eylül 1981'de Maardam'da mıydınız? Marlene Nietsch'in öldürüldüğü gün yani."

"Hayır. Ne demek istiyorsunuz?"

"O sabah kapalı pazar çevresinde bulunmadınız mı? Krauger Plejn ve Zwille'de ya da yakınlarında."

"Hayır."

"Saat dokuz buçuk gibi mi gitmiştiniz?"

"Hayır, size orada olmadığımı söylüyorum."

"13 yıl önce bir gün ne yapıp yapmadığınızdan nasıl bu kadar emin oluyorsunuz?"

Cevap vermedi.

"Peki 6 Nisan 1962 cumartesiden bahsedelim. Her şey o zaman başladı değil mi?"

"Laf cambazlığı yapıyorsunuz. Şimdi beni rahat bırakmanızı rica edebilir miyim?"

"O cumartesi öğleden sonra Verhaven iş için dışarıdayken Beatrice Holden'i ziyaret etmediniz mi?"

"Bu saçmalıkları dinlemek istemiyorum."

"Karınızla olan aşk hayatınız ne zaman sona erdi?"

"Bunun konuyla ne ilgisi var?"

"Yatalak olduktan sonra ihtiyaçlarınızı başka yerlerde karşılamak zorunda kaldınız, öyle değil mi? Beatrice Holden ve Marlene Nietsch dışında başkaları da olmalı. Neden sadece bu ikisini öldürdünüz?"

Ayağa kalktı.

"Yoksa daha fazlası mı var?"

"Defol! Beni yalan yanlış şeylerle korkutabileceğinizi mi sanıyorsunuz? Amirlerinize zamanlarını boşa harcadıklarını söyleyebilirsiniz."

Münster defterini kapatarak, "Teşekkür ederim," dedi. "Bu çok aydınlatıcı bir konuşma oldu."

"Evet, o olabilir," dedi Münster baş müfettişin karşısında otururken. Van Veeteren perdeleri araladı.

"Ortadan kaybolma ihtimaline karşı hazırlıklı olun. Ne yapacağını asla bilemeyiz."

Münster, "Tutuklanması kolay olmayacak," dedi. "Hemen ötecek biri değil gibi görünüyor."

"Lanet olası!" dedi Van Veeteren. "Gerçi bir bakıma daha ilk uyarıyı yaptık."

Münster, baş dedektifin onu önden gönderirken aklında olan şeyin bu olduğunu biliyordu. Böylece kendisini daha önemli ve muhtemelen daha can alıcı bir karşılaşmaya hazırlıyordu. Elbette bu iyi bir fikirdi. Ancak aynı zamanda katile kendini savunmak için hazırlık yapabileceği bir süre anlamına da geliyordu. Münster buna işaret etti ama Van Veeteren sadece omuz silkti.

"Evet, söylediğin şey mümkün," dedi. "Fakat yapacağı hazırlıklar onu tuzağa da düşürebilir. Ne olursa olsun avantajlı pozisyonda değil. Düşünsene bildiğimizi biliyor. O köşeye sıkışmış bir fare. Biz de onun dışarı çıkmasını bekleyen kedileriz."

Münster, "Kanıtımız yok," dedi. "Olmayacak da."

"Ama o bunu bilmiyor."

Münster, bir an dedektifin söylediği şeyi düşündü. "Ama yakında bunu anlayacaktır. Üç cinayet işlediğini bilip de onu tutuklamamamız biraz garip değil mi?"

Van Veeteren sinirli bir halde sigarasını söndürdü ve perdeyi bıraktı. "Biliyorum," dedi mırıldanarak. "Ameliyatta bağırsaklarımın bir kısmını aldılar. Beynimin değil."

Bir sessizlik oldu. Van Veeteren derin bir iç çekerek ağzına bir kürdan aldı. Münster bir bira siparişi verdi ve not defterini çıkardı. Van Veeteren bir süre sonra, "Sadece sormanı istediğim şeyleri sordun değil mi?" dedi.

"Elbette," dedi Münster. "Sadece merak ettiğim bir şey var."

"Ne?"

"Kadının hapishaneye gidip Verhaven'e her şeyi anlattığını nasıl bildi?"

Van Veeteren gürültüyle soluyarak, "Çünkü kadın ona söyledi. Ölmeden hemen önce söylediğini düşünüyorum. Rahibe Marianne'in dediğine göre, kadının ölümünden bir gün önce, adam onu görmeye hastaneye gitmiş."

"Kadın vicdanını çift taraflı rahatlatmak istemiş anlaşılan."

Evet, öyle olduğu söylenebilir ama bunu yapmak yerine sessizliğini korumalıydı. Bu bir hayat kurtarabilirdi. Fakat insanlar gerçeğe takıntılı olma eğilimindedirler."

"Nasıl?" diye sordu Münster.

Van Veeteren biranın geri kalanını da boşaltarak, "Gerçek dayanılması ağır bir yük olabilir," dedi. "Uzun vadede buna tek başına katlanmak imkânsız olur. Ama yine de insanlar bunu keşke kendilerine saklamayı öğrenebilse."

Münster biraz kafa yorduktan sonra, "Daha önce hiç böyle düşünmemiştim," dedi pencereden dışarı bakarak. "Hatta burada pek çok gerçek var. Adam yine de paniğe kapılmış gibi görünmüyor."

Van Veeteren içini çekerek, "Evet," dedi. "Bu durumda bazı özel önlemler almamız gerekebilir. Ama artık eve gidebilirsin. Ben bir süre daha buradayım. Biraz düşüneceğim."

Münster bir an duraksadı ve, "Yardım edebileceğim başka bir şey olup olmadığını bana bildirirsin. Sanırım soruşturmayı tekrar başlatma işi askıda kaldı."

"Üzeri örtüldü," dedi Van Veeteren. "Her neyse, teşekkür ederim."

Münster bardan ayrıldı. Arabasına gitmek için caddeye geçerken kendini yine baş müfettişe üzülürken yakaladı. Bu aşağı yukarı bir ay kadar kısa bir süre içinde ikinci defa oluyordu. Belki de insanların söylediklerinde gerçeklik payı olabilirdi; yaşlandıkça daha insansı olunuyordu. Gerçi bahsettikleri dağ gorilleriydi ya öyle değil mi?

39

Kulüp binası, Cronin Meydanı'nda başlayan ve bir yangın duvarıyla biten dar bir sokağın sonunda bir bodrum katındaydı. Tüm kasaba haritalarına ve köşedeki Wildt'in sahaf dükkânının üzerinde yer alan kirli ve zar zor okunabilen tabelaya göre sokağın ismi Zuygers Steeg idi. Ancak 1890'ların sonlarında, sokağın bitimine doğru yirmi metrelik alana dağılmış halde iki fahişeye ait ceset parçaları bulunmasının ardından ismi halk arasında Kasap Sokağı olarak kalmıştı. Cesetler, genç bir katedral papaz tarafından bulunmuş ve adamın daha sonraları Willemsburg'daki Majorna akıl hastanesine kapatılması gerekmişti. Katil, geniş çaplı araştırmalara rağmen yakalanamamıştı. Van Veeteren'in bu hikâyeyi hatırlamadan kulübe girdiği pek olmazdı ve o akşam yine hatırladı. Belki eski dönemlerde her şey, şimdilerde olan bitene rağmen daha kötüydü. Başını eşiğe çarpmamak için eğilirken böyle düşündü ve kasvetli mahzene girdi. Mahler her zamanki gibi en uzakta Dürrer'e ait bir baskı resmin altındaki tenha köşede oturuyordu. Satrancın taşlarını çoktan dizmişti. Van Veeteren içini çekerek oturdu. Mahler parmaklarını dağınık sakalında gezdirerek

"Ah be..." dedi. "O kadar kötü müydü?"

"Ne?" diye sordu Van Veeteren.

"Ne olacak tabii ki de kesilmek. Yeşil üniformalılar ve onların bitmek bilmez kanlı işleri."

"Aaa, onu mu soruyorsun?" dedi Van Veeteren. "Önemsiz bir mesele."

Mahler biraz şaşırarak baktı. "O zaman seni endişelendiren şey ne Allah aşkına? Dirildin, yazın başlarındayız, çiçekler en güzel renkleriyle ışıldıyor ve tüm doğa, vakti yaklaşmakta olan yaşam şöleninin etkisiyle zevkten kıvranıyor. Buraya içini çekerek gelip ne demek istiyorsun?"

"Bir sorunum var," dedi Van Veeteren vezirin önündeki piyonla açılışı yaparak.

Mahler, "Benim bin tane var," dedi. "Her neyse, şerefe! Hayata hoş geldin."

İçkilerini yudumladılar. Mahler, satranç tahtasını inceliyordu. Baş müfettiş bir sigara yakarak bekledi. Gençliğinden beri satranç oynadığı tüm insanlar arasında Mahler'in stili ile oynayan hiç kimseyle karşılaşmamıştı. İlk hamlesini yapmadan önce 10-12 dakikalık yoğun bir ilk konsantrasyon sürecinin ardından toplamda 1 dakikadan fazla düşünmeden otuzdan fazla hamle yapabilirdi. Son hamlesinden önce ise 10-15 dakika süren ikinci bir derin analizin içine girer ve oyunu öylece hızla bitirirdi. İster galibiyet ister beraberlik ya da şerefli bir mağlubiyet için oynuyor olsun taktiği böyleydi ve bunun hakkında makul bir açıklaması yoktu. Daha çok bir ritim meselesiydi.

"Doğru zamanda hamle yapmak, bazen hangi hamleyi yaptığından daha önemlidir," diye iddia etmişti bir sefer. "Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Van Veeteren'in, onun ne demek istediğine dair en ufak bir fikri yoktu.

"Şiirde de aynı şey geçerli," demişti eski şair. "Oturup sık sık uzun süre gökyüzünün karanlığına bakarım. Bu yarım saat ya da daha fazla sürebilir. Sonra kalemi alır ve bütün bir şiiri kâğıda dökerim. Işık hızıyla yazmak ve hiç ara verme-

mek isterim."

"Peki beyninin içinde neler olup biter o sırada?"

"Beynimi şarj ederken mi?"

Mahler'in bir fikri yokmuş gibi görünüyordu. "Bunu analiz etmeye cesaret edemem," dedi sonra. "Bazı şeyler insanın iç gözlem yapmasına müsaade etmez. Çünkü bu her şeyi öldürür."

Van Veeteren birasından bir yudum alıp Mahler'in hamlesini beklerken söylediklerine kafa yordu. Düşünmeden hareket etmek, diye aklından geçirdi. Göründüğü gibi miydi? Belki de aslında birkaç bağlantı noktası vardı. Oyunda berabere kaldıkları konusunda anlaştıktan yaklaşık 45 dakika sonra "Eee?" dedi Mahler. "Sorun nedir?"

"Bir katil."

"Bu ayın sonuna kadar raporlu olduğunu düşünüyordum."

"Evet, öyleyim," dedi Van Veeteren. "Sadece olaylara sırtımı dönmekte zorlanıyorum. Olan biteni görmezden gelemiyorum."

"Bu katille ilgili sorun nedir?"

"Onu yakalayamıyoruz."

"Kim olduğunu biliyor musun?"

Van Veeteren başını salladı.

"Kanıtın mı yok?"

"Hiçbir şey yok elimde."

Mahler arkasına yaslanıp bir puro yaktı. "Bu durumu ilk defa yaşıyor olamazsın."

"Genelde onları avlamayı başarırım, evet."

Mahler kahkahayı patlattı. "Onları avlamak, ha! Sevdim bunu. Peki neden bu sefer olmuyor?"

Van Veeteren içini çekti. "Leopold Verhaven ismi bir şey ifade ediyor mu?"

Mahler ciddileşti. "Verhaven mi? Evet tabii. Şu meşhur katil, kadın katili. Kendisi de öldürülmedi mi? Kısa bir süre önce gazetede okumuştum."

Van Veeteren, "O masumdu," dedi.

"Verhaven masum muydu?"

"Evet."

"Ama yıllarca hapishanede yattı. Kim bilir kaç yıl..."

"24 yıl," dedi Van Veeteren.

"Bu kadar uzun bir süre hapis kaldı ve sen masum olduğunu mı iddia ediyorsun?"

Van Veeteren başını salladı. "Masummuş evet ve dediğin doğru öldü. Anlayacağın öyle görünüyor ki bu işin üstüne bir çizgi çekmek isteyen sadece katilin kendisi değil."

Mahler birkaç saniye konuşmadı. "Hıı..." dedi sonunda. Purosundan beri nefes çekti ve küller sakalına döküldü. "Evet, anladım sanırım. Kodamanlar mı?"

Van Veeteren omuz silkti. "O kadar kötü değil belki ama sağlam bir temelin olmayınca ne olursa olsun davayı tekrar açma şansın da olmuyor. Çok sağlam bir temel gerek."

"Peki bir miktar kanıt bulabilmek mümkün değil mi? Genelde de öyle olmuyor mu zaten? Kimin yaptığını biliyorsun ama kanıtlaman için kıçını kaldırıp çalışman gerekiyor. Polislerin olaylara genellikle bu şekilde yaklaştığını sanıyordum."

"Evet, haklısın," dedi Van Veeteren. "Ama bu genel olarak umutsuz bir vaka. Zaten ilk cinayetin zamanaşımı dolmuş, tekrar ele almak mümkün değil. Eğer ikinci cinayet için yeniden dava açılacaksa da ya çok sağlam bir kanıtın

olacak ya da katil işlediği cinayetleri itiraf edecek ve elbette mahkemede sözüne sadık kalacak. Ve bizde bu ikisi de yok."

"Ya Verhaven cinayeti? Aynı katil mi?"

"Tam üstüne bastın. Ama bu cinayetle bağlantılı da elimizde bir gram teknik kanıt yok. Ne ne zaman, ne de nerede öldüğünü biliyoruz. Nasıl öldüğü hakkında da bir bilgimiz yok."

Yine omuzlarını silkti.

"Genel olarak durum böyle."

Mahler, şüphesini belli eder bir halde gür kaşlarını kaldırarak, "Ama katilin kim olduğunu biliyorsun," dedi.

"Kesinlikle eminim," dedi Van Veeteren.

Mahler tahtayı çevirip taşları yeni bir oyun için yerleştirmeye başladı.

"İtiraf ettiremeyeceğinden nasıl bu kadar emin olabiliyorsun? Mecbur kaldığında üçüncü derece yöntemlere başvurmadığını söyleme sakın."

Van Veeteren bir sigara daha yaktı. "İki gündür onu takip ediyorum," dedi. "Çaktırmadan değil, açıkça yapıyorum ve o da durumu fark etti. Kim olsa böyle bir şey keyfini kaçırır değil mi? Ama onda hiç öyle olmuyor. Tam tersine durumu eğlenceli buluyor gibi bir hali var. Ara sıra bana bakıp başını sallıyor. İçinden gülüyor. Onu yakalayabilecek en ufak bir kanıtımız olmadığından emin görünüyor. Henüz onunla yüzleşmedim ama maskesini düşürmesi beni oldukça şaşırtır ve kaldı ki düşürse dahi duruşma zamanında tekrar takabilir ve biz de bu kadar çabayı boşa harcayarak başa dönmüş oluruz."

"Hmm," dedi Mahler. "Bu durumda ne yapacaksın? Kulağa gerçekten karmaşık geliyor."

Van Veeteren ilk başta cevap vermedi. Ancak Mahler bir cevap almaya kararlıydı.

"Eee?"

Sonunda baş müfettiş, "Ona bir ültimatom verdim," dedi. "Bir bira daha ister misin?"

"Olur elbette. Ne tür bir ültimatom?"

Van Veeteren ayağa kalkıp bar kısmına gitti ve bir süre sonra iki yeni köpüklü büyük bira bardağı ile döndü. Birbirlerinin sağlıklarına içtikten sonra Mahler, "Ne tür bir ültimatom?" diye tekrar sordu.

"Ona bir şans verdim sadece. Bir beyefendi gibi sahneden çekilmesi için. Yani intihar etmesi için."

Mahler etkilenmiş görünüyordu. "Ama ya bir beyefendi değilse? Öyle olmadığını gösteren pek çok kanıt var. Yanılıyor muyum yoksa?"

"Bildiklerimi açıklarım. Bir kızı ve iki torunu var. Omuz silkip geçerse kızına babasının üç cinayet işlediğini söylerim ve kızını bunun doğruluğuna ikna edene kadar uğraşırım. Karısı işte tam da bu nedenle tüm hayatı boyunca dilini tuttu. Ya da ben öyle olduğunu varsayıyorum."

Mahler biraz düşündü. "Evet," dedi. "Kulağa hoş geliyor. Sence işe yarayacak mı?"

Van Veeteren yüzünü buruşturarak, "Kim bilir," dedi. "Yarın öğlen öğreniriz. Onu bir ziyarete gideceğim."

"Şeytan gibi kurnazsın," dedi Mahler. "Kendine has yöntemlerin var yemin ederim."

Birasından bir yudum daha aldıktan sonra satranç tahtasını incelemeye koyuldu. Hemen hemen hiç düşünmeden piyonu ile şahı çekerek iki kare ilerledi.

"Bu seferki pek iyi bir iş gibi görünmüyor," dedi Mahler.

Van Veeteren, "Hak ettim ama," dedi.

"Evet galiba öyle."

Bir buçuk saatlik oyunun ardından Mahler 60'ın üzerinde hamle yaparak tek piyon avantajını galibiyete çevirdi.

Bir ara eğildi ve hemen yanında, yerde duran evrak çantasından küçük, yassı bir paket çıkararak

"Bunu teselli armağanı olarak alabilirsin," dedi. "Daha bu öğleden sonra baskıdan çıktı. Taze taze geldi."

Van Veeteren ambalaj kağıdını yırttı. 'Çok Uzaklardan Okunan Bir Beste' idi ismi.

"Çok teşekkür ederim. Tam da ihtiyacım olan şey sanırım."

"Kim bilir," dedi Mahler saatine bakarak. "Bugünlük benden bu kadar. 36'ncı sayfadan başlayabilirsin. Sanırım orada sana tanıdık gelebilecek bir şeyler var."

Van Veeteren bir duş alıp, yatağa yerleştikten sonra ince şiir kitabının sayfalarını açtı. Başucu masasındaki saatli radyoya göre saat 12 buçuğu birkaç dakika geçiyordu. Şimdilik şairin tavsiyesine göre hareket etmeye karar verdi. Şiir öyle içine balıklama atlayabileceğiniz, özellikle de Mahler'in sade mısralardan oluşan şiirleri gibi değildi. Göz kapaklarının ardında gizlenen uykuyu hissetti. Şiirin adı 'Ocak Gecesi'ydi ve sadece yedi satır uzunluğundaydı.

Hâlâ aydınlık olmamış
Çizgiler meçhul
Kanun henüz yazılmamış
Karanlığın içinde çocuk ve gölgelerde dans eden ritimler
Gönül yarasıyla baş etmek için kaosun kurallarından
Ve küçük bir koşulsuz zorunluluk.

Işığı kapattı. Satırlar sanki hem odanın karanlığında hem de yorulan zihninde asılı kalmıştı. Uykunun o sonsuz kucağına teslim olmadan önce içsel ve dışsal karanlık, diye düşündü. Yarın öğlen vakti.

40

Kapının önünde durduğunda saati 11.59'u gösteriyordu, o son dakikayı da beklemeye karar verdi. Saat 12 de geleceğini yazmıştı ve belki de ayrıntıların hayatta bir anlamı vardı. Bir şey önemsiz gibi görünse bile onu göz ardı etmemeliydi mesela. Zili çaldı. İçeriden gelen sesleri duymaya çalışarak birkaç saniye bekledi, sonra parmağını düğmeye götürüp tekrar bastı. Uzun ve hiddetli bir zil sesiydi. Ardından öne eğilip kulağını soğuk ahşap kapıya dayayarak içeriyi dinlemeye çalıştı. Herhangi bir ses gelmiyordu. Ne bir ayak sesi ne bazı tıkırtılar ne de bir insan sesi... Doğrulup bir an kendini topladı. Derin bir nefes aldı ve kapı kolunu açmayı denedi. Kapı açıktı, eşiği geçti. Arkasından kapıyı hafif aralık bıraktı. Bir ceset bulmayı beklediği bir daireye ilk kez girmiyordu. Kesinlikle hayır. Ama bu defa sanki başka bir şey vardı. Aynı zamanda hem rahatsız edici hem de öngörülebilir bir şey. Karanlık ve dar koridorda ağır bir hava hissetti. Koridorun dümdüz ilerisinde mutfak yer alıyordu. Panjurlar kapalı olmasaydı mutfak güneşi iyi alacak bir konumdaydı. Sağda sanki yatak odasına aitmiş gibi duran yarı açık bir kapı vardı. Solda ise banyo ile oturma odasına açılan ikili kapı yer alıyordu.

"İki oda ve bir mutfak var. Hepsi bu kadar, daha fazlası yok," demişti Münster. Haklıydı. Önce yatak odasına girdi, yatak bakılması gereken en bariz yerdi. Bir gün bu kadar ileri gidecek olursa kendisi de yatak odasını tercih edebilirdi.

Kapıyı ardına kadar dikkatlice açtı. Kimse yoktu. Yatak topluydu. Her şey temiz ve düzenliydi. Buranın da panjurları çekilmişti. Adam sanki uzaklara gitmiş gibiydi. Ardından oturma odasına geçti. Aynı düzenlilik ve sıkıcılık buraya da hakimdi. Kahverengi-gri tonlarda, dayanıklı sentetik malzemeden yapılmış çirkin bir oturma grubu konmuştu. Büyük bir televizyon seti ve bol süslemeli bir kitaplık vardı. Ve duvarlarda birtakım deniz manzaraları. Mutfağa geçti. Burada da yine aynı kasvetli hava ve hapsolmuşluk duygusu hissediliyordu. Duvarda bir takvim ve cafcaflı manzara resimleri asılıydı. Bulaşıklıkta yıkanmış bulaşıklar vardı. Üzerlerine bir el avlusu örtülmüştü. Buzdolabı neredeyse bomboştu. Masanın üzerinde solmuş bir saksı bitkisi duruyordu. Geriye sadece banyo kalmıştı. Van Veeteren'in de düşünebileceği bir alternatifti banyo. Sıcak suyun içinde yavaş yavaş kayıp gitmek, Seneca gibi, Marat gibi değil de.

Işığı açtığında, neredeyse, parlak koyu mavi fayanslara kazınan yarı ironik bir yansıma şeklinde katilin gülümsemesini hayal etti. Sanki adam Van Veeteren'in burayı sona saklayacağını biliyordu. Bir ara bu işgüzar polis memuruna bir not yazıp bırakma fikrine kapılmış ama sonra yapmaktan vazgeçmiş gibiydi. Ne de olsa bu anlamsız düelloda en uzun çöpü kimin çekeceği gayet açıktı. Van Veeteren içini çekerek lavabonun üzerindeki aynada kısa bir an yüzünü inceledi. Karşısında duran pek de moral verici bir manzara değildi. Quasimodo ile hüzünlü bir tazı arası bir şeydi adeta. Başka bir diğer deyişle her zamanki gibiydi ama belki biraz daha kötüsü.

Işığı kapatıp koridora döndü. Kapının iç tarafındaki posta kutusunun boş olduğunu fark edince bir an durakladı. Evden ayrılması üzerinden çok uzun bir zaman geçmemişti besbelli. Bu kasvetli ama düzenli daire büyük olasılıkla yaklaşık bir

saat önce terk edilmişti. Evden kısa bir süreliğine çıkılmış olması imkânsız görünüyordu. Her şey onun çekip gittiğini gösteriyordu. En azından birkaç günlüğüne. Sonsuza dek mi yoksa? Sonuçta belki de bu iyiye işaretti. Umut ışığı bir kez daha parladı. Bu işi neden sadece evinde halletmek zorunda olsun ki zaten? Van Veeteren açısından bunun için herhangi bir neden yoktu. Daireden çıktı ve kapıyı arkasından kapattı. Neden açık bırakmıştı kapıyı? Van Veeteren daireyi inceleyebilsin diye mi? Eğer öyleyse amacı neydi? Yoksa kilitlemeyi mi unutmuştu?

"Van Veeteren?"

Bir an irkildi. Komşulardan birinin yavaşça kapısını açtığını fark etti. Kırmızı kıvırcık saçlı bir kadın başını uzatmış bakıyordu.

"Siz Bay Veeteren'siniz değil mi? Bu saatlerde geleceğinizi söylemişti."

Van Veeteren başını salladı.

"Deniz kenarına gittiği için, sizinle burada maalesef görüşemeyeceğini söylememi istedi."

"Deniz kenarı mı?"

"Evet. Bir de not bıraktı. Buyurun."

Bir zarf uzattı.

Van Veeteren, "Çok teşekkür ederim," dedi. "Başka bir şey söyledi mi?"

Kadın başını iki yana sallayarak "Hayır," dedi. "Başka söyleyeceği ne vardı ki? Kusura bakmayın, fırında kekim var."

Ardından kapıyı kapattı.

"Vay be!" dedi Van Veeteren zarfa bakarak. Aynı sokağın biraz aşağısındaki bahçeli bir kafede kendine bir masa bulana

kadar zarfı açmadı. Elinde onunla oturup garsonu beklerken Mahler'in önceki akşam söylediklerini tekrar düşündü. Bir şeyi doğru zamanda yapmak aslında yaptığımız şeyden daha önemlidir. Evet, biraz abartılı olabilirdi, ama zamanlama belki de tüm davranışların en önemli yapı taşıydı. Tüm eylemlerin, tüm hayatın. Kesinlikle küçümsenecek bir fikir değildi. Birası geldi, kana kana bir yudum aldı ve zarfı açtı. İçinden ikiye katlanmış bir kâğıt çıktı. Şöyle yazıyordu:

Florian Misafirhanesi

Behrensee.

Bir yudum daha aldı. Deniz mi, diye düşündü. Evet, elbette orası da iyi bir alternatif olabilirdi.

XI

25 Kasım 1981

41

Yine gece ve yine uykusuzluk... Dün hüküm verildi ve son umudu da mum alevi gibi sönüp gitti. Mahkeme onu suçlu buldu. Evet, Verhaven yine suçlu bulundu.

Bardağı almaya çalışır, ılık sodasını yudumlar ve gözlerini kapatır. Düşüncelerini dış dünyadan iç dünyasına çevirir; bu akıl almaz olaylar dizisinin arkasında ne var? Her şeye rağmen elini kolunu bağlayan şey ne? Olanları unutmak yerine tüm direncini karşı konulmaz bir şekilde düşürmek niye? Bu çılgın sessizliğin içinde karanlığa gömülmesi için sebep ne? Sebep elbette Andrea. Öncekinde 2 yaşındaydı. Şimdi evlenme çağında olgun bir kadın. Gerçek anlamda hiçbir zaman annesi olmamış bir kadın. Hayatta hiçbir şey birbirinden bağımsız değil. Etrafında kendini koruyamayacağı acımasız ve kötücül bir mantık çemberi var. Alın yazısının bu olduğunu düşünüyor kendisi de. Lütfen Tanrım, Junis ile ilişkisinin bir yere varmasını sağla. Bir an önce karar versinler ve onu alıp buradan götürsün.

Lütfen Tanrım, lütfen...

Ne zamandı? Her şeyin gayet ortada olduğu ilk şüphe tohumları bu defa ne zaman içine düşmüştü? Aynı gün müydü? Cesedin Bay Nimmerlet tarafından bulunduğu o yağmurlu öğleden sonra değil miydi? Daha ilk günden fark etmiş miydi cidden? Belki de... Belki gerçekten hemen anladı. Ama örtbas etti, o sayfayı kapattı. Hemen kurtulmak için saçma bir kaçış manevrası yaptı ve bir balık gibi yemi yuttu.

Adam o gün kasabada değildi. Bozuk motorlu testeresini alıp Ulming'e gideceğini söylemişti. Bunun doğruluğunu kendi günlüğünden kontrol etti. O gün olmalıydı. Görünüşe göre evde olmasalar bile Morrisonlara da uğramıştı. Bunu kendisi söylemişti. Tavır ve hareketlerinde her zamankinden farklı bir şey yoktu. Her şey normaldi. Testere ile yapabilecekleri bir şey yoktu, ama belki o, yine de gitmiş olabilirdi. Ulming ile Maardam arası uzun bir yoldu. Hayır, hayır o olamazdı. Bu defa o değildi. Bu kez katil gerçekten Verhaven'di. Verhaven olmalıydı yani.

Aslında neyin ne olduğunu gayet iyi biliyor. Burada yeni tadilat görmüş yatak odasındaki büyük yatağında yatıyor ve biliyor. Bu uğursuz gerçekliğe giderek daha fazla teslim oluyor. Adama ve kendi sessizliğine zincirlendiğini hissediyor. Sabahın o erken, kendinden geçmiş, uyku tutmayan saatlerinde bunu her zamankinden daha acı, daha güçlü ve daha net bir halde anlıyor.

O ikisi, karı koca. Ama Andrea doğduğundan beri asla bir kadın ve bir erkek değiller. Bunca yıldır birbirlerine hiç yaklaşmadılar. Bacaklarını ona kapattı ve onu dışarıda bıraktı. Olan buydu. Bu güçlü ve sağlıklı adamı, fahişelerin peşinden koşan birine dönüştürdü. Istırap çeken dürtülerini satın aldığı bir aşkla tatmin etmek için arabasını her ay şehre götüren evli bir adama. Onu buna ben dönüştürdüm, bir katile.

O karı koca, o ikisi. Ve bu kaçınılmaz kesinlik ve seçim. Sahi kendisinin herhangi bir seçim sansı olmuş muydu? Düşünüyor. Hayır, olmamıştı. Bunu da bir güzel yutuyor. Hiç seçeneğim olmadı.

Oturur pozisyona geçer. Elinin tersiyle alnındaki soğuk teri kurular. Pencereden dışarı bakarken omuzlarını gevşetmeye, yavaş ve derin nefes almaya çalışır. Doğuya doğru

gökyüzünün iğne yapraklı ormanın karanlık siluetleri ile şekillendiğini fark eder. Tanrım, diye düşünür.

"Beni anlayabilecek biri var mı şu hayatta? Hatta sen bile anlamıyorsun."

Ellerini kenetler. Ancak duasının sözleri içinde kilitli kalır. Bedelini ben ödemeliyim, diye düşünür.

Tanrım, sessizliğim için beni cezalandır. Bırak sonsuza dek yatağa bağlı kalayım. Bırak sadece buraya mahkûm olayım. Evim ve aynı zamanda hapishanem olan bu evde bırak sendeleyerek yürümekten bile sonsuza dek men olayım. Hep burada kalayım, ağrılardan mahvolmuş pelvisim giderek paramparça olsun.

Yastıklara tekrar gömülür ve geri kalan hayatının hep böyle geçeceğini fark eder. Aynen böyle. Ama her şeye rağmen bunun bir anlamı olabilir mi? Sonunda kelimeler dudaklarından süzülmeye başlar, doğrudan geceye fısıldar:

Benim dipsiz karanlığım kızımın ışığı olsun. Bağışlanmak için yalvarmıyorum. Anlaşılmak da istemiyorum. Hiçbir şey istemiyorum. Tanrım beni cezalandır.

Sonra gözlerini kapatır ve sanki kendisine hemen verilmiş bir cevap olarak vücudunda şiddetlenerek artan bir acı fırtınası hisseder.

XII

29-31 Mayıs 1994

42

Yolculuğunun büyük bir bölümünde yağmur yağdı. Ancak kıyıya yaklaşırken etkisini kaybetmeye başladı. Batan güneş ufuktaki bulutların arasından geçerek dalgalı denizin üzerine eğimli ışık huzmeleri serpiştiriyordu. Arabadan indiğinde havadaki tuz ve ferahlık kokusunu hemen hissetti. Birkaç saniye durup derin bir nefes aldı. Suyun üzerinde süzülen martıların kendilerinden emin ve yoğun çığlıkları tüm körfeze yayılıyordu. Deniz, diye düşündü tekrar. İnsanlar yağmurlu havanın ardından iki iskele arasındaki sahilde yürüyüşe çıkmışlardı. Uzun bir kumsal değildi, en fazla bir kilometreydi. Birkaç köpek birbirini kovalayarak koşuşturuyordu. Bir grup genç voleybol oynuyor, bir balıkçı ise ağlarını çözüyordu. Van Veeteren, eski dünya cazibesine sahip bu oldukça demode sahil beldesini en son ne zaman ziyaret ettiğini tam hatırlayamadı. Kumarhane ve spa otellerinin yıldızı parladığında buranın altın çağı da eğer yanılmıyorsa 20'lerin bir döneminde son bulmuştu. Ancak yine de Reneta ve çocuklarla birkaç kez buraya gelmişlerdi. İyice düşündüğünde bunun ikiden fazla olmadığını çıkardı. İkisinde de birkaç gün kalmışlardı. Ama Behrensee, Florian Misafirhanesi'nin nerede olduğunu kolayca hatırlayabileceği küçük bir yerdi. Açıkçası sahil yolundaki o hoş gezinti yerinden fazla bir yeri yoktu. Yani ne olursa olsun misafirhanenin gözünden kaçmış olması mümkün değildi. Zaten orayı net bir şekilde hatırlıyordu da. Bir dizi otel ve butiğin en güney ucundaki

yakın zamanlarda inşa edilmiş bir süpermarket ile kısa süreli konaklamalarından birinde kaldığı hafif hırpani Sea Horse Oteli arasında sıkışmış yüksek eski bir Art Nouveau cephe mimarisine sahip bir yerdi, doğru hatırlıyorsa bu arada. Evet, yanılmıyordu. Pembe ve beyaza boyanmış, dar ve beş katlı bir binaydı. Bakırdan yapılmış çatısı, batan güneşin son demleriyle hâlâ zayıf bir şekilde parlıyordu, balkonları koyu şarap kırmızısı rengindeydi. Biraz eskiceydi ama bu kırsal tatil beldesindeki ucuz tesislerden biri kesinlikle değildi. Süt beyazı cam kapılardan geçti. Çantasını dikkatlice yere koydu ve resepsiyondaki zili çaldı. Yarım dakika sonra elinde bir havluyla ortaya yaşlı bir kadın belirdi. Bulaşıkları kurulamakla meşgul gibiydi. Altın çerçeveli gözlüğünün kenarından gözlerini kısarak ona baktı ve havluyu görünmeyecek bir yere bıraktı.

"Buyurun?"

"Arnold Jahrens'i arıyorum. Bildiğim kadarıyla burada kalıyor."

"Bir bakalım."

Defterinin sayfalarını karıştırmaya başladı.

"Evet doğru. 53. oda, en üst kat. Asansöre binebilirsiniz."

Parmak uçlarına basarak durdu ve omzunun üzerinden asansörü gösterdi.

"Şu an odasında mı?"

Kadın anahtar rafını kontrol etti. "Sanırım öyle. Anahtarı buraya bırakılmamış yani."

"En üst kat mı dediniz?"

"Evet."

Van Veeteren, "Teşekkür ederim," dedi. "Önce yapmam gereken bir şey var. Birazdan döneceğim."

"Nasıl isterseniz," dedi kadın havluyu tekrar alarak.

Van Veeteren kapıyı iki kez çaldı. Ancak içeride herhangi bir yaşam belirtisi yoktu. Kolu tutup açmayı denedi. Kapı açıktı. Oldukça sıradan bir oda, diye aklından geçirdi. Ama kesinlikle geleneksel bir cazibeye sahipti. Demir çerçeveli geniş bir yatak, oldukça yüksek koyu renkli tahta kaplamalar, küçük bir masa, daha da küçük iki koltuk, bir elbise dolabı. Solda kapının hemen yanında bir tuvalet ve banyo vardı. Odanın boş olduğunu görünce tuvaletin kapısını iterek açtı ve ışığı yaktı. Burası da boştu. Bu arada içerde küvet yoktu. Sadece modern bir duşakabin konmuştu. İntihar etmek isteyen biri için uygun bir yer değildi bu durumda. Odaya girdi, evrak çantasını masanın üstüne koydu ve göğüs cebindeki zulasından bir kürdan çıkardı.

"Dedektif Baş Müfettiş Van Veeteren, öyle değil mi?"

Ses balkondan geliyordu. Ses tonunda Van Veeteren'i her şeyden çok ürküten ölçülü bir alay ve kendine güven fark ediliyordu. Balkona çıkarken, "Bay Jahrens," dedi. "Oturabilir miyim?"

Güçlü yapılı adam başını sallayarak masanın diğer tarafındaki boş sepet örgülü sandalyeyi işaret etti.

"Bir polis memuru için çok iyi bir hayal gücünüz olduğunu söylemeliyim. Böyle bir hikâye nasıl uydurulabilir, gerçekten anlamıyorum."

Van Veeteren çantasını açtı. "Viski mi, yoksa konyak mı?" diye sordu.

"Beni sarhoş etmenin işinize yarayacağını düşünüyorsanız hayal kırıklığına uğrarsınız."

Van Veeteren, "Hiç de öyle bir düşüncem yok," dedi. "Sadece bira bulamadım."

"Peki."

Jahrens odadan iki bardak getirdi. Van Veeteren de içkileri doldurdu ve ardından, "Hiç numara yapmanıza gerek yok," dedi. "Gerçek şu ki üç cinayet işlediğinizi biliyorum ve bundan paçayı sıyıramayacağınıza emin olabilirsiniz. Şerefe bu arada!"

"Şerefe!" dedi Jahrens. "Bunu nasıl yapacağınızı düşünüyorsunuz? Sanırım üzerinizde başka bir yerde tuttuğunuz teyp kaydediciyle bağlantılı durumda, gizli, küçük bir mikrofon veya bir verici var, sarhoş olup baklayı ağzımdan çıkaracağımı umuyorsunuz. Bu sizce ucuz bir numara değil mi? Bugünlerde insanları böyle mi tuzağa düşünüyorsunuz?"

"Hiç de değil," dedi Van Veeteren. "Zaten böyle bir delil mahkemede geçerli olmazdı. Gerçi bunu bildiğinizden eminim. Sadece size bu konudaki bildiklerimi sunmak istiyorum. Bir kayıt cihazından veya benzeri bir şeyden korkuyorsanız başınızı evet ya da hayır anlamına gelecek şekilde sallayabilirsiniz. Sizin de konuşmaya bir şekilde dahil olmanız gerekiyor."

"Saçmalık," dedi Jahrens viskisini yudumlarken. "Beni meraklandırdığınız kesin ama. Her gün bir tahtası eksik bir polis memuruna yakından bakma şansınız olmuyor sonuçta." Gülümsedi ve masanın üzerindeki paketten sallayarak bir sigara çıkardı.

"İçer misiniz?"

"Evet, lütfen."

Van Veeteren başlamadan önce hem sigarayı hem de ateşi eline aldı. "Bana Leopold Verhaven'den bahsedin."

Arnold Jahrens tekrar gülümsedi ve sigarasından bir nefes çekti. Gözlerimi kaldırıp denize baktı. Birkaç saniye öylece durdu.

"Yarın hava güzel olacak, değil mi baş müfettiş? Siz de birkaç gün burada kalacak mısınız?"

Van Veeteren masanın üzerine eğilerek, "Nasıl istersenız," dedi. "Size şimdi hikâyeyi anlatacağım. Kafanıza yatmayan bir şey olursa sözümü kesebilirsiniz. Üç kişiyi öldürdünüz. Beatrice Holden, Marlene Nietsch ve Leopold Verhaven. Verhaven sizin yüzünüzden 24 yıl hapis yattı. Siz bir pisliksiniz. Arkadaşça üslubum sizi yanıltmasın sakın."

Jahrens'in yanak kası birkaç kez seyirdi ancak hiçbir şey söylemedi.

"Yüzde yüz emin olmadığım tek şey bunun nedeni. Aslında yine de ana hatlarıyla oldukça eminim. Söylediğim gibi yanılıyorsam düzeltebilirsiniz. 6 Nisan 1962 Cumartesi günü Verhaven'in ormandaki evine gittiniz. Çünkü Beatrice Holden'in orada yalnız olduğunu biliyordunuz. Muhtemelen elektrikçinin yaptığı işi bitirmesini beklediniz ve onu evine yani köye doğru yürürken gördüğünüzde yola koyuldunuz. Azmış bir haldeydiniz. Bir haftadan kısa bir süre önce Beatrice kanepenizde bir battaniyenin altında çıplak bir halde yatmıştı ve bu başa çıkabileceğinizden çok fazlasıydı. Belki battaniyenin altından ona baktınız, belki de sarhoşluktan sızmış uyurken dokundunuz. Yarı sakat karınız yatak odasında neler olup bittiğinden habersizdi. İki yaşındaki kızınız da elbette. Ellerini bacaklarının arasına koydunuz belki, Beatrice Holden'in bacaklarının arasına. Orada olmak için can atıyordunuz. Sıcakkanlı, seksi, güzel bir kadın. Yukarda yatan buz kadar soğuk ve sizi asla içine almayan karınızın aksine."

Arnold içkisinden bir yudum aldı ama ifadesinde bir değişiklik olmadı.

"Büyük Gölge'ye vardınız. İşte orada ve tek başınaydı. Verhaven, Maardam'daydı ve birkaç saat içinde eve dön-

meyeceğini biliyordunuz. O, ele geçirmeniz için oradaydı. Yapmanız gereken tek şey ona doğru yürümek, birkaç süslü söz fısıldamak, külotunu çıkarmak ve işe koyulmaktı. Neden istemedi sizi Bay Jahrens? Söyleyin bana. Beatrice Holden'in bacaklarının arasına neden giremediniz? Hani o genellikle çok meraklıydı ya, onu eve aldığınız gece size bir ödül vaat etmemiş miydi? Yoksa siz mi yanlış anlamıştınız?"

Jahrens öksürdü. "Ne hayal gücü ama!" dedi ve içkisini bitirdi. "Asıl sapık olan sizsiniz baş müfettiş, ben değilim."

"Utanç vericiydi, değil mi? Öyle mi hissettiriyordu?"

"Utanç verici olan şey ne?"

"Beatrice Holden ile yatamamanız. O zavallı Leopold Verhaven bunu yapıyordu ama siz değil. Okul zamanlarınızdan beri küçümsediğiniz o aptal, pislik yığını Leopold Verhaven. Ayrıca bir hilekâr da! Büyük Gölge'deki yumurta satıcısı. Hayatınız boyunca küçümsediğiniz zavallı yaratık... Ama işte o orada o arzulanan kadınla yaşarken siz çok cazip bir çiftlik eviyle evliydiniz. Kaustin'in en zenginlerinden biriyle. Peki bedeli neydi? Bedeli; ona dokumanıza asla izin vermeyen o kuruyup kalmış karınız. Ve neticede o gün oradaydınız. O cumartesi öğleden sonra. Beatrice Holden sizinle birlikte olmak istemedi. Hatta belki de size güldü. Evet kahretsin, size güldü ve eve geldiğinde, ne kadar çaresiz, yaşlı bir keçi olduğunuzu, Verhaven'e anlatacağını söyledi."

Kısa bir süre durakladı Jahrens. Sigarasını söndürdü ve yeniden denize baktı.

"Olayları canlandırmamda doğru olmayan herhangi bir yanlış olup olmadığını söyler misiniz?" dedi Van Veeteren. Ardından sandalyeye yaslandı. Jahrens cevap vermedi. Kıpırdamadan yerinde oturuyordu. Ama hiçbir gerginlik ya da kızma belirtisi yoktu.

"Yani başından sonuna kadar haklı mıydım? Ben de öyle düşünmüştüm," dedi Van Veeteren memnun bir gülümsemeyle. "Belki devamını kendiniz anlatmak istersiniz. Nasıl tecavüz edip boğdunuz? Yoksa tam tersi miydi?"

Birkaç saniye sonra Jahrens, "Bu konuşmayla ilgili üstlerinizi bilgilendireceğim," dedi. "Yarın sabah ilk iş olarak yapacağım."

Van Veeteren, "Harika!" dedi. "Biraz daha viski?"

Jahrens tek kelime etmeden şişeyi alıp bardağını doldurdu. Van Veeteren kadeh kaldıracakmış gibi bardağını kaldırdı ama ev sahibi ona bakmıyordu bile. Sessizce içtiler. Van Veeteren, "İki numaraya gelelim," dedi. "Marlene Nietsch."

Jahrens elini kaldırarak, "Hayır, teşekkür ederim," dedi. "Yeterince ileri gittiniz. Lanet fantezilerinizle cehenneme kadar yolunuz var. Yapacağım başka işler var."

"Gitmek aklımdan bile geçmez," dedi Van Veeteren sözünü keserek. "Olduğum yerde kalıyorum."

Jahrens öfkesinden burnundan soluyordu. İlk kez afallamış görünüyordu. Van Veeteren tam zamanı diye düşündü.

"Pekâlâ, ya en fazla yarım saat içinde buradan ayrılacağınıza dair söz verirsiniz ya da hemen şimdi polisi ararım."

"Ben zaten polisim," dedi Van Veeteren. "Bir avukatla görüşseniz daha iyi olmaz mı? İyi bir avukat. Zaten hiç şansınız yok. Fakat yine de elinden geleni yapmak her zaman daha iyi hissettirir. İnanın bana."

Jahrens bir sigara daha yaktı ama telefona yönelmedi. Van Veeteren ayağa kalkıp denize baktı. Güneş ufuktan epey bir zaman önce batmıştı ve şehrin üzeri mavi alacakaranlıkla kaplanmıştı. Van Vetereen ellerini alçak parmaklıklara dayayıp yaklaşık bir dakika durarak, Jahrens'in harekete geç-

mesini bekledi. Ancak adam hareketsiz kaldı. Orada sepet örgüden yapılmış sandalyede öylece oturuyordu. Görünüşe bakılırsa Van Veeteren'in varlığına aldırış etmeden viskisini yudumluyor, sigarasını içiyordu. Belki de hiç endişelenmemişti bile. Bir an için bile endişelenmemiş olabilir miydi? Van Veeteren, bir kez daha adamın karşısına oturdu ve en iyisi devam etmek diye düşündü. Şişede kalan son damlacıkları da boşaltıp şişeyi masaya doğru uzattı. "Çok dayanmıyor," dedi. Jahrens güldü.

Karanlık çökmüştü. Balkonun köşesindeki küçük lamba her yeri aydınlatmaya yetmiyordu. Arnold Jahrens son yarım saattir hareketsiz duran bir siluetten daha fazlası değildi kesinlikle. Yüzü gölgede kalan karanlık bir siluetti. Bu da Van Veeteren'in sözlerinin ve gösterdiği çabanın onda ne gibi bir etki yarattığını görmeyi imkânsız kılıyordu. Herhangi bir etki yarattığı varsayılırsa tabii.

"Yani kafasını nereye gömdüğünüzü söylemeyecek misiniz? Sizce bu biraz utanç verici değil mi? Dante'nin cehennemindeki yeriniz yüksek katlar olmayacak korkarım. Bunu biliyorsunuzdur umarım."

Kendini daha resmi şekilde ifade etmeye başlamıştı. Nedenini söylemek zordu. Belki alkol ve karanlıkla ilgili olabilirdi.

Jahrens cevap vermedi.

"Kızınızın nasıl tepki vereceğini düşünüyorsunuz?"

"Neye? Gülünç imalarınıza mı?"

"Gülünç? Gerçekten güleceğini düşünüyor musunuz?"

Jahrens böyle bir durumda, uygun tepkinin ne olacağına karar veren kişi kendisi olmak istiyormuşçasına tekrar gülmeye başladı.

"Karınız en azından gülmekten kaçınmayı başardı."

Jahrens homurdandı. Hareketinde oldukça açık bir sarhoşluk belirtisi olduğunu düşündü Van Veeteren. Bu değerlendirme ve durumdan yola çıkarak buradan yürümeye karar verdi. Şimdi kaderi anı, diye düşündü. Ya batacak ya çıkacaktı. Aslında kendi kafası da bulanmaya başlamıştı. Kesinlikle fazlasıyla içmişlerdi. Sonuçta sonsuz bir vakit de yoktu.

"Meseleyi bir tartmak ister misiniz?" diye sordu Van Veeteren.

"Neyi?"

"Kızınızın bütün bunlara nasıl bir tepki vereceğini."

"Ne demek istiyorsunuz?"

Van Veeteren yakasından küçük bir iğne çıkarıp onu baş parmağıyla işaret parmağı arasına alarak kaldırdı. "Bunun ne olduğunu biliyor musunuz?"

Jahrens başını iki yana salladı.

"Bir ses alıcı. Tam başlangıçta tahmin ettiğiniz gibi."

"Ne olmuş yani? Sıkıntı yok," diye sözünü kesti Jahrens. "İleri sürdüğünüz tüm bu saçmalıkların en küçük bir ayrıntısını bile kabul etmedim."

Van Veeteren, "Siz öyle sanıyorsunuz," dedi. "Belki kaset bandını dinlediğinizde fikriniz değişir. Genellikle öyle olur."

"Saçmalık!" dedi Jahrens el yordamıyla yeni bir sigara almak için masayı yoklarken. "Bunun kızımla ne ilgisi var? Ona mı dinleteceksiniz yoksa? Ne demek istiyorsunuz?"

Van Veeteren yakasındaki iğneyi dikkatlice geri takarak, "Buna gerek olmayacak," dedi.

"Gerek olmayacak mı? Bu ne anlama geliyor?"

"Zaten hepsini duydu."

Jahrens sigarasını düşürdü ve ağzı açık kaldı. Van Veeteren ayağa kalktı. İki eliyle işaret ederek, "Bu iki oda," dedi. "52 ve 54 numaralı odalar..."

Jahrens sandalyesinin kollarından tuttu ve ayağa kalkmak için doğruldu. "Ne haltlar dönüyor söylesene?"

"Üç polis memuru 52 numaralı odada. Bir kayıt cihazıyla oturuyorlar ve konuşmamızın her kelimesini kaydettiler. Sizi temin ederim hiçbir ayrıntıyı kaçırmadılar. Diğer odada da..." Odayı işaret etti. "İşte orada da kızınız Andrea ve kocası bekliyor."

"Ne diyorsun be?"

Buraya gelip biraz eğilirseniz onları görebilirsiniz."

Arnold Jahrens talebi yerine getirmekte gecikmedi ve göz açıp kapayıncaya kadar her şey sona erdi. Van Veeteren o an yaşadığı birkaç saniyenin hayatının geri kalan tüm karanlık gecelerinde, hatta belki de daha fazlasında kendisine musallat olacağını biliyordu. Arabaya girdiğinde düşündüğünden daha çok sarhoş olduğunu hissetti. Açıkçası direksiyon başına geçmek gibi bir düşüncesi yoktu. Takma sakalla peruğu çıkarıp plastik bir poşete koydu ve şimdilik onları sürücü koltuğunun altına itekledi. Sonra arka koltuktaki battaniyenin altına yerleşip kendine güzel ve rüyasız bir gece diledi. Beş dakika sonra kütük gibi uyuyordu. Ambulans ve polis arabaları gelmeye başladığında sirenlerin ve bağrışmaların ulaşamayacağı bir yerdeydi. Florian Misafirhanesi'nin iki blok kuzeyine, özensizce park edilmiş hafif hırpani Opel'e karanlıkta kimse aldırış etmedi. Zaten niye edeceklerdi ki?

43

Jung gazeteyi uzatarak, "Bunu gördün mü?" diye sordu. "Onunla konuşan sen değil miydin?"

Rooth fotoğrafa baktı. "Evet oydu. Ne olmuş ki?"

"Beşinci kattan düşmüş, ya da atlamış. Kaza mı, yoksa intihar mı diye merak ediliyor. Nasıl biriydi?"

Rooth omuzlarını silkti. "Herkes gibiydi işte. Cana yakın bir adam olduğunu hatırlıyorum. Bana kahve ikram etmişti."

Reinhart kantinde Münster'in karşısına oturdu, "Günaydın," dedi.

"Nasıl gidiyor? Neyin peşindesin?" diye sordu Münster.

Reinhart piposunun içindekileri küllüğe boşaltıp ona tekrar tütün doldurmaya başladı.

"Sana basit bir soru sorabilir miyim?"

Münster, *Neuwe Blatt*'ı kenara koydu. "Ne demek, her zaman."

"Tamam öyleyse," dedi Reinhart masanın üzerine eğilerek. "Geçen akşam Behrensee'de değildin, değil mi?"

"Kesinlikle hayır," dedi Münster.

"Peki, baş müfettiş?"

"Hiç sanmıyorum. Hâlâ raporlu."

"Ha, doğru ya!" dedi Reinhart. "Bir sorayım dedim. Aklıma bir şey takıldı da."

"Öyle mi?" dedi Münster. Gazetesine geri döndü. Reinhart da piposunu yaktı.

Hiller kapıyı çalıp doğruca içeri girdiğinde deBries ve Rooth yazdıkları raporlardan başlarını kaldırıp yukarı baktılar.

Polis şefi çenesini ovuşturarak, "Behrensee'de korkunç bir kaza olmuş," dedi. "İncelenmesi gereken bir şey var mı?"

"Kesinlikle yok," dedi deBries. "Normal bir kaza. Bölgede çalışan memurlar halledebilir."

"Tamam öyleyse. Sadece bir sormak istedim. Her neyse işinizin başına dönebilirsiniz."

DeBries onun da artık işinin başına dönebileceğini düşündü. O sırada Rooth ile bakıştılar.

Polis şefi kapıyı kapattığında, "İki çağrı aldık. Haberin var mı?" diye sordu Münster

"Hayır, duymadım," dedi deBries. "Ne tür çağrılar?"

"Arayanlar belli değil. Kaustin'den arıyorlarmış ama. İki farklı kişi. Krause'nin söylediğine göre biri erkek, diğeri kadınmış."

DeBries başını kaldırıp kalemini ısırdı. "Ne diyorlar?"

"Aşağı yukarı aynı şey. Bu ölen Jahrens'in cinayetlerle ilişkisi olduğunu. Verhaven'in işlediği düşünülen cinayetlerle ilgili olarak hep ondan şüphelenmişler. Ancak konuşmak istememişler. En azından söyledikleri bu."

DeBries bir süre düşündü. "Vay canına!" dedi. "Yani bu durumda belasını buldu öyle mi?"

"Evet belki de," dedi Rooth. "Dikkat çekmek isteyen birkaç meraklı tip de olabilir. Ne olursa olsun üzerinde duracağımız bir konu değil."

Birkaç saniye konuşmadılar. DeBries omuzlarını silkti.

"Anladığım kadarıyla dava düşer. Tuhaf bir hikâye olduğunu düşünüyorum. Uğraşmaya devam edeceğimiz daha çok iş var."

"Gereğinden de fazla," dedi Rooth.

Mahler boş sandalyeye oturarak, "Oturabilir miyim?" diye sordu. "Bu arada neden burada oturuyorsun?"

Van Veeteren, "O an nereye istersem çöküveriyorum işte," dedi. "Hâlâ hastalık iznindeyim ve hava da kötü değil. Oradan oraya koşuşturup duran insanları seyretmeyi seviyorum. Ayrıca yanımda okuyacağım bir kitap da var."

Mahler sempatiyle başını salladı. "Belki güneş sana o kadar iyi gelmeyebilir ama." Ardından meydana doğru bakarak garsonlardan birini çağırdı. "2 bira," dedi.

"Teşekkür ederim," dedi Van Veeteren.

Biralarını servis ettikten sonra birbirlerine kadeh kaldırıp arkalarına yaslandılar. "Nasıl geçti?" diye sordu Mahler.

"Ne nasıl geçti?"

Mahler, "Benimle oyun oynama," dedi. "Sana hem bira ısmarladım hem de kitabımı verdim."

Van Veeteren içkisinden bir yudum daha alıp, "Doğru söylüyorsun," dedi. "Her neyse olay kapandı işte."

"Yani sonunda senin baskına yenik mi düştü?"

Bu baş müfettişi bir süre düşündürdü. "Evet, öyle galiba," dedi sonunda. "Bundan daha şiirsel ifade edilemezdi."

XIII

19 Haziran 1994

44

Küreği ha bire Kaustin Kilisesi'nin avlusunda bulunan ıhlamur ağacı, karaağaçlar ve kökleri ta toprağın derinlerine uzanan birkaç kestane ağacına denk geldikçe bekçi Maertens yüksek sesle küfürler savuruyordu. Oysaki o pazar ağaçlardan yakınmamasını gerektiren nedenler vardı. Yeni açılan aile mezarının etrafında dikilenler için de aynı şey geçerliydi. Bu sade cenaze töreni sırasında kendilerine gölge yapıp hatta bir miktar da serinlik veren yoğun dallarla kaplı ağaçlara hepsi minnettar oldu. Kavurucu güneşin tam alnında durmak zorunda olsalardı birkaçının bayılacağına şüphe yoktu.

6 kişiydiler. Bunlardan 3'ü kilise görevlisiydi. Maertens'in kendisi, koro şefi ve aynı zamanda kilise orgcusu olan Wolff ve töreni yürüten Papaz Kretsche. Diğerleri ise, kendisinin de uzun bir ömrü olmayan yaşlı kız kardeş Bayan Hoegstraa ve Maardam polis ekibinden 2 memur.

Polisler yaklaşık bir ay kadar önce buraları didikliyorlardı. Ancak söylemeye gerek bile yok ki hiçbir yere varamadılar. Ama bu işler böyle dönüyor.

Leopold Verhaven'in defin işlemi bitmişti. Vücudunun büyük bir bölümünün en azından. Polis eksik parçaları bulmayı başaramamıştı. Bir yerlerde ortaya çıkarsa onları daha sonra yerleştirmeleri gerekirdi.

Bazen insan, ister istemez polisin neyle uğraştığını ve ona ne için ödeme yapıldığını düşünmeden edemiyor. Ama işte

durum böyle. Maertens'in polislere bir şey sormak gibi bir niyeti yoktu. Mezarı doldurmak ve eve gidip televizyondaki millî futbol maçını izlemek için Kretsche'nin işini bitirmesini bekliyordu sadece. Papaz, sırra erememe hakkında konuşmaya devam ediyordu. Sonra, Tanrı'nın tüm benliğimizi saran sevgisi, merhameti ve bağışlayıcılığı hakkında. Zaten ne konuşacaktı, diye içini çekti Maertens. Bir karaağaç gövdesine yaslandı. Gözlerini kapattı ve zar zor fark edilen ve gerçek anlamda hiç serinletici etkisi olmayan hafif bir esinti hissetti. Kendini, elindeki büyük, buğulu bir bira bardağıyla televizyonun karşısında otururken hayal ediyordu. Birden aklından, komşunu kendin gibi seveceksin, diye bir söz geçti. Bu nerede geçiyordu ki, diye düşündü. Evet ya, muhtemelen İncil'de yazıyordu. Günlük ekmeğini kazanma yolu göz önüne alındığında böyle ifadelerin ara sıra birden aklına gelmesi kaçınılmazdı. Gözlerini açtı ve cenaze ekibine baktı.

Bayan Hoegstraa yüzüne bir tül takmıştı. Kararlı bir hâli vardı. Törenin başından beri tek bir gözyaşı bile dökmedi. Kretsche her zamanki gibi konuşmaya devam ediyordu. Wolff yarı uykuluydu. 2 polis memurundan büyük olan bolca terlediği için ara sıra parlak renkli bir mendille yüzünü siliyordu. Küçük olan ise aklındaki her neyse artık kara kara düşünüyordu. Burada böyle durdukları için para alıyorlar mıydı acaba? Eğer öyleyse bile bu onu hiç şaşırtmazdı.

"...kıyamet gününde, Âmin," dedi Papaz ve konuşma böylece sona erdi.

Huzur içinde yat Leopold Verhaven, diye düşündü Maertens ve küreğini almak için etrafına bakındı.

Arabalarının yanında dururlarken Münster, "Aklıma takılan birkaç şey var," dedi.

"Nelermiş bakalım?" dedi Van Veeteren.

"Hmm," dedi Münster. "İlk olarak nasıl oldu da Jahrens'in suçlu olduğu kanısına vardın?"

"Şöyle ki," dedi Van Veeteren. "Bu, Czermaks'ın evindeki tekerlekli sandalye rampası sayesinde oldu. Ve hapishaneye giden o bastonlu kadın. Belki hemen anlayamadım ama sonunda bağlantıyı kurdum, bir an beynimde bir şimşek çaktı."

"Ama Bayan Jahrens yatalaktı. Bastonla bile yürüyemiyordu."

Van Veeteren gazete ile kendini yelledi. "Her şey göründüğü gibi değil, Münster. Bu konuda anlaştık sanıyordum."

"Peki bu ne anlama geliyor?" diye sordu Münster.

"İşte, çeşitli şeyler..." dedi baş müfettiş kilise bahçesine bakarak. "Mesela kötülüğün kökünün ve kaynağının, her zaman onu beklediğimiz yerde olmadığı. Leopold Verhaven'in yaşadığı kaderin -ki umarım bugünlerde itibarını geri kazandırabiliriz- kendisiyle neredeyse hiçbir bağlantısı yok. Bay ve Bayan Jahrens arasında yaşanan sessiz, acı ve anlamsız dramda istemeden ana karakter oluyor. Tamamen masum olmasına rağmen günah keçisi olarak atanıyor ve çeyrek asrı hapiste geçiriyor. Biraz tuhaf biri olmasına şaşmamalı. Sonunda Bayan Jahrens günah çıkarmaya karar veriyor. Ancak bu, maalesef Verhaven'in ölümüyle sonuçlanıyor. Yani o kadar berbat bir durum ki, Münster. Ancak belki de her şeyin arkasında bir tür ters mantık vardır. Söylediklerimi anlıyorsan, yeraltından hepsinin attığı kahkaha tufanlarını duyabilirsin." Başını kaldırıp az bulutlu ve parlak gökyüzüne baktı. "Hatta böyle bir günde bile."

Bir süre sessiz kaldılar.

"Ya Marlene Nietsch?" diye sordu Münster.

"Bir tesadüf herhâlde. Muhtemelen köyde ona rastladı ve

zaten onu tanıyordu. O sabah Verhaven, kadının yanından ayrıldığında kendisi de Zwille'den geçiyordu. Bunu bir fırsat olarak düşünüp onu arabasına almak istedi belki. Daha fazlası olmayabilir yani. Sonrasında ne olduğunu biliyoruz zaten. Kadın istemedi ve o da şiddete başvurdu. Bence böyle oldu. Ancak elbette pek çok başka olasılık da vardır."

"Peki eksik organları? Verhaven'den bahsediyorum yani."

Baş müfettiş omuz silkti. "Hiçbir fikrim yok. Bir yere gömülmüş olabileceklerini düşünüyorum. Ama her neredelerse hep orada kalmalarını dilerim. Bundan yüzyıl sonra bulunduklarını bir düşünsene, yeniden bir soruşturma başlar. Bazen bu hikâyenin sonsuza dek süreceği hissine kapılıyorum."

Münster başını salladı ve arabasının kapısını açtı.

"Her neyse, şimdilik bu kadar yeterli sanıyorum," dedi. "Eve gidip eşyalarımı toplasam iyi olur. Yarın iznim başlıyor."

"İtalya'ya mı?" diye sordu Van Veeteren.

"Evet. Calabria'da iki, Toskana'da bir hafta kalıyoruz. Siz ne zaman tatile gidiyorsunuz?"

"Ağustosta," dedi Van Veeteren. "Henüz düşünmedim. Ama sanırım pek de düşünmeye gerek yok. Temmuzu genel olarak Maardam'da geçirmek fena bir fikir değil. Sakin ve huzurlu. Bütün aptallar tatilde. Bu arada kişisel olarak algılama sakın."

"Yo, hiç öyle düşünmedim," dedi Münster. "Her şey gönlünüze göre olsun."

Van Veeteren, "İyi tatiller!" dedi. " Sevgili karına ve elbette çocuklarına iyi bak. Eylülde badminton bizi bekler."

"Kesinlikle," dedi Münster.

Van Veeteren bir kez daha Büyük Gölge'ye doğru sürdü. Arabadan inmeden sadece oturdu. Otlarla kaplı evi ve bahçeyi

seyrederek bir sigara içti. Bir taraftan da parmaklarıyla direksiyona tempo tutuyordu. Ne berbat bir hikâye, diye düşündü. Dâhil olanların hepsi öldü. Tıpkı Shakespeare'in trajedisindeki gibi. Beatrice Holden, Marlene Nietsch, Arnold ve Anna Jahrens ve elbette Verhaven'in kendisi. Ama sonuçta adalet yerine gelmiş oldu. Mümkün olduğu ölçüde yani. Nemesis elinden geleni yapmıştı. Olaya bu şekilde bakılmalıydı.

Kimler kalmıştı geriye? Verhaven'in olaylarda hiçbir rolü olmayan yaşlı kız kardeşi ile yeni ismi Valere olan Andrea Jahrens ve onun iki kızı. Aslında hayatta kalanların sadece onlar olduğu şimdiden söylenebilirdi. Bayan Hoegstraa'nın yakında, diğerlerinin yanına gideceği açıktı. Hiçbirinin olan bitenden haberi yoktu ve haberdar olmaları için de açıkçası herhangi bir neden bulunmuyordu.

Van Veeteren bunun üstesinden geleceğini asla hayal edemezdi, asla... Ve son kez tepeden aşağıya köye doğru inerken, aldatıcı yaz güneşinin altındaki çamura bulanmış o yerden geçtiği sırada Münster'e söyledikleri aklına geldi. Her şey göründüğü gibi değil.

Kaustin... cinayetler köyü.

Münster'e tüm gerçeği söylemediği kafasına dank etti birden. O sabah Czermaks'a uğramasının asıl sebebi aslında tekerlik sandalye rampasını fark etmesi falan değildi. Geçerken onlardan isteyeceği bir şeydi. Gerçek sebep kesinlikle oldukça yavandı. Ve şimdi de aynı semptomu hissediyordu. Susamıştı sadece. Öyle yani, diye düşündü. Birdenbire alevlenip onu saran bir neşe hali ve kendini tekrar etmenin neden olduğu o bariz sıkıcılıkla: Her şey göründüğü gibi değil.

Hızlanmaya başlamıştı. Bir süre sonra her şeyi unutup aştığı hız göstergesine odaklandı.